

Рут Хоган

Хранитель
забутых
вещей

Annotation

Хто знає, які дивовижні історії зберігають забуті у вагоні потяга, залишені на лавці в парку або упущені у водостічну канаву речі? Для письменника Ентоні Пардью вони стали джерелом творчого натхнення на все життя. А ще – вічним нагадуванням про власну провину, адже одного разу він втратив безцінний подарунок коханої, з яким поклявся не розлучатися... Ентоні вірить, що зможе виконати обіцянку, ставши Хранителем забутих речей. Одного разу він знаходить випадково залишену коробку з-під печива з сірим піском – прахом померлої людини. Тільки знайти її господаря часу в Ентоні вже не залишилося... Але сила любові здатна зробити смерть початком нової чудової історії.

-
-
- [Рут Хоган](#)
 - [Розділ 1](#)
 - [Розділ 2](#)
 - [Розділ 3](#)
 - [Розділ 4](#)
 - [Розділ 5](#)
 - [Розділ 6](#)
 - [Розділ 7](#)
 - [Розділ 8](#)
 - [Розділ 9](#)
 - [Розділ 10](#)
 - [Розділ 11](#)
 - [Розділ 12](#)
 - [Розділ 13](#)
 - [Розділ 14](#)
 - [Розділ 15](#)
 - [Розділ 16](#)
 - [Розділ 17](#)
 - [Розділ 18](#)
 - [Розділ 19](#)

- [Розділ 20](#)
- [Розділ 21](#)
- [Розділ 22](#)
- [Розділ 23](#)
- [Розділ 24](#)
- [Розділ 25](#)
- [Розділ 26](#)
- [Розділ 27](#)
- [Розділ 28](#)
- [Розділ 29](#)
- [Розділ 30](#)
- [Розділ 31](#)
- [Розділ 32](#)
- [Розділ 33](#)
- [Розділ 34](#)
- [Розділ 35](#)
- [Розділ 36](#)
- [Розділ 37](#)
- [Розділ 38](#)
- [Розділ 39](#)
- [Розділ 40](#)
- [Розділ 41](#)
- [Розділ 42](#)
- [Розділ 43](#)
- [Розділ 44](#)
- [Розділ 45](#)
- [Розділ 46](#)
- [Розділ 47](#)
- [Розділ 48](#)
- [Розділ 49](#)
- [Розділ 50](#)
- [Подяки](#)
- [Про Рут Хоган](#)
- [notes](#)
 - [1](#)
 - [2](#)
 - [3](#)

- [4](#)
- [5](#)
- [6](#)
- [7](#)
- [8](#)
- [9](#)
- [10](#)
- [11](#)
- [12](#)
- [13](#)
- [14](#)
- [15](#)
- [16](#)
- [17](#)
- [18](#)
- [19](#)
- [20](#)
- [21](#)
- [22](#)
- [23](#)
- [24](#)
- [25](#)
- [26](#)
- [27](#)
- [28](#)
- [29](#)
- [30](#)
- [31](#)
- [32](#)
- [33](#)
- [34](#)
- [35](#)
- [36](#)
- [37](#)
- [38](#)
- [39](#)
- [40](#)

- [41](#)
- [42](#)
- [43](#)
- [44](#)
- [45](#)
- [46](#)
- [47](#)
- [48](#)
- [49](#)
- [50](#)
- [51](#)
- [52](#)
- [53](#)
- [54](#)
- [55](#)
- [56](#)
- [57](#)
- [58](#)
- [59](#)
- [60](#)
- [61](#)
- [62](#)
- [63](#)
- [64](#)
- [65](#)
- [66](#)
- [67](#)
- [68](#)
- [69](#)
- [70](#)
- [71](#)
- [72](#)
- [73](#)
- [74](#)
- [75](#)
- [76](#)
- [77](#)

- [78](#)
 - [79](#)
 - [80](#)
 - [81](#)
 - [82](#)
 - [83](#)
 - [84](#)
 - [85](#)
 - [86](#)
 - [87](#)
 - [88](#)
 - [89](#)
 - [90](#)
 - [91](#)
 - [92](#)
 - [93](#)
 - [94](#)
 - [95](#)
 - [96](#)
-

Ruth Hogan

Рут Хоган

The keeper
of lost
things

Хранитель
забутых
вещей

a novel

роман

ХАРКІВ КЛУБ
2016 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

Рут Хоган

ХРАНИТЕЛЬ ЗАБУТИХ РЕЧЕЙ

*Біллу, моєму вірному поводитиреві, і Принцесі Тіллі
Бін*

*Тому, хто боїться шипів,
Не варто жадати троянди.*

Енн Бронте

Розділ 1

Чарлз Брамвелл Броклі вирушив до Брайтона о 14:42 зі станції Лондон-Бридж. Він подорожував сам і квитка не потребував. Бляшана коробка з-під печива «Huntley & Palmers», що стала його тимчасовим притулком, небезпечно захиталася на краю сидіння, коли потяг різко загальмував на зупинці Гейвордс-Гіт.

Та щойно коробка нахилилася, щоб звалитися на підлогу, її підхопили чийсь дбайливі руки.

Як добре повернутися додому. Падуя – старовинна вілла у вікторіанському стилі зі спади́стим ганком, який обрамлюють зарості жимолості і клематиса. З-під променів яскравого полуденного сонця чоловік пірнув до прохолодного передпокою, тут його вітали відлуння безлюдного будинку та пахощі троянд. Він опу́стив свою валізу на підлогу, поклав ключі в столик, повісив панаму на вішак для капелюхів. Чоловік страшенно вто́мився, проте спо́кій цього будинку наснажував його. Спо́кій, але не ти́ша.

Цокав старовинний годинник, кректав холодильник не найновішої моделі, а десь у саду співав чорний дрізд. Новітні технології тут не мали голосу: ні комп'ютера, ні телевізора, ні DVD чи CD плеєрів.

Єдині засоби зв'язку із зовнішнім світом у Падуї – старий телефон з бакеліту й радіо. На кухні чоловік відкрутив воду, почекав, поки вона стане крижаною, і набрав собі склянку. Надто рано для джину з лаймом і надто спекотно для чаю. Лора вийшла, але вона залишила записку й салат із шинкою в холодильнику йому на вечерю. Така турботлива дівчинка. Він пожадливо випив воду. Потім повернувся в передпокій, дістав з кишені ключ і відчинив важкі дубові двері. Чоловік підхопив з підлоги валізу й увійшов до кімнати, обережно причинивши за собою двері. Полиці і шухляди; полиці і шухляди; полиці і шухляди – три стіни щільно заставлені до самої

стелі. Кожна полиця розсідається від речей, кожна шухляда повна до краю: ця сумна колекція є результатом сорока років збирання, маркування та дбайливого зберігання. Мереживні панелі на французьких вікнах у кабінеті розсіювали занадто яскраве полуднєве сонячне світло. Єдиний промінь, що пробирався знадвору, прорізав морок; на світлі кружляли блискучі іскри пилу. Чоловік дістав коробку з-під печива «Huntley & Palmers» і поставив її на масивний стіл із червоного дерева – єдине вільне місце в кімнаті. Піднявши кришку, він дослідив вміст своєї знахідки – блідо-сірий крупнозернистий пісок. Такий самий він розвіяв багато років тому в трояндовому саду позаду будинку. Але чи могли це справді бути людські останки? На сидінні в потязі? У коробці з-під печива? Чоловік закрив коробку. Він намагався віддати коробку на станцію, але контролер, який перевіряв квитки, запевнив його, що це просто сміття, і порадив викинути її в найближчу урну.

– Ви здивуєтеся, скільки сміття люди залишають у потязі, – сказав він, відпихаючи коробку від себе.

Навряд чи щось у цьому світі могло здивувати Ентоні, але його досі зворушували загублені речі, неважливо, великі чи малі. Він дістав із шухляди коричневий обгортковий папір й авторучку золотистого кольору. Акуратно записав на папері чорним чорнилом спершу дату і час, потім незвичайне для такої знахідки місце:

Коробка з-під печива «Huntley & Palmers»,

імовірно, з людськими останками.

Знайдено в шостому вагоні від голови поїзда

з Лондон-Бридж до Брайтона о 14:42.

Особа покійного невідома.

Благослови Господь його душу, хай спочиває з миром.

Ентоні лагідно погладив кришку коробки перед тим, як знайти її місце на одній з полиць і обережно поставити її туди.

Передзвін годинника в коридорі нагадав, що вже час для джину з лаймом. Ентоні взяв з холодильника лід і лаймовий сік і виніс їх на веранду на срібній таці разом із зеленою коктейльною склянкою й невеликою тарілкою оливок. Він не відчував голоду, але сподівався, що оливки розбудять його апетит. Не хотілося розчаровувати Лору, вона так старалася, готуючи для нього салат. Він поставив тацю й відчинив вікно в сад. Поблизу стояв грамофон – гарна старовинна дерев'яна річ із широкою золотавою трубою. Ентоні підняв голку й акуратно поклав її на коричневу платівку. Голос Ела Боуллі^[1] полинув у сад, змагаючись зі співом чорного дрозда.

Лише від згадки про Вас...

Їхня пісня. Ентоні зручно влаштувався в шкіряному кріслі. Високий, зграбний, зараз уже дещо змарнілий. Коли був молодший, його вага відповідала зросту, тож мав гарне тіло, але з роками почав усе більше худнути, тепер шкіра зовсім прилипла до кісток. Він цокнувся з жінкою, чию фотографію в срібній оправі тримав в іншій руці: «Будьмо, моя люба».

Ентоні відпив ковток свого напою і з любов'ю поцілував холодне скло над фотографією перед тим, як поставити рамку на стіл біля свого крісла. Жінка на фото не була красунею в класичному розумінні: молода, з хвилястим волоссям і велетенськими темними очима, які сяяли, немов зірки, навіть на цій старій чорно-білій світлині. Здавалось, вона тут, незважаючи на всі ті роки, що минули, і її присутність досі хвилювала Ентоні. Вона померла сорок років тому, але жила в його серці. Завдяки її смерті він знайшов своє покликання. Саме ця жінка зробила Ентоні Пардью Хранителем забутих речей.

Розділ 2

Лора заплуталася; її безнадійно несло течією. Вона ще трималася на плаву завдяки суміші прозаку^[2] та «Піно гріджо»,^[3] плекаючи ілюзії про те, що нічого не сталося. Наприклад, зради Вінса. Ентоні Пардью і його будинок урятували її.

Під'їжджаючи до вілли та припарковуючи автомобіль за будинком, Лора підрахувала, як довго тут працює: п'ять, ні, уже майже шість років.

Вона тривожно перебирала журнали в приймальні свого лікаря, коли її увагу привернуло оголошення в «Леді»:^[4]

Письменник шукає домогосподарку й секретарку.
Звертатися письмово до Ентоні Пардью, поштова скринька
27312.

У цю приймальню вона прийшла з єдиною метою – благати лікаря про медикаменти, що робили її існування в цьому світі більш стерпним, а залишила її, вирішивши звернутися за оголошенням, котре, як виявилось, змінило її життя.

Вона відімкнула замок парадного входу й пройшла до будинку. Як завжди, її огорнули умиротворення і спокій Падуй. На кухні Лора набрала води в чайник і поставила його на камінну полицю. Ентоні вийшов на ранкову прогулянку. Вона не бачила його відчора. Він їздив до Лондона, щоб відвідати свого адвоката. Чекаючи поки закипить чайник, Лора переглянула акуратно складені папери, що їх Ентоні залишив для неї: кілька рахунків на оплату, листи, на які треба відповісти від його імені, й прохання призначити візит до лікаря. Жінка відчула, як тривога шпигнула її в серце. Вона намагалася не помічати, як Ентоні змарнів за останні місяці, вицвів, немов гарний портрет, що надто довго перебував під палючими сонячними

променями, втрачаючи яскравість і кольори. Кілька років тому на їхній першій співбесіді вона побачила високого міцного чоловіка з копицею темного волосся, очами кольору танзаніту і голосом Джеймса Мейсона.^[5] Вона й подумати не могла, що йому 68 років. Лора закохалася в містера Пардю та Падуя тієї миті, коли переступила поріг вілли. Любов, яку вона відчувала до Ентоні, не була романтичною, радше це любов дитини до улюбленого дядька. Лагідна сила, внутрішній спокій, бездоганні манери – якраз ті риси, котрі, як виявилось, щоправда, трохи запізно, вона найбільше цінує в чоловіках. У його присутності вона завжди мала гарний настрій, з Ентоні Лора поважала себе, хоч для неї це віддавна стало складним завданням. Ентоні був для неї чимось простим, незмінним і водночас необхідним, як повітря. У цьому його можна порівняти з Радіо 4, Біг-Беном чи «Землею надії та слави».^[6] Проте разом з тим він завжди залишався трохи на віддалі. Якусь частину своєї душі він ніколи не розкривав, тримав у таємниці. Саме це її приваблювало чи не найдужче. Зайва інтимність, чи то фізична, чи то емоційна, завжди розчаровує. Спершу містер Пардю був для Лори ідеальним роботодавцем, а потім став просто Ентоні, її другом. Але їхні стосунки ніколи не перетинали певну межу.

Щодо Падуї, то Лора закохалася в цей будинок, щойно побачила тут скатертину на таці. На співбесіді Ентоні пригостив її чаєм. Він виніс прибори до чаювання на веранду: чайник і вишуканий глечик для молока, цукорницю і щипці для цукру, чашки і блюдця, срібні чайні ложки, фільтр для чаю і підставку. Усе виставлене на тацю зі сніжно-білою, облямованою мереживом скатертиною. Оця скатертина остаточно скорила її серце. Падуя – саме те місце, де всі ці речі, разом зі скатертиною для таць, були частиною повсякденного життя; містер Пардю користувався ними щодня. Це здавалося Лорі таким чарівним і водночас недосяжним. Коли вони тільки одружилися, Вінс кпинив із її спроб при звичаїти їхню родину до такого. Якщо навіть йому доводилося колись самому заварити собі чай, він залишав використаний пакетик на мийці, незважаючи на те, що Лора мільйон разів просила його викидати пакетики у сміття. Крім цього, Вінс пив молоко та сік просто з пакета, їв, поклавши лікті на стіл, тримав ніж, як ручку, і говорив з повним ротом. Здавалося, це дрібниці, але цих дрібниць назбиралося так багато. Лора намагалася їх не помічати, але

вони, бажала вона того чи ні, дратували її. Минали роки, через навалу цих дрібниць Лора збайдужіла й облишила спроби наслідувати те, що колись бачила вдома у своїх шкільних подруг. Кпини Вінса зрештою перетворилися на грубий посміх; скатертина на таці в їхній оселі тільки дратувала його. І Лору так само.

Співбесіда відбулася в день тридцять п'ятого дня народження Лори і тривала лише кілька хвилин. Містер Пардью запитав її, який чай вона бажає, і налив їй чашку. Вони поставили одне одному ще кілька важливих запитань перед тим, як він їй запропонував роботу і Лора погодилася. Ліпшого подарунка годі сподіватись – у Лори з'явився надія.

Свист чайника відволік її від спогадів. Лора прихопила чашку чаю разом з ганчіркою для витирання пилу й поліроллю і попрямувала в садову вітальню. Вона ненавиділа прибирання вдома, особливо коли жила з Вінсом. Але в Падуї вона прибирала залюбки.

Коли Лора почала тут працювати, будинок був трохи занедбаний. Не брудний, не безладний, але з відбитком того, що йому довго не приділяли належної уваги. Багато кімнат не використовувалося. Ентоні проводив більшість часу на веранді чи у своєму кабінеті, гості, що залишалися б ночувати в зайвих спальнях, не бували тут ніколи. Обережно, лагідно, кімната за кімнатою, Лора повернула будинок до життя. Усі кімнати. Крім кабінету. Лора ніколи не заходила до кабінету. Ентоні повідомив її із самого початку, що до кабінету заходить тільки він, і, коли його там немає, кабінет зачинено. Вона не розпитувала. Але всі інші кімнати, прибрані, чисті та свіжі, готові були прийняти гостей будь-якої хвилини, навіть якщо ніхто й не завітає.

На веранді Лора знайшла фотографію в срібній рамці, відполірувала склянку й срібло, які залишив Ентоні. Він говорив, що цю жінку на світліні звали Тереза. Лора думала, що, напевно, він дуже кохав Терезу, адже її фотографія була одна з трьох у будинку. Інші – копії фотографій Ентоні й Терези разом. Одна стояла на шафці біля ліжка в його кімнаті і ще одна – на туалетному столику в найбільшій спальні, що у тильній частині будинку. За усі роки, що Лора знала Ентоні, вона ніколи не бачила його таким щасливим, як на тих світлинах.

Коли Лора пішла від Вінса, наостанок вона жбурнула велику фотографію з їхнього весілля у сміття. Та перед цим вона не

полінувалася розчавити підбором скло над самовдоволеною пикою свого колишнього подружжя. Селіна з «Сервісу» якраз для нього. Він повний і несосвітений придурок. Вона визнала це вперше, навіть у своїх думках. Але поглянувши правді у вічі, Лора не почувалася краще. Лише шкодувала, що згаяла з ним стільки років. Із ним, а ще з незакінченою освітою, без досвіду роботи, без засобів до існування. Вибір у неї був невеликий.

Закінчивши на веранді, Лора заходилася прибирати сходи – своєю ганчіркою вона начищала до блиску закручені дерев'яні поруччя. Авжеж, Лора часто думала про кабінет. Але вона поважала особисте життя Ентоні, як він поважав її особисте життя. Нагорі, з найбільшої спальні, відкривався найліпший краєвид – сад позаду будинку. Цю кімнату Ентоні колись ділив з Терезою, але зараз він перебрався до меншої спальні поруч. Лора розчинила вікно, щоб впустити свіже повітря. У саду якраз квітнули троянди: шелестіли на вітрі яскраво-червоні, рожеві, кремові бутони, а поміж ними виринали невагомі півонії й сапфірові списи живокосту. Запах троянд линув у теплому повітрі, і Лора глибоко вдихала цей хмільний аромат. У цій кімнаті завжди пахло трояндами. Навіть посеред зими, коли сад спав під снігом, а на вікнах мороз малював свої візерунки. Лора розрівняла та пригладила й без того ідеально рівні простирадла на ліжку, збила подушки на тахті. Зелене скло туалетного столику блищало на сонці, але вона протерла його ще раз. Треба виправити ще одну дрібницю. Маленький блакитний емальований годинник знову зупинився об 11:55 і не цокав. Кожного дня він зупинявся саме о цій порі. Лора поглянула на свій наручний годинник і переставила стрілки. Вона обережно прокрутила ключик, поки знову не почулося негучне цокання, і лише після цього поставила годинник назад на камін.

Грюкнули входні двері – Ентоні вже повернувся з прогулянки. Звуки після цього засвідчили, що Ентоні ключем відімкнув двері кабінету, потім відчинив і зачинив їх за собою. Лора чула це багато разів. На кухні вона запарила кави, виставила її на тацю разом із чашкою та блюдцем, срібним глечиком з вершками й тарілкою легкого печива. Вона пронесла сніданок через коридор і обережно постукала у двері кабінету, а коли вони відчинилися, передала тацю Ентоні. Він виглядав стомленим, прогулянка більше виснажила його, ніж наснажила.

— Дякую, моя люба.

Лора з сумом помітила, що його руки злегка трусилися, коли він забирав у неї тацю.

— Може, ви хочете на ланч щось особливе? — якнайлюб'язніше запитала вона.

— Ні, ні, гадаю, все, що ти приготуєш, буде смачно.

Двері зачинилися. Повернувшись на кухню, Лора вимила брудну кружку, яку, напевно, залишив Фредді, їхній садівник. Він почав працювати в Падуї кілька років тому, але їхні стежки рідко перетиналися. Лора шкодувала про це, бо він їй подобався й вона хотіла б познайомитися з ним ближче. Фредді — високий, темноволосий, однак не настільки вродливий, щоб здаватися банальним героєм-коханцем. Невиразний шрам простягався від його носа до верхньої губи і трохи зморщував рот з одного боку, але якимось чином оця однобока усмішка робила Фредді навіть іще привабливішим. Коли їм випадало спілкуватися, він завжди поводився чемно, проте це була лише ввічливість, не більше, тож Лора не наважувалася нав'язувати йому своє товариство.

Лора почала розбирати стос паперів. Листи краще забрати додому і надрукувати їх на ноутбучі. Коли вона тільки починала працювати в Ентоні, інколи їй доводилося вичитувати його рукописи і друкувати їх на старій електричній друкарській машинці, але кілька років тому він, на жаль для Лори, припинив писати. У юності вона сама хотіла пов'язати свою професію з красним письмом, стати письменницею чи, може, журналісткою. Мала великі плани. Лора була розумною дівчинкою, здобула стипендію в місцевій школі для дівчат, могла вступити до університету. У неї мало бути гідне життя. Та замість цього вона зустріла Вінса. У сімнадцять Лора почувалася вразливою, невпевненою в собі. У школі в неї все складалося добре, але ця стипендія збурила її душу. Батько, робітник на заводі, і мати, продавчиня в магазині, пишалися своєю розумною донечкою. Вони нашкребли грошей на її дорогу шкільну форму, а ще на черевики, щоб ходити в школу, і черевики, щоб ходити в школі. Нечувана розкіш. Усе нове і якісне. Ніяких уживаних речей для їхньої розумниці, і вона була вдячна їм, справді. Лора знала, на які жертви йдуть її батьки заради неї. Проте чи досить цього?

Вродитися кмітливою і гарною – надто мало, щоб тебе прийняли як рівну серед тих багатіїв, що з них складалася шкільна громада. Дівчата, для яких подорожі закордон, виходи до театру, звані вечери і вікенди на яхтах – частина повсякденного життя. Звісно, у неї з'явилися друзі, добрі й щедрі дівчатка, її запрошували погостювати у великих будинках з не менш добрими і щедрими батьками цих дівчаток. Вишукані будинки, де чай подавали у чайниках, тости – на підставках, масло – в масельничці, молоко – в глечики, а джем – зі срібною ложечкою. Ці будинки замість номерів мали імена, а ще тераси, тенісні корти, фігурна стрижка кущів. І скатертини на тацях. Вона бачила інше життя, і воно її зачарувало. З'явилися мрії, до яких хотілося летіти на крилах. А вдома молоко у пляшках, цукор у пакеті, чай у кружках. Немов камінь висів у неї на шиї, що тягнув донизу, не пускав у небо. У сімнадцять років Лора розривалася між двома світами, але жодному з них повністю не належала. А потім вона зустріла Вінса.

Він був старший, гарний, самовпевнений і амбітний. Їй лестила його увага, він уразив її своєю впевненістю. Вінс був упевнений у всьому, що говорив чи робив. Навіть сам собі дав прізвисько – Вінс Непереможний. Працював дилером автомобілів і мав червоного «ягуара» класу люкс – кліше на колесах. Для батьків Лори це стало громом серед ясного неба. Вони сподівалися, що освіта стане для Лори ключем до кращої долі, принаймні кращої, ніж у них. Того світу, у якому більше власне життя і менше виживання.

Може, вони й не дуже розумілися на скатертинах для таць, але батьки Лори знали, що те щастя, якого вони бажають своїй дитині, не лише в грошах. Лора ніколи не думала про гроші. А Вінс Непереможний думав про гроші й статус завжди. Батько Лори позаочі називав Вінса Дарбі – ВіДі.

Коли нещасливі роки їхнього шлюбу минули, Лора часто гадала, що саме привабило в ній Вінса. Вона вродилася гарною дівчиною, але не якоюсь особливою красунею, а ще менше нагадувала борщовий набір з голлівудської усмішки, цицьок і дупи, якому зазвичай надавав перевагу її колишній чоловік. Дівчата, з котрими зустрічався Вінс, скидали свої трусики так само невимушено, як дехто скидає шарф. Можливо, він обрав її задля різноманітності. Або забажавши чогось нового. Так чи так, але невдовзі він переконав себе: Лора стане для

нього доброю дружиною. Зрештою, вона почала підозрювати, що Вінс освідчився їй, так само палко бажаючи підвищити свій статус, як і задовольнити плотську жагу. Вінс мав багато грошей, але цього було недостатньо, щоб потрапити в масонську ложу чи зайняти крісло в престижному гольф-клубі. Зі своїми гарними манерами й освітою приватної школи, Лора могла надати блиск соціальної витонченості бляклій латуні його простацьких манер. Вінс гірко розчарувався. Утім, не так сильно, як Лора.

Коли вона дізналася про зраду Вінса, їй так кортіло звинуватити його в усьому, вигнати, мов шолудиву шавку, а уявна героїня Лора мала залишитися плести накидки на рулони туалетного паперу і пришивати стрічки на капелюшок. Але десь у глибині душі Лора завжди знала, що насправді їхній шлюб – це її вигадка. Зневірившись у пошуках порятунку від нещадної реальності, вона попросила лікаря виписати їй антидепресанти, але лікар порадив перед тим, як переходити на ліки, відвідати психолога. Ліки могли запросто згубити Лору. Вона очікувала, що забезпечить собі рецепт, маніпулюючи якоюсь сірою мишею середніх років, поліестеровою Памелою. Насправді психолог виявилася зухвалою, язикатою білявкою на ім'я Руді, яка змусила Лору подивитись у вічі своїм неприємностям. Руді наказала своїй пацієнтці слухати голос у власній голові, той, який виголошує сувору правду і наводить нищівні аргументи. Руді називала це «взаємодіяти з внутрішньою мовою» й наголосила, що це стане для Лори приємним і корисним досвідом. Лора зіткнулася з Феєю Правди, але їй це здалося так само приємним, як слухати улюблену музику на пошкодженій платівці. Фея Правди підозрювала Лору в усьому. Вона звинуватила Лору в тому, що та не витримала ваги батьківських очікувань і вийшла за Вінса, щоб уникнути вступу до університету. На її думку, Лора боялася йти до університету, боялася зазнати там поразки, боялася стати на ноги, щоб у разі невдачі не впасти долілиць. Фея Правди також витягла на світ Божий прикрі спогади про Лорин викидень і майже маніакальні, але невдалі спроби ще раз завагітніти. Насправді, Фея Правди вибила Лору з колії. Та коли їй нарешті виписали прозак, вона просто перестала слухати цю балаканину.

Годинник у передпокої вдарив один раз, і Лора почала готувати ланч. Вона збила яйця і сир зі свіжими травами з саду, вилила цю суміш на гарячу пательню на плиті, дивилась, як вона піниться й

пускає бульбашки, перетворюючись на пухкий золотавий омлет. Скатертину накрила хрустка білосніжна серветка, срібні ніж та виделка і склянка бузкового напою для серця. У дверях до кабінету вона поміняла тацю, забравши ту, на якій ще стояла ранкова кава Ентоні. Печиво залишилося недоторканим.

Розділ 3

Юніс

Сорок років тому... Травень 1974

Сьогодні вона обрала м'який фетровий капелюх кольору кобальта. [7] Її бабуса якось сказала, що в потворній зовнішності можна обвинувачувати гени, у кепському смаку – брак освіти, але якщо ти нудна людина, то тут уже ні на кого нарікати. Школа здавалася такою нудотною. Юніс виросла розумною, але непосидючою дівчинкою; їй докучало старанно виконувати завдання.

Вона хотіла чогось захопливого, живого життя, одним словом. Офіс, куди вона влаштувалася працювати, теж був нудним, бо там працювали занудні люди, та й робота видалася не надто веселою – безкінечне друкування й перекладання папірців. Батьки казали, це справжня поважна робота, але, очевидно, так по-іншому називають нудьгу. Її єдиною розрадою були фільми та книжки. Вона читала так завзято, немов від кількості прочитаних книг залежало її життя.

Одного разу Юніс трапилось оголошення в «Леді»:

Видавцеві-початківцю потрібна асистентка. Платня жалюгідна, але робота не нудна!

Очевидно, це робота для неї, і вона того самого дня подала запит.

Співбесіду їй призначено на 12:15, тож у неї доволі часу, щоб дістатись офісу не поспішаючи, трохи прогулятися містом, набратися свіжих вражень. На вулицях юрмилися люди, і Юніс пробиралася крізь натовп, інколи натикаючись на індивідів, які з певних причин порушували порядок руху. Дівчина кивнула офіціанту, який, насвистуючи, підмітав тротуар біля рибного ресторану, заледве встигла відскочити убік, щоб уникнути неприємного зіткнення з огрядною

спітнілою туристкою, надто заклопотаною спогляданням свого путівника, щоб дивитися, куди вона йде. На розі вулиці Грейт-Рассел Юніс помітила високого симпатичного, але чимось стурбованого чоловіка й усміхнулася йому. Проминаючи його, вона добре роздивилася його постать. Зграбне тіло, блакитні очі й погляд хорошого хлопця. Він нетерпляче зиркав на годинник, а потім вдивлявся в потік людей на вулиці. Мабуть, чекав когось, але той запізнювався. Навряд чи він так нетерпляче чекає Юніс. Зарано. Зараз лише 11:55. Вона пройшла повз цього чоловіка. Її думки крутилися навколо співбесіди і роботодавця. Вона сподівалася, він виглядає, як отой чоловік, котрого вона проминула за рогом. Утім, можливо, роботодавець жінка – різка, неприємна, колюча, із чорним стриженим волоссям і яскраво-червоною помадою. Досягти блискучих зелених дверей за адресою, яку їй дали на Блумсбері-стрит, Юніс краєм ока помітила: на протилежному боці вулиці на тротуарі зібрався натовп, деś віддала завилла сирена. Вона натиснула кнопку дзвінка і чекала, прибравши своєї найліпшої постави – випрямила спину, високо підняла голову. Почулися кроки (хтось опускався сходами) – і двері відчинилися.

Юніс закохалася в цього чоловіка, щойно його побачила. Його зовнішність була досить непримітна, якщо розглядати кожну рису окремо: середній зріст, середня статура, каштанове волосся, приємне обличчя, два ока, два вуха, один ніс, рот. Але усе вкупі утворювало людину-шедевр. Чоловік схопив її за руку, немов рятуючи потопельника, й затягнув на сходи, де стояв сам. Трохи засапавшись від напруження та ентузіазму, він запросив дівчину йти за собою.

– Ви, напевно, Юніс. Приємно познайомитися. Називайте мене Бомбардир. Це моє прізвисько.

Офіс, куди вони зайшли, був на найвищому поверсі, просторий, світлий і дуже зручно обставлений. Полиці й шухляди вишикувалися попід стінами, три кабінки розмістилися біля вікна. Юніс заінтригували таблички, на яких написано «Том», «Дік» і «Гаррі».

– Це тунелі, – пояснив Бомбардир, помітивши спантеличений вираз на її обличчі. Юніс така заувага нічого не пояснила.

– «Велика втеча»? Стів Мак-Квін, Діккі Еттенборо, мішки бруду, колючий дріт і мотоцикл?

Юніс усміхнулася.

– Ви ж *дивилися*, чи не так? Чудовий фільм!

Він почав насвистувати музику з «Великої втечі».

Бомбардир підкорив серце Юніс. Ця робота просто створена для неї. Якщо їй не дадуть тут працювати, вона прикує себе до однієї з цих кабінок ланцюгами. На щастя, такого робити не довелося. Виявилось, достатньо й того, що вона дивилася «Велику втечу» і цей фільм їй сподобався. Бомбардир заварив чаю на крихтній офісній кухні, щоб відсвяткувати її нову посаду. Коли він виходив з кухні, почувся якийсь дивний звук. Цей звук походив від невеличкого білого з рудим тер'єра. Особливі прикмети – коричнева пляма навколо лівого ока, напівприпідняте вухо. Тер'єр рухався з допомогою дерев'яного пристрою на двох колесах, який штовхав, гребучи передніми лапами.

– Познайомся з Дугласом. Моя права рука. Точніше, лапа.

– Вітаю вас, Дугласе, – урочисто промовила Юніс і додала: – Наважуся припустити, Бадер.^[8]

Від утіхи Бомбардир гупнув кулаком по столу.

– Я знав, що ви саме та людина, котра нам потрібна! А як вам чай?

Під час чаювання з печивом (пес пив із блюдця) Юніс дізналася, що Бомбардир знайшов безпритульного Дугласа ще цуцням після того, як його збила машина. Ветеринар радив приспати бідолаху, але Бомбардир забрав його собі.

– Я сам склепав оцей драндулет. Більше схоже на «запорожець», аніж на «мерседес», але ж працює.

Вони погодилися, що Юніс почне роботу на наступному тижні, зарплатня виявилася не такою вже й «жалюгідною», а обов'язки та повноваження вражали своєю широтою творчу натуру – «робити все, що буде потрібно». Юніс літала на сьомому небі від щастя. Вона вже зібралася йти, коли двері широко розчинилися й у кімнаті з'явилася колюча неприємна жінка. Вона мала такі гострі ніс, коліна та лікті, що, здавалося, ніщо не здатне їх пом'якшити, а обличчя виражало суцільний посміх.

– О! Я бачу, твій калічний малий щур іще й досі живий! – виголосила вона, вказуючи на Дугласа своєю сигаретою, і рвучко пожбурила свою сумочку на крісло. Щойно вона помітила Юніс, в'їдлива посмішка поповзла по її обличчю.

– Слава Богу, брате. Таки знайшов собі коханку.

Останнє слово вона виплюнула, як виноградну кісточку, намагаючись підкреслити свою зневагу.

Бомбардир відповів їй змучено, але спокійно:

– Це Юніс, моя нова асистентка. Юніс, моя сестра Порша.

Порша оглянула Юніс з голови до п'ят своїми холодними сірими очима, але руки не подала.

– Я мала б сказати, що рада знайомству, та не люблю брехати.

– Навзаєм, – відповіла Юніс, але її вже не слухали, бо Порша відвернулася до брата. Проте дівчина могла заприсягнутися, що бачила, як Дуглас після її відповіді крутнув хвостом. Вона залишила Бомбардира і його осоружну сестру наодинці, спустилася сходами і вийшла на яскраве полуденне сонце. Останнє, що вона почула, зачиняючи двері за собою, це дещо змінений, облесний, але все одно неприємний голос Порші:

– Любий, так коли ти збираєшся публікувати мою книжку?

На розі вулиці Грейт-Рассел вона зупинилася на мить, пригадуючи того чоловіка, якому всміхнулася. Вона сподівалася, що той, на кого він чекав, не забарився. У поросі в себе під ногами Юніс помітила відблиск золота і скла. Вона нахилилася, підібрала з канави маленький круглий предмет і обережно поклала його собі в кишеню.

Розділ 4

Це повторювалося знову й знову. Він завжди дивився в землю, шукав на тротуарах, у стічних канавах і ніколи не підводив очей до неба, у вільний простір. Спину різало ножами, очі сльозилися, немов у них потрапив пісок. А ввечері він провалювався в п'їтму на вологих зім'ятих простирадлах власного ліжка. Йому снівся той самий сон. Неначе він шукає і шукає якусь річ, що нарешті принесе йому спокій.

Будинок поринув у глибоку м'яку темряву літньої ночі. Ентоні звисив натовлені ноги з ліжка, труснув головою, щоб прогнати з неї рештки марень. Доведеться вставати. Сьогодні сон уже не повернеться. Він спустився сходами, які скрипіли в унісон з його старими хворими кістками. Ентоні навіть не довелося вмикати світло, поки він дістався кухні. Заварив собі чай, радше насолоджуючись самим процесом, аніж бажаючи його пити, і прихопив чашку з собою до кабінету. Бліде місячне світло танцювало на краях полиць і збиралося мінливим озерцем у центрі стола з червоного дерева. Високо на полиці, у кутку, зблиснула золотава кришка коробки з-під печива. Ентоні обережно взяв її і поставив у сьайливій плямі світла на столі. З усіх речей, які він будь-коли знаходив, ця хвилювала його найбільше. Мабуть тому, що в коробці не «щось», а «хтось»; у цьому Ентоні чомусь не сумнівався. Ще раз підняв кришку і глянув на вміст коробки, так він робив щодня увесь минулий тиждень відтоді, як приніс цю коробку додому. Він уже кілька разів переставляв коробку в кабінеті, ховаючи подалі з очей, але вона все одно нагадувала про себе. Ентоні просто не міг так її облишити. Він засунув руку під кришку та обережно провів кінчиками пальців по грубому сірому піску. Спогади пронизали його, забиваючи подих, немов чийсь нещадний удар влучив у сонячне сплетіння. Уже вдруге він тримає смерть у своїх руках.

Життя, яке вони могли прожити разом, – цю жорстоку фантазію Ентоні рідко собі дозволяв. Зараз у нього з Терезою вже могли бути онуки. Вона ніколи не говорила про те, що хоче дітей, але, здавалося,

вони обоє подумки погоджувалися, що це лише питання часу. Як виявилося, вважати так – трагічне недбальство. Вона завжди мріяла про собаку. Ентоні опирався цьому задуму якомога довше, аргументуючи свої відмови перспективою поламаного трояндового саду та переритих газонів. Але Тереза зрештою перемогла, скориставшись безвідмовною сумішшю шарму і широти поглядів. Вони збирались узяти собаку з притулку Баттерсі за тиждень, але Тереза раптово померла. Натомість Ентоні провів той день, тиняючись порожнім будинком. У розпачі він збирав усі сліди її існування: відбиток голови на подушці, пасмо тіціанового волосся в гребінці, відбиток яскраво-червоної помади на склянці. Дрібні, але дорогоцінні докази життя, що вже згасло. Після цього потяглися місяці, протягом яких Падуя намагалася зберегти відлуння присутності Терези у своїх стінах. Ентоні міг зайти до кімнати, відчуваючи, що його кохана щойно звідси вийшла. День при днєві він грав у хованки з її тінню. Чув музику на веранді, її сміх бринів у саду, а в темряві його вуста накривав Терезин пристрасний цілунок. Однак поступово, непомітно, день за днем, крок за кроком вона відступала. Залишала його жити без себе. Єдине, що збереглося навіть до сьогодні, це аромат троянд у таких місцях, де його не могло бути.

Ентоні струсив сірий порошок з кінчиків пальців і опустив кришку. Одного дня, уже зовсім скоро, він перетвориться на таку саму купу попелу. Можливо, тому попіл так хвилює його. Єдине, чого боявся Ентоні, – загубитись, як оця нещасна душа в коробці. Він має піти до Терези.

Лора не спала, хоч і міцно заплющувала очі, марно намагаючись прикликати сон. Хвилювання і сумніви, приспані денними турботами, під покровом ночі точили її розмірене життя, наче міль кашеміровий светр. Гахкання дверей, гучні голоси і сміх із сусідньої квартири не залишали навіть примарної надії на сон. Пара, яка переїхала у сусідню квартиру, насолоджувалася насиченим, навіть бурхливим світським життям, не особливо зважаючи на своїх сусідів. Через хвилину після того, як вони повернулися в компанії півдюжини любителів нічних вечірок, тонкі стіни Лориної квартири почали пульсувати від невтомного биття в барабан і чийогось басу.

– Святий Ісусе! Тільки не знову!

Лора звисила ноги через край ліжка й у відчаї закатала п'ятами по підлозі. Це вже третій раз за тиждень. Вона намагалася порозумітися з ними. Страхала їх поліцією. Нарешті, на свій сором, вона вдалася до істеричного крику й лайки. Реакція сусідів була завжди однаковою: потік порожніх вибачень та обіцянок, насправді ж нічого не змінювалося. Ці негідники просто ігнорували її. Може, попробувати шини їхнього «фольксвагена гольф» чи обмазати поштову скриньку кінськими екскрементами? Попри свій гнів, Лора усміхнулася сама з себе: де, милий Боже, взяти кінські кізьяки?

На кухні Лора підігріла молоко в каструлі, щоб зробити собі гарячого шоколаду, іншою каструлею вона сердито постукала в стіну. Від стелі відлупився шматок тиньку завбільшки з тарілку і гепнувся на підлогу.

– Чорт!

Лора сердито зиркнула на каструлю, яку вона досі стискала в руках. Почулося шипіння, і підгоріле молоко полилося з каструлі.

– Чорт! Чорт! Чорт!

Прибравши розгاردіяш і підігрівши ще молока, Лора сіла до столу, обома руками обійнявши теплу кружку. Вона відчувала, що хмари збираються в неї над головою, земля хитається під ногами. Напевно, буде буря. Її турбували не стільки сусіди, скільки Ентоні. За останні тижні щось змінилося. Його фізичний стан поступово погіршувався. Зрозуміло, вік, але є і ще щось. Це важко передати словами. Лора відчувала, Ентоні йде від неї, він немов розчарований коханець, який таємно пакує свої речі, готуючись до втечі. Якщо вона втратить Ентоні, то й Падую втратить також, а разом вони являли собою її єдиний притулок від божевілля цього світу.

Від того часу, як вона розлучилася з Вінсом, підмурки, на яких трималося її життя, захиталися. Кинувши університет і можливість професійно писати заради заміжжя з Вінсом, вона сподівалася народити дітей і реалізуватися в материнстві, а потім, можливо, здобути ступінь заочно. Та нічого з її планів не справдилось. Лора завагітніла лиш один раз. Перспектива мати дитину тимчасово зміцнила їхній шлюб, що вже потроху розпадався. Вінс не шкодував грошей і обладнав дитячу за вихідні. Наступного тижня в Лори стався викидень. Кілька років вони відчайдушно намагалися замінити дитину, яку втратили, іншою. Секс перетворився на безрадінний обов'язок.

Лора з Вінсом відбули всі необхідні, деколи принизливі медичні процедури, щоб визначити, у чому полягає проблема, але результати показували – все нормально. Від неможливості мати те, чого йому заманулося, Вінс більше сердився, ніж сумував. Із часом, до неабиякого полегшення Лори, вони перестали займатися сексом.

Саме тоді Лора почала планувати втечу. Коли вони одружилися, Вінс наполіг на тому, щоб його дружина не працювала, потім виявилося, що їй не судилося народити дитину, а брак освіти і кваліфікації становив серйозну проблему, коли вона кинулася шукати роботу. Лора хотіла працювати, бо, щоб піти від Вінса, треба було мати якісь гроші. Вона не бажала багато заробляти, лише достатньо для того, щоб винайняти квартиру і прогодувати себе, вислизнути одного дня, коли Вінс на роботі, а відтак розлучитися з ним на безпечній відстані. Але їй пропонували лише тимчасовий підрібок з найнижчою платнею.

Цього не вистачало, тож вона взялася писати роман, мріючи про бестселер. Щодня Лора годинами працювала над книгою, старанно приховуючи будь-які сліди своєї роботи від чоловіка. Через шість місяців роман був готовий, і з великими надіями Лора почала розсилати його агентам. Іще через шість місяців тека з відмовами за товщиною майже зрівнялася з рукописом. Усі відмови аргументувалися, на диво, однаково. Вона пише «гарно», але сюжет надто «простий». У безнадії Лора відповіла на оголошення в жіночому журналі. Там потребували авторів, які могли б писати короткі історії специфічного формату для видавництва, чия читацька аудиторія швидко зростала. Внесок за квартиру Лори був заплачений з гонорару за жахливе нудотне порно для «журналу пристрасних жінок з палкими бажаннями» «Пір'я, мережива і фентезі».

Почавши працювати в Падуї, Лора припинила писати. На щастя, їй більше не треба було вигадувати ті жахливі оповідання через матеріальну скруту, а роман зрештою потрапив у сміттєвий кошик. Розпочинати новий їй не стало сміливості. Чи Лора звичайна боягузка, що боїться підкорювати вершини, бо можна й упасти? У Падуї з Ентоні вона могла про це не думати. Будинок був її фізичною й емоційною фортецею, а Ентоні – шляхетним лицарем. Лора провела кінчиком пальця по поверхні свого вихололого шоколаду. Без Ентоні й Падуї вона знову втратить опору в житті.

Розділ 5

Ентоні крутив свій джин з лаймом у склянці й слухав, як кубики льоду дзенькають у рідині кольору періоду.^[9] День лише починався, але холодний алкоголь мав розбудити рештки тепла, що ще залишились у його венах, а зараз Ентоні потребував хоч якоїсь енергії. Він ковтнув іще й поставив склянку на стіл серед старовинних дрібничок, які він дістав з однієї зі своїх шухляд. Ентоні прощався з речами. Зараз він почувався, наче кривий дуб у руках різьбяр або мов хлопчик, що одяг пальто свого батька, але, чітко усвідомлюючи свою нікчемність, він не боявся. Тому що тепер мав план.

Коли Ентоні почав збирати загублені речі, у нього не було жодної конкретної мети. Він просто хотів зберегти їх на випадок, якщо вони знову потраплять до власників. Часто Ентоні сам не міг визначити, що він знайшов – сміття чи скарб. Але хтось десь знав це напевно. А потім він знову почав писати, вигадував історії навколо тих речей, які знаходив. За роки він заповнив усі шухляди й полиці фрагментами чужого життя. І якимось чином чужі загублені речі допомогли склеїти його розбите серце, знову зробити його життя стерпним і навіть не позбавленим сенсу. Звісно, він не став щасливим, це неможливо після того, що сталося. Та його покалічене, вкрите жахливими шрамами існування знову почало хоч якимось держатися купи, чогось вартувати. Життя з клаптиками блакитного неба серед сірих хмар, як отой клаптик неба, який він зараз тримав у руці. Він знайшов цю річ у стічній канаві на Коппер-стрит дванадцять років тому, якщо вірити надпису. Елемент пазла – яскрава блакить із клаптиком білого збоку. Просто клаптик кольорового картону. Більшість людей навіть не помітили б його, а ті, хто помітив, сприйняли б за сміття. Однак Ентоні знав, що для когось утрата цієї частки стала великим нещастям. Він поклав шматок пазла собі на долоню. Кому він належав?

Елемент пазла, блакитний з білою цяткою,

знайдено в стічній канаві на Коппер-стрит, 24 вересня.

Вони мали неправильні імена. Мауд – ім'я, схоже на скромну маленьку мишку, зовсім не таке, як жінка, котра його носила. Якщо назвати її буркотухою, це був би комплімент. І Гледіс – таке ясне і миле ім'я, ім'я-радість.^[10] Але бідолашна жінка, якій воно належить, зараз рідко має нагоду радіти. Сестри нещасливо живуть разом у будинку із симпатичною верандою на Коппер-стрит. То був будинок їхніх батьків і місце, де вони обидві народились і вирости. Якою Мауд прийшла в цей світ, такою і залишилася на все життя – крикливою, вимогливою, настирною. Перша донечка, батьки потурали їй, поки було вже надто пізно виховувати в цій дитині хоч якусь чуйність. Змалку в усьому світі вона помічала лише себе-кохану. Гледіс удалася тихою втішною дівчинкою, котра, як і її мати, заледве встигала задовольнити власні основні потреби під натиском вимог своєї чотирирічної сестри. Коли у вісімнадцять років Мауд знайшла кавалера, такого ж настирного й галасливого, як і сама, вся родина зітхнула з полегкістю, відчуваючи певні докори сумління. Їхні заручини й весілля усіляко заохочували, особливо коли виявилось, що наречений Мауд має переїхати до Шотландії у справах свого бізнесу. Після дорогого показового весілля, вибраного, а потім розкритикованого Мауд, за яке переважно довелося платити її батькам, вона вирушила обдарувати своїм янгольським норовом сердешне місто на заході Шотландії, яке нічого не підозрювало про таке щастя. А життя на Коппер-стрит стало безжурним і щасливим. Гледіс та її батьки жили тихо й мирно. Вони їли рибу зі смаженою картоплею на вечерю в п'ятницю, сандвічі з лососем і фруктовий салат зі збитими вершками в неділю за чаюванням. Кожного четверга ввечері відвідували кіно, а щоліта на тиждень їздили відпочивати до Фрінтона.^[11] Інколи Гледіс разом зі своїми друзями ходила на

танці до «Кооперативу». Вона купила хвилястого папужку, назвала його Сиріл і так і не вийшла заміж. Це не був її вибір, просто наслідок того, що доля не залишила їй особливого вибору. Гледіс знайшла гарного чоловіка, але, на жаль, він обрав одну з її подруг. Гледіс сама пошила собі сукню дружки і випила за їхнє щастя шампанське, змішане з солоними сльозами. Вона залишилася другом для них обох і хрестила їхніх двох дітей.

Мауд і її чоловік не мали дітей. «Надто хороша справа», – тихенько говорив їхній батько до Сиріла, коли про це заходила мова.

Батьки старіли і слабшали. Гледіс дбала про них. Вона доглядала їх, годувала й купала, робила геть усе для їхнього комфорту і безпеки. Мауд залилася в Шотландії та принагідно висилала безглузді подарунки. А коли вони зрештою померли, вона заявила, що похорон її надто зворушує, і не приїхала. Вміст примножуваного рахунку на Пошті було розділено між двома сестрами, і, як подяку за її відданість і турботу, батьки залишили Гледіс будинок. Але в заповіті був ще один пункт, що невдовзі спричинив катастрофу. Там говорилося таке: якщо Мауд раптом залишиться бездомною, вона може жити на Коппер-стрит, поки її обставини не поліпшаться. Пункт, внесений до заповіту з найкращими намірами подбати про старшу доньку, передбачивши обставини, які батьки вважали за дуже малоймовірні. Та «малоймовірно» не означає «неможливо», і коли чоловік Мауд помер, то їй відібрало будинок, гроші й мову від люті. Він програв в азартні ігри всі активи, якими вони володіли, і вирішив, що краще раптово померти, аніж зустрічатися після цього з дружиною.

Мауд повернулася на Коппер-стрит старою вередливою жінкою. Мирне і щасливе життя, яким насолоджувалася Гледіс, було зруйноване за одну мить. Мауд ввалилася через вхідні двері, вимагаючи в сестри грошей, щоб заплатити водієві таксі. Ця мегера оселилась у будинку на правах постійної гості без натяку на вдячність. Маючи добре відпрацьований репертуар дрібних капостей, вона дошкуляла

сестрі за кожної нагоди. Вона клала цукор сестрі в чай, прекрасно знаючи, що Гледіс цього терпіти не може, заливала кімнатні рослини, залишала безлад і хаос скрізь, де тільки з'являлася. Вона відмовлялася бодай пучкою кинути, щоб допомогти зі справами. Товста й бундючна, Мауд день у день просиджувала за пазлами, запихаючись помадкою і слухаючи радіо на повній гучності. Друзі Гледіс до будинку більше не приходили, а вона сама намагалася тікати звідти якомога частіше. А її повернення завжди супроводжувалося «покаранням»: то «випадково» розбилася коштовна прикраса, то улюблену сукню ненавмисно попалили праскою. Мауд навіть відлякала птахів, яких сестра любила годувати, залишаючи в саду недоїдки для сусідського кота. Гледіс не могла знехтувати волю батьків, а будь-які спроби порозумітися з сестрою або стикалися з холодним презирством, або взагалі легковажилися. Для Гледіс Мауд була мов той терміт, непроханий паразит, який вдерся в її дім і перетворив її щастя та спокій на купу трухлявого порошу. А ще Мауд шаруділа. Точнісінько як терміт. Пухкі пальці шаруділи об стіл, руки об стілець, об край раковини. Шарудіння – то найгірше катування. Невпинне, пронизливе, воно переслідувало Гледіс удень і вночі. Може, Макбет зарізав сон, але Мауд убивала спокій. [\[12\]](#) Того дня вона сиділа за обіднім столом і шаруділа, закінчуючи велетенський пазл.

Це був «Віз для сіна» Констебла [\[13\]](#) – велетенська репродукція з тисячі елементів, найбільша з тих, які вона будь-коли складала. Це мав бути її шедевр. Мауд розсілася, мов жаба, навпроти своїх пазлів, надлишок сидниць звисав обабіч стільця, який кректав під її вагою, і шаруділа.

Гледіс тихенько причинила вхідні двері за собою і, всміхаючись, спустилася вниз по Коппер-стрит. Вітер гнав і закручував хрустке осіннє листя над стічною канавою. Її пальці намацали в кишені край маленького клаптика картону, вирізаний на верстаті, блакитний із крихітною цяткою білого.

Ентоні провів пальцем по краях цього пазла, тримаючи його пальцями, відтак поклав його на долоню, гадаючи, маленькою частиною чийого життя колись був цей крихітний шматок картону. А може, не такою й маленькою? Можливо, його втрата стала катастрофою, непропорційною до його розмірів, причиною пролитих сліз, спалахів образи, розбитих сердець. Вона була в Ентоні, річ, загублена стільки років тому. Для світу це просто сміття, не варте й цента, але Ентоні відчував його значення в чиємусь житті. Чужі загублені речі щодня мучили його нагадуванням про обіцянку, якої він колись не дотримався. Тереза попросила в нього одну-єдину обіцянку, а він підвів її. Після цього він почав збирати речі, які загубили інші люди. То був його єдиний шанс спокутувати свою провину. Його дуже непокоїло, що він так і не зміг знайти способу повертати речі їхнім власникам. Упродовж років Ентоні не полишав спроб – давав оголошення у місцевій пресі й інформаційних бюлетенях, навіть розвішував на стовпах, але на жодне з них не дістав відповіді. А тепер залишилось обмаль часу. Він сподівався, що зможе знайти когось, хто продовжить справу, когось молодого й досить кмітливого, щоб мати нові ідеї, когось, хто знайде спосіб повернути загублені речі на їхнє законне місце. Ентоні відвідав свого адвоката і зробив необхідні поправки в заповіті. Він відкинувся назад на кріслі й потягнувся, відчуваючи, як розпірки тиснуть йому в спину. Високо на полиці на нього блимнула коробка з-під печива, сяючи на передвечірньому сонці. Він так утомився! Ентоні відчував, що перебув свій час на цьому світі, але чи зробив достатньо? Можливо, уже час поговорити з Лорою, сказати їй, що невдовзі йде? Він поклав шматок пазла на стіл і взяв свій джін з лаймом. Так, треба розповісти Лорі, доки ще не пізно.

Розділ 6

Юніс

Червень 1974

Юніс поклала ключі від коробки з дрібною готівкою на місце і замкнула шухляду. Її шухляду. У її столі. Юніс працювала з Бомбардиром уже цілий місяць, і він послав її купити здобних булочок з помадкою для них трьох, щоб відсвяткувати цю знаменну дату. У той місяць, що минув, Юніс щодня приходила на роботу раніше і йшла пізніше, розтягуючи своє перебування в цьому місці й у цій компанії, бо той час змусив її паленіти від захопливих можливостей. За ці чотири короткі тижні вона дізналася, що Бомбардир – справедливий і щедрий бос, залюблений у роботу, свого собаку й кіно. А також її секс-символ. Він мав звичку цитувати свої улюблені фільми, і Юніс почала його наслідувати. Дівчина любила більш сучасні фільми, але Бомбардир розкрив для неї принади деяких кращих фільмів «Ealing Studios». Своєю чергою, вона змусила його переглянути в найближчому кінотеатрі кілька нових фільмів. Вони погодилися на тому, що «Добрі серця і корони» – дуже миле кіно, «Коротка зустріч» – трагедія, «Екзорцист, або той, що виганяє диявола» шокує, але там є кілька смішних епізодів, «Плетена людина» заморожує кров, «Оптимісти під дев'ятьма в'язами» – феєричний фільм, «А тепер не дивись» – кіно, звісно, харизматичне, та в ньому надміру задіяно оголені сідниці Дональда Сазерленда.^[14] Юніс навіть збиралася купити пальто з червоної вовняної байки, як оте, що носить карлиця в фільмі. Утім, «Велику втечу» вони любили найбільше. Бомбардир казав, що в книжках найкраще те, що це фільми, які прокручуються у твоїй голові. Юніс також дізналася, що Дуглас любить виходити на прогулянку об одинадцятій ранку, особливо якщо йти в напрямку кондитерської, де продавали смачнющі здобні булочки з помадкою, і він

завжди їсть помадку першою, а тісто вже потім. А ще їй стало зрозуміло, що єдина й неповторна Порша може довести тебе до сказу швидше, ніж сотня пересічних негідників.

Бомбардир на кухні заварював чай, Дуглас крутився біля спортивних, каштанового кольору черевиків Loake^[15] свого хазяїна, очікуючи ще на булочку з помадкою. З вікна, у яке дивилась Юніс, було видно залюднену й метушливу вулицю, але нещодавно увесь цей жвавий рух паралізувала смерть; пішоходи і дорожній рух на мить завмерли з поваги до серця, що зупинилося в них на очах. Якщо вірити місіс Дойл із кондитерської, Юніс теж була там. Вона просто не бачила цієї події. Місіс Дойл достеменно згадувала дату, час і кожен деталь того, що сталося. Як палка прихильниця поліційних серіалів, вона пишалася своїм пильним оком і могла засвідчити будь-яку подію, що відбувалася в полі її зору. Місіс Дойл уважно спостерігала за незнайомими відвідувачами своєї кондитерської, запам'ятовуючи косі очі, тонкі вуса, золоті зуби, лівосторонні проділи – усі ці прикмети, на її думку, свідчили про непевні моральні якості їхніх власників. Ні в якому разі не можна довіряти жінкам у червоних черевиках і з зеленими сумочками. Молода жінка, яка померла, не мала жодної з цих прикмет. Вона була одягнена у тьмяно-синій літній жакет, її сумочка пасувала до черевичків, вона зомліла і померла просто тут, навпроти пекарні, біля вітрини місіс Дойл із найкращими тортами і тістечками. Це сталося того дня, коли Юніс ішла на співбесіду, якщо бути точним об 11:55. Місіс Дойл була певна щодо часу, бо вона тоді поставила в піч партію солодких рогаликів, які треба було витягнути о дванадцятій.

– Вони згоріли, чорт їх бери, – жалілася місіс Дойл Юніс. – Я була надто зайнята, телефонуючи поліції і швидкій, щоб пам'ятати про рогалики, але я не звинувачую небіжчицю. Не її ж вина, що вона йшла і просто впала мертвою, бідолашка. Лікарі приїхали доволі швидко, але поки вони дісталися сюди, вона вже відійшла. На ній ніяких слідів. Серцевий напад, я вважаю. Мій Берт каже, це могла бути анулізма.^[16] Та я готова закластися на серцевий напад. Або параліч.

Юніс пам'ятала лише юрбу і віддалену сирену. Сумно знати, що найкращий день твого життя став для когось останнім і вас розділяло лише кілька футів асфальту.

– Чай готовий!

Бомбардир поставив тацю на стіл.

– Я про все подбаю.

Бомбардир розлив чай, виставив булочки з помадкою. Дуглас примостився на підлозі, затиснувши булочку лапами і взявся злизувати помадку.

– А тепер, люба моя, розкажи мені, що ти думаєш про нове творіння Понтпула? Щось вартісне чи нам слід шпурнути його на звалище човганців?

«Звалище човганців» – так Бомбардир називав купу негодящих рукописів. Цей смітник історій ріс надзвичайно хутко, він захаращував усю підлогу до того, як вони встигали прибирати цю макулатуру в урну. Персі Понтпул вважався дитячим письменником, і Бомбардир попрохав Юніс глянути його останній рукопис. Юніс у глибокій задумі сиділа над своєю булочкою з помадкою. Вона не потребувала часу, щоб вирішити, що вона думає про цю книгу, але слід обрати потрібні евфемізми. Незважаючи на всю свою люб'язність, Бомбардир усе-таки її бос, а вона досі проходить стажування. Персі написав книжку для маленьких дівчаток, яка називалася *«Трейсі розважається на кухні»*. Трейсі мала захопливі пригоди на кухні: вона мила посуд з ганчіркою Дафні, підмітала підлогу з віником Бетті, протирала вікна зі Спаркліспондж і дряла плити з дротяною мочалкою Венді. На жаль, автор не скористався нагодою змусити Трейсі прочищати раковину з вантузом Поршею, що могло б дати йому хоч маленький шанс на успіх у вимогливої Юніс. Словом, Трейсі повеселилася на кухні, як поні у вугільній шахті. У Юніс було жахливе передчуття, що Персі працює над продовженням *«Говард розважається в майстерні»* з Чарлі-долото, Фреді-лобзиком і Діком-дрилем. «Трейсі...» можна сміливо назвати дитячим посібником з гендерних стереотипів. Юніс сформулювала свою думку в такі слова:

– Я не можу собі уявити, для якої аудиторії це призначено.

Бомбардир ледь не вдавився булочкою. Він ковтнув чаю і надав своєму обличчю якнайсерйознішого виразу.

– А тепер кажи мені, що ти думаєш насправді.

Юніс зітхнула:

– Це посібник з гендерних стереотипів.

– Погоджуюся, – сказав Бомбардир, схопив рукопис зі столу Юніс і пожбурих його в куток, де вкривалися пилом «човганці». І той гепнувся на стос паперів із глухим звуком. Дуглас доїв свою булочку й

принюхувався, сподіваючись, що на тарілках його друзів залишилися хоч крихти.

– А що з книгою твоєї сестри?

Юніс помирала з цікавості, вона хотіла спитати про це ще з першого дня своєї роботи у видавництві, але перед тим, як бос устиг відповісти, почувся дзвінок у вхідні двері. Бомбардир звівся на ноги.

– Це, мабуть, батьки. Вони казали, що зайдуть до нас, якщо будуть у місті.

Юніс нетерпеливилася познайомитися з парою, яка породила таких несхожих між собою нащадків; і Годфрі, і Грейс здалися їй просто чудовими. Бомбардир успадкував їхні найкращі фізичні риси: батьків орлиний ніс і великий рот і материні пронизливі сірі очі та колір волосся. Годфрі був одягнений у вельветові штани лососевого кольору, відтінені канарково-жовтим жилетом; його туалет доповнювали метелик і трохи поношена, але ще пристойна панاما. На Грейс була вишукана бавовняна сукня з візерунком, що, може, доречніше виглядав би на софі, солом'яний капелюх з кількома великими жовтими квітами на крисах, елегантні черевики з маленькими зручними підборами. Коричнева шкіряна сумка, яка висіла на її руці, була величезна і видавалася досить міцною, щоб оглушити потенційних грабіжників. Грейс підозрювала, що в місті злочини на кожному кроці чатують на таких сільських роззяв, як вона і Годфрі.

– Напевно, це нова дівчина, – вимовила Грейс у такт із ударами годинника. – Як справи, моя люба?

– Дуже приємно з вами познайомитися.

Юніс потисла простягнуту руку; рука виявилася м'якою, але потиск енергійним.

Годфрі похитав головою:

– Боже милий, жінко! Чи так зараз говорять з молоддю?

Він схопив Юніс в обійми так, що її ступні майже відірвалися від підлоги, і розцілував її в обидві щоки. Дівчина навіть відчула, як дряпається щетина, яку він пропустив під час гоління, і вловила ледь чутний аромат одеколону. Бомбардир закотив очі і простогнав:

– Тату, ти став зовсім безсоромний. Тільки дай привід цілувати дівчат.

Годфрі підморгнув Юніс:

– У моєму віці треба зискувати з кожної нагоди. Без образ?

Юніс підморгнула у відповідь:

– Без образ.

Ґрейс із любов'ю поцілувала сина в щоку і присіла, вільною рукою відмовляючись від пропозиції чаю й булочок з помадкою:

– А зараз я маю спитати, бо обіцяла, але не хочу набридати...

Бомбардир скрушно зітхнув, він уже знав, про що йтиметься.

– Твоя сестра написала книжку і хоче, щоб ти її опублікував. Я не читала цю книгу, навіть ніколи її в очі не бачила, якщо говорити відверто, але Порша гадає, що ти тягнеш kota за хвіст і відмовляєшся дати конкретну відповідь. А що скажеш ти?

Юніс заінтригував той натяк на усмішку, що промайнув на обличчі Ґрейс, коли вона говорила таким серйозним тоном. Бомбардир пройшовся кімнатою і став біля вікна, мов захисник, що готується виголосити свою заключну промову в суді.

– Перший пункт, безсумнівно, правда. Порша справді написала щось, що вона вважає за книгу, і хоче, щоб я це опублікував. Другий пункт – відверта брехня, і я заперечую це усіма фібрами свого єства.

Бомбардир ударив долонею по столу, щоб підкреслити своє обурення, перше ніж голосно зареготати і знеможено впасти в крісло.

– Слухай, мамо, я прочитав цю писанину, вона просто жахлива. Крім того, таке вже хтось писав і з біса ліпше, ніж зробила це моя люба сестричка.

Ґодфрі насупив брови і незадоволено промовив:

– Ти маєш на увазі, вона вкрала сюжет?

– Ну, Порша називає це «інтерпретація».

Ґодфрі повернувся до дружини і похитав головою:

– Ти впевнена, що забрала з пологового нашу дитину? Я навіть не знаю, де ця дівка такого набралася.

Ґрейс зробила відчайдушну спробу захистити дочку:

– Можливо, вона просто не знала, що така книжка вже існує. Може, це просто збіг обставин.

Та ці слова не були сприйняті як аргумент.

– Хороша спроба, мамцю, але книжка називається «Шофер леді Чаттерлей», і це про жінку, яку звати Бонні, і її чоловіка Ґіффорда, котрого паралізувало внаслідок нещасного випадку під час гри в регбі. Врешті-решт ця Бонні закрутила роман зі своїм шофером Меллонсом,

грубим на вигляд, але насправді дуже ніжним уродженцем півночі, який трохи заїкається і має тропічну рибку в акваріумі.

Годфрі похитав головою, не вірячи своїм вухам:

– Може, у цієї дівчини щось не так з головою?

Грейс не звернула уваги на репліку чоловіка, але й не заперечувала, вона знову зверталася до Бомбардира:

– Ну тепер усе прояснилося. Звучить просто жахливо. На твоєму місці я викинула б це у смітник. Терпіти не можу лінощів, і якщо Порша навіть не потрудилася вигадати власну історію, то й не може чекати на якийсь інший результат.

Бомбардир підморгнув їй вдячно:

– Матуся – найкращий друг для хлопця.

– Так, якщо тільки вона не назвала його Норманом.^[17]

Грейс підвелася й переклала сумку на другу руку:

– Ходімо, Годфрі. Уже час повертатися в «Кларідж».^[18]

Вона поцілувала Бомбардира на прощання, а Годфрі потис йому руку:

– Ми завжди п'ємо чай у «Кларіджі», коли приїжджаємо до міста, – пояснила вона Юніс. – Там найкращі у світі сандвічі з огірками.

Годфрі попрощався з Юніс, трохи піднявши свого капелюха:

– Джин з лаймом теж непоганий.

Розділ 7

На кінчику пальця зблиснула рубінова крапелька крові й упала на блідо-лимонну спідницю її нової сукні. Лора вилаялася, сердито клацнула пальцями і пошкодувала, що не одягла джинси. Їй подобалося, коли в будинку багато свіжих квітів, але за красу троянд доводилося платити шипам, один з яких якраз увігнався в її палець. На кухні Лора пообрізала нижнє листя на квітах і налила теплу воду у дві велетенські вази. Одна ваза для веранди, інша – для передпокою. Поки поралася з квітами, вона пригадувала розмову, яку мала з Ентоні того ранку. Він сказав, що їм «треба поговорити» перед тим, як вона піде додому. Лора глянула на годинник. Почувалася так, наче її викликають у кабінет до боса. Це просто смішно, Ентоні – її друг. Але. Оце «але» змушує Лору тремтіти? Надворі небо вигравало блакиттю, та в повітрі відчувався запах шторму. Вона взяла одну вазу, глибоко вдихнула і віднесла її в передпокій.

Спокій і тиша огорнули трояндовий сад. А втім, повітря уже бриніло від шторму, що насувався. У кабінеті Ентоні нічого не поворухнулося, не почулось ані звуку. Однак повітря було просякнуте людськими почуттями, історіями. Промінь світла від сонця, що ось-ось мало заховатися за хмари, проник у щілину між шторами і розтяв повітря, засвітивши криваво-червоний відблиск на заставленій полиці якраз біля коробки з-під печива.

Червоний дорогоцінний камінь.

Знайдено у дворі церкви Святого Петра

під вечір 6 липня.

Запах гарденій завжди нагадував Лілії про її матір у блідо-блакитній сукні від Скіяпареллі.^[19] Церква Святого Петра потопала в цих воскових квітках, їхній запах розносився прохолодним повітрям, яке рятувало запрошених родичів і друзів від немилосердного полуденного сонця надворі. Врешті, квіти вибрала Еліза. Лілія рада присісти. Нові черевики намуляли їй ноги, але марносластво не дозволило взути щось зручніше, не зглянувшись на артрит і поважний вік. Жінка в недоладному капелюшку, то, напевно, його мати. Половина присутніх на лавці позаду неї зовсім не побачать весілля. Вікарій попрохав присутніх підвестися, бо якраз заходила наречена у потворній грибоподібній сукні, відчайдушно чіпляючись за руку свого батька. Серце Лілії тьохнуло.

Вона запропонувала Елізі сукню від Скіяпареллі, їй вона сподобалася, але наречений мав іншу думку: «Милий Боже, Ліззі, ти ж не можеш виходити заміж у сукні мертвої жінки!»

Лілія ніколи не схвалювала вибір Елізи. Генрі. Хіба можна довіряти чоловікові, якого звати так само, як пилосмок? Коли вони вперше зустрілися, він з таким виразом дивився на неї згори вниз, опустивши свій блискучий ніс бараболею, що вона одразу зрозуміла: на думку жінки за шістдесят п'ять цей молодик зважати не буде. Він говорив до Лілії з перебільшеною поштивістю, наче натреноване цуценя. Насправді на першій родинній вечері, приготованій з такою любов'ю, поданій з найкращими намірами, у Лілії склалося інстинктивне враження, що ніхто з родини не пройшов перевірку, крім, звичайно, Елізи. А найважливішими активами Елізи, на думку цього Генрі, були її врода і поступливість. О, він розсипався в компліментах щодо їжі. Смажене курча майже таке саме смачне, як у його матері, а вино «справді хороше». Та Лілія помітила, з якою прихованою зневагою він шукав плями на виделці та своєму келиху для вина. Еліза навіть після цього вибачила його поведінку й вигадала собі якісь пояснення таким манерам. Так дбайлива мати вибачає своєму нерозумному немовляті. А Лілія думала, що йому потрібне не розуміння, а добрячий

стусан під його опецькуватий зад. Але її не стурбувало це знайомство, Лілії не могло і приверзтися в нічному жахітті, що це триватиме довго. Генрі був осоружним додатком до їхньої родини, але вона могла потерпіти тому, що він тут тимчасово. Справді?

Еліза вдалася такою енергійною дитиною, вона завжди й у всьому шукала свій шлях. Могла, наприклад, одягти вечірню сукню з високими мисливськими чоботами й піти ловити тритонів у струмку. Вона полюбляла сандвічі з бананом і тунцем, а одного разу цілий день ходила задом наперед, щоб «лише відчути, як воно». Однак усе змінилося, коли померла її мати, дочка Лілії, тоді Елізі виповнилося лише п'ятнадцять. Батько одружився ще раз, привівши додому мачуху, яка пнулася зі шкури, щоб стати в родині своєю. Але вони так ніколи і не потоваришували.

Мати самої Лілії вчила її двох речей: одягатися за власним смаком і одружуватися лише з кохання. Самій їй вдалося перше, проте не друге, і вона шкодувала про свою помилку все життя. Лілія добре засвоїла урок. Одяг завжди був її пристрастю, романом, що ніколи не розчарує. Те саме й з її шлюбом. Джеймс працював садівником у сільському будинку батьків. Він вирощував анемони, жоржини й оксамитові троянди, які пахли літом. Лілію дивувало, що такий мускулястий і сильний чоловік, з руками чи не вдвічі більшими за її, може вдихати життя в делікатні пагони й бутони. Вона закохалася. Еліза обожнювала дідуса, але Лілія овдовіла, коли онучка була ще дитиною. Роки по тому одного разу Еліза запитала Лілію, як вона знала, що це саме той чоловік, за якого треба виходити заміж. І Лілія відповіла онуці, тому що він завжди кохав її. Їхній роман тривав довго, їм довелося подолати чимало перешкод. Батько Лілії не схвалював цей шлюб, а Лілія поводила себе вперто і нетерпляче. Та незалежно від того, які жахливі вибрики вона влаштовувала, яку кислу пику демонструвала, незважаючи на те, що приготована нею їжа була майже неїстівна, Джеймс кохав її. Вони щасливо прожили в шлюбі 45 років, і Лілія сумуватиме за ним до кінця своїх днів.

Коли померла її мати, Еліза втратила сенс життя, її несло за течією, мов порожній пакет. Так вона і крутилася на воді, доки пакет не зачепився за щось гостре. Генрі. Генрі керував фондом хеджування, й усі знали, що це негарна робота. Він мов садівник у світі фінансів, але вирощував не квіти, а гроші. На Різдво Генрі купив Елізі уроки кулінарії «Кордон блю»^[20] і взяв її до перукаря своєї матері. Лілія хотіла, щоб ця історія скінчилась якнайшвидше. У березні на її день народження Генрі купив Елізі дорогий одяг, у якому вона стала іншою людиною, і змінив її стареньку улюблену міні на нову брендову двохмісну машину з відкидним дахом, на якій дівчина боялась їздити, щоб часом не подряпати це чудо техніки. А Лілія все ще чекала, що це от-от закінчиться. У червні він повіз її в Дубай і освідчився. Еліза хотіла обручку своєї матері, але цей негідник сказав, що ті діаманти вже «такі старомодні». Він купив їй нову обручку з рубіном кольору крові. Поганий знак, відчувала Лілія.

Еліза мала ось-ось прийти. Лілія гадала, вони сядуть під яблунею. Там чудовий затінок, і дівчинка любить слухати, як умиротворено дзижчать бджоли, полюблює вдихати аромат теплої трави, що пахне, немов сіно. У суботу ввечері Еліза завжди приходила на чай до бабусі. Сандвічі з лососем і огірком, ватрушки з лимоном. Дякувати небесам, сандвічі з тунцем і бананами уже вибули зі списку улюблених смаколиків. У суботу ввечері Еліза принесла Лілії запрошення на весілля і спитала, що її мати подумала б про Генрі, чи сподобався б він їй, чи схвалила вона б цей шлюб? Еліза виглядала такою молодою, попри свою модну стрижку і крутий новий одяг, так тривожилася, чи схвалять її, так потребувала запевнень, що вона «житиме довго і щасливо». Лілія виявилася боягузкою. Вона збрехала.

Генрі обернувся, побачив, як його наречена схвилювано прямує до нього, і всміхнувся. Та його обличчя не світилося ніжністю. Радше це усмішка чоловіка, якому нарешті доставили гарну нову машину, аж ніяк не нареченого, що побачив свою кохану. Коли вона наблизилася, батько передав руку доньки йому. Генрі виглядав самовдоволено; він

переміг. Вікарій оголосив спів. Поки всі присутні виводили «Направ мене Ти, Великий Визволителю», Лілія відчула, як паніка булькає в ній, немов варення на пічці.

Лілія завжди використовувала найкращі китайські прибори для чаювання по суботах, а ватрушка з лимоном лежала на скляній підставці для тортів. Сандвічі готові, чайник закипів, уже можна заварювати чай. Це їхня маленька таємна вечірка-чаювання, яку вони влаштовували з тих часів, коли померла мати Елізи. Сьогодні у Лілії є подарунок для онучки.

Тиша – небезпечна річ. Мовчання – тверде і надійне, але тиша – передвісниця нещастя, як незасилена нитка, що проситься, щоб її підтягнули. Вікарій розпочав це, бідаха. Він попросив тиші. Під час війни Лілія була маленькою дівчинкою, і вони мали будинок у Лондоні. Там у садку розташовувалося родинне бомбосховище Андерсена, але вони не завжди ним користувалися. Інколи просто ховалися під стіл. Це, звісно, божевілля, але треба все те пережити, щоб зрозуміти їхні почуття. Коли летіли бомби, найдужче боялися не ударів і руйнувань, не вибухів, від яких, здавалося, зараз луснуть вуха, найдужче боялися тиші. Тиша означала, що ця бомба саме для тебе.

– Якщо хтось знає, чому...

Вікарій випустив бомбу. Запанувала тиша, і Лілія порушила її.

Коли наречена побігла назад проходом, її обличчя сяяло від полегкості. Сяяло насправді.

Еліза віддала йому обручку. Але рубін випав і десь закотився в день весілля, його так і не знайшли. Генрі лютував. Лілія могла навіть уявити його пику, кольором схожу на загублений камінець. Зараз вони мали відпочивати в Дубаї. Елізі більше подобалося Сорренто, але Генрі воно здавалося недосить престижним. Зрештою він поїхав до любого його серцю Дубая зі своєю матір'ю, очевидно, щоб гроші не пропадали. А Еліза прийшла на чай до Лілії. На її стільці лежав подарунок, загорнутий у сріблястий папір і

перев'язаний блакитною стрічкою, – сукня від Скіяпареллі.
Усе одно він її ніколи не кохав.

Ентоні взяв фотографію Терези з туалетного столика і довго її розглядав. Цей портрет зроблено в день їхніх заручин надворі, блискавка пронизала вугільно-чорне небо. З вікна її спальні він дивився на трояндовий сад, там перші краплі дощу падали на оксамитові пелюстки. Він ніколи не бачив Терезу у весільній сукні, але за тривалі роки самотності часто намагався уявити їхнє весілля. Тереза готувалася до цього дня з таким натхненням. Вона обирала квіти для церкви, музику для церемонії. І, звичайно, купила сукню. Вони розіслали запрошення. Ентоні уявляв, як він стоїть біля олтаря і, хвилюючись, чекає її. Такий щасливий, так пишається своєю прекрасною нареченою. Тереза спізнюється, як завжди. Вона заходить у своїй волошковій весільній сукні; незвичайний вибір кольору, але зрештою вона сама незвичайна жінка. Екстраординарна. Казала, що ця сукня личить до кольору її весільної обручки. Зараз сукня загорнена в папір і схована в коробку на горищі. Він не може на неї дивитись, але розстатися з нею він теж не може. Ентоні сів на край ліжка і затулив обличчя руками. Він усе-таки був у церкві в день їхнього весілля. Тоді ховали Терезу. І навіть зараз він немов чув її саркастичні слова, що новий костюм як-не-як знадобився.

Лора поклала ключі на столик у передпокої і мерщій скинула черевики. У її квартирі було спекотно й душно, тож вона відчинила вікно в тісній вітальні перед тим, як налити собі велику склянку білого вина з холодильника. Вона сподівалася, що вино трохи заспокоїть її збурену свідомість. Ентоні розповів їй багато речей, яких вона не знала, і це знання промчало в неї у голові, немов буря по ячмінному полю, лишаючи після себе безлад і руїну. Вона могла уявити, як Ентоні чекав на свою кохану багато років тому, дивився на годинник і шукав у натовпі обличчя Терези або обриси її тьмяно-синього жакета. Лора відчувала, як паніка поступово охоплювала його, так краплина чорнила, упавши в чашу з водою, каламутить прозору рідину. Хвилини спливають, а вона досі не приходить. Але їй не дано відчувати, як похолола його кров, вивернуло нутрощі, забило дух, коли він побачив машину швидкої і її, зім'яту і мертву, на тротуарі. Ентоні пам'ятав

кожну подробицю: дівчину в яскравому блакитному капелюшку, котра усміхнулась йому на розі Грейт-Рассел-стрит; 11:55 на його годиннику, коли він уперше почув сирену; запах горілого з пекарні; вишикувані торти і тістечка на вітрині. Він пам'ятав, як зупинився вуличний рух, стихли голоси, пам'ятав біле простирadlo, що закрило її обличчя. І незважаючи на ту чорну пітьму, яка впала на нього, безжальне сонце й далі світило. Розповідь про деталі Терезиної смерті зміцнила дружбу між Ентоні й Лорою, породила між ними небувалу доти відвертість. З одного боку, Лора сприйняла це як велику честь, а з другого – почувалася дещо незручно. Чому саме зараз? Чому раптом після майже шести років знайомства він вирішив розповісти? Вона певна, на те була вагома причина, яку він не насмілювався їй пояснити. Щось дуже важливе залишилося неказаним. Він зупинився, перше ніж закінчити.

Ентоні закинув ноги на ліжку і ліг на спину, дивлячись у стелю. Він намагався пригадати ті прекрасні ночі, які провів з Терезою в цій кімнаті. Повернувся на бік та обійняв руками повітря, намагаючись завдяки силі своєї пам'яті заповнити порожнечу під своїми руками теплом живого рідного тіла. Надворі гриміла гроза, мовчазні сльози, які він так рідко собі дозволяв, струменіли з його очей. Ентоні нарешті до дна випив гірку чашу свого життя, сповненого горя та провини. Він не міг заперечувати свого існування без Терези. Був близький до цього тисячу разів, але здаватися, коли вона мертва, відкидати від себе дар, який забрано в неї, було б великою невдячністю і боягузством. Отож він знайшов спосіб жити й писати. Тупий біль страшної втрати ніколи не покидав його, але у його житті була мета, що давала йому дорогоцінну, хоч і незвичайну надію на якесь своє призначення. Смерть прийде напевно. Невідомо, чи принесе вона возз'єднання з Терезою. Але тепер він хоча б смів сподіватися на це.

Ентоні поговорив з Лорою після обіду, але не сказав їй, що його час настав. Хотів, але поглянувши на її стурбоване обличчя, розгубив слова. Замість цього розповів про Терезу, і Лора ридала з жалю до них обох. Він ніколи не бачив, щоб вона плакала. Це було зовсім не те, на що він розраховував. Ентоні не шукав співчуття чи, борони Боже, жалю. Він просто намагався пояснити їй причину того, що він збирався зробити. Але зрештою її сльози свідчили, що вибір зроблено правильний. Ця жінка здатна відчувати біль і радість інших людей. Усупереч враженню, яке вона часто справляла, Лора не лише

спостерігає життя інших людей, вона співчуває їм, хоч, може, й інстинктивно. Здатність до співчуття – її найбільший дар і найвразливіше місце; її скривдили, Ентоні знав, на її душі шрами. Вона ніколи не говорила йому, але він був певен цього. Нове життя, нова грубіша шкіра, та десь іще ховається виразка, яка скипає болем, якщо її ненароком зачепити. Ентоні подивився на фотографію, що лежала на подушці біля нього. Жодних плям на склі й на рамі. Лора слідувала за цим. Вона доглядала кожну дрібничку в будинку з гордістю і ніжністю, які породжуються тільки справжньою любов'ю. Ентоні бачив усе це в Лорі і знав, що вибрав правильно. Ця жінка розуміє, що в Падуї речі мають ціну, набагато більшу за гроші; вони мають історію, пам'ять і найважливіше – своє особливе місце в цьому будинку. Падуя – більше, ніж просто вілла, це безпечне місце, щоб зцілитися. Притулок для тих, хто зализує рани, висушує сльози і відбудовує зруйновані мрії. І не важить, як довго це триватиме. Не важить, як багато часу мине, поки скалічена людина стане достатньо сильною, щоб знову вийти у світ. Ентоні сподівався, що вибравши її для того, щоб завершити його справу, він звільнить Лору від її демонів. У Падуї вона у вигнанні – у затишному, вибраному добровільно, але все-таки у вигнанні.

Шторм надворі ущух, і садок стояв, немов чисто вмита дитина. Ентоні роздягнувся й останній раз заліз під холодні ковдри того ліжка, де колись спав з Терезою. Цієї ночі йому нічого не снилося, він спокійно проспав до світанку.

Розділ 8

Юніс
1975

Бомбардир схопив Юніс за руку і сильно її стис, коли Пем відсахнулася, дещо перелякавшись незвичайних меблів. Здавалося, вони зроблені з людських кісток. Вона обернулася, щоб тікати, але лютий Шкіряна Маска ^[21]схопив її, і тільки-но він збирався зачепити дівчину своїм м'ясницьким гаком, Юніс прокинулася.

Минулого вечора вони дивилися «Техаську різанину бензопилою», і це кіно налякало їх обох. Утім, не кошмар розбудив Юніс. Дівчину розбудила радість. Справдилася її мрія. Вона вилізла з ліжка і побігла до вбиральні, де щасливо усміхнулася своєму злегка розтріпаному віддзеркаленню. Бомбардир узяв її за руку. Лише на мить, але він справді взяв її за руку.

Того ранку на шляху до роботи Юніс застерегла себе: вона має бути обережною. Так, Бомбардир її друг, але він також її бос і у неї ще досі є робота, яку слід виконувати. Біля зелених дверей на Блумсбері-стрит Юніс зупинилася на секунду, глибоко вдихнула перед тим, як забігти на сходи. Дуглас крутився поруч, як завжди радісно її вітаючи, а Бомбардир гукнув з кухні:

– Чаю?

– Так, будь ласка.

Юніс сіла за свій письмовий стіл і почала старанно сортувати пошту.

– Добре спала?

Бомбардир гупнув оповитою парою чашкою на столі перед нею, і Юніс із жахом усвідомила, що почервоніла.

– Це останній раз я дозволив тобі обирати фільм, – вів далі він, не помічаючи чи делікатно ігноруючи її збентеження. – Я не склепив повік минулої ночі, хоч мене охороняв Дуглас і лампа горіла на столі!

Юніс засміялася й відчула, що її обличчя знову набуло звичайного кольору. Бомбардир завжди вмів зробити так, щоб вона почувалася комфортно. Решта ранку минула так само невимушено, як завжди, а на обідній перерві Юніс вийшла купити сандвічів у місіс Дойл. Коли вони сиділи разом, дивились у вікно і їли сандвічі з сиром і солоними овочами, Бомбардир дещо згадав.

– Здається, ти казала у тебе день народження наступної неділі?

Юніс раптово почервоніла знову:

– Так і є.

Бомбардир дав шматочок сиру Дугласові, який розпускав слину, сподіваючись отримати щось смачненьке.

– Плануєш щось грандіозне?

Справді, вона дещо планувала. Юніс і Сюзан, її найкраща шкільна подруга, завжди мріяли, що поїдуть святкувати свої двадцять перші дні народження, між якими лише день різниці, у Брайтон. Юніс ніколи не любила бучних вечірок, а її батьки воліли заплатити за подорож, аніж винаймати зал з баром і волохатого діджея. Та Сюзан знайшла собі хлопця, як дві краплі води схожого на Девіда Кессіді,^[22] який працював у «Вулвортсі».^[23] Він планував сюрприз на її день народження. Сюзан дуже перепрошувала, але таки обрала нове кохання, а не стару дружбу. Батьки Юніс запропонували поїхати з нею, але це було не зовсім те, що вона мала на думці. Бомбардир перервав її на півслові:

– Я поїду, – визвався він, – якщо ти не проти свого старенького боса.

Ця пропозиція дуже схвилювала Юніс. Але вона щосили намагалася цього не показувати.

– Добре, я спробую йти повільніше, щоб мій літній бос не надто захекався. Лише сподіваюся, ти зможеш зі мною впоратися!

У суботу вранці Юніс навідалася до перукаря, щоб підстригтися, укласти волосся і зробити манікюр. Опівдні, всоте перевіривши прогноз погоди на завтра, дівчина перебрала геть усі речі у своєму гардеробі, створюючи мислимі й немислимі комбінації. Нарешті вона зупинилася на фіолетових розкльошених брюках з високою талією,

блузці із квітковим принтом, фіолетовому капелюсі з велетенськими висячими крисами, щоб підкреслити свій свіжий фіолетовий манікюр.

— Як я виглядаю? — запитала вона маму і тата, походжаючи сюди-туди вітальнею і застуючи їм «Двох Ронні» по телевізору.

— Ти дуже мила, — відповіла мама.

Батько кивнув, але промовчав. За своє життя він усвідомив, що мудріше не втручатися в жіночі розмови про моду.

Тієї ночі Юніс не могла заснути, але навіть коли це вдавалося, їй снівся Бомбардир. Завтра буде надзвичайний день!

Розділ 9

Здавалося, це звичайний собі день. Але протягом наступних тижнів Лора нишпорила у себе в пам'яті, намагаючись пригадати знаки і підказки, які залишилися непоміченими. Напевно, вона мала відчути, що станеться щось жахливе? Лора гадала, що вона мусила бути католичкою. Скрізь шукає свою провину.

Того ранку Ентоні, як звичайно, пішов на прогулянку, щоправда, без своєї сумки. То був прекрасний ранок, і коли він повернувся, Лора зазначила, яким щасливим виглядає її друг. Таким розслабленим і задоволеним вона не бачила Ентоні вже давно. Він не пішов до кабінету, а попросив Лору принести йому каву в садок, де він жваво обговорював троянди з Фредді. Поставивши тацю на стіл у саду, Лора навмисно не дивилася на Фредді. Можливо, тому що цей чоловік здавався їй привабливим, вона почувала себе некомфортно в його присутності. Фредді зі своєю вродою і шармом викликав довіру, а це тривожило Лору. У будь-якому разі він замолодий для неї, подумала вона, й одразу ж усміхнулася з себе, бо вже навіть почала порівнювати їхній вік.

— Доброго ранку, Лоро. Чудовий день.

Тепер їй довелося поглянути на нього. Він усміхався і пильно дивився їй у вічі. Через своє збентеження Лора відповіла йому грубо і недружньо:

— Так, чудовий.

Раптом вона зашарілася. Це був не легенький рум'янець дорослої жінки, вона по-школярськи вся пішла червоними плямами, немов щойно тримала голову в духовці. Лора поквапилася назад до будинку. Прохолодне, спокійне повітря Падуї повернуло її рівновагу, і вона піднялася нагору, щоб замінити квіти. По дорозі Лора зайшла до спальні господаря перевірити, чи все гаразд. Попри зачинені вікна, аромат троянд того дня був неймовірно сильним.

Унизу в коридорі пробило дванадцятю, і Лора автоматично перевірила свій годинник. Скоро зупиниться годинник у кімнаті, і вона вже зібралася його завести. На її годиннику була 11:54, раптом здогад блискавкою майнув у її голові. Вона взяла блакитний емальований годинник з туалетного столику Терези і спостерігала, як секундна стрілка робить свій оберт. Коли вона досягла дванадцятої, годинник зупинився. Помер.

Ентоні обідав на веранді, і коли Лора забирала тацю, вона із задоволенням помітила, що він з'їв майже все.

Можливо, вирішилося те, що турбувало його останніми місяцями, або лікар дав гарну пораду. Лора думала: сповідь про Терезу також могла допомогти, тяжкі спогади, поділені з кимось, не так гнітили. Хай там що це, вона раділа. І відчувала полегшення. Так втішно бачити, що він добре виглядає.

Увесь ранок Лора перебирала пошту. Ентоні досі одержував гонорари за свої твори, і при нагоді його запрошували на читання в місцеві читацькі гуртки та бібліотеки. Нарешті після кількох годин такої роботи Лора відкинулася назад на кріслі. Їй боліла шия і затерпла спина. Вона потерла втомлені очі, вкотре загадавши собі перевірити зір у лікаря.

Таємничі принади кабінету зрештою виявилися для Ентоні непереборними. Лора чула, як Ентоні увійшов туди і зачинив за собою двері. Вона поскладала папери у відповідні файли і вийшла в сад, щоб розім'яти ноги і погріти обличчя на сонці. Уже перевалило за полудень, але сонце ще припікало, а дзижчання бджіл на жимолості досі бриніло у спекотному повітрі. Троянди виглядали просто неймовірно. Квіти різних барв, розмірів і форми зливалися в мерехтливе море кольору й аромату. На газоні серед пишної зелені квітли фруктові дерева і кущі, обіцяючи щедрий урожай наприкінці літа. Фредді мав дар до садівництва. Коли Лора тільки розпочала працювати в Ентоні, єдиним доглянутим місцем у саду були трояндові клумби. Занеханий газон заріс бур'янами, а тонкі віти дерев не витримували вагу соковитих фруктів. Але за два роки, що Фредді пропрацював у Падуї, для саду настали кращі часи. Лора сіла на теплу траву, охопивши коліна.

Лорі завжди не хотілося йти з Падуї ввечері, а в такі дні це було навіть іще тяжче. Її квартира не витримувала жодного порівняння з

цим будинком. У Падуї, наодинці з собою, Лора ніколи не почувалася самотньою. У квартирі самотність переслідувала її невідривно й відступала лише зрідка.

Після Вінса вона не мала тривалих стосунків. Невдача, яка спіткала її шлюб, позбавила сміливості у взаєминах і зранила юнацьку гордість. Весілля організували так швидко, що мати навіть запитала Лору, чи вона часом не вагітна. Вона не була вагітна, просто поспішала за Чарівним Принцом, який обіцяв їй цілий світ. Але чоловік, за якого вона вийшла, був лише галасливий вискочень і замість світу подарував їй пісне передмістя. Її батьки відчайдушно намагалися переконати її трохи зачекати, трохи подорослішати, зрозуміти себе. Та Лора була молода, нетерпляча й уперта, а шлюб з Вінсом – це, здавалося, найкоротший шлях у доросле життя. Вона досі пам'ятала сумну тривожну усмішку матері, коли та спостерігала, як дочка йде до вівтаря. Батько не вмів приховувати своїх побоювань, але, на щастя, більшість присутніх сприйняла його сльози як знак гордості за доньку і розчулення. Найгірше з усього, Лора теж злякалася, їй уперше спало на думку у день її весілля, що, можливо, вона помиляється. Одначе сумніви залила злива конфеті й шампанського. Проте невдовзі виявилось, що причини сумніватися таки були. Її недосвідчена химерна любов до Вінса сформувалася так само швидко, як їхні запрошення зі сріблястими краями, і мала стільки ж змісту, як її піниста весільна сукня.

Тієї ночі Лора вечеряла біля телевізора. Насправді вона не хотіла їсти й не дивилася на мерехтливий екран. Полишивши вечерю й телевізор, вона відчинила двері, вийшла на тісний балкон своєї квартири і дивилася в темне, немов чорнило, небо. Ще подумала собі: скільки людей у світі дивляться на небо цієї хвилини? І від цих думок Лора відчула себе мізерною й самотньою.

Розділ 10

Опівночі літнє небо набуло кольору темної акварелі з проблисками маленьких зірок на ньому. Вдихаючи ще тепле повітря з ароматом квітів, Ентоні спустився стежкою до трояндового саду. Він посадив його багато років тому для Терези, коли вони тільки переїхали до цього будинку. Ентоні дійшов до поштової скриньки, його кроки відлунювали на порожніх вулицях містечка. Лист, який він відіслав, ставив крапку в цій історії. Адвокат, коли настане час, передасть його Лорі. Тепер Ентоні готовий піти.

Вони з Терезою переїхали до будинку в середу. Падуя знайшла Тереза.

– Цей будинок ідеальний, – описувала вона йому віллу.

Падуя справді виявилась ідеальною. Вони зустрілися лише за кілька місяців до того, як ухвалили рішення жити разом, і не потребували довгого знайомства, щоб зв'язати свої долі. Їх миттю потягнуло одне до одного, сила тяжіння безмежна, як небо. Спершу Ентоні навіть злякався, хоч, точніше, його злякало те, що він може втратити це почуття. Надто потужне, надто прекрасне для цього світу. Але Тереза вірила в долю. Вони знайшли одне одного, так і мало бути. Разом вони недоторканні.

Його кохану назвали на честь Святої Терези з Трояндами,^[24] тому Ентоні вирішив посадити трояндовий сад їй у подарунок. Увесь жовтень він не знімав гумових чобіт, насипаючи землю й перекопуючи добре зіпрілий перегній. Тереза приносила йому чай і всіляко підбадьорювала. Троянди приїхали похмурого листопадового ранку, Ентоні й Тереза повідморожували собі носи, пальці на руках і ногах, поки висадили кущі навколо латки газону. Бліде осіннє небо було

розфарбоване для них у барви веселки: Тереза читала описи квітів з табличок із назвами троянд. Ось вам рожева і запашна «Альбертіна», що тягнеться до сонця, піднімаючись над ґратчастою аркою, криваво-червона оксамитова «Гран-прі», сніжно-біла «Марша Стенгоуп», «Розкішна» кольору міді, сріблясто-рожева «Місіс Генрі Морс», темно-червона «Зірка Голландії», «Мелані Суперт» із блідо-жовтими пелюстками, залитими барвами аметисту й кіноварі, а також «Королева Александра» кольору старого золота. У чотирьох кутках газону вони посадили звичайні троянди «Альберік Барб'є», «Гаявата», «Леді Гей», «Потік золота». А коли вже завершили роботу і стояли близько одне до одного в зимових сутінках, Тереза ніжно поцілувала його у вуста й поклала щось маленьке і кругле на його змерзлі долоні. Це була ікона Святої Терези з Трояндами у формі медальйона, обрамлена в золотавий метал і скло.

— Це подарунок на моє перше святе причастя, — сказала вона. — Я дарую його тобі в подяку за наш прекрасний сад і як нагадування про те, що я кохатиму тебе довіку, незважаючи ні на що. Обіцяй, що завжди носитимеш його з собою.

Ентоні усміхнувся:

— Я обіцяю, — урочисто виголосив він.

Знову сльози покотилися по щоках Ентоні, коли він стояв на самоті серед троянд прекрасної літньої ночі. Одинокий і обкрадений, згадуючи її поцілунок, її слова і вагу медальйона у своїй руці.

Він загубив його.

Медальйон лежав у нього в кишені, коли Ентоні стояв на розі Грейт-Рассел-стрит, чекаючи на Терезу. Вона так і не прийшла, а повернувшись додому того дня, він утратив і кохану, і її медальйон. Він повертався туди, шукав його на вулицях, у стічних канавах, але знав, що це безнадійно. Немов він утратив її двічі. Медальйон мав з'єднувати їх навіть після її смерті, немов невидима нитка. Та найгірше було усвідомлювати, що він не дотримав своєї обіцянки. Так Ентоні почав збирати речі, загублені іншими людьми, збирати і зберігати їх у надії, що колись хтось зможе зцілити своє розбите серце й допомогти йому спокутувати свою провину. Але чи достатньо він зробив? Зараз він дізнається.

Трава була досі тепла і пахла сіном. Ентоні ліг на землю та розкинув свої довгі руки і ноги, готовий до останньої подорожі. На

нього хвилями накочувався аромат троянд. Він подивився в безмежний океан неба і вибрав зірку.

Розділ 11

Вона подумала, що він спить. Безглуздо, але про інші варіанти їй подумати було страшно.

Уранці Лора, як звичайно, прийшла до Падуї, будинок стояв порожній, що мало означати – Ентоні вийшов на прогулянку. Утім, тривожний дроз чомусь пробіг їй за плечима. Вона пішла на кухню, зробила собі кави і спробувала заспокоїтися. Але тривога лише посилювалась. Усе швидше калатало їй серце. Веранда, розчинені двері в сад, Лора вийшла, почуваячись так, немов вона йшла до дошки. Ентоні лежав, укритий пелюстками троянд, розпластавшись на вимоклій від роси траві. На віддалі могло і справді здатися, що він спить, але, якщо підійти ближче, все ставало зрозуміло. Його колись блакитні очі вкрилися білою поволокою, бездиханні губи посиніли. Жінка несміливо доторкнулася кінчиками пальців до його щоки. Тверда шкіра була, мов крига. Ентоні помер, залишився лише труп.

Зараз Лора сама в будинку. Лікар і директор похоронної агенції прийшли і пішли. Вони говорили притишеними голосами, люб'язно й кваліфіковано працювали зі смертю. Така, зрештою, їхня професія. Вона зрозуміла, що хотіла б, аби тут був хоч Фредді, але в нього сьогодні вихідний. Лора сиділа за столом на кухні й дивилася, як вистигає інша чашка кави, її обличчя пекло і червоніло від сліз розпачу. Цього ранку все її життя полетіло за вітром, як пух. Ентоні й Падуя стали сенсом її існування. Вона не знала, що робитиме тепер. Удруге за своє життя вона зовсім утратила орієнтири.

Годинник у передпокої бив шосту, а Лора досі не могла змусити себе піти додому. Зараз вона усвідомила, що вже вдома. Квартира – лише місце, де вона перебуває, коли не може залишатися в Падуї. Сльози знову забриніли в очах. Треба щось робити, якось відволіктися, хоч на короткий час. Хоч би виконувати свої обов'язки. Ще залишився будинок, про який треба дбати. Відтепер вона й далі це робитиме, доки

хтось не скаже їй «годі». Лора почала обходити Падую, спершу нагорі, перевіряючи, чи все в порядку. У великій спальні вона вирівняла простирадла і позбавала подушки, відмітаючи безглузду підозру, що тут хтось спав. Тут майже нестерпно пахло трояндами, а фотографія Ентоні й Терези лежала на підлозі зображенням додолу. Лора підбрала її і поставила назад на туалетний столик. Маленький блакитний годинник зупинився, як зазвичай, об 11:55. Вона крутила ключик, поки не відновилося цокання, його тихеньке серцебиття. Проминула еркер, не визираючи в садок. У кімнаті Ентоні Лора раптом почала відчувати себе незручно, такого ніколи не було за його життя. Здавалося, тут вона непрошена гостя. Подушка досі пахла шампунем, яким він зазвичай користувався. Перед внутрішнім зором Лори промайнула картина, як чужі люди порпаються в його речах, вона швидше відігнала від себе такі думки. Вона й гадки не мала, хто міг бути його найближчим родичем. Унизу вона зачинила вікна на веранді й замкнула вхідні двері. Фотографія Терези лежала на столі. Лора взяла її і подивилася на обличчя жінки, заради котрої Ентоні жив і помер.

«Сподіваюся, Господь дасть вам знайти одне одного», – лагідно промовила вона, перш аніж поставити світлинку на місце. Лора запитала в себе, чи це можна назвати її молитвою за них?

У передпокої Лора зупинилася перед дверима кабінету. Рука перелякано зависла над дверною ручкою, як наче та могла спопелити, щойно до неї доторкнутися. Лора опустила руку. Вона палко жаждала побачити таємницю, яку приховує ця кімната, але кабінет – то особистий простір Ентоні, його королівство, куди її ніколи не запрошували. Вона не знала, чи змінилося щось із його смертю.

Намагаючись підбадьорити себе, Лора вийшла в сад крізь двері на кухні. Уже кінець літа, і троянди почали скидати свої пелюстки, немов тендітні, зношені мантиї. Газон знову виглядав ідеально. Там не залишилося ніяких слідів мертвого тіла. Цікаво, а що вона очікувала побачити? Тільки не це. Стоячи посеред трави, у припливах і відпливах теплого, напоєного ароматом троянд повітря, Лора відчула піднесення, дивну певність.

Коли вона прямувала назад до будинку, відблиск призахідного сонця на вікні привернув її увагу. Вікно в кабінеті відчинене. Вона не може це так залишити. Будинок у небезпеці. Тепер зайти до кабінету її обов'язок. Коли Лора підійшла до дверей, то усвідомила, що не має

уявлення, де Ентоні ховає ключі, коли вони не в його кишені. Поки вона намагалася придумати, де вони могли би бути, її пальці схопили холодну дерев'яну дверну ручку. Ручка легко повернулася, і двері до кабінету розчинились їй назустріч.

Розділ 12

Полиці і шухляди, полиці і шухляди, полиці і шухляди; три стіни повністю заставлені. Мереживні панелі на французьких вікнах трохи піднялися і ледь колихалися від вечірнього вітерця, що леготів з відкритого вікна. Навіть у напівтемряві Лора побачила, що усі полиці щільно заставлено, і, навіть не дивлячись, вона була певна, що шухляди теж повні. Тут праця цілого життя.

Лора ступила до кімнати, дивуючись кількості всіх цих речей. То ось яке воно, таємне королівство Ентоні – скарбниця загублених речей, турботливо, з любов'ю збережених і маркованих. Лора відчувала – це навіть більше, ніж просто речі. Вони важливіші, ніж той мотлох, який ставлять на полиці задля краси. Дійсно чогось варті, можливо, безцінні. Ентоні протягом годин просиджував у цій кімнаті з цими речами. Лора не знала чому, але була певна: він мав для цього дуже поважні причини, і якимось чином у пам'ять про нього вона має зберегти ці речі. Вона відсунула найближчу шухляду і витягла звідти першу-ліпшу річ, що потрапила під руку. Це виявився великий темно-синій гудзик, який, напевно, колись красувався на жіночому пальті. Табличка вказувала, коли і де його знайдено. Спогади й пояснення почали роїтися в голові Лори, вона намагалася відновити мозаїку з розрізнених елементів. Картину вона інтуїтивно відчувала, але раціонально ще не могла пояснити.

Лора схопилася за спинку крісла, щоб зберегти рівновагу. Незважаючи на відчинене вікно й протяг, у кімнаті було задушливо. Повітря просякнуте історіями чужих доль. Про що ці історії? Чи це ті речі, про які Ентоні писав оповідання? Вона читала його твори і непевно пригадувала історію про синій гудзик. Але звідки ці всі речі взяли? Лора погладила хутро маленького іграшкового ведмедика, який сиротиною лежав біля коробки з-під печива на одній з полиць. Чи

це музей утрачених частинок життя реальних людей, чи антураж творчості Ентоні? Напевно, і те, і те. Вона обережно взяла резинку для волосся кольору лайму, що лежала поруч із ведмедиком на полиці. Ця річ і новою коштувала лише кілька пенсів, а тепер, коли квіти на ній погано трималися, ніхто б не взяв її і задарма, але, попри це, резинка була охайно підписана і збережена, як усі інші речі в кімнаті. Лора усміхнулася, пригадавши, як у дитинстві захоплювалась отакими резинками, як оця, у неї ж завжди були звичайні.

Резинка для волосся лаймового кольору

з пластиковими квітами.

Знайдено на дитячому майданчику,

Деррівуд-парк, 2 вересня.

Це останній день літніх канікул, і мама обіцяла Дейзі, що вони влаштують щось особливе. Наприклад, підуть на пікнік. Завтра Дейзі йде в нову велику школу. Зараз їй одинадцять. Вона не дуже любила свою попередню школу. Та не лише вона. Дейзі вродилася гарненькою дівчинкою з довгим темним волоссям, розумною, але не вундеркіндом, вона не носила окуляри чи брекети на зубах. Але цього не вистачило, щоб гарно замаскуватися в сірій масі однолітків. Дейзі дивилася на світ трохи інакше, ніж інші діти, нічого особливого, невелика вада. Непевна риса характеру. Проте Ешлієнн Джонсон і загін її юних сучок хутко пронюхали про це. Вони прив'язували її коси, плювали в обід, мочилися в портфель і рвали піджак. Але навіть не їхні капості засмучували Дейзі найбільше, а те, як ці негідниці змушували її почуватися. Непотрібною, слабкою, наляканою, жалюгідною. Сміттям.

Її мама оскаженіла, коли дізналася про це. Дейзі приховувала шкільні торттури від матері якомога довше, але коли вона почала мочитися в ліжко вночі, їй доводилося митися. Ще один доказ того, яка вона нікчема, велика дівчинка в одинадцять років мочиться в ліжко. Мама пішла просто до директорки і налякала ту до напівсмерті. Після цього в школі зробили усе, що могли, а могли вони небагато, і Дейзі добула свій термін до кінця шкільного року, зціпивши зуби й коротко обрізавши волосся кухонними ножицями. Коли мама побачила її, вона плакала. Та минуло літо, її волосся знову відросло, воно ще недосить довге для коси, але можна зав'язати хвостика. І сьогодні в неї є нові резинки для волосся, яскраво зелені, з квітами. «Стократки для моєї Маргаритки», – казала мама.^[25] Коли Дейзі милувалася на себе в дзеркало, її шлунок раптом панічно стиснувся, немов автомобіль загальмував на повному ході. А що, як завтра її нові однокласники поглянуть на це обличчя, і воно їм не сподобається?

Перевіривши, чи вона взяла на пікнік усю улюблену їжу своєї доньки, Енні застібнула блискавку сумки-холодильника. Сандвічі з сиром і ананасом (на чорному хлібові з насінням), солоні чипси, пончики із заварним кремом, японські рисові крекери й імбирне пиво. Жінка досі відчувала спалахи люті. Реакція тієї ідіотки директриси на ситуацію з Дейзі радше роздратовала її, аніж заспокоїла. Та дурепа, напевно, не могла б навести лад навіть у кошику зі сліпими кошенятами, не кажучи вже про школу, де повно вигодованих чипсами та вихованих на подарунках дітей, більшість яких уже зараз вважають, що у світі треба мати три речі – помешкання за державний кошт, дитину й найостаннішу модель кросівок Nike. Після того як батько Дейзі покинув їх, Енні, щоб виростити дочку, тяжко працювала на двох роботах. Квартира, де вони жили, може, розташовувалася й не в найкращому районі, але була чиста, охайна, а головне – їхня. Дейзі вродилася гарною дитиною. Але бути хорошою інколи погано. У шкільній громаді

злиденного району, де Дейзі мусила виживати, ті речі, яких її вчила Енні, вважалися за безглуздя.

Дотримання загальноприйнятих правил, гарні манери, доброта і бажання старанно працювати в кращому випадку сприймалися як дивина. Проте для м'якої Дейзі ці риси стали слабкістю, за яку дівчинка дорого поплатилася. Тож Енні мала навчити дочку ще дечого.

Коли вони дійшли до парку, сонце вже добряче припікало, а на траві було ніде яблуку впасти від молодих жінок з візками, крикливих малюків, мобільних телефонів та попелу від цигарок Benson & Hedges. Мати Дейзі взяла її за руку і провела через зарослий травною ігровий майданчик просто до дерев у глибині парку. Це не прогулянка, вони прямують до певної мети. Дейзі не знала, куди вони йдуть, але відчувала, що мати налаштована рішуче. Ліс – це інший світ, тихий, прохолодний і безлюдний, безпечний для птахів і білок.

– Я приходила сюди з твоїм татом.

Дейзі здивовано глипнула на матір:

– Навіщо?

Мати усміхнулася, пригадуючи. Вона поставила на землю сумку-холодильник і подивилася в небо:

– Ми прийшли, – сказала вона.

Сумка-холодильник стояла у футі від велетенського покрученого дуба, що був схожий на дідуся, хворого на артрит. Крізь його віття Дейзі глянула на цяточки світла і просвіти синього.

Двадцять хвилин по тому вона сиділа на самісінькому вершечку і дивилася вниз на сумку-холодильник.

Коли мати оголосила, що вони залізуть на дерево, Дейзі думала, вона жартує. Та мати говорила серйозно, і Дейзі злякалася.

– Я не можу, – сказала вона.

– Не можеш чи не хочеш?

В очах Дейзі забриніли сльози, але мати була невблаганна.

– Ти не знаєш, що ти можеш, поки не спробуєш.

Тиша і безрух після цього здавалися вічними. Нарешті мати заговорила:

– У цьому світі ми дуже маленькі. Ми не можемо завжди вигравати, ми не можемо завжди бути щасливі. Але єдина річ, яку ми можемо робити завжди, – намагатися. Завжди будуть ці кляті Джонсони, – обличчя Дейзі смикнулося в істеричній усмішці, – і ти не можеш змінити цього. Проте ти можеш змінити своє ставлення до них.

Дейзі це не переконало:

– Як?

– Залізши зі мною на дерево.

Це була найстрашніша річ, яку Дейзі будь-коли робила. Але десь там біля вершини трапилася дивна річ. Страх Дейзі зник, як пір'ячко на вітрі. Біля підніжжя дерева вона була маленька, а дерево нагадувало непереможного велетня. На верхів'ї дерево досі здавалося гігантським, але хоч якою маленькою була Дейзі, треба лізти вгору.

Найкращий день літніх канікул. До того часу, як вони через дитячий майданчик поверталися додому, парк уже спорожнів, і чоловік на газонокосарці збирався зрізати траву. Волосся Дейзі розтріпалося, поки вона лізла на дерево, дівчина зняла свої резинки і поклала до кишені, але вдома побачила, що однієї бракує. Після сьогоднішнього тріумфу вона не звернула на втрату особливої уваги. Коли Дейзі готувалася до сну тієї ночі, вона помітила, що обличчя в люстерку стало інакшим – щасливим, захопленим. Нова шкільна форма висіла на дверях гардероба. Сьогодні Дейзі навчилася підкоряти велетнів, а завтра вона йтиме до нової великої школи.

Лора поклала на місце резинку для волосся і вийшла з кабінету, зачинивши за собою двері. Її відображення в дзеркалі, що в передпокої, належало старій Лорі, тій, що була до знайомства з Ентоні та Падую, вона була спустошеною, переможеною. Годинник вибив дев'яту. Треба йти. Лора взяла свої ключі з чаші на столику, де завжди залишала їх. Але там був один зайвий. Під купою ключів від будинку і ключа від її машини заховався один велетенський ключ від внутрішніх

дверей. Раптом Лора все зрозуміла, і її обличчя у дзеркалі осяяла усмішка. Ентоні залишив двері в його таємниче королівство незамкненими спеціально для неї. Його довіра розсіяла горе втрати. Сьогодні їй треба залишити королівство, але завтра вона й далі досліджуватиме його таємниці.

Розділ 13

Юніс
1976

Гордовито розвалившись за робочим столом Юніс, Порша струшувала сигаретний попіл у коробку для скріпок. Юніс разом з Дугласом бігла через дорогу з пончиками від місіс Дойл, а Бомбардир вийшов провести клієнта. Порша позіхнула й жадібно затягнулася сигаревою. Вона почувалася змученою і втомленою. Забагато коктейлів «Harvey Wallbangers» із Тріксі та Майлсом минулої ночі. Чи точніше, цього ранку. Вона не лягала до третьої. Порша витягла рукопис, розваливши хитку паперову купу, сіла в позу богомола.

– «Бюро знахідок» – збірка оповідань Ентоні Пардью, – з посміхом прочитала Порша. Вона недбало перевернула титульний аркуш, відірвавши його від теки.

– Ойчики! – вишкірилася Порша, шпурляючи папірчину через кімнату.

Вона глянула на першу сторінку рукопису з таким виразом обличчя, немов нюхала молоко, перевіряючи, чи воно раптом не зіпсувалося.

– Хай йому грець! Які нісенітниці! Хто захоче читати історію про великий синій гудзик, який відірвався від пальта домогосподарки на ім'я Марджорі? Подумати тільки, і він не хоче публікувати мене, свою рідну сестру!

Вона щосили пожбурила рукопис на стіл з таким шаленим презирством, що він аж перекинув напівповну чашку кави і сторінки залила брунатна рідина.

– От лайно! – вилаялася Порша. Вона схопила рукопис і квапливо запхала його в купу для «човганців» якраз перед тим, як Бомбардир зайшов у кімнату.

– Ти вже збираєшся, сестричко? Ти ж уся геть змокнеш. Може, позичити парасолю?

Порша кинула швидкий погляд на кімнату, намагаючись визначити, де залишилися плями від кави, а потім звернулася кудись до кімнати, ховаючи очі від Бомбардира:

– По-перше, не називай мене «сестричко». По-друге, мені не потрібні твої парасолі, мені потрібне таксі. І по-третє, ти що, намагаєшся мене здихатися?

– Так! – гукнула Юніс, на одному подиху забігаючи на сходи. Вона заплуталась у макінтоші, намочила і Дугласа, і пончики. Нарешті дівчина опустила Дугласа на підлогу, поклала пончики на письмовий стіл Бомбардира і зняла свій вимоклий плащ.

– Я думаю, нам знадобиться більший човен, – пробурчала вона собі під ніс, злегка киваючи головою в сторону Порші. Бомбардир стримав непроханий сміх, який виривався з його вуст. Юніс помітила, що він намагається стриматися, й почала насвистувати мелодію зі «Щелеп».

– Що це капосне дівчисько має на увазі? – grimнула Порша.

– Просто цитата з фільму щодо жахливої негоди, – мило всміхаючись, відповіла Юніс.

Поршу таке пояснення не надто переконало, але цієї миті її увагу привернув Дуглас, який під'їхав до неї впритул і обтрусив своє мокре хутро.

– Заберіть від мене це гидке створіння! – зашипіла вона, відступила назад і звалилася на письмовий стіл Юніс, розкидаючи ручки, горнятка та скріпки на підлогу. Юніс забрала Дугласа на кухню і потішила його зранені почуття пончиком. Але грубість Порші вивела з рівноваги навіть холонокровного Бомбардира. Звична доброзичливість зійшла з його обличчя, як зсуви йдуть після шторму. Розлючений, як ніколи, він схопив Поршу за зап'ястки і стягнув її зі столу Юніс.

– Ану, прибери! – наказав він, указуючи на безлад.

– Не будь дурненьким, любий, – відповіла Порша, схопила свою сумочку й заходилася шукати там губну помаду, намагаючись

приховати своє збентеження. – У мене є люди, які роблять такі речі.

– Ну, наразі я їх тут не бачу, чи як?! – гаркнув Бомбардир.

– Ні, але ж ти тут, – відповіла його сестра, наносячи свіжий шар яскраво-червоної помади на уста. – Будь хорошим хлопчиком і виклич мені таксі.

Почервонівши, Порша поклала помаду назад у сумочку і поторохтіла сходами на своїх безглузких підборах чекати машину, яку, вона була певна, брат викличе для неї. Порша ненавиділа сваритися з Бомбардиром, але вона знала, що заслужила від нього прочухана. Однак те, що він має рацію, дратувало її ще більше. Порша була, як мала дитина, що так і не переросла безглузді істерики. Вона знала, що поводить ся жахливо, але чомусь не могла спинитися. Інколи ця жінка сама мріяла повернутися назад у дитинство, коли старший брат її обожнював.

Бомбардир дивився їй услід, намагався й не міг пізнати у цій розбещеній жінці ласкавої дівчинки, яку він так любив. Роками він тужив за сестрою, котру втратив так давно, сестрою, що ловила кожне його слово, їздила на рамі його велосипеда і стежила за його черв'яками, коли він ішов рибалити. А він їв її розсаду, вчив Поршу свистіти і катав її «до неба» на гойдалці. Проте ця дівчинка залишилася в далекому минулому, а зараз була лишень отруйна, як зміюка, Порша. Він почув, як грюкнули дверцята таксі, у якому вона поїхала геть.

– Уже безпечно заходити? – Юніс висунула голову з-за дверей кухні.

Бомбардир звів очі й усміхнувся, вибачаючись:

– Я перепрошую за це, – промовив він, указуючи на безлад навколо письмового столу.

Юніс усміхнулась у відповідь:

– Це не ваша вина, босе. У будь-якому разі великої шкоди не заподіяно.

Вони попіднімали речі з підлоги і поклали їх на місце.

– Я зарано зраділа, – промовила Юніс, підбираючи маленький предмет. Зображення жінки, яка тримала квіти, скло всередині золотавої рами розбилося. Юніс знайшла цей медальйон, коли поверталася додому після співбесіди в Бомбардира, і тримала його на своєму столі. Це був її талісман. Бомбардир оглянув пошкодження.

– Я все виправлю, – пообіцяв він, забравши медальйон і обережно поклавши його в конверт. Не промовивши більше ні слова, Бомбардир побіг униз сходами. Юніс завершила піднімати свої речі з підлоги, витрусила сигаретний попіл з коробки для скріпок. Тільки перед тим, як чайник закипів, Бомбардир повернувся, знову вимоклий до нитки, але в чудовому настрої і з широкою усмішкою.

– Годинник на Грейт-Рассел-стрит запевнив мене, що скло буде замінене найпізніше завтра вранці.

Із значним запізненням вони сіли пити чай з пончиками, і Дуглас, упевнившись, що Порша нарешті пішла, виїхав з кухні, сподіваючись отримати добавки.

– Вона не завжди була така, – сказав Бомбардир, задумливо розмішуючи чай. – Я знаю, у це важко повірити, але маленькою дівчинкою Порша була дуже мила і весела, як для молодшої сестри.

– Справді? – скептично запитала Юніс. – Що ж сталося?

– Цільовий фонд тітки Гертруди.

Юніс виявила свою цікавість, здивовано піднявши брови.

– Бабця Гертруда – тітка моєї матері. До чорта багата, розбещена і сварлива. Вона ніколи не виходила заміж, але завжди мріяла про доньку. На жаль чи на щастя, маму вона не сприймала за дівчинку, бо її неможливо купити дорогими ляльками та гарними сукнями. Може, більше б пощастило з поні й іграшковими залізницями, але все одно...

Бомбардир стис свій пончик, і варення бризнуло йому на підборіддя.

– Порша виявилася геть іншою. Мама намагалась утрутитися: приховувала найщедріші подарунки, дорікала Гертруді, стояла на смерть із тією мегерою. Але Порша росла, і вплив матері зменшувався. Люта на те, що вона називала «маминими докучливими ревнощами», Порша стала мститися нашій родині після того, як тітка Герті померла. Вона залишила Порші великий спадок. Дуже великий. Звісно, Порша не могла витрачати гроші до повноліття, але це не мало значення. Вона знала, що у неї є гроші, тому припинила сама будувати своє життя, а лише чекала в усьому на чийсь допомогу. От і вийшло так, що, передусім, у спадок тітка Герті передала Порші зіпсовану душу, найгірший з дарунків. Гроші зробили Поршу багатою, але більше обкрали її, аніж будь-що інше. Вона втратила мету в житті.

– Дякувати Богу, я не розбещена багатством, якщо багатство таке робить з дівчиною, – пожартувала Юніс. – Але наскільки розбещена Порша?

– Жахливо.

Юніс прибрала чайний посуд і повернулася до роботи.

Бомбардир досі непокоївся про те враження, яке справила на Юніс істерика Порші.

– Сподіваюся, ти не шкодуєш про те, що працюєш тут?

– Я, мабуть, справді здуріла в цій божевільні, – процитувала дівчина точно голосом Джека Ніколсона.

Бомбардир полегшено засміявся, піднімаючи загублений аркуш паперу з підлоги і скрутивши з нього м'ячика. Юніс звелася на ноги, піднявши руки в повітря:

– Мені, Бомбардире, давай мені, я відкрита!

Юніс і Бомбардир уже втретє цього тижня дивилися «Пролітаючи над гніздом зозулі». Вони проводили так багато часу разом на роботі й поза роботою, що Бомбардир не уявляв свого життя без неї. Фільм надзвичайно їх уразив, а прикінцева сцена розчулила до сліз. Юніс знала сценарій майже напам'ять:

– Тож ти не збираєшся звільнитися й залишати мене з моєю божевільною сестрою?

В очах Бомбардира забриніли сльози, коли у відповідь Юніс процитувала останню репліку цього фільму.

– Я не піду без тебе, Бомбардире, я не залишу тебе таким... Ти підеш зі мною, – вона підморгнула. – А тепер поговорімо про підвищення моєї зарплатні...

Розділ 14

Дівчина дивилась, як маленький яскраво-червоний жук із чорними цятками повзе по тильній стороні її руки до мізинця.

Сонечко, Сонечко,
Виглянь у віконечко,
Твої дітки плачуть,
Їстоньки хочуть.

Сонечко розпустило крильця.

– Це неправда, – дівчина говорила повільно, немов читала вірш і ввесь час намагалася пригадати, що буде далі. – Просто пісенька така.

Зрештою сонечко все-таки полетіло геть. Було спекотно, вересень. Дівчина сиділа на дерев'яній лавці, теліпаючи ногами. Із цього місця гарно видно Падую. Вона бачила, як блискучі чорні машини під'їхали до будинку. Перша машина мала великі вікна збоку, і дівчина розгледіла всередині труну, віко якої вкривали квіти. Засмучена леді й літній чоловік, але не той, що жив тут, вийшли з будинку. Дівчина не знала чоловіка, а ось леді вона бачила багато разів іще до того, як та стала сумна.

Чоловік у чорному циліндрі посадив їх у другу машину. Потім він підійшов до першої машини з труною, і процесія рушила. Чоловік спирався на палицю, хоч і не кульгав. Однак ходив дуже повільно, тож, мабуть, мав хворі ноги. Дівчина гадала, хто там, у труні. Міркувати їй вдавалося дуже повільно, а от відчувати набагато швидше. Вона могла почуватися щасливою, сумною, сердитою чи захопленою за одну мить. Іще вона могла відчувати інші речі, які складніше пояснити. Проте міркування тривали довше. Думки треба вишикувати правильно й уважно розглянути, щоб мозок міг думати. Зрештою дівчина вирішила,

що в труні той чоловік, який жив у будинку. Це видалося їй дуже сумним. Той чоловік завжди привітно розмовляв з нею. Не усі були такі добрі. Минуло багато часу (дівчина мала гарний годинник, але ще не навчилася визначати, котра година, щоб задовольнити містера Вульфа), сумна леді повернулася додому. Дівчина почухала те місце на руці, якому ще було лоскітно від лапок сонечка. Тепер, коли той чоловік мертвий, сумній леді потрібен новий друг.

Лора зачинила вхідні двері за собою і скинула чорні тифлічовники. Холодні кахлі підлоги в передпокої остудили ноги, що немилосердно пекли. Знову спокій цього будинку огорнув і розрадив її. Лора подалася на кухню й налила собі склянку вина з холодильника. Її холодильник. Її кухня. Її будинок. Вона ще досі не могла в це повірити. Наступного дня після того, як помер Ентоні, Лора зателефонувала його адвокату, сподіваючись, що той знає, з ким необхідно зв'язатися, — якогось загадкового кузена, про котрого вона ніколи не чула, чи інших далеких і невідомих родичів її покійного друга. Адвокат відповів так, наче очікував її дзвінка. Він повідомив їй: Ентоні попросив одразу після його смерті проінформувати Лору, що вона є його єдиною спадкоємицею, усе, що він мав, відтепер її. Заповіт і лист для неї будуть вручені після похорону. Та перш за все Ентоні хотів, щоб вона знала: не треба хвилюватися, Падуя стане її домом, ніхто не забере в неї цей будинок. Такий вияв нечуваної доброти зробив його смерть іще більшим горем для неї. Лора була вже не годна підтримувати телефонну розмову, її душили сльози. Але не лише печаль тепер переповнювала її душу, а й полегшення за свою долю, приправлене почуттям вини, що вона може думати про себе в таку годину.

Лора прихопила свій келих з вином у кабінет і сіла за стіл. Вона відчувала дивну втіху тут, в оточенні скорбів Ентоні. Тепер її призначено дбати про них, вони дадуть їй мету в житті, хоч Лора досі не знала, що ці всі речі являють собою. Можливо, лист Ентоні щось пояснить, а потім вона знайде шлях заслужити його небувалу щедрість до неї. Похорон став справжнім одкровенням. Лора очікувала побачити лише кількох людей, включно з нею і адвокатом Ентоні, але в церкві було не проштовхнутися. На церемонію поховання прийшли знайомі Ентоні зі світу літератури, які знали його як письменника, дехто з присутніх просто вітався з ним час від часу. Здавалося, він залишив

помітний слід у житті кожного свого знайомого. І, звісно, на похорон злетілися місцеві пліткарки – постійні члени спілок місцевих мешканців, Жіночого інституту (WI), Аматорського драматичного гуртка і поборники високої моралі, очолені Марджорі Водскаллоп і її відданною заступницею Вінні Кріпп. Коли Лора виходила з церкви, вони заходилися мелодраматично висловлювати «щирі співчуття». Це супроводжувалося сумними, добре відшліфованими усмішками й непроханими обіймами з запахом мокрої псини і спрею для волосся.

Великий синій гудзик, який Лора витягнула з шухляди під час свого першого візиту до кабінету, досі лежав на столі разом зі своєю табличкою.

Великий синій гудзик, від жіночого пальта?

Знайдено на тротуарі Грейдаун-стрит, 11 листопада.

Маргарет одягала свої нові викличні трусики. «Рубіново-червоні з розкішним кремовим мереживом», – так їх описувала продавчиня, явно цікавлячись, для чого Маргарет їх купує. Вони навіть віддалено не нагадували її звичний зручний одяг марки Marks & Spencer.^[26] Унизу чекав її чоловік. Вони одружені 26 років, і кожного року він старався показати Маргарет, як сильно її любить. Він любив її кулаками і ногами. Його кохання кольору синців. Присмаку крові. Їхня мелодія – хруст зламаних кісток. Звісно, більше ніхто не знав. Ніхто в банку, де він працював помічником менеджера, у його гольф-клубі, де він був скарбничим, і, звісно, ніхто в баптистській церкві, яку він почав відвідувати в перший рік їхнього шлюбу. Вибити дур із жінки – це Господня воля. Мабуть. Але більше ніхто не знав, тільки він, Господь і Маргарет. Його поважність була як охайний випрасуваний костюм, форма, котру він одягав, виходячи з дому. Проте вдома, в цивільному, монстр повертався. У них ніколи не було дітей. Це, либонь, на краще. Бо він міг би любити і їх. Але чому ж вона залишилася? По-перше, з

кохання. Колись вона справді кохала його. Потім страх, слабкість, самотність? Усе разом. Тіло й душа знівечені Богом і Гордоном.

«Де, чорт забирай, мій обід?!» – пролунав голос із вітальні. Вона могла уявити його, червонопикого, зі складками жиру на животі біля ременя його штанів. Він дивиться регбі по телевізору і п'є чай. Чай зробила Маргарет: молоко, дві грудочки цукру. І шість пігулок «трамадолу». Недостатньо, щоб убити його, замало. Але бачить Бог, у неї є досить цих таблеток. Останнього разу, коли вона «спіткнулась» і зламала зап'ясток, добрий лікар швидкої дав їй цілу пляшечку. Не те, щоб вона перемогла спокусу. Ненавмисне вбивство – злочин з обмеженою відповідальністю, тож не страх стримував її. Проте Маргарет хотіла, щоб він знав. Її ліве око напухло і вигравало всіма відтінками кольору вальполічели.^[27] Гордон очікував чогось випити на обід, а вона не допетрала вчасно принести. Доторкнувшись до ока, Маргарет скривилася, але відчувши шелест м'якого шовку на своїй шкірі, вона усміхнулася. Унизу Гордон почувався не зовсім добре.

Зайшовши у вітальню, вона перший раз за довгі роки подивилася йому просто в очі:

– Я йду від тебе.

Вона почекала, щоб упевнитися, що він зрозумів. Лють у його очах стала тим доказом, якого вона потребувала:

– Ану, йди сюди, тупа сучко!

Гордон спробував підвестися з крісла, але Маргарет уже вийшла з кімнати. Вона почула, як він гепнувся на підлогу. Жінка схопила валізу в передпокої, зачинила за собою двері й пішла по доріжці не озираючись. Вона не знала, куди подасться, та це й не мало значення, головне – подалі звідси. Колючий листопадовий вітер жалив побите обличчя. Маргарет на хвилинку поставила свою валізу, щоб застебнути верхній гудзик старого синього пальта. Зношена нитка порвалася, гудзик сковзнув їй крізь пальці й упав на тротуар. Маргарет підхопила валізу, гудзик залишила валятися на землі.

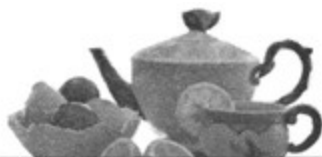
– Чорт із ним, – подумала вона, – куплю собі нове пальто. З Днем народження, Маргарет!

Лора прокинулася від грюкоту. Вона заснула на столі, на її щоці залишився відбиток синього гудзика, на якому вона лежала. Спантичнена зі сну, Лора лише трохи згодом усвідомила, що стукають у вхідні двері. У передпокої вона проминула свої ще не розпаковані валізи. Вона вирішила, що вперше ночуватиме в Падуї сьогодні. Чомусь їй здавалося правильним не перебиратися сюди до похорону. Знову почали стукати. Наполегливо, але не настирно. Ввічливо. Неначе той, хто стукав, вирішив чекати, щоб йому відчинили, стільки, скільки треба.

Лора відчинила двері й побачила молоду дівчину з серйозним симпатичним місячним обличчям^[28] і з мигдалюватими очима кольору каштанів. Лора багато разів бачила її на лавці навпроти саду, але так зблизька – ніколи. Дівчина витягнулася на весь свій зріст у п'ять футів і один із чвертю дюйм і промовила:

– Мене звати Саншайн. Я можу стати твоїм новим другом.

Розділ 15

– Коли прийде гість, можу я зробити любеньку чашечку чаю?

Лора усміхнулася:

– Ти знаєш, як?

– Ні.

Минуло два тижні з дня похорону Ентоні, і Саншайн приходила щодня до тієї неділі, коли мати зупинила її.

– Дай бідолашній жінці відпочити, Саншайн. Я впевнена, що їй не хочеться, щоб ти турбувала її увесь час.

Саншайн здивувалася:

– Я нікого не турбую. Я новий друг.

– Гмм... особливого вибору ти їй не залишила, – пробурмотіла мати, чистячи картоплю для недільного обіду.

Мати Саншайн цілими днями доглядала літніх людей, а батько працював на потягах. За дівчиною мав слідкувати її старший брат, але він рідко звертав увагу на щось поза екраном, що займав майже всю стіну його кімнати. Крім того, Саншайн уже дев'ятнадцять. Вони не можуть зачиняти її в будинку, як дитину. Відверто кажучи, матері подобалося, що Саншайн знайшла собі якесь інше заняття, крім цілими днями просиджувати на лавці. Та, з другого боку, вона завжди хвилювалася, як чужі люди відреагують на раптову пристрасну любов її дочки. Саншайн така довірлива й безстрашна, але сміливість і гарна вдача робили її вразливою. Її чесноти часто виявлялись і небезпечними вадами. Мати якось вибралася, щоб побачити ту жінку – її звали Лора, – яка тепер володіла великим будинком по сусідству, і поцікавитися, чи та не проти візитів Саншайн. Вона також хотіла сама перевірити, що Саншайн не заподіє там собі шкоди. Нова знайома Саншайн справляла доволі приємне враження (хіба що поводитися трохи формально) і запевнила, що завжди рада бачити Саншайн. Утім, найбільше матір заспокоїв будинок. Дуже гарний, але є ще дещо – там

її охопило почуття, яке складно описати словами. Врешті, розповідаючи про Падую своєму чоловікові Стену, вона сформулювала це таким чином:

– Там відчуваєшся *в безпеці*, – найвагоміший аргумент, який вона могла навести на підтримку візитів їхньої доньки до сусідської вілли.

Для Саншайн заварювання чаю – це подія дня, і зараз вона сиділа за кухонним столом і ввічливо чекала відповіді Лори. Лора зупинилася з чайником у руці й поглянула на серйозне обличчя дівчини.

– Гадаю, я можу тобі показати, як це робити.

Інколи Саншайн здавалася непрошеною гостею, нежданною приблудою в її новому, ще непевному житті. Звичайно, Лора сама ніколи б не визнала цього. Вона навіть сказала матері Саншайн, що завжди рада бачити дівчину. Та інколи Лора воліла побути сама, тому не відповідала, коли Саншайн, стоячи на порозі, ввічливо, але наполегливо дзвонила у двері. Одного разу Лора навіть заховалася за хлівом у саду. Однак Саншайн несподівано її знайшла, і сяйлива усмішка радості на цьому довірливому обличчі змусила Лору почуватись ідіоткою і безсердечною сучкою.

Сьогодні мав прийти адвокат Ентоні з заповітом і листом. Лора пояснила це Саншайн, але ніколи не була певна, як добре дівчина її розуміла. Поки що Саншайн уважно стежила, як Лора ставить чайник на камінну полицю і дістає свіжу скатертину з шухляди. На містера Квінлана очікували о другій тридцять. Перед цим Саншайн учинила п'ять тренувальних спроб чаювання, включно з миттям посуду, і Лора, як дублер містера Квінлана, була змушена вилити три останні чашки в аспідістру^[29] заради свого сечового міхура.

Містер Квінлан приїхав вчасно. Саншайн упізнала в ньому того літнього чоловіка, який виходив з будинку з Лорою в день похорону Ентоні. Він був одягнений у вугільно-сірий костюм у тонку смужку і блідо-рожеву сорочку, золотий ланцюжок годинника зникав у кишені жилета. Містер Квінлан виглядав дуже імпозантно. Не знаючи, як слід вітати таку поважну особу, Саншайн присіла в реверансі й високо піднесла руку.

– Дуже приємно з вами познайомитись, юна леді. Я Роберт Квінлан, а ви хто?

– А я Саншайн, нова подруга Лори. Мене іноді скорочено називають Санні.

Він усміхнувся:

– Яке ім'я вам подобається дужче?

– Саншайн. А вас називають Роббер?

– Боюся, називати мене так небезпечно для здоров'я.

Лора провела їх на веранду, а Саншайн переконалася, що гостю дісталось найзручніше крісло. Вона багатозначно глянула на Лору.

– Тепер я зроблю любеньку чашечку чаю?

– Це було б дуже мило, – відповіла Лора, шкодуючи, що не сходила зайвий раз до туалету перед приїздом містера Квінлана.

Містер Квінлан зачитав основні пункти заповіту Лорі, доки Саншайн поралася на кухні. Заповіт виявився простий і зрозумілий. Ентоні дякував Лорі за роботу і дружбу, але найбільше за її любов до будинку й усіх речей у ньому. Він бажав, щоб Лора успадкувала все, що він має, за умови, що вона житиме в будинку, дбатиме про трояндовий сад і збереже його в нинішньому стані. Він знає, писав Ентоні, що вона любить будинок майже так само, як і він, тому перед смертю йому втішно думати, що Лора й далі дбатиме про будинок і «якнайкраще сприятиме тому, щоб зберегти мир і спокій Падуї».

– Таким чином, моя люба, це все ваше. Будинок, речі в будинку і значна сума в банку, також усі гонорари за твори Ентоні тепер будуть їти вам.

Містер Квінлан подивився на неї поверх своїх рогових окулярів і всміхнувся.

– А ось і чашечка чаю!

Саншайн повільно відчинила двері своїм ліктем і спроквола, немов канатоходець на мотузці, увійшла до кімнати. Суглоби її пальців побіліли від напруги, таця, яку вона несла, виявилася тяжкою, від небувалої концентрації вона висолопила з маленького гарненького ротика кінчик язика. Містер Квінлан підвівся і звільнив її від ноші. Він поставив тацю на край столу.

– Можна я про вас подбаю?

Саншайн похитала головою:

– Про мене дбає мама, вона на роботі.

– Правильно, юна леді. Я мав на увазі, можна мені налити нам чаю?

Саншайн поважно запитала:

– Ви знаєте, як?

Він усміхнувся:

– Можливо, ви мені покажете?

Під пильним оком Саншайн містер Квінлан спожив три по вінця повні чашки чаю і два заварні креми та нарешті вирішив завершити свій візит:

– Ще одне, – сказав він Лорі. – Третя умова заповіту.

Він передав Лорі запечатаний білий конверт із її іменем, написаним рукою Ентоні.

– Думаю, лист прояснить деталі, але Ентоні хотів, щоб ви повернули речі з його кабінету їхнім законним власникам, принаймні, якщо це можливо.

Лора уявила переповнені полиці та шухляди й усвідомила неможливість завдання:

– Але як?

– Не знаю. Утім, очевидно, Ентоні вірив у вас, отож вам потрібно лише трохи віри в себе. Упевнений, ви придумаете, як це зробити.

Лору його слова не надто підбадьорили. Але ж надія приходить з вірою, чи не так?

– Знаєте, у неї було дивовижне руде волосся, – містер Квінлан узяв фотографію Терези.

– Ви коли-небудь зустрічали її?

Він лагідно провів пальцем по контуру Терезиного обличчя на фото.

– Я бачив Терезу кілька разів. Дивовижна жінка. Коли її розпалити, вона показувала непримиренну вдачу. Мабуть, кожен чоловік, який колись зустрічав Терезу, трохи потрапляв під її владу.

Неохоче відпускаючи Терезу від себе, він поставив фотографію на стіл:

– Але для неї існував лиш Ентоні. Він був моїм другом і клієнтом багато років, і я ніколи не бачив більш закохану людину, ніж він. Її смерть надломила його назавжди. Сумно...

Саншайн прикинула, прислухаючись до кожного слова, намагаючись запам'ятати їх, щоб згодом скласти у правильну історію.

– Дайте вгадати, – сказав містер Квінлан, встаючи і підходячи до грамофона, – «Лише від згадки про Вас» Ела Боуллі?

Лора усміхнулася:

– Це їхня пісня.

– Звичайно. Ентоні розповідав мені історію.

– Я б залюбки послухала її.

Відтоді, як помер Ентоні, Лору засмучувало усвідомлення того, як мало вона знає про свого покійного друга й особливо про його минуле. Їхні стосунки були зосереджені на теперішньому, на щоденних справах і поточних завданнях, вони ніколи не ділились одне з одним спогадами чи планами на майбутнє. Тож тепер Лора бажала дізнатися про Ентоні геть усе, що можливо. Вона хотіла краще пізнати чоловіка, який поставився до неї з такою добротою та щедрістю. Містер Квінлан повернувся на своє місце в найкращому кріслі:

– Один з найяскравіших ранніх спогадів Ентоні був про те, як він малим танцював під цю мелодію. Це сталося в часи Другої світової війни, його батько готувався до відбуття на фронт. Він служив офіцером Королівських військово-повітряних сил Великої Британії. Того вечора батьки вирішили розважитися. Задля такої особливої нагоди – останнього вечора батька вдома – мати позичила в подружки гарну вечірню сукню бузкового кольору. Скіяпареллі, я пригадую. У Ентоні десь залишилася світлина. Батьки були у вітальні, коли увійшов Ентоні, щоб побажати їм на добраніч. Вони танцювали під цю пісню Ела Боуллі – бравий батько й елегантна мати. Вони схопили малого Ентоні, й він танцював з ними. Він говорив, що досі пригадує запах материних парфумів і сарж батькового однострою. Того вечора вони востаннє були разом і Ентоні востаннє бачив свого батька. Той повернувся на базу наступного дня рано-вранці, коли малий ще спав. Три місяці опісля він здався в полон і був убитий під час спроби втекти зі «Шталаг-Люфт III».^[30] Чимало років по тому, незадовго після знайомства з Терезою, Ентоні з коханою обідали в барі на Ковент-Гарден, здекорованому більше для прихильників Донні Осмонда і Девіда Кессіді.^[31] Але Тереза й Ентоні, здавалося, не належали своєму часу. Почала грати пісня Ела Боуллі, й Ентоні розповів Терезі історію про свою родину. Вона взяла його за руку, встала і танцювала з ним так, немов вони в кімнаті самі.

Тепер Лора починала розуміти:

– Здається, вона справді дивовижна жінка.

Містер Квінлан відповів, не приховуючи своїх почуттів:

– Так, справді дивовижна.

Коли він складав папери, мовчання порушила Саншайн:

– Не бажаєте ще любеньку чашечку чаю?

Містер Квінлан усміхнувся вдячно, але похитав головою:

– Боюсь, я маю йти, інакше прогавлю свій потяг.

Але в передпокої він раптом зупинився і звернувся до Лори:

– Ви дозволите мені скористатися вашою вбиральною?

Розділ 16

Ніж для розрізання паперу із суцільного срібла з ручкою у формі єгипетського фараона. Лора ковзнула лезом між складками цупкого білого паперу. Поки конверт відкривався, вона уявляла, як секрети Ентоні вилітають у повітря хмаринкою приглушених зітхань. Дочекавшись, поки Саншайн піде додому, Лора принесла лист до кабінету. Веранда здавалася їй зручнішою, але Лора чомусь подумала, що краще читати листа в оточенні речей, яких він стосувався. М'які літні вечори непомітно перетворилися на морозні осінні сутінки, і Лора вже майже вирішила запалити вогонь у каміні, але замість цього опустила рукави свого джемпера на кісточки пальців і витягнула лист із конверта. Вона розгорнула жорсткі аркуші паперу і поклала їх перед собою на стіл.

Моя люба Лоро!

Глибокий і м'який голос Ентоні зазвучав у вухах, і написане чорною авторучкою послання зникло в тумані сліз, які навернулися їй на очі. Жінка голосно схлипнула і змахнула сльози рукавом.

«Заради Бога, Лоро!» – заспокоїла вона сама себе і здивувалась усмішці, що раптом з'явилася на її вустах.

Моя люба Лоро,

Ви вже знаєте, що Падуя і все інше Ваше. Сподіваюся, що Ви житимете тут щасливо і подаруєте мені моє сентиментальне побажання щодо трояндового саду. Просто я посадив його для Терези, а її назвали на честь Святої Терези з Трояндами. Коли моя наречена померла, я розвіяв її попіл над трояндами – так ми завжди залишалися поряд. Якщо Вас не обтяжить, я прошу розвіяти й мій попіл у тому самому

місці. Коли для Вас це надто огидно, попросіть Фредді. Думаю, цей хлопчина радо Вам допоможе.

А зараз я маю розповісти про речі в кабінеті. Ця історія розпочалася дуже давно у тому ж таки трояндовому саду. Коли я посадив його, Тереза дещо мені подарувала. Медальйон з її першого Святого Причастя. Моя наречена сказала, що це було на знак її вдячності за сад із трояндами і щоб я пам'ятав, що вона завжди любитиме мене, хоч би що сталося. Вона змусила мене пообіцяти їй завжди носити його при собі. Той медальйон – найцінніша річ, яку я мав у своєму житті. І я його загубив. Того дня, коли померла Тереза. Медальйон лежав у мене в кишені, коли я вранці виходив з Падуї, а коли повернувся ввечері, він зник. Я почувався так, неначе втратив останню нитку, що ще з'єднувала мене з коханою. Я зупинився, немов годинник, який забули завести, перестав жити і почав існувати. Я дихав, їв, пив і спав. Але лише настільки, наскільки це було треба, щоб продовжити своє фізичне буття, не більше.

Роберт зрештою повернув мене до тьми. «Що б подумала Тереза?» – запитав він мене. І мав рацію. Терезу переповнювало життя, але в неї забрали цей дар. Я залишився живий, але волів ховати себе живцем. Вона б розлютилася. «Ти розбив би їй серце», – сказав Роберт. Я почав виходити, знову повернувся у світ. Одного дня я знайшов рукавичку – жіночу, з темно-синьої шкіри, на правицю. Я приніс її додому і підписав. Звичайні дані – що це таке, коли й де цю річ знайдено. Так я почав збирати загублені речі. Можливо, думалось мені, якщо я підбиратиму кожну загублену річ, яку знайду, хтось урятує одну-єдину річ на світі, яка справді мені дорога, і одного дня мені повернуть її, допоможуть додержати обіцянку. Цього так і не сталося, але я не припиняв сподіватися, не припиняв збирати речі, які загубили інші люди. І ті крихітні шматочки життя інших людей дали мені натхнення для моїх історій і допомогли знову писати.

Я розумію, здається, що більшість із цих речей просто сміття і ніхто не захоче віднайти їх знову. Та якщо вдасться

зробити щасливою хоч одну людину, зцілити бодай одне розбите серце, це зробить усі мої речі безцінними. Вам може здатися незрозумілим, чому я тримав усе це в таємниці; зачиняв двері кабінету всі ці роки. Я і сам не можу цього пояснити, хіба що я боявся здатися дурним чи навіть трохи божевільним. Отож це завдання я залишаю Вам, Лоро. Усе, що я прошу, це спробувати.

Я сподіваюся, що нове життя принесе Вам усе, чого Ви чекаєте, і Ви знайдете, із ким його прожити. Пам'ятайте, Лоро, за стінами Падуї – цілий світ, і він вартий того, щоб повсякчас виходити в нього.

Й останнє, є дівчина, яка часто сидить на лавці навпроти нашого саду. Загублена душа, здається. Я часто шкодував про те, що не можу нічого зробити для неї, окрім як сказати кілька привітних слів. Але, на жаль, нині старому чоловікові складно водити знайомство з молододою дівчиною без того, щоб його не почали в чомусь підозрювати. Можливо, Ви зможете «підібрати її» і запропонувати дружбу? Чиніть так, як вважаєте за потрібне.

Із найщирішою любов'ю і вдячністю,
Благослови Вас Господь,

Ентоні

До того часу як Лора встала з свого крісла в кабінеті, її руки й ноги задубіли від холоду. Надворі у чорному небі світив прекрасний перламутровий місяць. Лора вирішила погрітися на кухні й, обмірковуючи прохання Ентоні, поставила чайник. Звісно, вона розвіє його прах. Повернути загублені речі буде не так просто. Знову Лора відчула той камінь на шиї, який нагадував їй, хто вона є насправді. Батьки Лори померли кілька років тому, але вона ніколи не могла позбутися відчуття, що розчарувала їх. Батьки ніколи такого не казали, але, якщо чесно, *що* вона зробила, щоб відплатити за їхню любов і терпіння, чи могли вони пишатися нею? Ухилилася від вступу в університет, шлюб виявився катастрофою, навіть не змогла подарувати їм хоч єдиного онука. Ще вона наминала рибу і смажену картоплю в Корнваллі, коли померла мати. І хоча то був її перший відпочинок від

часу розлучення з Вінсом, це не виправдання. Коли через півроку помер батько, Ентоні заповнив порожнечу, котра залишилася в серці Лори. Можливо, завдання, яке він їй залишив, давало їй шанс щось змінити? Нарешті досягти в чомусь успіху.

Саншайн. Тут вона навіть випередила Ентоні, але не могла виставляти це за свою чесноту. Власне, Саншайн сама запропонувала їй дружбу, і навіть тоді – і досі – Лора неохоче відповіла взаємністю. Вона думала, скільки разів бачила цю дівчину перед тим, як помер Ентоні, і нічого не робила. Навіть жодного разу не привіталась. А Ентоні намагався чимось допомогти навіть після своєї смерті. Лора розчарувалася в собі, але вона вирішила спробувати змінитися. Вона прихопила чай із собою нагору, в кімнату з ароматом троянд, яку обрала для себе. Чи, точніше, обрала поділяти її з Терезою. Тому що Тереза досі була тут. Тут лежали її речі. Не одяг, звичайно, але дрібнички на туалетному столику, їхня з Ентоні фотографія, яка знову чомусь упала зображенням донизу, і маленький синій емальований годинник. 11:55. Знову зупинився. Лора поставила чашку і заводила годинник, доки не відновилося його тихеньке цокання. Вона лягла в ліжко, залишивши штори відсунутими, а надворі повня заливала трояндовий сад химерними візерунками світла і тіні.

Розділ 17

Юніс
1984

– На Різдво, трам-пам-пам, проженемо смуток^[32]... – наспівувала місіс Дойл, обслуговуючи чоловіка перед Юніс, який брав два крученика з ковбасою й кілька шматочків торта «Тоттенгем». Вона зупинилася, щоб відсапнути і привітати постійну клієнтку.

– Він просто молодець, Боб Гелдоф, що зібрав усіх тих співаків і записав пісню для бідолашних мавп в Ефію... – це слово, очевидно, не належало до словникового запасу місіс Дойл, – ...у пустелі.

Юніс усміхнулася на знак згоди:

– Та він майже святий.

Місіс Дойл почала запаковувати пончики.

– Про святість я б помовчала, – провадила вона. – Такі, як Бой Джордж і Мідж Юр^[33] краще не лізли б у благодійники. А оці «Bananas»!^[34] Гарненькі дівчата, нічого сказати, але їм би причесатися...

Дуглас ніяк не зреагував на звук кроків Юніс на сходах. Його попеляста з сивиною морда сіпалася, а передні лапи потроху ворушилися, вочевидь, йому снилися якісь собачі сни. Мабуть, сни були щасливі, бо в кутиках його пащі грала усмішка. Бомбардир спостерігав за своїм псом з робочого місця. Так стурбована дитина спостерігає з вікна за тим, як неминуче починає танути під дією сонячних променів її сніговик. Юніс хотілося б утішити його, але вона не знала, що тут можна сказати. Дуглас старів. Його дні ставали коротшими. Рано чи пізно пес помре, а Бомбардир тужитиме. Але зараз Дуглас іще живий і теплий, і коли він зрештою прокинеться, на нього чекатиме пончик. Зміна джему на крем (що насправді означало

джем і крем) – спроба зберегти плоть на старих кістках Дугласа, плоть, що, здавалося, тане з кожним роком.

З Бомбардиром усе відбувалось якраз навпаки. За десять із чимось років, що Юніс знала свого боса, він спромігся виростити невелике черевце, що надавало м'якості його досі стрункій фігурі.

Він ніжно поплескав своє черевце і всоте сказав: «Нам треба їсти менше пончиків». Коментар без усяких намірів, який Юніс повністю ігнорувала.

– Твої батьки приїжджають у місто на цьому тижні?

Юніс заприятнилася з Грейс і Годфрі, тому чекала зустрічі з ними, хоч вони приїжджали в місто все рідше. Час невблаганний. Годфрі занепадав і тілом, і духом, його гострий розум і фізична міць невблаганно танули.

– Ні, вони не дуже добре почуваються. Не сип мені сіль на ірландську рану. – Бомбардир насуплено втупився в розгорнений рукопис на своєму столі.

– Чому? Що сталося? – спантеличено запитала Юніс.

– Ну, один з їхніх близьких знайомих був присутній під час вибуху бомби в Брайтоні,^[35] а ще кілька тижнів тому горіла станція метро на звичайному маршруті батьків. Я думаю, це як у старій пісні про іграшкових ведмедиків: «безпечніше залишитися вдома». – Бомбардир ляснув по рукопису, закриваючи його. – Можливо, так воно і є. Я гадаю, мама відчуває обов'язок збирати всі плітки про такі нещастя.

Бомбардир жбурнув Юніс рукопис, немов гнилу рибу. Дуглас нарешті заворушився у своєму кутку. Він роззирнувся навколо старечими очима молочного кольору, вирішив, що тут усе знайоме й безпечне, і зосередив рештки своєї енергії, щоб ворухнути кінчиком хвоста. Юніс підбігла до пса, поцілувала теплу зі сну голову і пригостила свого улюбленця пончиком, уже покраяним на тарілці, згідно з його вимогами. Дуглас тепер мав нічогенькі претензії щодо їжі. Але вона не забула про гнилу рибу.

– Що це?

Бомбардир картинно зітхнув:

– Це називається «Кмітливість і снобізм».

– Уже інтригує.

– Ну, одним словом, це *livre terrible*^[36] моєї любої сестрички. Вона про п'ятьох дочок збанкрутілого футбольного менеджера. Мати

постановила повидавати їх заміж за поп-зірок, зірок футболу чи якихось інших заможних дядечок. Вона привозить свій виводок на місцевий мисливський бал, де найстаршу Дженет запрошує до танцю спеціальний гість – молодий, вродливий власник готелю містер Бінго. Її сестра Іззі знайомиться з його загадковим другом, містером Арсі, всесвітньо відомим піаністом, але він вважає, що витівки «Юних Фермерів» на публіці вульгарні й неприпустимі, тому відмовляється заспівати з Іззі дуєтом у караоке. Вона обзиває його снобом і, розгнівана, тікає з балу. Щоб трохи скоротити цю до болю знайому історію, скажу, що наймолодша дочка тікає до Маргейта з футболістом другого складу, там вони обмінюються татуваннями. Вона вагітніє і закінчує свою епопею в житлових кімнатах Пекгема.^[37] Незважаючи на добромисні, але дещо бундючні перешкоди з боку містера Арсі, Дженет таки виходить заміж за містера Бінго, а містер Арсі починає створювати чудову музику з Іззі, хоч його агент проти такої співпраці.

Юніс уже не могла всидіти з серйозним обличчям і вибухнула реготом, вітаючи останню літературну крадіжку Порші. Бомбардир безжально говорив далі:

– Двоюрідний брат невдатних дівуль містер Коффінс, учитель релігії в надзвичайно дорогій і абсолютно некомпетентній приватній школі для дівчат, пропонує одружитися з будь-якою сестрою, котра погодиться, але, на превеликий жаль їхньої матері, ніхто з її дочок не спокушається на смердючий подих і опуклий пуп цього типа. Він, щоб помститися, бере шлюб з іншою кузиною Чармін. Чармін рада вийти заміж хоч і за такого, бо у неї самої ростуть тоненькі вусики й у свої двадцять один з половиною вона досі ходить у дівках.

– Бідна Чармін. Якщо їй випадає задовольнятися смердючим подихом і опуклим пупом у двадцять один з половиною, яка надія залишається для мене майже в тридцять один?

Бомбардир усміхнувся:

– Я впевнений, ми можемо знайти тобі гарного містера Коффіна твоїх років, якщо ти дійсно цього бажаєш.

Юніс пожбурила в нього скріпку для паперу.

Того вечора вона прогулювалася садом біля безладного помешкання Бомбардира, поки він готував їхню вечерю під пильним наглядом Дугласа. Вона ніколи не вийде заміж. Тепер Юніс знає це напевно. Вона не може вийти заміж за Бомбардира, а більше ніхто їй

не потрібен, отож нічого морочити собі голову. У минулому вона не відмовлялася йти на побачення з симпатичними молодиками, які її запрошували, інколи доходило навіть до кількох зустрічей. Та Юніс завжди відчувала: так нечесно. Кожен чоловік для неї – другий після Бомбардира, але ніхто не заслуговує вічно наздоганяти примарний ідеал. Стосунки з іншими чоловіками для неї могли бути лише дружбою і сексом, не коханням, але жодну дружбу не порівняти з тією, яку вона мала з Бомбардиром. Зрештою Юніс припинила ходити на побачення. Вона згадала їхню подорож до Брайтона на свій двадцять перший день народження. Чудовий день, наприкінці якого їй розбили серце. По дорозі додому, сидючи у вагоні коло чоловіка, котрого вона палко кохала, Юніс стримувала сльози, знаючи, що вона ніколи не стане годящою дівчиною для Бомбардира. Не існує підходящої дівчини для Бомбардира. Але вони друзі, найкращі друзі. Для Юніс так ліпше, ніж не мати його зовсім у своєму житті.

Помішуючи соус «болоньєзе» на кухні, Бомбардир подумки повернувся до їхньої розмови в офісі. Юніс – приголомшлива молода жінка, з гострим розумом, дотепна, до того ж має дивовижну колекцію капелюшків. Просто ганьба, що до неї ніколи не будуть залицятися, і вона не пожбурить одну зі своїх вишуканих чашок у чоловіка, який би на те заслуговував.

– Це тебе зачіпає!? – він прямолінійно думав уголос, радше стверджуючи, ніж запитуючи. Ставити таке запитання здавалося тупістю.

– Що мене зачіпає? – Юніс з'явилася у дверях, розмахуючи багетом, як кондукторським жезлом, і відпиваючи ковток червоного вина.

– Не мати вродливого хлопця з червоною спортивною машиною, органайзером Filofax та квартирою в Челсі?

Юніс рішуче відкусила кінчик багету:

– У мене є ти і Дуглас. Чого ще бажати?

Розділ 18

– Леді не хоче забирати це назад.

Саншайн поставила чашку і блюдце на стіл навпроти Лори.

– Краще зберегти їх для любенької чашечки чаю.

Тонка кремова порцеляна, напівпрозора, вручну розписана темно-синіми фіалками із золотими вкрапленнями. Лора подивилась на серйозне обличчя Саншайн, у глибінь її темних очей. Вона привела Саншайн до кабінету того ранку і простими словами пояснила зміст листа Ентоні.

– Він сказав, що ми з тобою маємо подбати одна про одну, – перефразувала вона.

Уперше за весь час Саншайн усміхнулася. Дівчина перебирала предмети в кімнаті з такою лагідною цікавістю і благоговінням, які сподобалися б Ентоні. Це остаточно заповнило Лору – Ентоні не помилився. Дівчина брала кожен предмет у свої м'які руки, немов то було пташеня з поламаним крилом. Лора звернула увагу на чашку, блюдце та їхню табличку. Дивна річ, як її тільки примудрилися загубити.

– Але ми не знаємо, кому це належало.

Саншайн переконано повторила:

– Я знаю. Ці речі належали одній леді, й вона не хоче, щоб їх їй повертали.

Саншайн вимовила це без зарозумілості чи дратівливості. Вона просто констатувала факт.

– А як ти знаєш?

Саншайн узяла чашку і піднесла близько до грудей.

– Просто відчуваю. Не головою думаю, а відчуваю.

Вона поставила чашку назад у блюдце.

– У цієї леді є пташка, – додала вона, очевидно, щоб остаточно переконати Лору.

Лора зітхнула. Загублені речі й побажання Ентоні віднайти їхніх власників здавалися їй зараз так само важкими, як одяг для потопельника. Ентоні вибрав її своєю наступницею, і вона пишалася цим, була вдячна йому, але разом із цим і нажахана: раптом не виправдає сподівань свого друга. Якщо чашку і блюдеце треба віддати, «відчуття» Саншайн тут більше завадять, аніж допоможуть.

Чашка і блюдеце з кістяної порцеляни.

Знайдені на лавці в Громадських парках Рів'єри,

31 жовтня.

Евлалія нарешті заворушилась у своєму кріслі, оглядаючи все навколо побляклими з віком очима. Вона впізнала обстановку й відчувала себе радше живою, ніж мертвою. Широка усмішка осяяла її коричневе зморшкувате обличчя, являючи світу безладну низку ще білих зубів.

«Дякую, Ісусе, за ще один день по цей бік воріт Раю, – подумала вона. – І проклинаю також». Артрит вистрелив Евлалії в кості, коли вона спробувала підвестися. Може, вона ще й жива, але напевно не жвава. Останнім часом їй більше доводилося спати внизу у своєму кріслі. Горішні поверхи швидко перетворювалися на недосяжну територію. Саме тому вона переїжджала. Вони називали це безпечне помешкання. Вона називала це капітуляція. Усе, поразка, білий прапор, але цьому ніяк не можна було зарадити. Одна кімнатка з ванною, спільна кухня або готова їжа, якщо захочеш. Водонепроникні пелюшки на матрацах, якщо раптом обмочишся. Евлалія почовгала на кухню, ковзаючи на своїх капцях і переставляючи палиці, як стареча лижниця. Поставити чайник, покласти пакетик чаю в кружку, вона відчинила задні двері, щоб впустити сонячне світло. Колись Евлалія пишалася своїм садом. Вона посадила перші дерева і досаджувала потім інші, плекала рослини всі ці роки. Та

зараз сад переріс її, немов неслухняний підліток, здичавів. Сорока стрибнула їй до ніг, щойно вона відчинила двері. Птах виглядав так, неначе в нього був поганий день, можливо, причина тому – бійка з сусідським котом. Але очі у нього були бадьорі, він тихцем почимчикував до Евлалії, повертаючи голову то туди, то сюди.

– Доброго ранку, друже Россіні, – це був їхній маленький жарт. – Гадаю, ти чекаєш на сніданок.

Россіні пострибав на кухню повз неї і терпляче чекав, поки вона візьме жменю родзинок з банки на сушарці.

– Що ти робитимеш без мене? – запитала жінка, кинувши кілька родзинок на підлогу кухні.

Птах склював їх і подивився на неї, очікуючи ще.

– А тепер пошукай надворі, – сказала Евлалія, висипавши решту родзинок на поріг.

Вона прихопила чай у вітальню. Прогрес, Евлалія вже рухалася лише з однією палицею, вона обережно опустилась у своє крісло. У кімнаті повно гарних речей, дивних і дивовижних прикрас та оздоблень. Усе своє життя Евлалія була сорокою, збирала все блискуче, мерехтливе, оксамитове, магічне і страшне. Утім, зараз час розпрощатися зі своїми скарбами. Її скарби, і вона вирішить їхню долю. Евлалія не могла забрати їх із собою, але не могла і змиритися з тим, що ці всі гарні речі забере білий фургон Дейва – «Очищення будинків – для нас не буває надто великої або надто малої роботи». Крім того, деякі речі могли накликати на неї неприємності. Вони не зовсім... законні. Принаймні не в цій країні. Евлалія мала скелети в шафах. У прямому значенні.

До того часу, як вона наповнила свій візок із супермаркету обраними речами, настав полудень. Її кості, трохи змащені внаслідок фізичної активності, тепер рухалися краще. Евлалія простувала через громадські сади до парку. Вона покине свої речі там. Залишить їх у таких місцях, де їх знайдуть. Стільки речей, скільки подумає вивезти своїм возиком. А щодо решти, то вони не дістануться нікому. У цей день тривали заняття в школі, тому парк і сади були безлюдні. Лише кілька собачників вигулювали своїх

улюбленців та бездомні спали на естраді для оркестру. Ніхто не помітив, як Евлалія поклала чотири снігові кулі, череп кролика і золотий кишеньковий годинник на низьку стіну, що оточувала декоративний водограй. Далі в парку, в ніші пам'ятника, присвяченого війні, вона заховала два срібні церковні підсвічники, опудало ласки і набір позолочених зубних протезів. Муміфікований пеніс кабана і паризька музична скринька з позолоченої бронзи залишилися на сходах до ставка, а китайська весільна лялька з порожніми очницями – на сидінні однієї з дитячих гойдалок. У садах кришталева куля загрузла в кам'яній ванні для пташок, а капелюх з воронячим пір'ям розташувався на вершині сонячного годинника. Чаша для проклять із чорного дерева стала біля підніжжя сикомора, листя дерева вигравало розплавленим калейдоскопом яскраво-червоного, оранжевого і жовтого. Евлалія викладала речі, поки майже не спорожнила свій візок, який підстрибував позаду неї на непевних колесах. Вона сіла на дерев'яну лаву, розвернуту до парку, і задоволено зітхнула. Справу зроблено – майже. Остання річ на дерев'яному сидінні біля неї – чашка і блюдце з кістяної порцеляни, із фіалками і золотавим візерунком. За дві вулиці звідси прогрімів вибух, убило поштаря і серйозно поранило випадкового перехожого. Стоп диму здіймався в полуденне небо, Евлалія усміхнулася, згадавши, що забула вимкнути газ.

– Увімкнути газ під чайником, чай у заварник, молоко в глечик...

На кухні Лора усміхнулася, спостерігаючи, як Саншайн готує чай, примовляючи сама до себе. Дівчина завжди так чинила, коли завдання потребувало зосередження. Хтось постукав у задні двері, і Фредді увійшов, не дочекавшись відповіді. Лора поговорила з ним учора ввечері, повідомивши, що посада зберігається за ним, якщо він ще бажає працювати в Падуї. Крім цього, вона запросила його пити чай на кухні, замість чаювати на самоті в саду, як він завжди робив. Його не було з дня похорону, коли він пішов, ситуація в Падуї здавалася ще непевною. Лора сама здивувалася, запросивши його, але пояснила таке несподіване рішення тим, що чим частіше вона контактуватиме з

Фредді, тим менше хвилюватиметься, коли все-таки випадє спілкуватись. Однак нічого не допомагало, він усе дужче їй подобався.

– Дві ложечки цукру, будь ласка, – сказав Фредді, підморгнувши Саншайн, яка зашарілась і зосереджено вдивлялася в чайну ложку, яку тримала в руці. Лора знала, як почувається бідолашна дівчина. Якась таємниця вабила у цьому мовчазному чоловікові, котрий так дбав про сад і непомітно та швидко виконував різні чудернацькі роботи в будинку. Лорі кортіло дізнатися більше про його життя за стінами Падуї, але він не любив патякати про себе, а вона не мала хоробрості розпитувати. Лора пообіцяла собі: якщо випадє слухна нагода, то вона його розпитає. А поки єдина інформація, якою, здавалося, готовий поділитися Фредді, стосувалася того, що треба зробити в саду і чи залишилося ще печиво.

– Фредді, це Саншайн, моя нова подруга й помічниця. Саншайн, це Фредді.

Саншайн спромоглася відірвати погляд від ложки і спробувала глянути на Фредді.

– Привіт, Саншайн! Як воно нічого?

– Що саме нічого? Мені дев'ятнадцять, я сонячна людина.

Фредді усміхнувся:

– Мені тридцять п'ять із трьома чвертями, і я Козеріг.

Саншайн поставила перед Фредді чашку чаю, глечик молока, цукорницю. Потім ложечку для чаю, тарілку з печивом. А ще виделку, рідину для миття посуду, коробку кукурудзяних пластівців і обідець для збивання яєць. Коробку сірників. Білозуба усмішка осяяла гарне обличчя Фредді. Потім він щиро, по-хлоп'ячи зареготав. Хай яким було випробовування Саншайн, але Фредді пройшов відбір. Дівчина сміливо присіла коло нього.

– Святий Ентоні залишив усі загублені речі Лорі, й ми маємо повернути їх. Усі, крім чашки з блюдцем.

– Це добре?

– Так, показати тобі?

– Не сьогодні. Я вип'ю чаю, одразу вимию чашку з оцим засобом, а відтак піду ще попрацюю. А наступного разу, коли я сюди завітаю, ми поговоримо про речі Ентоні.

Саншайн майже всміхнулася. Лора почала відчувати себе трохи зайвою:

— Ентоні був дуже хороший чоловік, Саншайн, але все-таки він не святий.

Фредді допив чай:

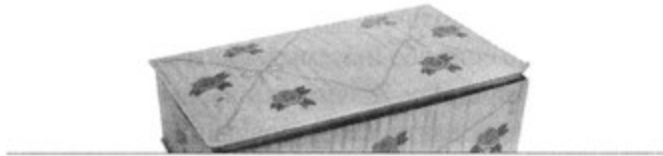
— Ну, тепер він може ним стати. Ніколи не чули про святого Антонія з Падуї, покровителя загублених речей?

Лора похитала головою.

— Я не жартую. Свята правда. П'ять років недільної школи, — додав він, пояснюючи свою обізнаність.

Саншайн переможно усміхнулася. Тепер у неї є два друга.

Розділ 19

Лора викидала своє старе життя. Страшений клопіт. Вона запхала коробку з різним непотребом у смітник і грюкнула кришкою, випустивши хмару бруду й пилу собі в обличчя. Перебираючи речі, взяті з квартири, вона помітила, що багато з них стоять нерозпакованими ще з часу переїзду від Вінса. Якщо вони ні разу не знадобилися їй за останні шість із чимось років, то навряд чи знадобляться зараз. Може, місцевий доброчинний магазин був би й не проти взяти щось із її «сміття», але, щоб віддати його, треба їхати в місто, а Лорі не дуже хотілося кудись виходити. «Зараз я надто зайнята», – переконала вона себе. Та не встигла заспокоїтися цим виправданням, як із глибини душі виринуло почуття провини. Лора згадала рядки листа Ентоні: *«за стінами Падуї – цілий світ, і він вартий того, щоб повсякчас виходити в нього»*. «Іншим разом», – пообіцяла вона собі.

Лора витерла бруд зі свого обличчя руками, а руки автоматично потерла об джинси. Боже милий, вона виглядає огидно, час прийняти душ.

– Здрастуйте! Ви тут працюєте?

Це питала, наближаючись стежкою від будинку, довгонога білявка, одягнена в тісні джинси та ідеальний кашеміровий светр, взута у блідо-рожеві замшеві мокасини з фірмовим знаком Гуссі. Ошелешений вираз Лориного обличчя змусив молодичку зробити висновок, що вона або іноземка, або трохи несповна розуму, або глухувата. Дівчина знову заговорила, намагаючись вимовляти слова повільно і трішки голосніше:

– Я шукаю Фредді – садівника.

На щастя, цієї миті з'явився сам Фредді, що прямував садом, тримаючи дерев'яний кошик щойно викопаної картоплі, який він поставив біля ніг Лори.

– Любий Фреддо!

Молода жінка закинула руки йому за шию і палко поцілувала у вуста. Фредді обережно виплутався з цих палких обіймів і взяв її за руку.

– Фелісіті, що ти тут робиш?

– Я прийшла запросити мого коханого на ланч.

Фредді усміхнувся. Здавалося, він почувався трохи незручно.

– Фелісіті, це Лора. Лоро, це Фелісіті.

– Я зрозуміла, – кивнула Лора, але руки не подала, бо щось було не схоже, щоб Фелісіті звикла ручкатися з прислугою. Щаслива пара пішла собі, мило обійнявшись, а Лора віднесла картоплю на кухню і засунула кошик під стіл.

– Чорт забирай! – гарячкувала вона. – Я що, справді виглядаю так, немов працюю тут?

Мигцем глянувши на себе в дзеркало в передпокої, Лора була змушена погодитися. Нерозчесане волосся стирчало врізнобіч із-під горошкуватої бандани, обличчя в патьоках бруду, бахмата безформна толстовка – вона справді скидалася на прибиральницю.

– Чорт його бери!

Лора піднялася нагору і довго стояла під гарячим душем. Потім сидячи на ліжку в рушнику, вона усвідомила, що вода змила лише бруд, але не гнів. Лора ревнувала. Їй було соромно це визнавати, але так, вона страшенно ревнувала. Спогад про ту жакливу жінку, яка цілувала Фредді, дошкуляв їй. Лора глянула на своє віддзеркалення у люстерку на туалетному столику й сором'язливо всміхнулася:

– Я теж можу піти десь пообідати, якщо схочу.

Отак-от. Вона десь пообідає. Ентоні хотів, щоб вона виходила у світ, отож вона і вийде. Сьогодні. Просто зараз.

«Зниклий Місяць» – напівофіційний заклад, куди ходили в чорних краватках. Він був розташований біля церкви Святого Луки, тому там завжди юрмились охочі познайомитися після похорону або перехилити чарочку перед весіллям. Лора замовила віскі з содовою і «філе тріски, приправлене травами, з нарізаною скибками картоплею Король Едвард із легким соусом тартар», вона сіла в одній з кабінок, які вишикувалися вздовж стіни, розвернуті до бару. Бравада випарувалася, щойно вона вийшла з будинку, тепер ця подорож здавалася Лорі не дуже приємним обов'язком, чимось на кшталт візиту до стоматолога

чи проїзду містом у годину пік. Лора раділа, що прийшла досить рано, й непомітно пірнула в кабінку, не забувши прихопити книжку, щоб заховатися за нею на випадок, якщо хтось спробує до неї заговорити. По дорозі сюди їй раптом спало на гадку, що Фредді та його жвава Фелісіті можуть обідати в цьому самому місці, й хоча ця думка жახала її, Лора була надто вперта, щоб вертатися назад. І ось вона тут, випиває посеред білого дня, для неї це просто нечувано, і намагається читати книгу, що насправді їй не цікавить, чекаючи на ланч, якого вона насправді не хоче. Усе, щоб довести, що вона чогось варта, і не розчарувати Ентоні. А якщо подумати, вона могла би бути зараз удома, начищати плиту... Лора сама всміхнулася своїй безглуздій логіці.

Паб залюднювався, і якраз у ту мить, коли офіціантка принесла їй порцію рибних паличок із смаженою картоплею, кабінку біля Лори зайняли якісь пані, здійнявши неабияку метушню і відчайдушно шарудячи знятими пальцями й пакетами для покупок. Коли її нові сусідки почали вголос читати меню, Лора впізнала владний альт Марджорі Водскаллоп у супроводі непевного дисканта Вінні Кріпп. Нарешті визначившись і замовивши два курячі «супи-пюре з печериць», вони цокнулись своїми склянками джин-тоніка і почали обговорювати «Блаженний дух», п'єсу, яку намагалася поставити їхня аматорська театральна трупа.

— Звісно, я занадто молода, щоб грати мадам Аркаті, — твердила Марджорі, — але ця роль потребує такої екстраординарної і тонкої гри, що, коли зважити на той вибір, який був у Еверарда, я єдина можлива кандидатура.

— Так, звичайно, — погодилася Вінні, — не переймайся, Джилліан така майстриня костюма і гримування, що вона зробить тебе старою за мить.

Марджорі не знала, як сприйняти цю репліку.

— Ну, вона виглядає цілковитою «професіоналкою» у тому бараклі, яке зазвичай носить сама, — відповіла роздратовано.

— Її дрантя просто огидне! — захихотіла Вінні.

Потім запала винувата тиша, адже прийшла офіціантка, принісши їм курятину і грибний суп з пампушками.

Під час короткої паузи вони солили суп і намащували хліб маслом.

— Я трохи нервуюсь, адже гратиму Едіт, — зізналася Вінні, — це найбільша роль, яку мені випадало грати, скільки усього треба

запам'ятати, ще й розносити напої треба, ходити туди-сюди.

– Ти маєш на увазі «розстановку» і «сценографію», Вінні. Так важливо дотримуватися правильної термінології. – Марджорі відкусила добрячий шматок рогалика з зернами, глибокодумно пожувала його перед тим, як додати. – Я б про це не надто хвилювалася. Зрештою Едіт – лише служниця, тож тобі не доведеться по-справжньому грати.

Лора доїла обід і попросила рахунок. Коли вона вже збиралася йти, згадка про знайоме ім'я привернула її увагу.

– Я впевнена, Джеффрі буде прекрасним Чарлзом Кондоміном, але в молодості Ентоні Пардью підійшов би на цю роль ідеально: високий, чорнявий, вродливий, привабливий, – Марджорі говорила майже з сумом.

– А ще він дійсно був письменником, – додала Вінні.

Марджорі заходила язиком відчищати зернину, що застрягла у неї на піднебінні. Нарешті впоравшись із цим, вона мовила:

– Досить дивно, що Пардью залишив усе тій синій панчосі, своїй домогосподарці Лорі.

– Ммм... Дивна справа, справді. – Вінні любила гарну плітку за обідом. – Я впевнена, що там було багато *дивних справ*, – додала вона, вкладаючи в це слово подвійний сенс і смакуючи свою гидоту.

Марджорі допила джин з тоніком і попросила офіціантку принести ще.

– Ну, думаю, вона робила для нього щось більше, ніж витирала пилку й мила підлогу.

Лора мала намір непомітно прослизнути повз цих пліткаррок, але тепер вона обернулася і подивилася на них з нахабною посмішкою.

– Фелацію, – оголосила вона. – Кожної п'ятниці.

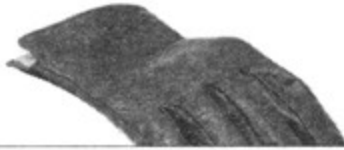
І вийшла, не сказавши більше ні слова.

Вінні повернулася до Марджорі зі спантеличеним виразом обличчя:

– Що воно, в біса, таке?

– Це італійське, – гмикнула Марджорі, витираючи рот серветкою, – колись куштувала в ресторані.

Розділ 20

Саншайн поставила голку на платівку лакричного кольору і була винагороджена солодким голосом Етти Джеймс,^[38] гарячим і розкішним, як копчена паприка.

На кухні Фредді сидів за столом, а Лора робила сандвічі на ланч.

– У неї гарний смак, – Фредді кивнув головою у напрямку музики.

Лора усміхнулася:

– Вона якраз вибирає музику для розвіювання праху Ентоні. Каже, що це має бути, немов фільм, де собака приносить кістку і годинник зупиняється, бо Святий Ентоні помер, але він тепер навіки разом зі своєю Терезою. Терезу Саншайн називає «Королевою квітів». Ти подумав про те саме, що і я.

Лора нарізала огірок напівпрозорими скибочками і відкрила банку лосося.

– Хоче виголосити промову, та я не певна, що ми бодай щось там уторопаємо.

– Я певний, ми зрозуміємо все. – Фредді взяв чайну ложечку, яка лежала на столі. – У Саншайн просто своя манера висловлюватися. Вона знає слова, які вживаємо ми, але власні подобаються їй більше.

Лора злизала масло з пальця. Вона не звикла говорити з Фредді. З нею він спілкувався, киваючи, стелюючи плечима і рохкаючи. Але тільки не з Саншайн. Своїми серйозними очима і м'яким голосом ця дівчина виманювала з мовчазного садівника слова, немов гіпнотизер.

– Та чи не робить вона своє життя ще складнішим, відокремлюючись від...

Лора замовкла, не годна дібрати коректного слова.

Фредді продовжив її думку, намагаючись говорити якомога нейтральніше:

– Далі від «нормальних» людей, ти маєш на увазі?

Тепер уже Лора знизала плечима. Вона й сама не знала, що мала на увазі. Їй було відомо, що Саншайн мала кілька друзів у школі, а ще її нещадно переслідували здичавілі підлітки, які збиралися в місцевому парку, щоб пити дешевий сидр, розмальовувати гойдалки і трахатися в кущах. Чи вони нормальні? І якщо вони нормальні, то чому Саншайн мала бути на них схожою? Фредді прилаштував чайну ложку на кінчик свого вказівного пальця. Лора повернулася до сандвічів, від збентеження нарізаючи їх кривими трикутниками. Тепер він подумає, що вона... Хто? Ханжа? Ідіотка? Може, так воно і є насправді. Чим більше вона спілкувалася з Фредді, тим дужче її хвилювало, що він про неї думає. Ідея Лори щодо спільних сніданків на кухні досі не мала особливого успіху, вона страшенно знічувалася в присутності цього чоловіка. А втім, на той час, що вони проводили разом, Лора чекала, немов на свято.

Фредді обережно поклав чайну ложечку перед собою, відкинувся назад і почав хитатися на стільці, як непосидюче хлоп'я. Лора мало не зробила йому вчительське зауваження, щоб спокійно сидів за столом.

– Я думаю, це маскування. – Стілець із гуркотом став на чотири ніжки. – Те, як вона говорить. Щось схоже на полотна Джексона Поллока.^[39] Так багато плям і брызок фарби, що навіть якщо одна з них і ляже неправильно, ніхто й не помітить. Якщо Саншайн хибно вживе слово, ніхто не здогадається. – Він кивнув головою й усміхнувся сам до себе. – Геніально.

У цю мить геній власною персоною завітав на кухню, очікуючи ланч. Лора досі міркувала про слова Фредді. Садівник використовує мистецтво Джексона Поллока як мовну метафору – дещо несподівано, ще один вияв його загадкової особистості. Лорі закортіло дізнатися більше.

– До речі, – сказав Фредді Лорі, – про фільм. Це «Чотири весілля і похорон».

Саншайн усміхнулася й сіла біля своїх нових друзів.

Попоївши, вони всі попрямували до кабінету. Саншайн не могла дочекатися, коли покаже Фредді музей загублених речей Ентоні, а Лора сподівалася: може, в нього виникне якась слухна ідея, як повернути їх власникам. Кожного разу, заходячи в кабінет, Лора відчувала, що кімната переповнена, немов ось-ось лусне від речей та історій. А вона, така маленька, зникне, потоне в цьому океані.

Здавалося, полиці стогнуть, загрожуючи обвалом, а шухляди риплять, немов зараз вибухнуть. Лора боялася, що її поховає лавина загубленого майна. Для Саншайн це була скарбниця. Вона пестила, стискала й обіймала речі, тихенько розмовляючи сама з собою чи, можливо, з самими речами, читала таблички. Очевидно, дівчині подобалося в кабінеті. Фредді справді здивувався.

— Хто б міг подумати? — присвиснув він, роззираючись навколо. — Так от чому він завжди брав із собою сумку.

Кволе жовтнєве сонце заледве пробивалося крізь плетиво квітів та листя на мереживних панелях, і кімната мінилася тінями. Фредді трохи відсунув мереживо, і метеоритний дощ сяйливих часточок пилу пролетів кімнатою.

— Проллємо трохи світла на ці речі, чи як?

Саншайн показала йому все навколо, немов екскурсовод, що з гордістю демонструє мистецьку колекцію. Вона тицяла йому гудзики, обручки, рукавички, іграшкових ведмедиків, скляне око, частини коштовних прикрас, елементи пазлів, ключі, монети, пластикові іграшки, пінцети, чотири набори зубних протезів і відірвану голову ляльки. І це вміст лише однієї шухляди. Чашка і блюдце кремового кольору, розмальовані фіалками, досі стояли на столі. Саншайн узяла їх і передала Фредді.

— Гарні, чи не так? Леді не хоче, щоб їх повертали, тож Лора залишить їх для чаювання.

Лора вже хотіла була заперечити, але подивившись на обличчя Саншайн, що виражало абсолютну певність, замовкла.

— Тож це буде твоє.

Коли Лора забирала чашку і блюдце у Фредді, його пальці торкнулись її руки, він утримав її погляд на мить перед тим, як відвернутися й сісти в крісло Ентоні.

— І ви намагатиметеся повернути все це власникам? — спитав він, обвівши руками кімнату.

Урівноважений тон відкидав будь-які підозри — Фредді зовсім не вважає це завдання неможливим.

— Ентоні бажав саме цього, — відповіла Лора.

Саншайн зацікавила річ, що випала з шухляди, в якій вона зараз порпалася. Дівчина підібрала її з підлоги і знову пожбурила назад, зойкнувши від болю.

Жіноча рукавичка з темно-синьої шкіри, на праву руку.

Знайдена на узбіччі сходів на Кау-бридж, 23 грудня

Усе так жахливо. Надто холодно для снігу. Роуз подивилася в чорне небо з плетивом зірок і гострим серпом місяця. Вона йшла лише двадцять хвилин, але її ноги задубіли, а пальці замерзли. Надто сумно, щоб плакати. Вона майже прийшла. На щастя, вона не зустріла жодної машини, ніхто не відрадить, ніхто не врятує. Запізно думати. Тут і зараз. Оце підходяще місце. Через міст, а потім просто на невисоку, порослу травою греблю. Роуз зняла одну рукавичку і дістала з кишені фотографію. Поцілувала обличчя маленької дівчинки, яка усміхалася їй на зображенні. Надто темно, щоб побачити це, але вона знала – дівчинка там. «Мама любить тебе». Унизу, на трав'янистому схилі, її рука без рукавички схопилася за колючу мерзлу траву. Під ногами шурхотів сланець. «Мама любить тебе», – прошепотіла вона знову, коли віддалені вогні розітнули темряву, а рейки задрижали. Надто важко жити.

– Надто важко жити. Леді померла, – Саншайн трусилася всім тілом, намагаючись пояснити.

Фредді притягнув її і міцно обійняв:

– Думаю, тобі треба випити чаю.

Він заварив чай під суворим наглядом Саншайн. Дві чашки чаю і печиво «Джеммі Доджер», Саншайн спробувала розповісти їм трохи більше.

– Ця жінка любила свою маленьку дівчинку, але чомусь їй завжди було сумно, – найкращі слова, на які вона спромоглася.

Лора почувалася якось незатишно:

– Саншайн, може, краще тобі більше не ходити до кабінету?

– Чому?

Лора вагалася. Якась частина її не хотіла, щоб Саншайн брала в цьому участь. Жінка розуміла, що це егоїстично, але їй треба знайти спосіб, щоб Ентоні й, можливо, її батьки пишалися нею. Посмертно,

звісна річ. І зробити це самостійно. Шанс зробити щось гідне в своєму нікчемному житті, Лора не хотіла, щоб хтось їй у цьому перешкоджав:

– Раптом якась інша дещиця тебе засмутить.

Саншайн рішуче похитала головою:

– Уже все гаразд.

Лору це не переконало, але Саншайн запитала:

– Якщо ніколи не сумувати, то й щастя не пізнаєш? – і додала: –

Усі люди помирають.

– Шах і мат, – пробурмотів Фредді.

Лора визнала поразку, неохоче усміхнувшись.

– Проте, – озвався Фредді, – можу тебе розрадити. У мене є план.

Розділ 21

Саншайн чекала біля сонячного годинника. Її постать у рожевому вовняному пальті й бейсбольних черевиках зі сріблястими блискітками виглядала дуже урочисто. Вогкий жовтневий полудень минув, чистий край неба вже зарум'янився прийдешнім заходом сонця. За сигналом Саншайн Фредді увімкнув музику і долучився до Лори, разом вони не поспішаючи рухалися між рядами мерехтливих свічок до того місця, де чекала Саншайн, щоб розпочати церемонію. Фредді ніс прах Ентоні в простій дерев'яній урні, а Лора тримала вигадливу коробку, повну конфеті зі справжніх трояндових пелюсток, та фотографію Терези з веранди. Лора боролася з бажанням захихотіти, поки просувалась якомога повільніше, під акомпанемент незмінного Ела Боуллі.

Саншайн спланувала все до найменшої деталі. Грамофон розташували таким чином, щоб Фредді міг дотягнутися до нього, вистропивши руку у вікно, а конфеті і свічки з ароматом троянд були спеціально дібрані як чайні свічки. Насправді Саншайн хотіла почекати, доки знову розквітнуть троянди, але Лора не погодилася з тим, що прах Ентоні стоятиме на полиці ще дев'ять місяців. Хіба можна ще довше ховати його від Терези після всіх цих років? Після палких суперечок вони зупинилися на свічках з ароматом троянд і конфеті. Фредді та Лора дійшли до Саншайн якраз тоді, коли містер Боуллі розпочав останній куплет. Лора, можливо, уперше за весь час дослухалася до слів. Вони написані немов для Ентоні й Терези. Саншайн витримала паузу, достатню для того, щоб підкреслити важливість цієї миті, перед тим як подивитися на листок, який вона тримала в руці.

— Печальні закохані, ми зібралися тут перед лицем Господа, щоб поєднати вас, Святого Ентоні, — Саншайн торкнулася рукою кришки урни, — і Королеву квітів, — вона вказала долонею на фотографію, — як у тому фільмі. Святий Ентоні бере Королеву квітів за законну дружину,

обіцяючи оберігати її в радості й у горі, у багатстві чи в бідності, любити і підтримувати в смерті. Воно ще й римується, – додала Саншайн, пишаючись собою.

Потім зробила паузу, дуже довгу, майже недоречну, але, безсумнівно, з наміром підкреслити священність і врочистість дійства.

– Дух до духу, прах до праху, страх боягузам, майор Том – наркоман. Ми герої лише сьогодні^[40]... – Саншайн нахилилася вперед і звернулася до Фредді і Лори театральним гучним шепотом:

– Тепер ти, Фредді, висипай попіл, а ти, Лоро, конфеті. – Після невеликої паузи. – За мною!

Маленькою урочистою процесією вони обійшли навколо трояндового саду, Саншайн то заводила їх у трояндові кущі, то виводила звідти; кущі виглядали голими й нещасними, їхня літня розкіш змінилася поодинокими жовтими листками, які вперто чіплялися за віти. Фредді йшов слідом за Саншайн, спорожняючи урну так обережно, як це тільки було можливо, а Лора простувала за ним і сипала конфеті на тонкий сірий слід останків Ентоні, намагаючись ні про що не думати. «Розвіювання останків» завжди звучало для Лори, мов якась урочиста подія, але насправді це більше нагадувало витрушування мішка вакуумного пилосмока. Коли урна нарешті спорожнилася, Саншайн іще раз звірилася зі своїми записами:

Він був для неї північ, південь, схід, захід;
її праця і її відпочинок.
Вона була його місяць і зорі, його улюблена пісня;
Вони думали, що їхнє кохання вічне,
вони не помилилися.^[41]

Фредді підморгнув їй і широко усміхнувся.

– І це досі римується, – продекламував він.

Але Саншайн не відволіклася:

– А тепер я оголошую вас чоловіком і дружиною. Ті, кого поєднали Господь і Саншайн, не давайте украсти вашу силу.

Вона кивнула Фредді, який потягнувся до грамофона:

– А зараз час для першого танцю нареченого і нареченої.

Коли сонце, що ховалося за обрій, укрило багрянцем холодне синє похмуре небо і крик чорного дрозда, відбившись відлунням у сутінках, що збиралися над садом, попередив про наближення смугастого кота, Етта Джеймс проголосила: «Нарешті».

Коли остання нота повисла в колючому морозному повітрі, Лора глянула на Фредді. Він дивився просто на неї, і коли їхні погляди зустрілись, усміхнувся. Лора пішла збирати свічки. Та Саншайн іще не зовсім закінчила. Вона розгорнула свій аркуш і прочистила горло.

— Я воскресіння і світло, говорить Господь. Той, хто повірить у мене, хоч і помре, але житиме. Добраніч від мене і добраніч від нього.

Коли Лора лягала спати того вечора, у кімнаті щось змінилося. Можливо, стало тепліше. Чи, може, це просто вино, яке вони пили з Фредді і Саншайн, щоб відсвяткувати возз'єднання Терези й Ентоні. Речі на туалетному столику були в порядку, а маленький блакитний годинник зупинився об 11:55, як завжди. Лора завела його, щоб він зупинився в цей час завтра, запнула вікно й повернулася, щоб лягати в ліжко.

На простирадлах лежали трояндові пелюстки і конфеті.

Розділ 22

Юніс
1987

Він труськом біг попереду, оглядаючи парк, можливо, перевіряв, чи немає тут ворогів. Інколи він обертася, перевіряючи, чи прямують господарі за ним, і його оксамитова морда кумедно кривилася. Цей собака мав ім'я зірки кіно, на яку він був чимось схожий ззовні, але вони називали тваринку Бейбі Джейн^[42] через найвидатніші риси характеру.

Смерть Дугласа приголомшила Бомбардира. Він тримав свого пса на руках іще довго після того, як той спустив дух. Його м'яке хутро стало холодним і дивним на доторк. Юніс розпачливо ридала, а Бомбардир залишився спокійним, із сухими очима, немов хмара печалі заклубочилася навколо нього і задушила сльози. Порожнє місце Дугласа в офісі кожного дня боляче нагадувало про себе. Юніс і Бомбардир почувалися знищеними, пончиків здавалося забагато, але Юніс і далі ходила по них в обідню перерву; спершу автоматично, але все-таки помалу втішаючись. Із Бомбардиром було складніше, його немов випалили вогнем зсередини. Він заливав своє горе алкоголем, а потім п'яний засипав.

Урешті-решт стало зрозуміло, що лиш один чоловік зможе до нього достукатися. Важко сказати, хто більше упадав за Томом Крузом, Бомбардир чи Юніс, коли він злазив зі свого мотоцикла і перевальцем проходив до літака в своїх темних окулярах Ray-Bans. Минулого року в Одеоні вони дивилися «Найкращого стрільця» три вечори поспіль. Три тижні по смерті Дугласа Юніс увірвалася до квартири Бомбардира, відчинивши двері своїм ключем, і виштовхала його скорботну дупу з

ліжка. Коли вони сиділи за кухонним столом, сльози нарешті полилися з його очей у кружку кави, звареної Юніс. Тоді вона взяла його за руку:

– «Йому так подобалося літати з тобою, Бомбардире. Та він усе одно літав би, з тобою чи без тебе. Прикро, але таке життя».^[43]

Наступного дня Бомбардир прийшов на роботу тверезим, а через тиждень узяв Бейбі Джейн, владну грудочку чорно-білого оксамиту, з собачого притулку Баттерсі. Бейбі Джейн не любила пончиків. Перший раз, коли її пригостили пончиком, вона зневажливо його понюхала і відвернулася з таким виглядом, наче це якась бридота. Бейбі Джейн любила віденські завиванці. Як на колишню бродяжку, цей собака мав вишукані смаки.

Поки карликовий мопс обнюхував порожню пачку чипсів на траві, Юніс подивилася на Бомбардира і майже впізнала його. Печаль іще залягла в нього під очима, вдавлювала щоки, але він уже пробував усміхатися, більше не горбився так розпачливо. Бейбі Джейн ніколи не стане заміною, але вона відволікала його. А з часом він полюбить її, звісно, не так само, як Дугласа, але достоту сильно.

Повернувшись в офіс, Юніс поставила чайник, поки Бомбардир переглядав пошту. Бейбі Джейн уляглася на свою подушку і поклала голову на передні лапи, збираючись на силі для важкого завдання – з'їсти тістечко. Коли Юніс підійшла до Бомбардира з чаєм, він гортав тонку збірку новел, яка щойно надійшла з видавництва-конкурента.

– «Бюро знахідок» Ентоні Пардью. Я чув про цю книжку. Здається, непогані історії. Але чому старий Брюс надіслав це мені?

Юніс узяла супровідну записку і прочитала її.

– Зі зловтіхи, – відповіла вона.

«Бомбардире, – прочитала вона, – прийми примірник цієї надуспішної книги з моєю подякою. Ти мав шанс, друже, але змарнував його!»

Бомбардир похитав головою:

– Навіть не уявляю, про що йдеться. Якби цей Пардью прислав нам рукопис, я б про це пам'ятав. Мабуть, Брюс переборщив з лаком для волосся. Зовсім запудрив собі мізки.

Юніс узяла книгу, погортала сторінки. Ім'я автора і назва книжки, немов два елементи цілого, викликали в неї спогади про... рукопис? Юніс напружила мозок, шукаючи відповіді, але це було, наче підстрибувати за яблуками, що ростуть надто високо: коли наміришся

їх схопити, вони вислизують з пальців. Бейбі Джейн театральнo зiтхнула. З її тiстечком вийшла затримка, а вона ж така слабка через голод. Юніс засміялась і скуйовдила оксамитові складки на мордочці.

– Оце ще принцеса! Трохи набереш вагу, і більше ніяких тiстечок. Будеш мені бігати довкола парку, а при нагоді дістанеш шматочок селери. Якщо пощастить.

Бейбі Джейн з невимовним сумом подивилася на Юніс, глипнувши чорними очима-намистинками, обрамленими довгими віями. Це завжди спрацьовувало. Вона таки отримала своє тiстечко.

Тільки-но Бейбі Джейн роззявила рота, щоб злизати смачнющі п'ятки крему, задзвонив телефон. Відтепер кожен телефонний дзвінок у їхньому офісі супроводжував владний гавкіт. Щойно обжившись тут, Бейбі Джейн швидко засвоїла навички менеджера. Зараз вона вибігла з буди, щоб поінформувати присутніх про дзвінок. Бомбардир відповів:

– Ма...

Хвилину він слухав. Юніс глянула на його обличчя й одразу ж зрозуміла, що новини погані. Бомбардир звівся на ноги.

– Ти хочеш, щоб я приїхав? Я виїжджаю просто зараз. Не переживай, мамо, звісно, жодних проблем.

Ішлося про Годфрі. Любого, доброго, дотепного, вихованого Годфрі, який потерпав від старечого недоумства. Він був, немов величний галеон з пошарпаними вітрилами, який не міг більше триматися свого курсу, залишений на милість першого-ліпшого шквалу чи шторму. Минулого місяця Годфрі одночасно затопив і підпалив будинок. Хотів набрати собі ванну, відкрутив кран і забув про це, спустився на перший поверх, щоб випрасувати свою футболку, і залишив увімкнуту праску на столі. А сам подався в село купити газету. Грейс повернулася з теплиці й побачила, що вода, яка протікала через кухню, загасила пожежу від праски. Не знала, сміятися чи плакати. Вона досі відмовлялася визнати, що їй потрібна допомога. Годфрі – її чоловік, і вона кохає його, як і обіцяла, – «в хворобі і в здоров'ї... поки смерть не розлучить нас». Вона не могла уявити його в будинку, де звичними складниками інтер'єру є крісла зі вбудованими суднами. А тепер... Цього разу Годфрі втік. Чи, точніше, він загубився. Після години безуспішних пошуків у селі Грейс побігла додому, щоб зателефонувати до поліції. Удома біля воріт вона зустріла вікарія, який дорогою до свого парафіянина побачив Годфрі в червоному береті

Грейс, і той крокував посеред шляху з віником, піднятим за плечима, як гвинтівка. Годфрі казав, що повертається до своєї частини після вихідних.

Бомбардир зітхнув і поклав трубку.

– Поїхати з тобою чи тримати тут оборону разом з Бейбі Джейн? – запитала Юніс.

Бомбардир не встиг відповісти, як хтось подзвонив у двері.

Поршу не дуже схвилювала звістка про останню витівку її батька. Вона відмовилась їхати додому з братом, відмовилася надати хоч якусь підтримку чи допомогу матері. Бомбардир марно намагався зламати холодну кригу її байдужості.

– Це серйозно, сестро. Мама не може стежити за ним кожної хвилини вдень і вночі, а він небезпечний сам для себе. І хто знає, може, він небезпечний і для неї.

Порша роздивлялася свої нові яскраво-червоні нігті, нігті їй дуже подобалися. Вона навіть дала манікюрниці фунт на чай.

– Ну? І що ти очікуєш, щоб я зробила? Треба здати його в спеціальний будинок.

– Він удома. У своєму будинку, – прошепотіла Юніс.

– Ет, замовкни! Це не твоя справа.

– Принаймні грубіянити тут заборонено! – відрубав Бомбардир.

Діткнута зауваженням Бомбардира і глибоко в душі налякана хворобою свого батька, Порша, як завжди в таких ситуаціях, почала відповідати образами:

– Та ти безсердечний покидьку! Звісно, я хвилююся за нашого батька. Але говорю чесно. Якщо тато став небезпечний для себе й інших, то його треба замкнути. У мене хоч кишка не тонка вимовити це вголос. А ти, братику, завжди був безхребетний, завжди слухався татуса і матусю й ніколи не сперечався з ними, як я!

Бейбі Джейн побачила, що ситуація виходить з-під контролю, їй не подобалося, коли таким тоном розмовляють з її друзями. Тварина виявила своє незадоволення погрозливим гарчанням. Порша роззирнулась і помітила джерело дивного звуку – маленьку моську, що готувалася атакувати.

– О, та тут іще одне страхопудало? Я думала, ти покінчив з цим, коли та мала потвора здохла.

Юніс подивилася туди, де в одній із шухляд Бомбардирового столу в коробці зберігався прах Дугласа, і мовчки попрохала вибачення в їхнього мертвого друга.

Вона якраз розважала над тим, як помститися цій огидній жінці за той біль, якого та завдала Бомбардиру, коли усвідомила, що Бейбі Джейн уже все придумала. Вставши з подушки, загрозливо, наче левиця, яка щойно почула здобич, вона уп'ялася в Поршу лютим поглядом і гарчала чимраз голосніше, аж поки все її тіло завібрувало. Бейбі Джейн вишкірила пащу, оголивши низку маленьких, але гострих зубів. Порша погрозила їй пальцем, але собака й далі наступав, зосередивши погляд на своїй жертві й час від часу змінюючи погрозливе гарчання на театральний вищир.

– Геть! Цить! Сидіти! Сидіти!

Бейбі Джейн наступала. Порша кинулася тікати, лаючись, як матрос.

Бомбардир почав збиратися.

Юніс знову запропонувала свою допомогу:

– Я поїду з тобою, якщо хочеш.

Він усміхнувся й заперечно похитав головою:

– Ні, ні. Зі мною все буде гаразд. Ти залишишся тут і подбаєш про мадам, – сказав він, чухаючи за вухом свою улюбленицю, яка з обожнюванням дивилася на нього.

– Ну що ж, принаймні тепер ми знаємо, хто є хто, – додав він з пустотливою усмішкою.

– Що ти маєш на увазі? Що Порша – марнування дорогоцінного кисню і високі підбори?

Він похитав головою й ніжно взяв білу лапку Бейбі Джейн у свої руки.

– Ніхто не заткне Бейбі Джейн у кут!^[44]

Юніс зареготала:

– Забирайся вже звідси, теж мені Патрік Свейзі!

Розділ 23

– «Бюро знахідок» Ентоні Пардью. Я знала, книжка має бути десь у будинку!

Лора переможно увійшла на кухню, тримаючи тоненький примірник. Фредді глянув на неї з-за ноутбука, який він розклав на кухонному столі. Потім узяв у неї книгу і проглянув її.

– І як книга?

– Це залежить від того, що ти шукаєш у книжках. – Лора сіла на стілець, розвернувшись до Фредді. – Одне можу сказати напевно, видавець колись непогано заробив на творах Ентоні. Я його пам’ятаю, такий своєрідний маленький чоловічок. Приходив до нас раз чи двічі. Він іще зловживає лаком для волосся.

– Зловживає! – вигукнув Фредді. – На мою думку, лак на волоссі – це вже зловживання. Хіба що ти Лібераче^[45] або бальний танцівник.

– Це називається «чоловічий грумінг»,^[46] – усміхнулася Лора, – але я бачу, ти на цьому не дуже знаєшся, – додала вона, розглядаючи копицю темних кучерів, які заповзали за комір сорочки, і темну колючу стерню, що вкривала щоки Фредді.

– Та нащо воно мені здалося? – відповів він, підморгнувши їй. – Я беру природною красою.

Так, він вродливий, подумки погодилася Лора. О Господи! Вона сподівалася, що все-таки подумки. Лора відчула, як хвиля тепла повзе по шиї. Хай йому грець! Мабуть, він щойно подумав про її вік. Чорт! Та, можливо, він завжди тільки й думає, що про її вік. Жінка середніх літ, уже готова до мішкуватих трусів, припливів і старечих нічних сорочок. Але Лора не така. Та й узагалі вона йде на побачення.

– А ти як думаєш, книжка хороша? – перервав її роздуми Фредді.

– Вибач, трохи замислилася. Що ти сказав?

Фредді помахав перед нею книгою:

– «Бюро знахідок» – що ти думаєш про книгу?

Лора зітхнула і поклала руки на стіл перед собою.

– Я думаю, це безпечна книга. Написано гарно, як завжди, але зміст дещо загубився в його звичайних крайнощах. Ентоні трохи переборщив з «вони жили довго і щасливо», як на мене. Здається, він писав щасливі закінчення для своїх героїв, щоб вимолити бодай трохи щастя й для себе.

– Проте щастя він так і не мав.

Лора тужливо усміхнулася:

– До цього часу.

– Дай Боже. Це тому він припинив писати?

Лора похитала головою:

– Ні, тепер я знаю, Ентоні написав іще кілька збірників історій на підставі речей, які знаходив. Спершу оптимістичні казочки, близькі по духу й комерційно вигідні. Видавець, отой самий специфічний Брюс, був від них у захваті, чи, точніше, від тих грошей, які вони приносили. Та з часом історії ставали все похмуріші, характери все більш двоїсті, герої раптом почали виявляти свої ганджі. Щасливі фінали все частіше давали привід до нерозгаданих загадок і питань без відповідей. Усе це сталося ще до того, як я почала працювати в Ентоні, але коли мені нарешті випала нагода їх прочитати, я подумала, що вони радше схожі на його раніші твори, які вимагали від читача і розвиненої уяви, і глибокої освіченості. Ентоні говорив, що Брюс лютував. Він, виявляється, хотів лише ще більше «симпатичних» оповідок, літературного сиропу. А Ентоні давав йому абсент. Зрештою Брюс відмовився публікувати ті новели, та й по всьому.

– А Ентоні не шукав іншого видавця?

– Не знаю. Коли я почала в нього працювати, здавалося, він більше пише для себе, ніж для когось іншого. Впродовж останніх років він нічого не давав мені друкувати, крім випадкових листів.

Лора взяла книжку зі столу і ніжно погладила її обкладинку. Вона сумувала за своїм старим другом.

– Може, нам назвати вебсайт – «Бюро знахідок»?

Вебсайт – це план Фредді. Спершу Лора вагалася.

Стільки років Ентоні уникав вторгнення новітніх технологій у своє спокійне обійстя. І відкрити двері чудовиську під назвою Інтернет

і всім його гобліноподібним супутникам після його смерті здавалося її зрадою. Утім, Фредді переконав її.

– Єдине, що Ентоні попросив тебе не змінювати, це трояндовий сад. Він залишив будинок тобі, бо знав, що ти зробиш усе правильно. Це тепер твоя домівка, а значить, ти не мусиш чіплятися за його звички. Крім того, Ентоні довірив тобі використовувати будь-який спосіб для того, щоб повернути ці речі тим людям, котрі їх загубили.

Вебсайт мав стати гігантською скарбницею загублених речей, де люди зможуть переглядати речі, що їх знайшов Ентоні, і впізнавати ті, які колись належали їм. Вони ще працювали над деталями, включно з назвою.

– «Бюро знахідок» – надто нудно. – Саншайн, шукаючи печиво, забрела на кухню по дорозі з кабінету. – Мені зробити чашечку чаю?

Фредді потер руки, перебільшуючи своє захоплення цією ідеєю.

– Я вже думав, ти не запитаєш. Я сухий, як мартіні Джеймса Бонда.

Саншайн наповнила чайник і обережно поставила його на камін.

– Як може вологий напій бути сухим?

– Гарне запитання, дитинко, – сказав Фредді, очевидно, думаючи про себе: *«Чорт мене забери, якщо я знаю на нього відповідь»*.

Лора врятувала його:

– А як вам «Королівство загублених речей»?

Саншайн наморщила носа:

– Святий Ентоні не просто збирав загублені речі. Він доглядав їх, охороняв. Він був, а ти, Лоро, зараз є Хранителем Забутих Речей. Нам треба назвати сайт «Хранитель забытых вещей».

– Прекрасна ідея! – вигукнув Фредді.

– Так, а де печиво? – запитала Саншайн.

Лора повернулася від перукаря, перше ніж Фредді пішов з Падуї.

– Ти виглядаєш якимось інакше, – зазначив Фредді майже осудливо. – Новий джемпер або що?

Лорі після такої репліки закортіло пожбурити в нього чимось важким. Її джемперу вже кілька років, і численні потертості якнайкраще доводили його похилий вік. Але вона щойно витратила дві години часу і сімдесят фунтів, щоб підстригтися й пофарбуватися в колір, який її стиліст Еліза описала, як колір «темної міді».

Коли Лора вийшла з салону і, немов молодий гарячий кінь, труснула каштановою гривною, вона почувалася на мільйон доларів. А тепер через Фредді їй здалося, що вона викинула гроші на вітер.

– Узагалі-то я зробила собі зачіску, – просичала Лора крізь зціплені зуби.

– О, так. Точно, тепер бачу, – неуважно відповів він, шукаючи в рюкзаку ключі від машини. Нарешті знайшовши їх, Фредді усміхнувся їй і рушив до дверей.

– Я уже закінчив. Побачимося завтра.

Двері за ним зачинились, а Лора злісно штовхнула вішак для бамбукових парасольок, розсипавши увесь його вміст на підлогу. Збираючи розкидані парасольки та ціпки для прогулянок, вона переконувала себе, що її нова зачіска не має до Фредді жодного стосунку, тож те, що він її не помітив, не так важливо.

Нагорі Лора замилювалася новою чорною сукнею, яка висіла в гардеробі. Ця сукня, елегантна і вишукана, але й сексуальна, мала підкреслити всі переваги жінки її віку, якщо вірити продавчині, котра прийняла в Лори кредитну картку. Сама Лора вважала, що сукня трохи затісна і збіса дорога. Їй доведеться мало їсти і нічого не впускати на підлогу перед собою.

Лору запросив на побачення Грегем, менеджер з Вінсового відділу. Вони зіткнулися на парковці коло «Зниклого Місяця» після Лориного горезвісного обіду. Лора і Грегем багато разів зустрічалися на різдвяних вечерях дилерів і багатьох інших суспільних заходах, тоді вона була одружена з Вінсом, а він – із Сандрою. Проте зараз вона незаміжня, а віднедавна й він нежонатий, отож він запросив її на побачення. Ще не зовсім оговтавшись від зустрічі з Фелісіті, Лора подумала: «Чому ні?» – і погодилася.

Але тепер вона вагалася. Поки Лора влазила у свою сукню і поправляла волосся перед дзеркалом, її обсіли сумніви. За словами Елізи, у чиєму кріслі в салоні клієнтки не лише робили зачіски, а й сповідались, у цих околицях Лора нині є зіркою всіх пліток. Ентоні за життя мав тут статус місцевої знаменитості через свої опубліковані книги. Тож після смерті його справи розглядалися мало не під мікроскопом. Те, що він залишив усе своє майно Лорі, мало широкий діапазон оцінок і припущень: від «підступного очікування на смерть старого», «корисливих намірів», «планів підступної шльондри»,

«вірної дружби, що дістала заслужену винагороду» до «прикладу дій чемпіонки з ірландських танців».

– Та, очевидно, місіс Морріссі з кимось вас сплутала, – додала Еліза. – Їй уже вісімдесят дев'ять і в четвер вона їсть лише капусту.

Можливо, думала Лора, їй узагалі не варто ходити на побачення. Люди можуть подумати, що зарано вона почала веселитися після смерті Ентоні. У новій сукні, з новою зачіскою, вона може бути схожа на людину, котра хизується своїм спадком, танцює на могилі благодійника, не дочекавшись, поки земля осяде. Крім, звичайно, того, що його тіло спалили, а прах розвіяли, тож буквально вчинити так не вийшло б. Що ж, уже пізно про це думати. Лора глянула на свій годинник. Грегем уже, напевно, в ресторані. Він завжди здавався їй дуже милим. Джентльменом.

– Усе буде добре, – заспокоїла себе Лора. – Це ж просто вечеря.

Але до того часу, як під'їхало таксі, вона зовсім не відчувала голоду.

Грегем справді виявився джентльменом. Він чекав на неї в ресторані з шампанським і трохи нервовою усмішкою. Прийняв її пальто, поцілував у щоку і сказав, що вона дуже гарна. Трохи випивши шампанського, Лора почала розслаблятися. Такою мірою, звісно, якою це можливо в цій сукні. Може, вона й не помилилася, погодившись на це побачення. Тут смачно готували, і Лора їла стільки, скільки могла подужати, поки Грегем розповідав їй про своє розлучення – іскра згасла, вони залишилися друзями, але не коханцями; його нове захоплення нордичною ходьбою – «рух за допомогою двох лижних палиць». Лора хотіла пожартувати, що він не виглядає аж таким старим, щоб потребувати палиці, а тим паче двох, але стрималася. Треба визнати, він справді у чудовій формі. Незабаром сорок шостий день народження, а його торс, на щастя, уник звичного для середнього віку ожиріння, під добре випрасуваною сорочкою прозирали широкі й м'язисті плечі.

У вбиральні, поки підфарбовувала вуста помадою, Лора привітала себе з чудовим побаченням. «У нього вишукані манери за столом», – подумала вона.

Нарешті Лора стисла губи і поклала помаду назад у сумочку.

Грегем визвався супроводити її в таксі додому. Розслаблена випитим вином і приємною компанією, вона дозволила собі покласти

голову йому на плече, поки пояснювала водієві таксі, як проїхати до Падуні. Утім, вона не мала наміру запрошувати його на каву – як напій чи як привід. Лора знала, що не варто звертати уваги на плітки, але нічого не могла з собою вдіяти. Епітет «підступна шльондра» дійняв її найбільше. У своєму житті Лора переспала всього-навсього з трьома чоловіками, один з них Вінс, його можна не брати до уваги. Вона зовсім не пишалася своєю стриманістю, навіть шкодувала, що їх було так обмаль. Можливо, якби вона спробувала більше чоловіків, то змогла б знайти для себе кращого. Але не на першому побаченні. І Грегом джентльмен, він на це й не розраховує.

Через десять хвилин трохи розгублений Грегом прямував додому на таксі. Він не пройшов навіть через ганок, не кажучи вже про те, щоб зайти всередину. Лора у своїй вбиральні відчайдушно полоскала рот антисептиком. Сплюваючи пекучу рідину в раковину, вона мигцем глянула на своє схарапуджене відображення у дзеркалі. Туш уже залишила темні кола на її щоках, а помада розмазалась у гротескний клоунський рот. Вона виглядала, як справжня шльондра. Лора люто зірвала з себе сукню і зім'яла її. На кухні вона пожбурила горопашну сукню у сміття і рвонула на себе дверцята холодильника. «Просеко»^[47] смакувало огидно після антисептика, але Лора змусила себе проковтнути його. Вона прихопила пляшку з собою на веранду і запалила вогонь у каміні. Перехиливши келих, Лора упустила його.

– Чорт забирай! Дурна склянка! – лаялась вона на розбите скло, що вигравало на вогні. – Ну й лежи тут! Мені до лампочки!

Непевно ступаючи, Лора повернулася на кухню за іншим келихом. Допиваючи пляшку, вона раптом подивилася на вогонь і подумала: перед ким вона ламає комедію? Жахливо п'яна, спустошена, схлипуючи і гикаючи, Лора заснула на софі, заховавши зарюмсане обличчя у своєму гарному, щойно пофарбованому волоссі.

Розділ 24

Вона спала годин з десять, але, прокинувшись, виглядала так, наче спала кілька тижнів. Калатання в голові відлунювало калатанням у скло французьких вікон. Докладаючи величезних зусиль, Лора змусила себе підвестися настільки, щоб глянути, хто там посилює ще дужче її головний біль.

Фредді. До того часу, як Лора спромоглася сісти, він з камінним обличчям стояв над нею, тримаючи у руці кружку оповитої парою чорної кави. Лора щільніше загорнула в ковдру своє зболене тіло, поки Фредді розглядав два келихи з-під вина, порожню пляшку і Лору з похмілля.

– Отже, побачення минуло більше ніж вдало, – мовив він трохи роздратовано. – Саншайн сказала, ти була на побаченні зі своїм хлопцем.

Лора сьорбнула кави і здригнулася:

– Він не мій хлопець, – прохрипіла вона.

Фредді здивовано гмикнув:

– Атмосфера, як на мене, тут достатньо «дружня».

Лорині очі наповнилися сльозами, а всередині закипіла лють:

– Тобі що до того? – відрубала вона.

Фредді знизав плечима:

– Ти права. Це мене не стосується.

Він розвернувся, щоб іти:

– І дякую за каву, Фреде, – пробурмотів він.

– От лайно! – відповіла Лора собі під ніс.

Вона сьорбнула ще кави з кружки. Навіщо вона розповіла Саншайн про побачення?

Лора відчула приплив слини в роті. Вона знала, що не встигне до вбиральні, але варто хоча б спробувати. На півдорозі на паркетній

підлозі її знудило. Вивернуло навспак. Вона стояла, змерзла і нікчемна, з ногами, заляпаними блювотою, досі стискаючи кружку кави й радіючи, що принаймні її вирвало не на перський килим.

За годину, прибравши безлад, іще двічі виблювавши, простоявши під душем десять хвилин і натягнувши якийсь одяг, Лора сиділа за кухонним столом, тримала чашку чаю, втупившись у шматочок тоста. Її побачення завершилося катастрофою. Від самої згадки про язик Грегема, який мляво обертався в її роті, немов напівздохлий слимак, Лору кидало в холодний піт. Ну, від цього і ще від двох пляшок шипучки. Як вона могла бути такою дурною? Дзвінок у двері повернув її від невеселих спогадів до реальності. Саншайн. «Будь ласка, тільки не сьогодні», – подумки благала Лора. Зараз почнуться безкінечні розпитування про вчорашній вечір, вона просто не витримає цього. Лора сховалася в коморі. Якщо на її дзвінок ніхто не відповість, Саншайн обійде будинок довкола, підійде до чорного входу. І побачить Лору за кухонним столом. Дівчина й далі дзвонила ввічливо, але наполегливо. Нарешті двері на кухню відчинились і увійшов Фредді.

– Та що тут коїться?

Лора відчайдушно зацитькала на нього і поманила до комори. Навіть таке невелике зусилля змусило її тремтіти. Вона схопилася за полицю з солоними огірками, щоби встояти на ногах.

– Боже, маєш жахливий вигляд, – сказав Фредді співчутливо.

Лора знову приклала палець йому до вуст.

– Що таке? – йому почав уриватися терпець.

Лора зітхнула.

– Саншайн біля парадних дверей. Мені не хочеться її сьогодні бачити. Я знаю: ти думаєш, що я жалюгідна, але я просто не витримаю її питань. Не сьогодні.

Фредді зневажливо похитав головою:

– Я не думаю, що це жалюгідно. Вважаю, це просто безглуздо. Ти, доросла жінка, ховаєшся в шафі від молоді дівчини, яка тебе обожнює, лише тому, що ти пом'ята й маєш заслужене похмілля. Та що, кишка тонка вийти і сказати їй усе в обличчя?!

Слова Фредді були Лорі, як сіль на рану, але перед тим, як вона встигла відповісти, настрій людини біля вхідних дверей змінився на гірше.

Саншайн не знала, хто ця білява жінка, яка крокувала стежкою, але виглядала вона сердито.

– Привіт! Я – Саншайн! Я подруга Лори. А хто ви?

Жінка оглянула Саншайн примруженими очима з голови до п'ят, немов вирішуючи, чи заслуговує вона на відповідь.

– Фреддо тут? – запитала вона.

– Ні, – відповіла Саншайн.

– Ти впевнена? Адже он там припарковано його довбаний лендровер.

Саншайн із цікавістю спостерігала, як жінка, червона і сердита, почала натискати кнопку дверного дзвоника своїм бездоганно доглянутим указівним пальцем.

– Це довбаний лендровер Фредді, – спокійно відповіла Саншайн.

– Тож цей засранець тут! – сплюнула жінка.

Вона ще раз подзвонила, а потім почала гатити по дверях кулаком.

– Вона не відповість, – сказала Саншайн. – Мабуть, заховалася.

Фелісіті на мить перестала грюкати в двері:

– Хто?

– Лора.

– Що, та дивна домогосподарка? Від кого, чорт забирай, вона заховалася?

– Від мене, – відповіла Саншайн, сумно усміхнувшись.

– Ну що ж, тому смердючому кавалку лайна, Фреддо, ліпше не ховатися від мене!

Саншайн вирішила допомогти. Білявка зараз виглядала справді розлюченою, і Саншайн хвилювалася, що вона ще зламає дверний дзвінок.

– Можливо, він заховався з Лорою, – вирішила дівчина і додала: – Вона йому так подобається.

Слова Саншайн не мали того ефекту, на який вона сподівалася.

– Ти маєш на увазі, того покидька переховують?

Жінка нахилилася й почала волати в отвір для пошти.

Фредді протиснувся в комору біля Лори і причинив дверцята. Тепер уже Лора здивовано гмикнула.

– Це Фелісіті, – прошепотів він.

Презирство зникло з його голосу і змінилося розпачем.

– І..?

Тепер уже Фредді зітхнув:

– Учора в нас мало бути побачення, на яке я не міг прийти, але вчасно не повідомив її, а потім вже було занадто пізно... Напевно, вона дуже розлютилася... – замовк він на півслові.

Хоч Лорі було холодно й кепсько, а голова розривалася, вона не змогла стримати посмішку і вимовила свої наступні слова з особливим задоволенням:

– Ну що ж, май мужність сказати це їй в обличчя.

Фредді здивовано глянув на неї, а відтак його обличчя розплилося в однокорій усмішці.

– Я знаю, що ти там, негіднику! – голос Фелісіті лунав через поштову скриньку.

– Ти і та шльондра, домогосподарка. Ну що ж, якщо та стара шкапа тобі до смаку, то я не з твоєї вагової категорії. У будь-якому разі ти – той ще падлюка. Дарую їй таке щастя задарма.

Саншайн стояла біля розлюченої Фелісіті й не знала, як себе поводити. Вона запам'ятовувала усі слова, які були сказані чи, радше, викрикуті, щоб скласти їх докупи пізніше. Можливо, коли Лора перестане ховатися, вона їй допоможе. Після цього пристрасного монологу Фелісіті попустило. Вона востаннє гахнула у двері й пішла собі. За секунду Саншайн почула клацання дверцятами машини, ревіння двигуна і вереск шин. Саншайн уже збиралася йти додому, коли з'явилась інша відвідувачка. Старша, вишукано одягнена жінка. Вона усміхалася.

– Здрастуйте! – сказала вона. – Лора тут мешкає?

Саншайн думала, як буде поводитися ця жінка.

– Так, але вона заховалася.

Жінку, здавалося, це зовсім не здивувало.

– Я Сара, – відрекомендувалася вона. – Давня подруга Лори.

Саншайн простягла їй руку:

– Я Саншайн, нова подруга Лори.

– На мою думку, Лорі пощастило мати таку подругу, – відповіла жінка.

Саншайн ця жінка сподобалася.

– Ви теж збираєтеся кричати крізь отвір для пошти? – запитала вона.

Сара замислилась на мить:

– Спершу я, мабуть, спробую подзвонити.

Саншайн зголоділа. Не схоже, що сьогодні її нагодують у Падуї.

– Щастя вам, – побажала вона Сарі, перш аніж повернутися додому.

Фредді й Лора досі тремтіли в коморі, напружено вслухаючись, чи хтось залишився біля входних дверей. Дзвоник знову задзеленчав. Один раз, потім ввічлива пауза. Лора відступила до солонини.

– Піди глянь, хто там, – благала вона Фредді. – Будь ласка.

Фредді заспокоївся. Каючись, що так кепсько повівся з Фелісіті, він хотів допомогти бодай Лорі.

Фредді відчинив двері привабливій брюнетці середніх років. Вона приємно усміхнулась і енергійно потисла йому руку.

– Добридень! Можу я побачити Лору?

Фредді відступив, щоб дати їй пройти:

– Ви можете її побачити, якщо вдасться витягнути її з комори.

На звук Сариного голосу Лора поквапилася вийти в коридор, щоб її зустріти.

Сара подивилася на них двох і підморгнула Лорі.

– Ховатися в коморі. Уперше чую такий евфемізм!

– Немає шансів! – автоматично відповів Фредді, для Лори це прозвучало, мов удар грому.

Сара побачила саму суть, як завжди. Вона взяла Лору за руку.

– Чому б тобі не зробити чашечку чаю? До речі, твоє волосся виглядає просто шикарно.

Розділ 25

Сара Трувей – першокласний адвокат із зірковою кар’єрою, чудова мати двох непосидючих хлоп’ят і дружина м’язистого та стрункого архітектора. А ще у Сари відкрився несподіваний талант до йодлю, ^[48] що принесло їй шалений успіх за роль Марії у шкільній постановці «Звуків музики». Вони з Лорою познайомилися в школі і залишилися близькими друзями на все життя.

Ні, вони не жили поруч та й зустрічалися нечасто, бувало, не частіше, ніж двічі-тричі на рік. Але зв’язок між ними, що сформувався ще в дитинстві й загартувався перемогами і поразками, через які вони пройшли разом, залишався настільки міцним, наскільки це можливо.

Сара була дружкою на весіллі яскравої, осяйної, безстрашної молодой Лори, потім підтримувала її в часи невдалого шлюбу, сумнівів у своїх силах, але вона ніколи не губила надії побачити Лору щасливою, переможницею.

– Святий Боже, що ти тут робиш? – запитала Лора, ставлячи чайник на піч.

– Ну, шість дуже п’яних і практично нерозбірливих повідомлень, які ти залишила на мій автовідповідач сьогодні вночі, потребують пояснень.

– О Боже! Я справді тобі телефонувала? – Лора затулила обличчя руками.

– Шість разів! А тепер я хочу почути деталі. Кожну огидну подробицю. Я думаю, що ми почнемо з «бідолашного Грегема». Хто, чорт забирай, цей «бідолашний Грегем»?

Лора розповіла Сарі майже все. Починаючи з сукні, яка досі стриміла з кошика для сміття, і закінчуючи пиятикою з двома пляшками «Просеко» біля каміна. Решта ночі, включно з телефонними дзвінками, випарувалася з її пам’яті під дією алкоголю.

– Бідолашний Грегем, – тепер щиро погодилася Сара. – Навіщо ти зголосилася на побачення з ним? Це по-перше.

Лора зніяковіла:

– Я не знаю. Можливо, тому що він запросив. А більше ніхто не запрошував. Він завжди здавався дуже милим. Принаймні я не бачила в ньому нічого огидного.

Сара похитала головою:

– Нічого огидного – це ще не добре.

Лора зітхнула. Якби вона тільки могла не думати про того, про кого думати не слід. Вона знову закрила обличчя руками.

– Чорт забирай того клятого садівника! – вголос вилаялася вона перед тим, як устигла зупинитися.

– Кого-кого?

Лора сумно усміхнулася:

– Та нікого, то я говорила сама до себе.

– Ти ж знаєш, це перша ознака.

– Перша ознака чого?

– Менопаузи!

Лора пожбурила у подругу печивом:

– Я мала зрозуміти, що нічого не вийде, ще тоді, коли він почав розповідати про нордичну ходьбу.

– О! Та цей ловелас намагався вразити кралю своїми палицями! – зареготала Сара, і навіть Лора винувато хихикнула, а потім розповіла подрузі про поцілунок на ганку. Той гидотний, нескінченний поцілунок.

Сара глянула на неї і роздратовано стелала плечима:

– Ну, Боже милий, а чого ти чекала? Він же тобі ніколи не подобався. Те саме, що шафу цілувати.

Лора заперечно похитала головою:

– Ні, це набагато гірше. Якщо обирати між Грегемом і шафою, то я обираю шафу. – Вона згадала того вологого слимака у своєму роті. – Хоч не так мокро.

– Відверто кажучи, Лоро, я не розумію, чому б не підставити щоку чи уникнути поцілунків, забравшись звідти трохи швидше?

Щоки Лори вкрилися плямами від сміху і зніяковіння.

– Я не хотіла здатися неvvічливою. Крім того, він присмоктався до мене, як вантуз.

Сара знову зареготала. Лора почувалася винною. Бідолашний Грегем. Він не заслуговує на такі жарти. Вона пам'ятала збентежений вираз його обличчя, коли вона нарешті спромоглася відірватися від його рота, кинути хутко «до побачення» і зникнути у будинку, грюкнувши дверима перед його носом. Бідолашний Грегем! Але хоч їй його і шкода, це ще не означає, що вона хотіла б його побачити ще колись.

– Під три чорти бідолашного Грегема! – Сара завжди мала здатність угадувати думки Лори. – Як на мене, уся ця ситуація більше схожа на «сердешну Лору». Хлоп кепсько цілується та ще й має ті старечі лижні палиці. Пополощи рота і живи собі далі!

Лора слабо всміхнулася, але тільки-но її настрій почав покращуватися, як згадка кинула її в холодний піт.

– Дідько! – Вона впала в крісло, знову затуливши обличчя руками.

Сара поставила свою чашку чаю на стіл, щоб вислухати наступну порцію зізнань.

– Фредді! – застогнала Лора. – Він бачив мене цього ранку.

– То й що?

– Він знайшов мене сьогодні вранці, обличчям у подушці, з похмілля, голу-голісіньку, з розмазаною косметикою, в оточенні порожніх пляшок і двох келихів. Двох, Саро! Він подумає, що Грегем таки зайшов «на каву»!

– Ну от, будь ласка, навіть переконливі докази можуть бути хибними. Та в будь-якому разі, чи не все одно, що подумає Фредді?

– Він подумає, що я п'яна шльондра!

Сара усміхнулась і лагідно, наче до малої дитини, мовила до Лори:

– Якщо для тебе це так важливо, розкажи йому, що сталося насправді.

Лора понуро зітхнула:

– Якщо я розповім, то він подумає, що я стара висушена вобла.

– Правильно! – Сара поклала долоні на стіл. – Досить уже стогнати. Іди нагору, сушена вобло, і дай собі лад. Ти витягла мене з роботи, щоб я послухала твої нікчемні й виснажливі скарги, а тепер, щонайменше, запроси на обід. Я не хочу сандвічів, тільки нормальної гарячої їжі. І пудинг!

Сара погладила Лору по голові, провівши її з кухні. Майже тієї самої миті з саду ввійшов Фредді.

Сара підвелася й простягла йому руку з найприємнішою усмішкою:

– Привіт іще раз. Боюсь, я не відрекомендувалася. Сара Трувей, давня подруга Лори.

Фредді потис руку, але в очі дивитися не забажав, відвернувшись до чайника і раковини.

– Фредді. Я якраз хочу зробити собі кави. Ви не бажаєте?

– Ні, дякую. Ми з Лорою саме йдемо обідати.

Мовчання Сари і збентеження Фредді перервав свист чайника. Дивлячись куди завгодно, тільки не на Сару, Фредді помітив сукню Лори в смітті. Він дістав її і розгладив.

– Гмм. Гарна сукня.

– Так. Мабуть, Лора виглядала в ній фантастично.

Фредді зосереджено розглядав бруд на своїх черевиках:

– Не знаю, не бачив.

Почулися кроки Лори, що спускалася сходами, Сара підвелася.

– Я знаю, що це не моя справа, але хтось має щось сказати, навіть якщо це й не той, хто мав би. Учора вночі сталося зовсім не те, про що ти думаєш.

Вона обернулася, щоб вийти з кухні, і додала через плече:

– *Якщо* раптом тобі цікаво.

– Мені що до того, – похмуро пробурчав Фредді, наливаючи окріп у свою кружку.

«Бреше, як дише», – подумала Сара.

У «Зниклому Місяці» юрилося повно народу, якраз тривали поминки дев'яностадворічного колишнього тренера з боксу і торговця кіньми Едді «Недді» О'Регана. Жалібники з ентузіазмом виголошували тости за померлого, й атмосфера здалася бадьорою, бучливою й сентиментальною. Лора і Сара заледве протислися до однієї з кабінок і замовили картоплю з ковбасою по-французькому, келих червоного вина для Сари і дієтичну колу для Лори. Подругам не випадало нагоди поговорити після смерті Ентоні, бо Сара працювала над важливою справою, котра щойно слухалася в суді.

– Ти виграла? – запитала Лора.

– Аякже! – відповіла Сара, порпаючись виделкою у тому, що нагадувало ковбасу й тушковану квасоллю. – Але це не важливо. Розкажи мені про себе.

Лора розповіла. Про заповіт Ентоні та про лист, про кабінет, у якому повно загублених речей, про те, як вона іноді ховається від Саншайн, про місцеві плітки. І про Фелісіті.

– З одного боку, все чудово. Будинок дуже гарний, але величезна купа загублених речей – це вже інша справа. Як же мені їх повернути? Божевілля якесь. Я не знаю, що робити з Саншайн, немає гарантії, що сайт запрацює, і, на думку місцевих жителів, я жадібна й підступна шльондра. Я мешкатиму в будинку з мишами, павутиною і купою чужих речей, поки мені не виповниться сто чотири, а коли я помру, минуть місяці перед тим, як хтось це помітить і зламає двері. До того часу моє тіло зітліє на канапі.

– Уже не вперше, – відповіла Сара, підморгнувши. Вона поклала ніж і виделку, відсунула свою тарілку.

– Лоро, моя люба, дотепна, розумна, але така чудна Лоро. Тобі залишили прекрасний будинок зі скарбами та привабливим садівником на додачу. Ентоні любив тебе, як рідну дитину, і довірився тобі в усьому. І замість того, щоб ворухитися, хапати свою удачу за горло, ти сидиш тут, жаліючись на життя. Ентоні вірив у тебе, я вірю в тебе. Це не від Саншайн ти ховаєшся, ти ховаєшся від життя. Настав час перестати ховатись і дати життю добрячого копняка під зад. А хто там що скаже – пішло воно в дупу!

Лора відпила ковток коли. Запальна промова Сари мало її переконала. Тепер вона боялася розчарувати ще одну людину, яка її любить.

Сара подивилася на стурбоване обличчя найкращої подруги. Пора сказати правду у вічі.

– Лоро, час відпустити минуле. Ти заслуговуєш бути щасливою, але ти маєш сама вибороти своє щастя. Твої помилки тягнуть тебе додолу. Коли ти зустріла Вінса, тобі було лише сімнадцять, ще дитина, але зараз ти доросла жінка, тож, може, почнеш поводитися відповідно. Перестань звинувачувати себе за речі, які зробила тоді, і не використовуй їх як виправдання своїх нинішніх учинків. Зараз маєш шанс розпочати правильне життя. Хапай цей шанс за яйця, та й по всьому.

Сара відкинулася на спинку дивана, щоб оцінити ефект, який мали її слова. Вона єдина у світі могла так говорити з Лорою. Сара знала: щоб побачити ту жінку, яку вона знає, слід витягти її на волю. Можливо, навіть силоміць.

– Ти розумієш, Вінс обдурив нас усіх?

Лора зиркнула на неї недовірко.

– Серйозно. Не тільки тебе. Такий вродливий, з крутою тачкою і сигаретами «Sobranies». Чого ще може бажати дівчина? Ми всі гадали: оце ходячий секс. Тобі не пощастило, бо вибрав він саме тебе.

Лора усміхнулася:

– Ти диви, ця жінка все про всіх знає.

– Так, але я маю рацію. Чи як? Ну, Лоро! Ти сильніша за це! Коли ти стала такою слабачкою? Зараз у твоєму житті є джекпот, можливість, про яку більшість людей здатна лише мріяти. Якщо злякаєшся, я ніколи тобі не пробачу. Але це не важливо, важливіше те, що ти сама собі ніколи не пробачиш! – Сара підняла келих для тосту. – І саме тому, що твій джекпот – цілковите божевілля, він тобі ідеально пасує. Ти ж у нас *loony-tune*!^[49]

Лора усміхнулася. Так Сара називала її багато років тому, коли життя ще здавалося захопливим і повним можливостей.

– А ти уперта, як віслик, – пробурмотіла вона.

– Перепрошую? – навіть зазвичай незворушна Сара виглядала враженою.

– Я, не ти, – вишкірилася Лора.

– Відома річ, – вишкірилася Сара у відповідь.

Лора повільно усвідомлювала, що життя *досі* захопливе і сповнене можливостей, які вона нехтувала роками, жалкуючи за втраченим, а не надолужуючи його.

– Як щодо Саншайн? Дай пораду! – попрохала вона.

– Поговори з нею. У неї синдром Дауна, але вона не дурна. Розкажи, як відчуваєшся. З'ясуй стосунки. І коли говоритимеш про це, розкажи, що насправді трапилося на побаченні. Якщо ти не зізнаєшся Фредді, то, я впевнена, Саншайн усе розбавкає.

Лора похитала головою:

– Можливо, але йому байдуже. Ти ж чула, що він сказав, коли ти натякнула, що ми могли робити в коморі: «Немає шансів!»

– Лоро, інколи ти справді буваєш сліпа!

Лора перемогла бажання всадити своїй любій подрузі виделку в спину.

– Ти пам’ятаєш Ніколаса Баркера зі школи для хлопчиків?

Лора пам’ятала веснянкуватого хлопця з дужими руками й потертим взуттям:

– Він то шарпав мене за волосся, то навіть не вітався.

Сара усміхнулася:

– Та він просто соромився. Ти йому подобалася!

Лора зітхнула:

– О Господи! Не кажи, що з п’ятого класу нічого не змінилося.

– У твоєму випадку, так. Але, на мою думку, маєш гарну нагоду все компенсувати. Особливо, якщо Фредді тобі подобається так само, як подобаєшся йому ти. А зараз я хочу пудинг!

Із пабу Сара викликала таксі до станції. Коли вони стояли на парковці, очікуючи, поки воно приїде, Лора з вдячністю обійняла подругу.

– Дякую, що приїхала. Вибач за мороку.

– Хоч щось у цьому світі не змінюється, – пожартувала Сара. – Але насправді все гаразд. Ти для мене зробила б те саме.

– Нізащо!

Лора завжди переводить на жарт усі компліменти. Проте Сара ніколи не забуде, що це Лора вісім років тому витирала її слюзи в бічній кімнатці лікарняної палати, поки її вбитий горем чоловік вибіг на парковку палити і ридати. Це Лора тримала її за руку, коли принесли її першу дитину, чудову дівчинку, яка померла перед тим, як вони встигли познайомитися. Доньку мали охрестити Лора-Джейн.

Перегодом Лора вийшла з будинку і побачила Саншайн, яка сиділа на лавці навпроти їхнього саду.

– Можна присісти? – запитала вона.

Саншайн усміхнулася. Тепла, доброзичлива усмішка дівчини наповнила Лору почуттям вини і сорому.

– Я хочу перепросити, – сказала вона.

– За що?

– За те, що не була тобі гарним другом.

Саншайн на мить замислилась:

– Я тобі подобаюсь?

– Так, дуже.

– Тоді чому ти ховаєшся? – сумно запитала вона.

Лора зітхнула:

– Тому, Саншайн, що я ще не зовсім звикла жити в цьому будинку серед загублених речей, намагатися виконати те, чого хотів Ентоні. Інколи я відчуваю, що заплуталася й хочу побути на самоті.

– То чому ти мені не скажеш?

Лора усміхнулася їй:

– Бо інколи я така дурна.

– Ти боїшся?

– Інколи так.

Саншайн узяла Лору за руку і легенько її потисла. М'які, пухкі пальці дівчини були геть крижані. Лора підняла її з лавки.

– Ходімо зробимо любеньку чашечку чаю, – сказала вона.

Розділ 26

– Я думаю, йому треба печива, – сказала Саншайн, обережно торкаючись хутра на кістках, яке колись було собакою-шукачем. Пес дивився на неї зляканими очима, у яких відображалось усе, що йому випало пережити. Коли ті негідники втомилися його катувати, то викинули собаку геть і залишили напризволяще. Фредді знайшов його напередодні ввечері в траві біля Падуї. Ішов сильний дощ, пес наскрізь вимок і виснажився так, що навіть не опирався Фредді, який підібрав його і заніс до будинку. Собаку збило машиною, ззаду він мав рвану рану. Лора вимила і перев'язала її, поки Фредді тримав пса загорненим у рушник. Пес відмовлявся їсти, але випив трохи води, Лора сиділа над ним усю ніч, заледве що спала, скоцюрбившись у кріслі, поки загорнений у ковдру собака завмер біля вогню. Коли перші тьмяні промені зимового світанку почали пробиватися крізь мереживні панелі кабінету, Лора остаточно прокинулася. Після ночі, проведеної сидячи в кріслі, у неї затерпла шия і боліла спина. Вогонь у каміні майже згас, залишилося лише кілька розпечених жаринок, але собака ніяк на це не реагував.

– Будь ласка, Боже, – подумки благала Лора, нахилившись уперед, щоб перевірити, чи він іще дихає, чи її молитви були почуті. Нічого. Жодного руху. Жодного звуку. Сльози закрапали з її очей, аж раптом вона помітила, як сіпнулася ковдра. Хрипкий вдих і звучне хропіння Лора сприйняла, як знак повернення до життя.

Саншайн дуже схвилювалася, коли, завітавши вранці до Падуї, побачила їхнього чотирилапого гостя. Такою натхненною Лора цю дівчину не бачила ніколи, зазвичай Саншайн поводитися серйозно й виховано. Разом вони змусили його поїсти трохи вареної курятини і покраних шматочків хліба з маслом. Саншайн уважно обдивилася його худюче тіло і вирішила годувати пса усім, чим зможе.

– Не треба одразу давати собаці багато їжі. Шлунок скоротився від недоїдання, і якщо ми його перегодуємо, він захворіє, – попередила Лора.

Саншайн недовіжливо скривилася.

– Може, тоді дамо йому щось випити? – запропонувала вона з надією.

Лора могла зрозуміти завзяття Саншайн. Їй самій відчайдушно хотілося зробити хоч щось, щоб ця нещасна істота почувалася краще, щоб пес швидше набирав вагу, став здоровішим. Щасливішим. Але інколи не робити нічого – якраз те, що треба, хай як важко це прийняти.

– Я думаю, йому просто треба відпочити, – сказала вона Саншайн. – Накрий його ковдрою і залиш на якийсь час.

Саншайн десять хвилин загортала пса в ковдру, поки Лора нарешті переконала її облишити його і допомогти з сайтом. Фредді прийшов раніше, ніж зазвичай, і знайшов їх у кабінеті.

– Як там бідолашний пес?

Лора не змогла змусити себе відірвати погляд від екрана і подивитися на нього:

– Трохи ліпше, здається.

Після випадку в коморі ніяковість між Фредді та Лорою залишалася, мов туман. Лора уже зневірилась у змозі прояснити ситуацію і розповісти Фредді, що насправді відбулося на її побаченні, вона просто не знала, з чого розпочати таку розмову. Фредді підійшов до вогню і присів біля ковдри. З-під неї визирала пара великих сумних очей. Чоловік простягнув псу руку тильною стороною, щоб він міг її понюхати, але той інстинктивно здригнувся, напевно, навчений гірким досвідом.

– Гей, спокійно, друже. Ніхто тебе тут не скривдить. Я – той, хто тебе знайшов.

Собака слухав його м'який голос і з побоюванням просунув ніс із-під ковдри. Саншайн зблизька спостерігала за їхнім знайомством. Голосно форкнувши, вона поставила руки в боки.

– Він має відпочивати, – суворо сказала дівчина.

Фредді підняв руки, показуючи, що більше не чіпатиме собаку, і підійшов до столу, де Лора сиділа за ноутбуком.

– То ти збираєшся його залишити?

Саншайн відповіла ще перед тим, як Лора встигла зітхнути:

– Звісно, присягаюся своїм серцем, ми збираємося його залишити! Він загубився, а ти його знайшов. Саме це ми й робимо – доглядаємо все загублене! – промовила вона, підвівши руки, щоб підкреслити важливість своїх слів. Трохи часу пішло на те, щоб думка наздогнала її почуття, але коли це сталося, Саншайн упевнено додала: – Але назад ми його не повернемо.

Вона з надією поглянула на Фредді й Лору, шукаючи підтримки.

Фредді підморгнув їй і усміхнувся:

– Не хвилюйся, Саншайн, не думаю, що хтось хоче забрати його назад, – і додав, немов згадавши про своє місце в цьому будинку: – Проте хай Лора вирішує.

Лора глянула на згорток ковдри, що досі грівся біля вогню. Цей пес іще не знав, що тільки-но він переступив поріг цього будинку, як опинився в безпеці. Від тієї миті він став її собакою.

– Треба якось його назвати, – сказала вона.

Саншайн миттю зреагувала:

– Його ім'я Морква.

– Справді? – запитав Фредді. – Чому б це?

– Тому що машина збила його вночі, коли він не міг її побачити.

– І?.. – поцікавився Фредді, досі не второпавши, до чого тут морква.

– Морква допомагає бачити в темряві.

Щоб усі зрозуміли, Саншайн пояснювала причину повільно, немов англійський турист за кордоном.

Після любенької чашечки чаю, яку Саншайн змусила Лору зробити, поки сама охороняла Моркву, Фредді вийшов працювати в саду, а Лора і Саншайн повернулися до «Хранителя забутих речей». Лора розпочала титанічну працю з внесення деталей щодо усіх загублених речей у базу даних сайту. Саншайн вибирала річ із полиць чи шухляди. Лора вносила деталі стосовно цього об'єкта, потім його відзначали наліпкою у формі золотавої зірки. Ці наліпки вони придбали на пошті, усього десять пакетів по п'ятдесят наліпок у кожному, але після того, як розпочалася робота з маркування, Лора гадала, що їм потрібно стільки ж. Саншайн акуратно розкладала вже опрацьовані речі на столі: два пінцети, мініатюрна гральна карта

(король трэф) і пластиковий іграшковий солдатик. У її руці залишився браслет дружби.

Червоно-чорний браслет, що зав'язується нитками.

Знайдено в підземному пішохідному переході

між Фулс-Грін і Мейтланд-роуд, 21 травня.

Хлоя відчула, як її рот наповнюється слиною перед першою хвилиною блювоти. Вона зігнулася навпіл, намагаючись не забризкати свої нові черевики. Бетонні стіни пішохідного переходу відлунювали звуки її сорому і приниження.

Усі любили містера Мітчелла. Він був найкрутіший учитель у школі. «Хлопці хотіли бути ним, а дівчата з ним», – скандувала її подруга Клер тільки вчора, коли він проходив коридором. Хлоя не хотіла. Уже ні. Радше вона бажала бути будь-де будь з ким, лише не з містером Мітчеллом. Містер Мітчелл («Називай мене Міч – я не скажу, якщо ти не скажеш») навчав музики, і спершу вона, як зачарована, танцювала під його дудку. У нього був безцінний дар здаватися щирим. Укупі з вродливим обличчям і чарівними манерами, привабливість містера Мітчелла видавалася непоборною. Хлоя благала свою матір про приватні уроки співу, які, вона знала, давав містер Мітчелл. У себе вдома. Мати здивувалася. Її дочка була тихенькою дівчинкою, що радше загубиться в хорі, аніж стане центром загальної уваги. Хлоя – «хороша дівчинка». «Мила дівчинка». Кошти для приватних уроків знайти складно, але можна, якщо постаратися. Мати вирішила: воно того варте, якщо дасть Хлої більше впевненості у своїх силах. А містер Мітчелл – такий чудовий учитель. Здається, він справді дбає про своїх учнів, не так, як деякі зі школи – просто відпрацьовують свої години, беруть гроші й утікають.

Спершу це захоплювало. Він став трохи довше затримувати на ній погляд у класі, усміхався тільки їй. Хлоя знала – вона для нього особлива. Йдучи на перше приватне заняття, дівчина дуже нервувалася. Заходячи до його будинку, вона нафарбувала губи блиском «Пристрасні вуста», рожевим і сяйливим. А потім вона стерла його знову. Протягом третього уроку він посадив її біля себе за фортепіано. Його рука на її стегні була такою збудливою і захопливою. Але це неправильно. Як зрізати дорогу вночі через темну алею. Ти знаєш, що не треба цього робити, це небезпечно, але, можливо, цього разу все обійдеться. Наступного разу він став біля неї і поклав руку їй на груди, лагідно, пестливо. Сказав, що хоче перевірити, чи правильно вона дихає. Дитячі романтичні фантазії змела огидна реальність його рук, що настирливо нищпорили її тілом, і гаряче уривчасте дихання їй у вухо. Та чому вона повернулася туди? Навіть після цього вона й далі ходила до містера Мітчелла. Бо як же Хлої відмовитися? Що сказати матері? Вона хотіла цього так само сильно, як і він. Він утовкмачив це Хлої, ця напівістина пов'язувала її. Так, спершу хотіла, чи ні?

Фізичний біль досі відлунював у її тілі, підживлюючи спогади про те, що сталося. Вона казала «ні». Вона кричала «ні». Але, можливо, лише у своїй уяві, не вголос. Її тіло, яке досі належало тільки їй, утрачене назавжди – взяте чи віддане, Хлоя досі не певна. Вона витерла рот і помітила браслет дружби на руці. Містер Мітчелл дав їй цей браслет наприкінці першого заняття, сказавши, що вони стануть дуже особливими друзями. Хлоя зірвала браслет зі свого зап'ястя і пожбурила геть. Узяте. Тепер вона зрозуміла це.

Саншайн покрутила браслет у своїх руках. Лора не побачила, як вона здригнулась. Її очі прикуті до монітора, а пальці бігають клавіатурою. Саншайн піднесла палець до вуст, попереджаючи Моркву, і кинула браслет у вогонь. Вона повернулася до шухляд обирати інші речі.

Високо на полиці коробка з-під печива чекала на свій зоряний час.

Розділ 27

– Мені зробити любеньку чашечку чаю, коли прийде той нудний чоловік з фургона? – послужливо поцікавилася Саншайн.

Лора неуважно кивнула, вона думала про те, куди поставити гігантську новорічну ялинку, що зараз зайняла своїми колючими голками увесь передпокій. Фредді наполягав на тому, що, відповідно до його вимірювань, залишиться ще фут між вершиною дерева і стелею, коли вони поставлять її як слід, і пішов по металеву підставку з підсобки, щоб довести свою думку перше, ніж спалахне справжня суперечка. Пізніше того ранку вони очікували на чоловіка, який мав налагодити Інтернет.

– Ми не можемо сказати вам точного часу, – повідомила жінка з сервісу, – лише приблизне вікно між 10:39 і 15:14.

Саншайн поглянула на годинник у передпокої, чи радше на те, що прозирало з-поміж гілок. Лора зрештою навчила Саншайн визначати, котра година, і тепер дівчина при кожній нагоді користалася зі свого нового вміння.

Зацікавлений звуками штовханини, Морква облишив свій затишний закуток біля вогню у кабінеті й вийшов з'ясувати, як тут справи. Одного швидкого погляду на густий ліс у передпокої вистачило, щоб він поспіхом ретирувався назад до кабінету. Фредді повернувся з підставкою і вирішив, що, можливо, передпокій і є найкращим місцем, де розташується аж таке приголомшливо високе і грубезне дерево. Вони з Лорою тягали ялину по кімнаті під безладним керівництвом Саншайн, коли в двері подзвонили. Саншайн кинулася відчиняти, залишивши Лору і Фредді обіймати гігантське дерево.

Чоловік, який чекав на порозі, випромінював самовпевненість, геть не співвідносну з його рангом, освітою, зовнішністю чи можливостями. Він був, коротко кажучи, зарозумілим мерзотником.

Зарозумілий мерзотник. Саншайн іще не знала таких слів, але вона відчула це всім своїм єством.

– Ви нудний чоловік з фургона? – обережно поцікавилася дівчина.

Чоловік проігнорував питання.

– Мені потрібна Лора.

Саншайн подивилася на годинник:

– Ви надто рано. Зараз рівно десята. Ваше вікно ще не відчинене.

Чоловік глянув на неї так, як дивилися деякі діти в школі, коли вони обзивали і штурхали її на майданчику.

– Про що ти там бурмочеш? Я просто хочу побачити Лору.

Він протиснувся повз неї у передпокій, де Лора й Фредді досі боролися з ялинкою. Саншайн супроводжувала його дещо засмучена.

– Це нудний чоловік з фургона, – оголосила вона. – Але щось він не дуже гречний.

Лора відпустила дерево. Фредді цього не очікував, він майже впав під його вагою, а потім упустив його. Воно гепнулося в кількох дюймах від гостя, змусивши його сердито зарепетувати:

– Святий Боже! Лоро! Що ти робиш? Намагаєшся мене вбити?

Лора глянула на нього сталевим поглядом, як ніколи раніше не дивилася, та промовила твердо і владно:

– А це думка.

Чоловік, очевидно, не очікував на таку нову версію Лори, а вона насолоджувалася його подивом. Ця розмова заінтригувала Фредді, але він щосили намагався здаватися байдужим, а Саншайн міркувала, як могло статися, що Лора знає нудного чоловіка з фургона і запросила його прийти в Падую, хоч він і поводить себе так жахливо. І вона зовсім не збиралася робити для нього любеньку чашечку чаю. Нарешті Лора урвала напружене мовчання:

– Що ти хочеш, Вінсе? – зітхнула вона. – Тобі краще пройти на кухню.

Коли чоловік виходив за нею з передпокою, він не зміг утриматися, щоб не кинути бундючного й ворожого погляду на Фредді, Фредді відповів йому тим самим.

На кухні Лора не запропонувала Вінсу нічого, крім короткої можливості пояснити мету свого візиту.

– Я не заслужив навіть на чашечку чаю? – запитав він улесливим тоном, яким, коли вони щойно одружились, у спальні домагався аж

ніяк не напоїв. Лора здригнулася, згадавши ті часи. Немає сумнівів, Селіна з сервісу тепер мала змогу познайомитися з цим тоном. Лорі стало майже шкода бідолашну жінку.

– Вінсе, чому ти тут? Що тобі треба?

Він усміхнувся, маючи намір здаватися спокусливим, але вийшло вульгарно.

– Я хочу, щоб ми знову стали друзями.

Лора голосно зареготала.

– Справді, – додав Вінс, відчай почав бриніти в його голосі.

– А як же Селіна?

Вінс сів і закрив обличчя руками. Це було так награно й нещиро, так по-свинськи, що Лорі закортіло запропонувати йому гірчицю.

– Ми розійшлися. Я не зміг любити її так, як тебе.

– На щастя для неї. Вона покинула тебе, хіба ні?

Вінс не збирався так просто здаватися.

– Лоро, я ніколи не припиняв тебе кохати.

– Та невже, навіть тоді, коли обслуговував Селіну?

Вінс підвівся і спробував схопити її за руку:

– То лише фізіологія. Тільки секс. Я ніколи не припиняв думати про тебе, сумувати за тобою і бажати повернути тебе.

Лора похитала головою, не ймучи віри цим словам.

– Дивно лише те, що дотепер ти ніколи не намагався якось зв'язатися зі мною? Ні тобі листівки на день народження, ані привітання з Різдом, ані телефонного дзвіночка. Скажи, Вінсе, чому так? Чому зараз? Це геть не пов'язано з великим будинком, який я успадкувала?

Вінс знову сів, намагаючись вигадати доречні аргументи. Лора завжди, навіть дівчиськом, була для нього занадто розумна. Він кохав її тоді, так як міг, але навіть у той час знав, що вона йому не рівня, з її гарною освітою, вишуканими манерами. Проте тоді він хоч міг її чимось вразити. Можливо, якби їхня дитина вижила або вони змогли зачати знову, усе було б по-іншому. Він так хотів сина, щоб грати з ним у футбол, чи донечку, щоб катати її на конику, але цього не сталося. Марні спроби народити дитину стали ще однією причиною їхнього відчуження. З роками, коли Лора подорослішала, вона почала більше помічати його хиби і все менше сприймати його як чоловіка. Вона помічала його огріхи, а він у відповідь мстився їй, доводячи їх до

абсурду, щоб насолити дружині. Це був його єдиний спосіб захиститися. Зрештою Селіна не згадувала йому щоразу лікті на столі чи підняте сидіння унітаза. Ну, принаймні спершу.

Лора досі чекала пояснень. Її холоднокровність доводила Вінса до шаленства, і нарешті маска цивілізованості впала з його обличчя, оголивши гидотне нутро:

– Я чув про твоє побачення з Грегемом. Ти завжди була фригідною сучкою, – виплюнув він нарешті.

Перед тим як прийти сюди, він пообіцяв собі, що не втратить самоконтроль. Він покаже цій пані-недоторці, що їй рівня. Але, як завжди, вона перемогла його, просто будучи собою, будучи кращою за нього.

Лору нарешті все це дістало. Вона взяла перше, що лежало напхваті, відкритий пакет прогірклого молока, і вихлюпнула його вміст у Вінсову самовдоволену пику. Вона схилила, але все-таки потрапила йому прямо в груди, обливши смердючою рідиною його дизайнерську сорочку і темну замшу дорогого піджака. Лора якраз оглядалася, шукаючи інших підручних засобів боротьби з хамами, коли двері розчинилися. І Фредді зазирнув до кухні.

– Усе добре?

Лора неохоче поставила пляшку рідини для миття посуду на мийку, голосно стукнувши нею.

– Так, усе добре. Вінс уже йде, правда ж?

Вінс неквапливо пройшов повз Фредді в передпокій, де стояла досі замислена Саншайн. Він обернувся до Лори, щоб виголосити їй свою образу з належним апломбом:

– Сподіваюся, ти будеш щаслива у своєму великому будинку з твоєю розумово відсталою подружкою й ляльковим хлопчиком.

Саншайн більше не була розгубленою дитиною на майданчику, вона відповіла з гідною захоплення врівноваженістю:

– Я не розумово відстала, я – сонячна людина.

А Фредді додав набагато загрозливіше:

– Ніхто не сміє так говорити з моїми подругами, тож забирайся звідси і більше не повертайся.

Вінс ніколи не знав, коли слід промовчати:

– Або що?

Відповідь не забарилася, Вінс схопився за свій закривавлений ніс, він беркицьнувся на спину, щосили намагаючись виплутатися з голок ялинки. Нарешті зіп'явшись на ноги, він кинувся до виходу, репетуючи щось про тяжкі тілесні ушкодження, погрожуючи поліцією та своїм адвокатом.

Коли він вивалювався з будинку, Морква з'явився у дверях кабінету і гавкнув Вінсові услід лише раз, але дуже значущо. Лора, Фредді й Саншайн здивовано поглянувши на нього. Перший гавкіт Моркви у Падуї.

– Молодець, друже! – сказав Фредді й нахилився, щоб почухати собаці за вухом. – Ти його вигнав назовсім.

Дзвінок у двері змусив Моркву повернутися назад до кабінету. Фредді перетнув передпокій і відчинив двері трохи здивованому молодому чоловікові з пластиковим посвідченням на шиї і чорною сумкою для інструментів.

– Я Лі, – сказав він, показуючи свою картку. – Я прийшов, щоб установити вам Інтернет.

Фредді відступив убік, пропускаючи хлопця, а Лора провела його до кабінету повз різдвяну ялинку, що досі стояла, дещо похилившись. Тієї самої миті з кабінету кулею вибіг Морква. Саншайн тинялась околяса, намагаючись зрозуміти, що сталося. Нарешті вона закотила очі й голосно зітхнула.

– Ви нудний чоловік з фургона! – вона перевірила годинник. – Ви потрапили у вікно.

Лі всміхнувся, не знаючи, що відповісти. Йому вже доводилося працювати в дивних людей, а ці, мабуть, посядуть почесне перше місце в колекції.

– Налити вам любеньку чашечку чаю?

Усмішка молодого чоловіка поширшала – може, не все так зле?

– Кави, якщо можна.

Саншайн похитала головою:

– Я не роблю каву. Лише чай.

Лі розкрив свою сумку для інструментів. Краще просто виконати роботу і піти.

– Звісно, ми зробимо вам кави, – поспіхом утрутилася Лора. – Як ви любите? Ходімо, Саншайн: я заварю кави, а ти подивишся й наступного разу знатимеш, як це готувати.

Саншайн подумала хвилинку, а потім, згадуючи погрози Вінса, виголосила:

– А коли приїде поліція, я зможу зробити любеньку чашечку кави і їм також.

Розділ 28

«Лише від згадки про Вас...»

Пісня розбудила Лору. Втім, чи то частина її сну, чи справжня музика, що долинала з веранди, вона ніяк не могла визначити. Загорнувшись у пухову ковдру, Лора тихенько лежала й дослухалася. Тиша. Вона неохоче виповзла в холодне, пропахле трояндами повітря, накинула халат, підійшла до вікна, щоб пустити тьмяне світло зимового ранку до кімнати.

І вгледіла привид.

Лора вдивлялася крізь замерзле вікно, не ймучи віри своїм очам: тінь, можливо, постать, прозора, як натягнута павутина, тремтіла на морозному повітрі серед трояндових кущів. Лора потрусила головою. Глянула знову. Нічого. Здоровий глузд тимчасово відступив, ось уява й шаленіє. От і все. Візит Вінса знервував її. Колишній чоловік залишив свої брудні відбитки на її чистому й гарному новому житті. Але він зник і навряд чи повернеться. Лора задоволено всміхнулася, пригадуючи помсту з прокислим молоком і жах на Вінсовій пиці, коли він звивався в ялинкових гілках, як перекинута горічерева черепаха. Та її хвилювало ще щось. Фредді. Він назвав її «моєю подругою». І це лестило Лорі, безглуздо, по-школярськи. Вона прокручувала цю мить у своїй голові знову і знову, але любі серцю картини супроводжував настирливий голос, який застерігав не бути дурною. Не треба зараз про це думати. Час для любенької чашечки чаю.

Унизу всі кімнати заповнив аромат ялинки. Як у казці. Саме дерево виблискувало і сяяло кулями, серпантинном та іншими прикрасами, що їх Лора знайшла в ящику на горищі. Ентоні завжди

оздоблював ялинку на Різдво, але його ялинка зазвичай була набагато скромніша, тож більшість прикрас не використовувалися протягом років. Лора поклала дві скибочки хліба в тостер і налила собі чашку чаю. Метушня на кухні нарешті змусила Моркву покинути його місце біля каміна в кабінеті, він причалапав до Лори і сів коло її ніг, чекаючи на сніданок з тостів і злегка підсмаженої яєчні. Попри всі їхні намагання відгодувати його, Морква залишився що називається «шкіра та кістки», як про нього казав Фредді. Але зараз пес виглядав набагато щасливішим і почав дивитися на життя, як на захопливу пригоду, а не як на тяжке випробовування. Сьогодні Саншайн пішла робити різдвяні закупи зі своєю матір'ю, а Фредді відвідував сестру та її родину в Слау. Він сказав Лорі, що відвідин перед Різдвом задосить, щоб підтримати статус «хорошого дядька», за умови, звісно, що візит доповнить щедрий дарунок (бажано готівкою) його невдячній племінниці й непривітному небожу. Лора допила свою чашку чаю і струсила крихти тоста з пальців. Напевно, провести день на самоті їй буде навіть корисно. Крім того, у неї ж є Морква, його приємна на дотик голова зараз спочивала на її колінах. Після швидкої прогулянки по замерзлому саду, під час якої Морква кілька разів підняв лапу коло дерев, а Лора перевірила, чи немає примар і привидів у трояндовому садку, вона розпалила вогонь у кабінеті, а Морква, вдоволено зітхнувши, улігся на своє звичне місце біля каміна. Лора спустила коробку з однієї з полиць і висипала її вміст на стіл. Ноутбук увімкнувся зі звичним звуком, екран засвітився, віртуальна країна загублених речей, де Лора тепер була Хранителькою, вітала її. Жінка взяла першу-ліпшу річ з купи навпроти.

Дитяча парасолька, біла з червоними сердечками.

Знайдена на скульптурі Аліси в Дивосвіті,

Центральний парк, Нью-Йорк, 17 квітня.

Марвін любив бути зайнятим. Це зупиняло чорні думки, що закрадалися в його серце, як чорні мурахи заповзають на

тіло мертвої пташки. Пігулки, які виписав лікар, допомагали, але не завжди. Коли він тільки захворів, то затикав вуха ватними заглушками, затискав ніс і тримав очі й рот закритими. Йому здавалося, якщо затулити усі дірки в голові, думки не зможуть потрапити всередину. Але треба було якось дихати. І не важливо, наскільки маленький отвір робив він поміж вуст, щоб вдихнути: погані думки завжди встигали прослизнути туди. А коли чимось займатися, лихі думки зникають і голоси також.

Марвін умів лагодити парасольки. Він збирав зламані парасольки на смітниках «Нью-йоркського транзитного об'єднання загублених речей»^[50] та лагодив їх у темній і брудній кімнаті, яка була його єдиним домом.

Дощ іще не падав, але обіцяли. Марвін любив дощ. Дощ очищає світ і робить усе блискучим, трава після дощу пахне небесами. Хмари кольору диму з рушниць клубочились у блакитному небі. Уже недовго чекати. Марвін – велетень. Він крокує по П'ятій авеню, його важкі черевики б'ються об асфальт, а довге сіре пальто тріпоче позаду, немов плащ. Заплутані дреди вже торкнула сивина, а очі завжди неспокійні, білки миготять, як у переляканого мустанга.

– Безплатні парасольки!

У Центральному парку Марвін любив працювати найбільше. Він заходив з боку 72-ї вулиці і прямував до Conservatory Water.^[51] Полюбляв дивитись, як яхти ковзають по ставку, неначе лебеді. Сезон для запливів тільки розпочався, й, незважаючи на загрозу дощу, кілька човнів вийшли на воду. Марвін звик працювати біля скульптури Аліси в Дивосвіті. Діти, які гралися там, не заперечували проти його присутності так, як деякі дорослі. Можливо, вони думали, що він просто частина цієї історії. Сьогодні дітей не було. Марвін поставив свою сумку з парасольками коло найменшого гриба в композиції, коли перші краплини дощу почали барабанити по його витертій кепці бронзового кольору.

– Безплатні парасольки!

Його глибокий голос гримів крізь дощ, мов грім. Люди снували повз Марвіна, але відверталися, коли він простягав їм свої дарунки. Він ніколи не міг цього зрозуміти. Він же просто намагався допомогти. Парасольки безкоштовні. Чому більшість людей сахається його, як диявола? Та попри це, він робив свою справу.

– Безплатні парасольки!

Перед Марвіном різко зупинився юнак на скейтборді. Його футболка, джинси і бейсбольні черевики змокли до нитки, але він усміхався, як Чеширський кіт, що виглядав з-за плеча Аліси. Юнак узяв у Марвіна парасольку й на знак вдячності потис йому руку.

– Дякую, старий!

Хлопець поїхав собі далі, його скейтборд розбризував калюжі навколо, а він сам тримав над головою велику рожеву парасольку.

Дощ сповільнився, замрячило, люди в парку перестали метушитись і почали прогулюватися. Марвін спочатку не побачив цю маленьку дівчинку в червоному дощовику. У неї випав один з передніх зубів, а личко біля носика обкидане ластовинням.

– Привіт! – гукнула вона. – Я Аліса, як оця скульптура.

Дівчинка тицьнула пальчиком на свою тезку. Марвін присів, щоб краще роздивитися малу, й простягнув їй руку.

– Я Марвін. Приємно познайомитися.

Вона англійка. Марвін упізнав акцент із телевізійних шоу. Він завжди вважав, що Велика Британія – підходяще для нього місце, адже в нього криві зуби і він обожнює дощ.

– Ось ти де, Алісо! Що я тобі казала, не можна розмовляти з незнайомцями!

Жінка, яка підійшла до них, глянула на Марвіна так, немов боялася, що він зараз її вкусить.

– Він не незнайомець. Він Марвін.

Марвін усміхнувся жінці своєю найщирішою усмішкою і запропонував їй свою найкращу парасольку:

– Безплатну парасольку?

Жінка не звернула уваги на його слова. Вона схопила Алісу за руку і намагалася відтягти її геть. Сміття. Вона дивилася на нього, як на сміття. Марвін почервонів. На заग्रивку йому піднялося волосся, а у вухах почало дзвеніти. Він не сміття.

– Візьміть! – заревів він, тицяючи їй парасоллю.

– Не торкайся мене, недоумку, – зашипіла жінка, повернувшись на підборах і потягнула зарюмсану доньку за собою. Щойно мати послабила хват, Аліса вирвалася й побігла назад до скульптури.

– Марвіне! – волала вона, немов намагаючись щось виправити. Їхні погляди зустрілись, і, перед тим як матір схопила її знову, дівчинка послала йому рукою поцілунок. Він упіймав його. Перш аніж піти додому, Марвін залишив білу парасольку з червоними сердечками, притуливши її до Білого Кролика.

А раптом Аліса повернеться.

Лора позіхнула і відкинулася на спинку крісла. Вона подивилася на годинник. Три години біля монітора – цього більше ніж досить на сьогодні. Їй потрібне свіже повітря.

– Ходімо, Моркво! Час для прогулянки.

Надворі небо посіріло.

– Схоже, збирається на дощ, – звернулася вона до пса. – Нам може знадобитися парасоля.

Розділ 29

Їдальня виглядала, немов у казці. Стіл застелено білосніжною лляною скатертиною і серветками, срібні столові прибори коло кожного місця, кришталеві бокали підморгують у світлі люстри. Перше Різдво Лори як власниці Падуї, і вона хотіла довести, що гідна честі так називатися. Тоді, може, вдасться відігнати непрохані думки, які заповзали в її голову, мов чорні мурахи у тріщину в коморі. Лора не могла позбутися відчуття, що попередня господиня ще тут. Вона дістала срібні з білим хлопавки з картонної коробки і поклала по одній біля кожної охайно складеної серветки.

Того ранку навіть у темряві Лора відчула, що в спальні щось змінилося. Так дитина різдвяного ранку знає, що в порожній звечора панчосі зараз уже щось є. Якимось чином вона могла відчувати цю зміну. Поки Лора босоніж прямувала до вікна, вона наступала на речі, що не були килимом: м'які, тверді, гострі, гладенькі. Денне світло підтвердило здогад: шухляди туалетного столика вивернуті, а їхній вміст розкиданий на підлозі. Лора взяла один з келихів для вина і протерла удавану пляму. Саншайн прийде з батьками. Вона запросила і її брата, але його свята «не колишуть». Іще буде Фредді. Лора вагалася, запрошувати його чи ні, але запальна промова Сари її переконала. Фредді погодився, і Лора витратила багато часу, щоб визначити причину такого щастя. Вона висувала численні й різноманітні гіпотези: пропозиція захопила його зненацька, йому самотню, він хоче смаженої індички і не може сам її приготувати, йому більше нікуди піти, йому її шкода. Щоправда, було ще одне пояснення, яке вона неохоче припускала, найпростіше і найзахопливіше. Він прийде, бо хоче прийти.

Можливо, Лора сама зчинила безлад уві сні. Люди ходять уві сні, а вона уві сні розкидає речі. Нічого не зникло, значить, це не

пограбування. Учора вона застала Саншайн, коли та танцювала під Ела Боуллі, тепер ця пісня переслідує Лору і вдень, і вночі.

– Ти увімкнула музику?

Саншайн похитала головою:

– Музика вже була ввімкнена, я почула і прийшла сюди танцювати.

Лора не пам'ятала, щоб Саншайн колись брехала.

– Вони уже готові! – Саншайн увірвалась у вітальню, позираючи на годинник. Дівчина якраз пекла піріжки з начинкою, і на кухні літала біла завірюха з муки й цукрової пудри. Лора рушала за Саншайн, коли та прожогом кинулася назад на кухню і захоплено стежила, як піріжки дістають з духовки.

– Пахнуть просто неймовірно! – зазначила Лора, і Саншайн зашарілася від задоволення.

– Я саме вчасно, – промовив Фредді, заходячи з чорного входу і впускаючи з собою холодне повітря. – Якраз вчасно для любенької чашечки чаю з іще любішими піріжками.

Коли вони сиділи за столом, пили чай, їли ще гарячі піріжки, Фредді задумливо подивився на Лору.

– Що сталося? – запитав він.

– Нічого, – це був скорше рефлекс, аніж відповідь.

Фредді здивовано підняв брови. Саншайн засунула в рот залишки свого піріжка з начинкою і сказала з повним ротом:

– Брешеш.

Фредді голосно засміявся.

– Ну за манери маєш два, але за чесність усі десять балів.

Вони обоє дивилися на Лору, чекаючи, що вона скаже. Лора розповіла їм. Про туалетний столик, про музику, навіть про постать у трояндовому саду. Саншайн це не вразило.

– Це все леді, – промовила вона, наче пояснювала очевидні речі.

– Яка ще леді? – запитав Фредді, усе ще дивлячись на Лору.

– Дружина Святого Ентоні. Королева квітів. – Вона потягнулася за іншим шматком піріжка з начинкою і кинула його Моркві під стіл.

Фредді підморгнув дівчині й прошепотів лише губами: «Я все бачив». Саншайн майже усміхнулася.

– Але чому вона досі тут, коли Ентоні вже немає? – Лора сама здивувалася, що всерйоз ставить такі питання.

– Так. Чому вона тут? Чому зчиняє безлад і порушує спокій? – Лора не знала, серйозно говорить Фредді чи жартує.

Саншайн знизала плечима:

– Вона просто засмучена.

Хай Лора й не вірила в це, та її шлунок зсудомило, як на американських гірках.

Різдво видалось яскравим і сонячним, і поки Лора неспішно прогулювалася кругом саду з Морквою, її настрої покращився. Святвечір минув буденно, Лора навіть вистояла опівнічну месу в місцевій церкві. Вона перемовиться кількома словами з Богом, можливо, це якось їй допоможе. Лора і Бог нечасто збиралися разом, але принаймні Він був у її різдвяному списку.

Саншайн та її батьки прийшли рівно о дванадцятій.

– Саншайн зібралася вже о восьмій, – розповіла Лорі мати дівчини, передаючи їй пальто. – Вона б прибігла сюди на сніданок, якби ми її пустили.

Лора представила їх Фредді:

– Це Стелла і Стен.

– Ми називаємо себе «есес», – хихикнула Стелла. – Дуже мило, що ви нас запросили.

Стен вручив Лорі квітку пуансетію^[52] і пляшку рожевого іспанського вина.

– Що може бути краще за ковток рожевого шипучого на Різдво, – сказала Стелла, розгладжуючи свою найкращу сукню і поправляючи волосся біля дзеркала в передпокої. Саншайн заходилася показувати батькам будинок, Стелла і Стен тільки ахали й охали. А на кухні Фредді збивав соус, перемішував смажену картоплю, проколював брюссельську капусту і цмулив мартіні. Час від часу він вдячно позирав на Лору. Кілька разів їхні погляди зустрічалися, і він довго дивився їй у вічі. Лора почервоніла. Виявляючи свою вдячність за запрошення, Фредді наполог на тому, щоб допомогти з приготуванням вечері. Він підняв келих до Лори.

– Якщо вони есес, то я 007.

Різдвяна вечірня минула дуже мило. Сидячи за білим і блискучим казковим столом, сервірованим сріблом, вони забагато їли, забагато пили, пускали в повітря вміст хлопавок і розповідали жахливі жарти.

Морква лежав під столом і приймав ласі шматочки їжі, хай чия рука йому їх протягувала. Лора дізналася, що Стелла – член книжкового клубу і танцює фламенко, Стен – у команді місцевого пабу з дартсу.^[53] Зараз вони другі в лізі, а ще з трьома матчами, які в них майже в кишені, їхня команда сподівається на чемпіонство.

Але справжня пристрасть Стена – це музика. На цьому вони зійшлися з Фредді, бо мали однакові, широкі та різноманітні смаки – від Девіда Бові до Арта Пеппера, від «Проклеймерз» до Етти Джеймс. Тепер стало зрозуміло, чому Саншайн так знається на музиці й полюбляє танцювати.

Поки Лора, Саншайн і Стелла прибирали зі столу, а потім узялись усувати наслідки катастрофи, що колись називалася кухнею, Фредді і Стен розляглися в кріслах, немов два драглисті желе.

– Це найкращий різдвяний обід за довгі роки. – Стен ласкаво погладив свій живіт. – Тільки не кажи моїй, – додав він, підморгнувши Фредді.

Морква наважився вийти з-під столу і спав тепер біля крісла Фредді. Фредді налив Стену склянку віскі.

– Тож як воно – бути машиністом потяга? Це те, про що мріє кожен школяр.

Стен покрутив у склянці рідину бурштинового кольору і з насолодою вдихнув її аромат.

– Переважно так, – відповів він. – Інколи я відчуваю себе найщасливішим чоловіком у світі. Але я мало не покінчив з потягами, не встигнувши як слід почати.

Стен сьорбнув віскі, повертаючись до спогаду, який він волів би забути.

– Тоді я їздив без нікого лише кілька тижнів. Того дня мав останній рейс; надворі холодно й темно, сам голодний як вовк. Я навіть не бачив її, доки вона не вдарилась об кабіну. А після цього там уже не було на що дивитися.

Він знову зробив ковток віскі, цього разу більший.

– Про це писали місцеві газети. Казали, та жінка хворіла, щось із нервами. Стояла і чекала на холоді. Чекала на мій потяг. Мені було дуже соромно. У неї ще дитинка залишилася. Гарненька така дівчинка. Вони помістили фото в газету.

Фредді похитав головою та присвиснув крізь зуби:

– Святий Ісусе, Стене, співчуваю.

Стен допив склянку і поставив її на стіл.

– Це віскі, – сказав він. – Воно робить мене сентиментальним. Що було, те загуло. Дякувати богу, Стелла повернула мене до життя й переконала не кидати роботу.

Хвилину вони посиділи мовчки, а потім Стен додав:

– Не кажи Саншайн. Я їй ніколи не казав.

– Звичайно.

Морква підняв вуха, зачувши кроки в передпокої. Це, тримаючи тачку в руках, ішла Саншайн. Вона поставила смаколики на стіл. Разом з нею увійшли Лора й Стелла.

– А тепер час для любенької чашечки чаю з іще любішими пиріжками, – виголосила дівчина, вказуючи на доверху наповнену тарілку. – А потім пограємо в «Conveniences».^[54]

Посеред першого раунду Саншайн дещо згадала:

– Фредді – падлюка.

Фредді заледве не вдавився віскі, але Стелла холоднокровно відповіла:

– І що змусило тебе так думати?

– Фелісіті сказала мені. Дівчина Фредді.

– Колишня, – прогарчав Фредді.

Стен затрусився від реготу. Фредді явно засмутився, але Саншайн навіть не збентежилась.

– А що то воно означає – «падлюка»?

– Це означає, не дуже добре цілується, – перше, що спало Лорі на думку.

– Можливо, тобі просто треба більше практикуватися, – співчутливо промовила Саншайн, поплескавши Фредді по руці.

Коли Саншайн і «подружжя есес» пішли додому, у будинку запала тиша. Лора залишилася сама з Морквою. І Фредді. Але де ж він? Десь зник, поки вона проводжала Саншайн і її батьків. Лора почувалася підлітком, захопленим і наляканим. Це все вино, запевняла вона себе. Фредді з'явився з веранди й ніжно взяв її за руку.

– Ходімо.

На веранді блимотіло світло дюжини свічок, пляшка шампанського охолоджувалась у відерці з льодом, стояли два келихи.

– Потанцюєш зі мною? – запитав Фредді.

Коли він клав голку на платівку, Лора мовчки благала Господа, уже вдруге за багато днів: «Будь ласка, будь ласочка, тільки не Ел Боулі».

Танцюючи з Фредді, вона пожалкувала, що Елла Фіцджеральд^[55] не зімпровізувала ще кілька версій «Someone to Watch Over Me». Фредді подивився вгору, Лора простежила за його поглядом і побачила жмут омели, прикріплений до дзеркала над їхніми головами.

– Буду вдосконалюватися, – прошепотів він.

Коли вони поцілувалися, скло на фотографії Терези тріснуло і розпалося на дрібні скалки.

Розділ 30

Юніс
1989

Фотографії на серванті мали допомагати Годфрі згадувати людей, але це не завжди діяло. Коли Бомбардир, Юніс і Бейбі Джейн зайшли в залиту сонячним світлом вітальню, Годфрі дістав гаманець:

– Ставлю десятку на Білла, забіг о 14:45 у Кемптон-парк.

Ґрейс лагідно погладила його руку:

– Годфрі, любий, це Бомбардир – твій син.

Ґодфрі глипнув на Бомбардира поверх окулярів і похитав головою:

– Що ви мелете! Чи я сина свого не знаю? Не можу пригадати ім'я цього хлопця, але він точно мій букмекер.

Юніс побачила, як сльози забриніли на очах Бомбардира, він згадав, як незліченну кількість разів сам робив ставки під суворим наказом батька: «Тільки матері нічого не розповідай». Вона обережно взяла Годфрі за руку.

– Тут так гарно, сьогодні чудовий день. Я подумала, може, ви зробите мені ласку й покажете сад?

Ґодфрі задоволено усміхнувся:

– Залюбки, юна леді. Я думаю, мій собака може піти з нами, – сказав він, дещо спантеличено розглядаючи Бейбі Джейн. – Хоч, мушу зізнатися, я забув, що маю собаку.

Ґодфрі надягнув капелюха, який передала йому Ґрейс.

– Ходімо, Бомбардире, – звернувся він до Бейбі Джейн, – пора розім'яти ноги.

Хоч Бейбі Джейн, може, й образилася на те, що її назвали хлоп'ячим ім'ям, до того ж ім'ям її хазяїна, вона добре це приховала. Принаймні краще за Бомбардира, котрий не міг оговтатися від того, що

батько переплутав його з букмекером. Грейс погладила сина по обличчю.

– Не хнюпся, синку, я знаю, що болить. Учора вранці він прокинувся й назвав мене Маріанною Феїсфул.^[56]

Бомбардир через силу усміхнувся:

– Ходімо, мамо, ліпше ходімо за ними, поки чогось не сталося.

Надворі через небо простягнувся уривчастий слід від літака, немов хребет доісторичної тварини. Будівля притулку навряд чи могла похвалитися якимись архітектурними примхами, але тут для мешканців улаштували дуже гарний сад. Грейс і Годфрі переїхали сюди три місяці тому, коли стало зрозуміло, що Годфрі остаточно втратив зв'язок з реальністю і Грейс більше не може залишатися з ним наодинці. Бувало, він ненадовго повертався до своїх рідних, але більшість часу старий Годфрі проводив у власному світі. «Фоллі Енд» – ідеальний притулок. У них тут свої кімнати, але й допомога недалеко, якщо знадобиться.

Годфрі прогулювався попід ручку з Юніс, усмішкою вітаючи всіх, кого вони зустрічали. Бейбі Джейн бігла попереду. Коли вона зупинилася попісяти, Годфрі похитав головою.

– Краще б цей собака навчився підіймати ногу. А то, того й гляди, почне носити бузкове і виспівувати в музичних шоу.

Вони зупинилися біля дерев'яної лави навпроти ставка з декоративною рибою, присіли. Бейбі Джейн підбігла до води, захоплена спалахами срібла й золота – це збиралися дзеркальні коропи, сподіваючись на частування.

– Навіть не думай, – попередила Юніс. – Це тобі не суші.

Коли Грейс і Бомбардир наздогнали їх, Годфрі розповідав Юніс про інших мешканців.

– У нас є Мік Джаггер, Пітер Устінов, Гарольд Уїлсон, Анжела Ріппон, Елвіс Преслі, Гугі Уїзерс^[57] і місіс Джонсон, у якої була пральня на Стенлі-стрит. І ти ніколи не здогадаєшся, з ким прокинешся наступного ранку.

Юніс захоплено кивала. Годфрі замовкнув на мить і потім сумно похитав головою.

– Я теж не згадаю, хто був сьогодні зі мною. От хвилину тому пам'ятав, а зараз уже забув.

– Ти казав мені, Маріанна Феїсфул, – сказала Грейс, намагаючись допомогти. Годфрі голосно зареготав.

– Тепер, здається, я згадав, – промовив він, підморгнувши Бомбардиру. – До речі, ти вже взяв мою ставку?

Перед тим як Бомбардир устиг відповісти, Юніс показала йому на віддалену постать, яка привертала увагу величезними окулярами і запаморочливими підборами, постать дибала до них.

– О Боже! – застогнав Бомбардир. – Чого ще вона хоче?

Минув якийсь час, поки Порші вдалося перейти через газон, і Юніс спостерігала за її непевною ходою зі мстивим задоволенням. Бейбі Джейн без перешкоди стрибнула Годфрі на коліна і там почала насторожено гарчати. Годфрі розглядав Поршу з цікавістю, але геть не впізнаючи її.

– Привіт, мамо! Привіт, тату! – без особливого ентузіазму привіталася Порша. Годфрі обернувся, щоб глянути, до кого вона говорить.

– Поршо, – обережно почав Бомбардир, – він не завжди пам'ятає...

Перш аніж він закінчив фразу, Порша гепнулася на лаву біля Годфрі і спробувала взяти його за руку. Бейбі Джейн загарчала, попереджуючи про свої наміри, а Порша схопилася на ноги.

– О Боже! Тільки не цей огидний пес!

Годфрі пригорнув Бейбі Джейн:

– Не говоріть про мого собаку так, молодичко. Хто ви взагалі? Ідіть собі й дайте нам спокій!

Порша стала червоно-синьою. Вона їхала двадцять миль з Лондона, пристебнувши пасок безпеки, тричі заблукала по дорозі. А ще сумувала за магазином «дизайнерських сумок і ременів» від Шарлотти.

– Не дуркуй, тату. Ти прекрасно знаєш, що я твоя донька. Справді, я не бігаю сюди кожні п'ять хвилин підлизуватися до тебе, як твій дорогоцінний синочок і оця жалюгідна, по вуха закохана в нього лярва. Однак ти прекрасно знаєш, хто я! – нарешті вичавила вона з себе.

Годфрі не рухався.

– Молодице, – сказав він, удивляючись в її багряне обличчя, – ви, напевно, перегрілися на сонці й зовсім схибнулися. Моя дочка ніколи б

не говорила таких слів і ніколи б так жахливо не поводитися. А цей чоловік – мій букмекер.

– А вона тоді хто? – вишкірилася Порша, вказуючи на Юніс.

Годфрі усміхнувся:

– Це Маріанна Феїсфул.

Грейс умовила Поршу зайти з нею до будинку, щоб чогось випити. Годфрі, Бомбардир, Юніс і Бейбі Джейн і далі прогулювалися по саду. Під однією яблунею було накрите маленький стіл, і елегантна літня пані чаювала з молодого жінкою, вони їли лимонний пиріг.

– Мій улюблений, – оголосила дівчина, коли вони привіталися, проходячи повз. – Хочете?

Вона вказала на підставку для пирога. Бомбардир і Юніс відмовились, а Годфрі взяв шматочок. Бейбі Джейн поводитися підкреслено мляво. Літня леді всміхнулася та сказала своїй гості: «Елізо, мені здається, ти про когось забула». Бейбі Джейн отримала два шматочки пирога.

Повернувшись до будинку, вони застали Грейс саму.

– Де Порша? – запитав Бомбардир.

– Їде назад до Лондона, очевидно, люта й обурена, – відповіла Грейс. – Я намагалася поговорити з нею, але...

Вона сумно знизала плечима.

– Не розумію, як вона може так поводитися, – сказав Бомбардир.

Грейс подивилася туди, де Годфрі розмовляв з Юніс, щоб бути певною, що вони їх не почують.

– Думаю, я можу пояснити. – Грейс узяла руку Бомбардира і підвела його до софи. – Пам'ятаю, малою Порша завжди була татом донькою, – зітхнула вона, згадуючи свою маленьку донечку з щербатою усмішкою і нерівними кісками.

Бомбардир узяв материні руки й стис у своїх.

– А тепер вона втрачає його, – вела далі Грейс, – і, можливо, вперше в її дорослому житті Порша зітнулася з чимось, чого не виправити навіть її грошима. Це велике нещастя, а вона нічим не може зарадити.

– І тому не вигадась нічого кращого, як кривдити тих, хто її любить, – додав Бомбардир.

Грейс погладила його коліно:

– Вона просто не знає, як із цим упоратися. От вибігла звідси в сльозах, назвавши свого любого татка безтямним овочем.

Бомбардир обійняв матір:

– Не журися, мамо. У тебе завжди є твій «любий синочок».

Коли вони вже йшли, Годфрі відізвав Юніс убік.

– Хочу сказати тобі дещо на вушко, – по-змовницьки підморгнув він, стишуючи голос. – Чорт забирай, я певен, що та жінка – моя дочка. Але має ж бути хоч щось гарне в цій жахливій хворобі.

Розділ 31

За словами Саншайн, Фредді «ночував» у Лори. Проте Лора не спала з Фредді. Вона спала з ним в одному ліжку, але вона не *спала* з ним. Лора усміхнулася: це так по-англійськи – крутити одне слово у різних значеннях, але так і не сказати того, що мав на увазі. Секс. У них не було сексу з Фредді. Поки що. Якщо висловитися стисло, вони спілкувалися!

У різдвяну ніч Фредді й Лора танцювали, пили шампанське, а ще говорили. Говорили і говорили. Вона розповіла йому про школу, і про скатертини на тацях, і про Вінса. Вона розповіла йому про дитину, яку втратила, і він пригорнув її, вона розповіла йому про оповідання для «Пір'я, мережива й фентезі» – він сміявся до сліз. Він розповів їй про свою колишню наречену Гізер – консультанта з добору персоналу, яка хотіла вийти заміж і народити дітей, але він цього не хотів. Принаймні не з нею. Він також розповів, як продав свій невеликий ІТ-бізнес, щоб стати садівником. Це й було останньою краплею для Гізер, невдовзі вони розірвали стосунки. Йому ж просто набридло дивитися на світ крізь вікно замість того, щоб вийти надвір і жити в ньому. Лора нарешті розповіла Фредді про Грегема та їхнє жахливе побачення, а після ще одного келиха шампанського – навіть про поцілунок.

Фредді усміхнувся:

– Ну, зрештою ти не побігла нагору полоскати рот, отож я сприйму це як хороший знак. І, сподіваюся, ти зберегла ту сукню!

Він помовчав хвилинку:

– Я до сімнадцяти років також боявся цілувати дівчат через оце, – він злегка торкнувся шраму на своєму роті. – Я народився з заячою губою, а хірург не надто старався...

Лора подалася вперед і злегка поцілувала його в рот.

– Не схоже, щоб зараз це якось тобі заважало.

Фредді розповів їй про Фелісіті. Жінка, у якої він кілька років працював садівником, улаштувала їм побачення наосліп. Божилася, що «їх поглине пристрасть». Цього не сталося, але Фелісіті була близькою подругою тієї жінки, тому Фредді і далі ходив з нею на побачення, розробляючи план відступу.

– Одного вечора я просто не витримав її вихвалянь, пронизливого голосу й того, що вона називала мене Фреддо, тож просто покінчив із цим. Не дуже красиво, знаю, але, чорт забирай, ефективно. Я втратив клієнта, а втім, воно того варте.

Зрештою, коли Фредді й Лора наговорилися досхочу, вони зручно вмостилися, обійнявшись, і заснули, як пара голубів.

Вони спали в гостьовій кімнаті біля колишньої спальні Терези. Того дня, коли Лора прокинулась і побачила, що всі шухляди вивернуто на підлогу, вона перебралася до сусідньої кімнати. Лора не злякалася. Хіба, можливо, трохи. Але мала жахливе відчуття, що в тій кімнаті є ще хтось, окрім неї, якщо і не примара, то недоброзичливий гість. То десь зникла ложка для супу, одна ніжка столу виявилася закороткою, сам собою розлився коктейль. У Падуї завівся хробак чвар і незгоди, а Лора навіть не уявляла, як повернути мир і спокій. Морква ніколи не заходив у спальню Терези. Проте в різдвяну ніч він радо покинув своє місце біля каміна і примостився біля ліжка, де спали Лора і Фредді.

Коли Саншайн дізналася про «ночівлю», вона захотіла знати всі подробиці. Чию піжаму одягнув Фредді, як він чистив зуби без зубної щітки, чи він хропить? Вони цілувалися? Фредді сказав, що він позичив Лорину нічну сорочку, почистив зуби милом і фланеллю, ні, він не хропить, але Лора хропіла так, що вікна деренчали. І, так. Вони цілувалися. Саншайн хотіла знати, чи Фредді хоч трохи навчився цілуватись, і він сказав їй, що брав уроки. Лора ніколи не бачила, щоб Саншайн так сміялася, та важко сказати, чи справді вона в це повірила. А що це все дівчина розповість удома, було зрозуміло без слів.

Був вечір Нового року, ще рано. Гостьова кімната також виходила вікнами на трояндовий сад, але цього ранку майже нічого не видно через дощ. Фредді прийде пізніше. Цього вечора вони збиралися святкувати в місцевому пабі. Лору нездоланно тягнуло до кабінету. З достатньою кількістю тостів для них з Морквою й чашкою чаю, Лора зайшла в кабінет і запалила вогонь. Вона взяла маленьку коробочку з

полиці й висипала її вміст на стіл. Надворі дощ пустився ще дужче, і звук води, що збігає з даху, грав контрапункт до потріскування вогню. Уперше Лора тримала в руках річ, котру не могла ніяк назвати, і навіть коли прочитала табличку, нічого не прояснилося.

Дерев'яний будинок.

Пофарбовані двері й вікна, №32.

Знайдено біля №32 на Марлей-стрит, 23 жовтня.

Една вдивлялася в посвідчення молодого чоловіка. Він сказав, він зі Служби водопостачання, прийшов перевірити сантехніку й труби. Просто візит ввічливості. Вони перевіряють усіх клієнтів, яким за сімдесят, перед зимовим сезоном, так він сказав. Едні сімдесят вісім, і їй потрібні окуляри, щоб розгледіти, що написано на картці. Її син, Девід, завжди наказує бути дуже обережною й не відчиняти двері незнайомцям. «Завжди використовуй ланцюжок, аж поки дізнаєшся, хто це», – попереджав він. Проблема в тому, що з ланцюжком Една могла відчинити лише невелику щілину і була надто далеко, щоб прочитати написане на картці навіть з окулярами. Молодик терпляче усміхнувся. Він виглядав порядно: одягнений у комбінезон з позначкою біля правої кишені, у руках тримав чорну пластикову коробку для інструментів. Фотографія на посвідченні, здається, схожа на нього, а на картці, напевно, можна розібрати слова «Темза» і «вода». Една його впустила. Вона не хотіла, щоб її вважали маразматичною бабцею з манією переслідування.

– Бажаєте чашечку чаю? – запитала вона.

Юнак вдячно всміхнувся:

– Якщо можна. Ви просто диво. Мені в роті пересохло. Остання перерва була о сьомій годині ранку. Молоко, дві грудочки цукру – і я щаслива людина.

Една показала йому туалет унизу, ванну нагорі й шафу на сходовому майданчику, де був бак для води. На кухні жінка поставила чайник і, чекаючи, поки він закипить, дивилася на довгу смугу саду позаду будинку. Една жила тут, у східній частині Лондона, вже майже шістдесят років. Вона і Тед переїхали сюди, щойно одружившись. Тут виростили дітей і до того часу, коли Девід і Діана вирости й покинули батьківське гніздо, виплатили кредит. Звісно, вони б не змогли дозволити собі таку розкіш зараз. Із старих пожитків тут залишилася тільки Една. Один за одним будинки продавалися, їх ремонтували – і ціни підлітали вгору, як спідниці модниць, як сказав би Тед. Зараз вулицею гуляють молоді спеціалісти з флеш-автомобілями, наборами фондю і такою кількістю грошей, що буквально не знають, куди їх витратити. Усе зовсім не так, як раніше, коли сусідські діти разом гралися на вулиці, а мешканці вулиці жили, мов одна велика родина.

Молодий чоловік зайшов на кухню якраз тоді, коли Една наливала чай.

– Саме такий я люблю, – промовив він, випивши все до дна. Здавалося, юнак кудись поспішає. – Нагорі все в порядку.

Він швиденько оглянув раковину на кухні і помив за собою чашку. Едну це вразило. Славний хлопець, як її Девід. Мати, напевно, добре його виховала.

Опівдні того самого дня у двері знову подзвонили. Два відвідувачі в один день – для Едни це щось нечуване. У щілину вона побачила низеньку, охайно вдягнену чорношкіру жінку років шістдесяти. На ній був темно-синій костюм та сніжно-біла блузка, що сліпила очі. На верхівці її непорушної зачіски коньячного кольору дивом тримався темно-синій капелюшок, вуаль від якого затуляла половину обличчя. Перед тим як хтось із них устиг вимовити бодай слово, у жінки затрусилися коліна і вона схопилася за дверну раму, щоб не впасти. За мить по тому вона вже сиділа на кухні Едни, обмахуючи обличчя руками і багатослівно перепрошуючи з явним ямайським акцентом.

– Вибачте, люба. Це один з моїх нападів. Лікар каже, то від цукру, – вона подалася вперед у своєму кріслі і майже випала з нього, але потім знову вмостилася зручніше. – Даруйте, мені дуже прикро за таке знайомство.

Една відкинула її вибачення.

– Я вважаю, вам допоможе чашечка гарячого солодкого чаю, – сказала вона, знову поставивши чайник на плиту.

Відверто кажучи, Една зраділа компанії. Жінка відрекомендувалась, як сестра Рубі. Вона обходила вулицю, пропонуючи свої послуги духовної цілительки, віщунки і порадниці. Сестра Рубі повідомила Едні, що може читати з долоні, ворожити на картах і кристалах і практикує обеа, джед та джуджу. Една не мала уявлення, що воно таке «обеа, джед і джуджу», проте вона завжди була в захваті від ворожок і до них подібних та завжди була забобонна. У її будинку ніколи не ставили на стіл нові черевики, не розкривали парасолі й хрестилися на сходах. Її ірландська бабуся віщувала на чайному листі для сусідів, одна з тіток заробляла на життя, як мадам Петаленгра, і читала по кришталевій кулі на Брайтон-піпс. Отож, коли сестра Рубі трохи оговталася, напившись чаю, і запропонувала Едні поворожити по руці, та охоче згодилася. Сестра Рубі взяла руку Едни долонею доверху і провела по ній кілька разів вільною рукою. Потім кілька хвилин вивчала топографію ліній долоні Едни.

– У вас двоє дітей, – сказала вона нарешті. – Хлопчик і дівчинка.

Една кивнула.

– Ваш чоловік помер... вісім років тому. У нього заболіло отут, – сестра Рубі схопилася рукою за груди.

Тед помер від серцевого нападу по дорозі додому з пабу. На знак жалоби за батьком і чоловіком вони пожертвували значну суму в Британський фонд серця. Сестра Рубі почала сіпати руку Едни туди-сюди, немов намагаючись розшифрувати особливо важливе повідомлення.

– Вас непокоїть ваш будинок, – нарешті проголосила вона. – Ви хочете залишитись, але хтось воліє, щоб ви

переїхали звідси. Це чоловік. Ваш син? Ні. – Вона придивилася ближче до руки Едни, а потім відкинулася назад і заплющила очі, немов намагаючись уявити того чоловіка. Раптом сестра Рубі виструнчилась і поклала руки на стіл.

– Він бізнесмен! Він хоче купити ваш будинок!

За другою чашкою чаю і щойно відкритим пакетом печива «Бурбони» Една розповіла сестрі Рубі про Джуліуса Вінґрейва, забудовника, підприємця, підступного й нахабного бандита (проте вона не назвала його «бандитом», хтозна, ким є та сестра Рубі). Цей тип роками намагався змусити її продати будинок, а сам скупив більшість будівель на вулиці і зруйнував їх. Зрештою його розбійницька тактика змусила Девіда проконсультуватися з юристом і дістати судові рішення щодо Джуліуса, щоб запобігти подальшим переслідуванням. Але Една відчувала – він тут, кружляє, як стерв'ятник, чекає на її смерть.

Сестра Рубі мовчки вислухала всю цю історію:

– Здається, цей містер – дуже погана й небезпечна людина.

Вона взяла до рук свою велику потерту сумочку і почала в ній порпатися.

Нарешті сестра Рубі поставила на стіл маленький плаский шматок дерева у формі фасаду будинку. На ньому було намальовано примітивні вікна й сині вхідні двері. Такого самого кольору, як у Едни.

– Скажіть, будь ласка, номер вашого будинку, – попрохала сестра Рубі.

– Тридцять два.

Сестра Рубі дістала з сумки ручку і намалювала велику цифру «32» на дверях.

– Тепер, – виголосила вона, – вас захищатиме найсильніше джуджу, але чиніть так, як я кажу.

Сестра Рубі міцно стисла будиночок в обох руках і заплющила очі. Кілька хвилин вона ворушила губами, промовляючи заклинання, і нарешті виставила макет будинку в центр столу.

– Отут хай воно й залишається, – нарешті сказала вона. – Це центр вашого будинку, і звідси мій амулет буде вас захищати. Проте мусите знати, що тепер оце, – вона вказала на дерев'яний будиночок, – обернулось на вашу оселю. Поки ви дбатимете за амулет, ваш будинок теж буде в безпеці. Та якщо дозволите будь-чому зашкодити цьому амулету, таке саме, ба й більше лихо станеться зі справжнім будинком: пожежа, потоп, руйнація абощо. Ніщо не може скасувати цей магічний обряд і відвернути прокляття.

Една глянула на маленький дерев'яний будиночок і подумала, чи справді він може захистити її від Джуліуса Вінсгрейва. Ну, принаймні якщо спробувати, гірше не буде. Сестра Рубі взяла свою чашку й блюдце, підійшла до раковини і, попри заперечення Едни, вимила їх перед тим, як поставити на сушарку. Поки Една відвернулася, щоб покласти печиво назад у коробку, сестра Рубі потрясла мокрою рукою над будиночком, і три краплі впали на його розмальований фасад.

– Оті все, – сказала вона, беручи свою сумку. – Не хочу більше набридати.

Една почала шукати гаманець, але сестра Рубі несподівано відмовилася від плати за свої послуги.

– Дуже приємно було з вами поговорити, – сказала вона і вийшла з будинку.

Коли змився грим, обличчя в дзеркалі стало молодшим. Під густими кучерями перуки виявилось чорне випрямлене волосся. У джинсах, модних черевиках і пальті з леопардовим принтом сестра Рубі перетворилася на Сімону ЛаСалль. Вона глянула на свій фірмовий годинник, схопила фірмову сумочку. У ресторані її уже чекав Джуліус, нетерпляче тарабанячи пальцями по ідеальній лляній скатертині.

– Будь ласка, принесіть шампанське, – вишуканою англійською веліла вона офіціанту, який проходив повз їхній столик.

Джуліус здивовано глянув на жінку:

– Ти заслужила на шампанське?

Сімона усміхнулася:

– А ти як думаєш? Усе спрацювало точно за планом. Мій хлопчик зайшов сьогодні вранці й зробив дещо – підкрутив водогінний кран. Нам пощастило – ванна просто над кухнею, – вона знову глипнула на свій годинник, – цієї миті має обвалитися стеля на кухні.

Джуліус вишкірився:

– Мати й син – гарна команда.

Він перекинув через стіл пухкенький коричневий конверт. Перевіривши його вміст, Сімона засунула конверт у сумочку. Офіціант приніс шампанське і наповнив їхні келихи. Джуліус виголосив тост:

– За плідну співпрацю!

Після того як сестра Рубі пішла, Една вирішила трохи відпочити. Двоє відвідувачів за день – це прекрасно, але дещо втомлює. Коли вона прокинулася через годинку, йшов дощ. На кухні. Маленький будиночок на столі розмок. Фарба змилася, намальовані вікна зникли, але номер «32» ще було видно. Една глянула вгору і побачила жахливу темну пляму, що розповзалася по стелі. Останнє, що вона почула, – це скрегіт арматури і шурхіт тиньку.

– Добре! Добре! Я вже йду, – Лора погладила теплу голову Моркви, який уже кілька хвилин тягнув її за ноги.

Морква зголоднів і хотів пісяти. Уже давно минув час ланчу. Змірявши оком купу речей із приклеєною золотавою зіркою на столі, Лора перевела погляд на годинник. Уже майже третя...

– Бідолашний Морква, – зауважила вона. – Ти, мабуть, уже стоїш, схрестивши лапи.

Надворі заливало, але, на щастя, Моркві на Різдво серед іншого подарували водонепроникний плащ.

Він оббіг садок, поки Лора готувала для них ланч. Незабаром Морква повернувся, залишаючи мокрі сліди на кахлях. Після ланчу Лора піднялася нагору, щоб вирішити, що вдягне сьогодні ввечері. Вона кепкувала з себе, бо найдовше довелось обирати пристойну білизну. Точніше, непристойну. Шукаючи свої улюблені сережки, Лора подумала, що, мабуть, залишила їх у кімнаті Терези, і пішла туди

пошукати. Схопилася за холодну латунну ручку, повернула її. Двері були зачинені зсередини.

Розділ 32

Фредді вистромив ногу з-під ковдри й тицьнув Моркву пальцем:

– Ану, вставай, ледацюго, піди зроби нам чаю.

Пес лише глибше зарився в своє сідало і задоволено загарчав. Фредді благально подивився на Лору, але вона швидко заховала голову під подушку.

– Я так розумію, доведеться мені, – сказав він, вистрибуючи з ліжка і шукаючи, що б його вдягти, не так соромлячись свого оголеного тіла, як бажаючи захиститися від холоду. Халат Лори кепсько підходив для цього, але був зручно під рукою. Фредді відсунув штори назустріч новому року, блакитному небу і сонячним променям. Лора потягнулася, зовсім гола під теплими ковдрами, і подумала собі, чи не дременути їй у ванну і трохи привести себе до ладу, щоб виглядати трішки молодшою й не такою пожмаканою. Та зрештою, чи не все одно? Фредді вже бачив її. Лора пальцями поправила волосся і зазирнула в маленьке люстерко на нічному столику: чи не розмазалася вчорашня косметика навколо очей. Ну, хоч зуби в неї гарні.

Минуло дві години, поки вони встали, одяглись і поснідали бобами з грінками. Якраз тоді завітала Саншайн. Вони обіцяли їй, якщо в перший день нового року буде гарна погода, то всі гуртом погуляють в околицях з Морквою. Лора і Фредді йшли, взявшись за руки, а Саншайн бігла попереду з Морквою, кидаючи м'яч на мотузці (ще один подарунок на Різдво), який пес їй приносив.

– Маю таке враження, що цей пройдисвіт Морква бавиться цим м'ячем, щоб догодити Саншайн, а не для власного задоволення, – сказав Фредді.

Лора спостерігала, як Морква старанно повертає м'яча Саншайн.

– Підозрюю, він буде гратися в ці дитячі ігри доти, доки не знайде чогось цікавішого.

Після чергового кидка Морква флегматично подивився, як м'ячик закотився в кущі, і побрів шукати кроликів. Бідний Фредді, призначений Саншайн заступником Моркви, мусив по лікоть засунути руку в колючки.

– Облиш його, – порадила Лора, бо Фредді ризикував загнати собі колючку в руку, – купимо інший.

– Ні! – відчайдушно заволатала Саншайн. – Це його різдвяний подарунок. Він засмутиться і зненавидить мене, бо я не можу нормально кинути м'яча. Я даун.

Саншайн майже розплакалася.

– Ти не даун! – сказав Фредді, вилазячи з глибин куща і переможно махаючи м'ячиком. – Хто взагалі сказав тобі такі дурниці?

– Так мене в школі називав Нікола Кроу, коли я не туди кидала м'яч.

– Нікола Кроу – невіглас, а ви, юна леді, сонячна людина. І не забувайте про це!

Фредді дав їй іграшку, зігнавши вираз болю з її обличчя. Проте Саншайн так і не всміхнулася. Втомившись переслідувати кроликів і пропустивши усю драму, Морква повернувся назад і обнюхав свою іграшку. Він лизнув Саншайн руку. Нарешті дівчина повеселішала.

Вони рушили далі, Лора тепер тримала іграшку Моркви, Фредді роздивлявся свої подряпини, а Саншайн раптом кинулася до маленької блискучої речі, що лежала, притоптана у траві.

– Дивіться! – гукнула вона, виколупавши її з бруду пальцями.

– Що це? – Фредді взяв річ і обтрусив її від бруду. Це виявилось кільце для ключів у вигляді слоненяти.

– Ми маємо забрати це додому, – сказала Саншайн. – А ще треба написати табличку і помістити цю штуку на сайт.

– Тобі не здається, що у нас і так достатньо загублених речей? – Лора вагалась, уявляючи кабінет, завалений речами, що досі чекали на полицях та у шухлядах на свою зоряну годину. Але Фредді несподівано погодився з Саншайн.

– Слухай, я тут міркував, як нам розкрутити наш сайт. Помістити там перелік речей і фотографії – це половина справи. Але ж треба, щоб про нас дізналися потрібні люди. Історія Ентоні справді вражає, і ми зможемо розповісти її місцевій пресі, радіо й телебаченню. Та якщо матимемо якісь щойно знайдені речі, це теж допоможе.

Лору справді втішило й заспокоїло те, що Фредді сказав «ми». Вона більше не сам на сам зі спадщиною Ентоні, що часом лякала її; у неї є надійні помічники. Допомога, про яку вона соромилася чи боялася попросити.

Повернувшись до Падуї, Саншайн попрямувала в кабінет і знайшла табличку для слоника. Їх усіх запросили на чай її батьки, але Саншайн рішуче стояла на тому, що треба спершу написати табличку й покласти ключницю на полицю чи в шухляду, перше ніж іти на чаювання. Лора піднялася нагору, щоб переодягнутися, а Фредді на кухні витер Моркві лапи старим рушником. Проходячи повз Терезину спальню, Лора пошарпала ручку дверей. Досі замкнено. Повернувшись на кухню, вона під пильним наглядом Саншайн написала табличку до ключниці.

– Саншайн...

– Угу? – дівчина неабияк зосередилася на тому, що писала Лора.

– Пам'ятаєш, ти колись казала, що Королева квітів засмучена?

– Ага.

Лора поклала ручку і подмухала на вологі чорнила. Щойно вона завершила цю процедуру, дуги на табличку взялася Саншайн. Щоб уже напевно.

– Ти думаєш, Королева квітів засмучена через мене?

Саншайн прибрала свого фірмового вигляду «чи ж можна городити такі нісенітниці?» – закотила очі, пирхнула й сплеснула руками по стегнах.

– Вона засмучена не тільки через тебе, вона засмучена через усіх.

Лора не очікувала такої відповіді. Якщо вона вже постановила, що вірить одкровенням Саншайн (журі ще не визначилося), то, звісно, приємно знати, що привид гнівається не на тебе. Але, з другого боку, якщо це так, то як тоді його заспокоїти?

– А чому вона сердиться?

Саншайн знизала плечима. Тереза її вже не цікавила, вона чекала на чай. Саншайн глянула на свій годинник. Вона читала всі «години», більшість «о пів на», а все, що між ними, називала «майже».

– Майже четверта година, – повідомила вона, – час для чаю о четвертій.

Саншайн встала коло дверей.

– Цього ранку я пекла казкові торти, булочки і пиріжки. Для нашого чаювання.

Фредді усміхнувся:

– Так от чому ти прийшла о пів на одинадцятую, – він підморгнув Лорі й прошепотів: – На щастя для мене.

– А тато наробив кручеників з ковбасою, – вела далі Саншайн, одягаючи пальто.

Розділ 33

Юніс
1991

– Ці крученики з ковбасою не порівняти з кручениками місіс Дойл, – виголосив Бомбардир, беручись, однак, уже за другий. Відтоді, як місіс Дойл вийшла на пенсію, оселившись у квартирі біля моря в Маргейті, ^[58] пекарню продали за договором франшизи, а вручну випечені торти і тістечка замінили на напівфабрикати з конвейєра. Юніс передала йому серветку, бо усі груди й коліна Бомбардира були в крихтах від випічки.

– Я певна, що Бейбі Джейн буде просто щаслива допомогти тобі з недоїдками, – сказала вона, поглянувши на благальну мордочку собаки. Бейбі Джейн нічого не отримала. Незважаючи на погану якість кручеників, Бомбардир доїв ланч і витрусив крихти в урну для відпрацьованого паперу. Юніс принесла шефу лише два крученики з ковбасою, дбаючи про його здоров'я та обшир талії. Пізніше вони збиралися відвідати Грейс і Годфрі. За останній рік візити у «Фоллі Енд» ставали все похмурішими. Юніс хотіла б зробити щось, що завгодно, аби полегшити біль Бомбардира, якому випало спостерігати, як чоловік, котрого він називав батьком, відступає кудись за далекий, недосяжний обрій. За іронією долі, міцне фізичне здоров'я Годфрі стало тепер важким тягарем для його рідних. Бо під дією розумової хвороби він поступово перетворився на велику, налякану і сердиту дитину. «Тіло – як у вола, розум – як у метелика», – говорила про нього Грейс. Його стан був жахливим покаранням для тих, хто його любив. Для Годфрі його друзі й родина наразі перетворилися на незнайомців, яких треба боятись і, якщо можливо, уникати. Усі спроби фізичного контакту – доторки, поцілунки, обійми – викликали в нього надзвичайну ворожість, на них він відповідав ударами. Синці в Грейс і

Бомбардира доводили це. Грейс витримувала усе стоїчно, як завжди, але тепер, два роки по тому, як вони перебрались у «Фоллі Енд», вона більше не жила в одній кімнаті з чоловіком. Зараз безпечніше кохати його на відстані. Порша не з'являлася з того часу, як Годфрі почав лупцювати своїх відвідувачів.

Діставши з брунатного конверта грубезний рукопис, який потрапив до них з ранковою поштою, Бомбардир похитав головою, не ймучи віри своїм очам.

– Я певен, вона це робить, щоб мені дошкулити.

Виявилося, це останній твір його сестри.

– Вона ще комусь їх надсилає? – Юніс зазирнула йому через плече і взяла кілька сторінок рукопису.

– Очевидно, надсилає. Тепер мене це вже тривожить. Порша надіслала свій останній «шедевр» Брюсу.

Він сказав, що мало не спокусився опублікувати його тільки для того, щоб глянути на вираз мого обличчя.

Юніс уже читала. Перегортаючи сторінки, вона трусилася від беззвучного сміху. Бомбардир відкинувся назад у кріслі, завівши руки за голову:

– Ну, давай-но. Я палаю з цікавості.

Юніс погрозила йому пальцем, усміхаючись:

– Може, це прозвучить жорстоко, але я щойно подумала: либонь, варто дати Кейт Бейтс^[59] викрасти Поршу, прив'язати її до ліжка у віддаленій лісовій хижі, переламати твоїй сестричці обидві ноги молотком і після цього дати кілька конструктивних порад щодо літературної творчості.

Уперше переглянувши «Мізері», вони розважалися за обідом, складаючи перелік письменників, які заслужили на термін у школі креативного письменництва Кейті Бейтс. Юніс не вірила, що вони забули про Поршу.

– Мабуть, ліпше переламати їй пальці, щоб вона не змогла писати взагалі.

Юніс похитала головою, не схвалюючи таку пропозицію:

– Але ж тоді ми будемо позбавлені літературних шедеврів, як оцей, – сказала вона, розмахуючи рукописом. Вона прочистила горло, зробила паузу, щоб підкреслити драматичність цієї миті. Бейбі Джейн потицяла в Юніс носом, щоб вона вже швидше телилася.

– Жанін Еїр – дівчинка-сирота, котру виховує багата і жорстока тітка місіс Від. Жанін – дивна дитина, їй ввижаються привиди, а її тітка плеще усім, що дитина «на наркотиках», і посилає небогу до приватної реабілітаційної клініки під назвою «Гай Вуд». Власник «Гай Вуду», містер Братвурст, витрачає усі прибутки на героїн, а своїх вихованок годує хлібом із салом. Жанін подружилася з доброю і розумною дівчинкою Елен Скалдінг, яка помирає, вдавившись кіркою сухого хліба, бо медсестер першої допомоги немає на чергуванні, а Жанін не володіє прийомом Геймліха.^[60]

Юніс припинила читання, перевіряючи, чи наразі не треба застосовувати цей прийом щодо самого Бомбардира. Його трусило від реготу, а Бейбі Джейн сиділа коло його ніг, зовсім збита з пантелику. Юніс трохи почекала, поки він опанує себе, перед тим, як читати далі.

– Містера Братвурста запроторюють за ґрати за невиконання вимог законодавства у галузі охорони здоров'я та безпеки, а Жанін дістає місце помічниці по господарству в садибі Пріклфілд у Понтефракті. Там вона має наглядати за непосидючою маленькою французенкою Белль. Хазяїн садиби – задумливий брюнет, містер Манчестер, він приховує якусь таємницю. Ще містер Манчестер забагато кричить, але він добрий до слуг. Жанін у нього закохується. Однієї ночі містер Манчестер прокидається від того, що хтось підпалив йому волосся, і Жанін рятує його від загибелі. Він їй освідчується. Весілля – суцільна катастрофа.

– І не тільки весілля, – простогнав Бомбардир.

Юніс читала далі.

– Щойно наші герої зібрались обмінятися клятвами, як з'являється чоловік на ім'я містер Мейсон, він оголошує, що містер Манчестер уже одружений з його сестрою Банті. Містер Манчестер тягне їх у Пріклфілд, де вони можуть пересвідчитись, що Банті геть зовсім здуріла від кокаїну. Ця Банті повзає по горищу накарачках, виє і стогне, намагається вкусити своїх відвідувачів за щиколотки, за нею бігає доглядальниця, розмахуючи шприцем з кетаміном. Жанін пакує валізи. Вона заледве не помирає від застуди, блукаючи болотами, але її знаходять щойно прибулий у ті місця вікарій і дві його сестри. Жанін щастить, вона починає жити в їхньому будинку на правах кухарки, а потім нашої героїні щастить іще більше, адже помирає її давно загублений дядько і залишає любій племінниці всі гроші. Жанін щедро

ділитися своїм спадком, але відмовляється вийти заміж за вікарія і приєднатися до нього в місіонерській подорожі до Луїшему.^[61] Зараз вона усвідомила, що містер Манчестер – кохання її життя. Дівчина повертається до Пріклфілду і бачить, що садиба згоріла до тріски. Літня леді, яка проходить повз згарище, розповідає їй, що «та обколота сучка Банті» підпалила усе й загинула, танцюючи на даху, поки садиба палала.

Містер Манчестер хоробро рятував усіх слуг і кошеня, але на нього впала балка й осліпила, а ще він утратив одне вухо. Тепер, коли містер Манчестер знову парубок, Жанін вирішує дати їхнім взаєминам ще один шанс, але воліє не поспішати, бо у неї ще залишаються «питання довіри» до нього. За шість тижнів вони одружуються, а коли народжується їхній перший син, до містера Манчестера чудом повертається зір в одному оці.

– Та це ж просто геніальна комедія! – вигукнула Юніс, з усмішкою передаючи сторінки Бомбардиру. – Ти впевнений, що таки не хочеш це надрукувати?

Бомбардир шпурнув у Юніс гумку, від якої вона спритно ухилилася.

Юніс сіла за свій стіл, поклала підборіддя на руки і замислилася.

– Чому, ти думаєш, Порша це робить? – запитала вона Бомбардира. – Я маю на увазі, твоя сестра не може писати романи просто, щоб дійняти тебе. Забагато клопоту. У будь-якому разі, знаючи Поршу, я в такі жарти не повірю. Має бути щось іще. Крім того, якби вона справді захотіла опублікуватися, то могла б зробити це й сама. Може собі дозволити.

Бомбардир сумно похитав головою:

– Мабуть, вона щиро прагне бути хорошою бодай у чомусь. На жаль, вона вибрала хибний шлях. Незважаючи на всі свої гроші й так званих друзів, Порша інколи відчуває в житті страшенну порожнечу.

– А от я гадаю, що це все через тебе. – Юніс підвелася зі свого місця й наблизилася до вікна. Їй ліпше вдавалося формулювати свої думки, коли вона рухалася. – Порша прагне, щоб її похвалив старший брат, щоб він пишався нею, визнав її – називай, як хочеш. І вона намагається заслужити твоє визнання письменництвом. Порша скрізь зазнала поразки: вона груба, егоїстична, дріб'язкова, а подекуди просто жорстока. Іще вона ніколи не визнає, що їй не плювати на твою думку

про неї. Але їй не плювати. Глибоко всередині маленька сестра прагне, щоб брат пишався нею, і вона обрала письменництво не тому, що має до цього хист або воно дає їй задоволення. Ти – видавець, і Порша хоче написати таку книжку, яку б ти визнав достатньо гарною, щоб опублікувати. Мабуть, через це вона завжди «позичає» сюжети в класиків.

– Та я ж люблю її. Мені не подобається, як вона поводить себе: як ставиться до мами і тата, як розмовляє з тобою. Але вона – моя сестра. Я завжди любитиму її.

Юніс підійшла і лагідно поклала руки йому на плечі.

– Я знаю. Утім, не думаю, що Порша знає про це. Бідолашна Порша.

Уперше Юніс справді пожаліла цю жінку.

Розділ 34

Лора скочила на ліжку і так люто стисла кулаки, що її нігті впилися в долоні. Вона вже не знала, боятися чи сердитися. Голос Ела Боуллі долинав з веранди, але його спокусливий баритон для Лори тепер був більше схожий на дряпання цвяхом по склу.

– Лише від згадки про вас, мене вже нудить! – вилаялася Лора і пожбурила книгу з нічного столику через усю кімнату. Книжка зачепила один зі скляних свічників на туалетному столику, він упав на підлогу й розлетівся на друзки.

– От лайно!

Лора подумки вибачилася перед Ентоні. Вона встала з ліжка й спустилася вниз, щоб принести щітку та совок, а разом і перевірити те, що, як вона була певна, залишилося незмінним. Платівка Ела Боуллі у вицвілій паперовій обкладинці лежала в кабінеті посеред столу. Лора сама лише вчора поклала її туди, бо їй насточортіла ця мелодія, яка переслідувала її, буквально кажучи, і вдень, і вночі. Вона сподівалась і, як виявилось, не мала рації, що, переклавши справжню платівку подалі від грамофона, вона якось цьому зарадить. Але Тереза не грала за земними правилами, закони фізики її не стримували. Смерть звільнила її від звичайних обмежень часопростору, вона воліла пусувати вигадливіше. Хто, крім неї, міг таке влаштовувати? Ентоні завжди прихильно ставився до Лори за життя, навіщо йому робити їй дрібні капості після смерті. Хоч як крути, Лора виконала чи намагається виконати все, про що він її просив. Вона взяла платівку і якийсь час уважно роздивлялась усміхнене обличчя чоловіка на обкладинці, з гладким чорним волоссям і пристрасними темними очима.

– Ти навіть не уявляєш, – сказала вона йому, хитаючи головою.

Після цього Лора поклала платівку в шухляду, але щоб її засунути, довелося налягти всією вагою. Та хіба це допоможе? Вона розповіла

Фредді про двері до спальні Терези і попрохала його спробувати їх відчинити. Він посмикав за ручку і проголосив, що двері зачинено, але потім додав, що, на його думку, не варто нічого з ними робити.

– Вона відчинить їх, коли буде готова, – сказав він, немов говорив про неслухняну дитину, яка влаштувала істерику.

Здавалося, що Фредді і Саншайн сприймали Терезині витівки настільки спокійно, що Лору це доводило до сказу. Присутність привида людини, котра напевно вже померла і чиї рештки були розвіяні у садку, але при цьому завдавала клопоту, мусила викликати зціпеніння. Власне, вони доклали усіх зусиль, щоб Тереза зараз переживала післявесільне чи, точніше, післясмертне блаженство. Невдячно з її боку так поводитися. Лора сумно усміхнулася сама до себе. Але що ж іще, крім Терези? Де нічого не можна пояснити здоровим глуздом, починаються забобони. Щойно вона завершила підмітати розбите скло, почула, як Фредді і Морква повернулися з прогулянки.

Унизу на кухні за чаєм з тостами вона розповіла Фредді про музику.

– А, ота музика, – сказав він, годуючи Моркву шматком тоста з маслом, – я теж її чув, але я ніколи не звертав на неї уваги. Думав, що то Саншайн або хтось інший.

– Я забрала платівку з веранди, але це не допомогло, тож зараз я заховала її до шухляди в кабінеті.

– Навіщо? – запитав Фредді, розмішуючи цукор у чаї.

– Навіщо я забрала її чи навіщо я поклала її до шухляди?

– І те, і те.

– Тому що ця музика доводить мене до сказу. Я забрала платівку, щоб більше її не чути, щоб вона більше не змогла грати. – Лора замовкла на мить, не бажаючи говорити вголос це ім'я. – Тереза.

– А-а, наш домашній привид. Отже, ти забрала її платівку, це виявилось намарне, і ти подумала, що коли засунути її в шухляду, то допоможе?

– Не зовсім. Але так я почуваюся краще. Невідомо, що ще вона може утнути. Чому вона така вередлива? Тепер у неї є Ентоні, то в чому ж проблема? У тому, що мені дістався будинок? Однак він сам цього хотів!

Фредді сьорбнув чаю і насупився, як завжди бувало, коли він замислювався над її запитаннями:

– Пам'ятаєш, Саншайн казала, що Тереза засмучена не тільки через тебе, вона засмучена через усіх. Її гнів не вибірковий. Тож ідеться не про будинок. Щось подібне траплялося, коли Ентоні був живий?

– Наскільки я знаю – ні. У будинку завжди пахло трояндами, але я не бачила і не чула нічого. Та й Ентоні про таке не згадував.

– Отож мадам почала пустувати після смерті Ентоні?

– Еге ж. І що їй не так? Я завжди гадала, що ці всі роки вона чекає на свого коханого десь в ефірі, опановує фокстрот чи розмальовує нігті...

Фредді посварився пальцем, застерігаючи від уїдливого тону, до якого Лора вже готова була вдатися.

– Знаю, я огидна, – засміялася Лора сама з себе. – Але якщо відверто, що ще їй треба? Тереза має бути щаслива, адже Ентоні повернувся до неї. А замість цього вона після смерті бешкетує, як вередливе дитя.

Фредді взяв Лору за руку:

– Я розумію, це нестерпно. Тереза, звичайно, перебрала мірку...

– Перебрала... особливо, як на мертву леді, – урвала його Лора.

Фредді усміхнувся:

– Мені здається, ви б порозумілися. З того, що Ентоні розповідав про неї, я думаю, ви трохи схожі.

– Він говорив з тобою про Терезу?

– Інколи, особливо перед смертю. – Фредді допив чай і знову підлив собі з чайника. – Та, може, ми щось пропустили. Ми вирішили, що якщо Ентоні помер і ми розвіяли його прах у тому самому місці, де він розвіяв прах Терези, то вони мають бути разом. Але чи справді попіл аж так багато значить? Чи це не просто «залишки» після смерті людини? Ентоні й Тереза тепер обоє мертві. Однак, можливо, вони не разом, оце проблема. Якщо ти і я вдвох поїдемо до Лондона нарізно і не домовимося про місце зустрічі, чи зможемо ми знайти одне одного? Треба зважити, що те місце, куди вони обоє потрапили, трохи більше за Лондон, якщо брати до уваги всіх мертвих від початку віків.

Фредді розлігся на стільці, вельми вдоволений своїм здогадом. Лора зітхнула і понуро мовила:

– Тож, на твою думку, після того, як Ентоні помер, Терезі стало тільки гірше, бо раніше вона принаймні знала, де він є? Це просто чудово! Вони можуть шукати одне одного протягом років. Та довіку, чорт забирай!

Фредді підійшов до неї і лагідно обійняв за плечі.

– Бідолашна Тереза. Думаю, ти маєш віднести платівку назад на веранду.

Він поцілував Лору в голову і пішов працювати в саду. Раптом Лора відчула себе винною. Усе це, напевно, дурниці. Та якщо лишень уявити, що ні? У неї тепер є Фредді, а раптом після років очікування в Терези досі немає Ентоні?

– Бідолашна Тереза!

Лора встала і попрямувала до кабінету. Вона дістала платівку з шухляди і перенесла її назад на веранду до грамофона. Взявши фотографію Терези до рук, вона довго дивилася на жінку, тепер таку далеку і невиразну під розколотим склом. Лора помітила на картинці особистість, можливо, вперше за цей час. Фредді вважав, що вони схожі, але Лора побачила відмінність. Вона вже прожила на п'ятнадцять років довше за Терезу, але ніхто не зміг би заперечити, що Тереза прожила своє коротке життя динамічніше і яскравіше, ніж Лора колись зможе. Яка іронія.

Лора ніжно погладила пальцями обличчя під потрісканим склом. Що там говорила Сара? «Час перестати ховатись і дати життю копняка під зад».

– Я тобі допоможу, – пообіцяла Лора Терезі.

Потім вона взяла платівку і поставила її на програвач:

– Граймо чесно, – сказала вона вголос, – я намагаюся тобі допомогти.

Розділ 35

Юніс
1994

Юніс ніколи не забуде аромат нагрітих сонцем троянд, що запливав у відчинене вікно, коли вони з Бомбардиром і Грейс дивились, як помирає Годфрі. Він уже майже помер. Дихання стало дуже слабе, ледь помітне, зрідка смикалося старе тіло. Страх, гнів та облуда, які затьмарювали його розум останні роки, зрештою відпустили цього чоловіка. Грейс і Бомбардир могли нарешті взяти за руку свого любого чоловіка й батька, Бейбі Джейн тулилася до Годфрі, її голова спочивала на його грудях. Вони вже давно перестали говорити, щоб заповнити незручну паузу між помиранням і самою смертю. Зараз медсестра обережно постукає у двері, занесе їм чай і своє мовчазне співчуття: цю сцену вона спостерігала вже багато разів.

Юніс підвелась і підійшла до вікна. Надворі звичайний день. Люди гуляють або дрімають у саду, якісь діти ганяються одне за одним по газону й верещать від захоплення. Десь, високо в деревах, стрекотить дрізд. Сьогодні гарний день, подумала вона. Як добре померти такого прекрасного англійського літнього вечора. Здається, Грейс була такої самої думки. Вона відкинулася назад у своєму кріслі й покірно зітхнула. Усе ще тримаючи Годфрі за руку, Грейс звелася на ноги, розминаючи сугорби, що затекли від тривалого сидіння. Вона поцілувала свого чоловіка у вуста, тендітною, але твердою рукою відкинула волосся з його чола.

— Уже час, кохання моє. Тобі вже час іти.

Годфрі дихав, але чимраз рідше. Повіки здригнулись, а його натруджені груди здійнялися в останньому подиху. Він помер. Ніхто не

поворухнувся, крім Бейбі Джейн. Маленький собака турботливо обнюхав обличчя Годфрі. Нарешті, переконавшись, що її друг помер, Бейбі Джейн зістрибнула з ліжка, ретельно обтрусилась і благально глянула на Бомбардира. «А тепер мені справді треба попісяти», – говорив її погляд.

Годину по тому вони сиділи у приміщенні, що називалося «кімната для родичів», і пили чай. Кімната для родичів – те місце, де персонал «Фоллі Енд» обережно готував людей до необхідності попрощатися з померлими. Стіни кольору зів'ялих первоцвітів, муслінові штори, що притлумлювали світло й відгороджували кімнату від чужих очей, плюшеві дивани, свіжі квіти і коробки серветок – усе в цій кімнаті мало на меті пом'якшити гостроту недавнього горя.

Ґрейс трохи поплакала й спромоглася заговорити. Вона втратила своє подружжя вже давно, але тужити могла дозволити собі лише зараз. Обличчя Бомбардира зблідло, але він тримався, час від часу змахуючи скупі сльози, що котилися з його очей. Перед тим як вони покинули кімнату Годфрі, Бомбардир востаннє поцілував батька. Потім зняв весільну обручку з його пальця. Уперше відтоді, як Ґрейс надягла її чоловікові майже вік тому. Золото подряпалося й зносилося, а деформована від тривалого вжитку обручка свідчила про довгий і міцний шлюб, де про любов зрідка говорять, але виявляють її щодня. Бомбардир передав обручку матері, котра, не промовивши ні слова, одягла її на середній палець. Потім він зателефонував Порші.

Ґрейс підійшла і сіла біля Бомбардира, взявши його руку.

– А тепер, синку, поки ми чекаємо на твою сестру, я маю щось тобі сказати. Ти, мабуть, волів не говорити про це зі мною, але я твоя мати і маю висловити свою думку.

Юніс не мала уявлення, про що йтиметься, але запропонувала залишити їх наодинці.

– Ні, ні, моя люба. Я впевнена, Бомбардир не проти, щоб ти це почула. А я буду рада, якщо ти засвідчиш цю нашу розмову.

Заінтригована Юніс присіла на своє місце. Бейбі Джейн, що до цього мостилася біля Бомбардира на канапі, перебралася йому на коліна, немов забезпечуючи хазяїну свою моральну підтримку.

– Ну що ж. Почнімо. – Ґрейс стисла синову руку і трохи потрусила її. – Любий мій хлопчику, ще відтоді, як ти був маленьким, я зрозуміла, що ти не з тих, хто одружиться й подарує мені онуків. Гадаю, твій

батько також про це здогадувався, хоча, звичайно, ми ніколи не обговорювали цю тему. Зараз я хочу, щоб ти знав, що я ані на йоту не шкодую про це. Я завжди пишалася тобою, пишалася, що ти – мій син, і якщо ти щасливий, якщо у тебе гідне життя, це все, що має значення.

Бомбардир почервонів, хоч Юніс не знала, чи то сльози, чи слова матері стали тому причиною. Її глибоко зворушив настрій Грейс, хоч вона і стримувала усмішку, спостерігаючи цю цілковито британську манеру намагатися сказати *щось*, не кажучи цього.

– Минулого тижня Джоселін витягла мене в кіно. Мені було конче треба трохи розвіятися, перепочити від твого батька, – голос Грейс затремтів, але вона ковтнула сльози й додала: – Ми не дуже перебирали, на що йти, просто купили квитки на найближчий сеанс і сіли дивитися.

Бейбі Джейн умостилася зручніше на колінах Бомбардира. Це забере більше часу, ніж вона очікувала.

– Ішов фільм «Філадельфія» з милим Томом Генксом, дружиною Пола Ньюмена і ще тим іспанцем.

Грейс подумала, як продовжити свою думку, і нарешті підбрала слова, які здалися їй пристойними:

– Це зовсім не весело.

Вона зробила паузу, можливо, сподіваючись, що сказала достатньо, але, подивившись на збентежений вираз обличчя Бомбардира, змусила себе пояснити:

– Я просто хочу, щоб ти пообіцяв мені, що будеш обережним. Якщо знайдеш собі «особливого друга» або... – їй раптом стало ясно, – або у тебе вже хтось є, просто пообіцяй мені, що не заразишся цими снідами.

Юніс боляче вкусила себе за губу, але Бомбардир не зміг стримати усмішку:

– Це називається СНІД, мамо.

Проте Грейс не слухала. Вона бажала лиш одного, щоб він пообіцяв.

– Я не витримаю, якщо втрачу і тебе.

Бомбардир запрягнувся своїм серцем.

Розділ 36

– Це не я, я клянуся, – промовила Саншайн. Вони зайшли до кабінету, щоб внести на сайт іще деякі речі, і виявили посеред столу в калюжі чорнил улюблену авторучку Ентоні. Авторучка «Conway Stewart», дуже гарна. Саншайн захоплювалася цією річчю і багато разів роздивлялась її блискучу яскраво-червону з чорним поверхню перед тим, як повернути ручку до шухляди.

Лора глянула на заклопотаний вираз серйозного обличчя дівчини й обійняла її, підбадьорюючи.

– Я знаю, сонечку.

Вона попрохала Саншайн обережно взяти авторучку за краєчок і покласти назад, туди, де їй належить бути, поки сама прибрала безлад на столі. Коли Лора повернулася до кабінету, вимивши руки після чорнил, Саншайн відбирала речі з полиць.

– Це зробила Королева квітів, чи не так? – запитала вона Лору.

– Не знаю напевне, – збрехала Лора. – Може, це я залишила ручку там, забула, і вона якось потекла.

Лора усвідомлювала, як неправдоподібно це звучить, вираз на обличчі Саншайн доводив, що обдурити її не вдалося. Лора згадала про те, що казав Фредді, і чим більше вона про це думала, тим більше воно її турбувало. Якщо всі дрібні капості Терези – то лише фізична демонстрація її болю від розлуки з Ентоні, то, напевно, далі ставатиме тільки гірше. Вона пам'ятала слова Роберта Квінлана про Терезу, про її «непримиренний норов, коли її розпалити». Милий Боже, та скоро вона почне все тут підпалювати і трошити, а Лора вже й так утомилася прибирати за роздратованим приви́дом.

– Ми маємо допомогти їй, – оголосила Саншайн.

Лора зітхнула, трохи присоромлена великодушністю Саншайн:

– Я згодна. Але як же нам це зробити?

Саншайн знизала плечима, вона насупилася, міркуючи.

– Чому б нам її не спитати? – раптом запропонувала вона.

Лора не хотіла розчаровувати подругу, але навряд чи цю пропозицію можна назвати практичною. Їм що, купувати дошку Уїджа^[62] й проводити спіритичні сеанси? Решту ранку Лора й Саншайн описували речі для сайту, а Морква щасливо дрімав біля вогню.

Після ланчу Саншайн і Фредді вивели Моркву на прогулянку, а Лора залилася вдома. Вона почувалася незадоволеною. Зазвичай робота з даними для сайту заспокоювала її, але не сьогодні. Лора могла думати лише про Терезу. У неї все свербіло, немов у тварини, яку гладять проти шерсті, а думки крутилися й петляли, як водяна блошиця поверхнею ставка. Треба щось робити з Терезою. Це ж те, що Джеррі Спрінгер і його телевізійні експерти називають «втручанням».^[63] Якби ж вона знала, що воно, в біса, таке.

Надворі в мармурово-сірому небі ледь просочувалися сонячні промені. Лора прихопила жакет і вийшла в садок подихати свіжим повітрям. У повітці вона надібрала «таємну» пачку цигарок Фредді й поцупила одну для себе. Вона палила дуже рідко, але сьогодні чомусь здалося, що це може їй допомогти. Лорі раптом закортіло дізнатися, чи палила Тереза.

Безцільно тиняючись навколо трояндового саду і пихкаючи цигаркою, як шкодлива школярка, Лора згадувала слова Саншайн.

«Чому б нам не спитати її?» Така пропозиція, можливо, звучить, мов якийсь божевільня, але оскільки вся ця ситуація є поза межами здорового глузду, то чи варто дивуватися, що Лора спробує її залагодити таким способом. Можливо, Саншайн права. Якщо саме Тереза витворює капості – Лора чіплялася за «якщо», як пасажир «Титаніка» за рятувальний жилет, – то коли залишити все, як є, то буде тільки гірше.

«Чому б не спитати її?» – Лору бентежила навіть така думка. Утім, що ще вона може зробити? Змиритися чи замовкнути до... Лора не хотіла навіть уявляти можливі варіанти закінчення цього речення. Вона останній раз затягнулася сигаретою, крадькома роззирнулася навколо, упевнюючись, що її ніхто не бачить і не чує, і голосно вигукнула в морозне повітря.

– Терезо! – Лора почала зі звертання, щоб уточнити адресата своєї промови – а раптом ще якісь привиди слухають, подумки пожартувала

вона. – Нам з тобою треба серйозно поговорити. Ентоні був моїм другом, і я знаю, як відчайдушно він прагнув знову поєднатися з тобою. Я хочу вам допомогти, якщо це, звісно, можливо. Але руйнуючи будинок, зачиняючи мою спальню і постійно підіймаючи мене посеред ночі музикою, ти ніяк не зарадиш вашій біді. Зрозуміло, що полювання на привидів – не мій факх, отож якщо ти знаєш, як я можу допомогти, тоді маєш знайти спосіб мене про це повідомити.

Лора зупинилася, не очікуючи відповіді, але відчуваючи необхідність принаймні дати Терезі шанс.

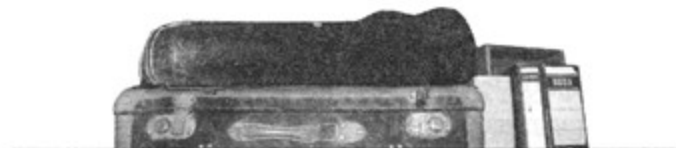
– Я занадто нетерпляча для крутиголовок і загадок. Я безнадійна в Клуедо, ^[64] – говорила вона, – тож постарайся зробити це якомога простіше та зрозуміліше. Й бажано без руйнувань і підпалів чогось... чи когось, – додала Лора собі під ніс.

Іще трохи почекала. Нічого. Крім туркотіння двох закоханих голубів на даху, що готувалися до весни. Вона тремтіла. Стало холодніше.

– Я серйозно, Терезо, я зроблю, що зможу.

Лора рушила назад через сад, почуваючись дурепою і відчуваючи доконечну потребу запити все чашкою чаю з шоколадним печивом. На кухні вона поставила чайник і дістала коробку з печивом. Усередині лежала ручка Ентоні.

Розділ 37

– Ну, якщо це в її розумінні «зрозуміло й просто», страшно подумати, що для неї є «загадково».

Лора прогулювалася за руку з Фредді, вони обговорювали таємницю ручки Ентоні. Морква біг попереду, обнюхуючи дорогу й позначаючи свою територію на кожному другому ліхтарному стовпі. Вони ходили в «Зниклий Місяць» щось випити. Фредді гадав, що прогулянка може трохи відвернути Лору від думок про Терезу. Але в барі якраз святкували прем'єру «Блаженного духу». Марджорі Водскаллоп, досі в перуці й гримі мадам Аркаті, не гаючи часу, вказала Вінні на те, що Лора і Фредді прийшли *разом*. Отож сподіватися на спокійну розмову не випадало.

– Ти впевнена, що Саншайн поклала ручку назад у шухляду?

– Ну, я не бачила на власні очі, але певна, що так і було. Ти ж не думаєш, що Саншайн нам бреше?

Фредді усміхнувся й похитав головою.

– Ні, це безглуздя. Саншайн, напевно, найчесніша з нас усіх, включно з тобою, – звернувся Фредді до Моркви, пристібаючи йому повідець до нашійника, щоб перейти дорогу.

У Падуї Лора налила їм випити, а Фредді роздмухав вогонь, що ледь жеврів на веранді.

– А тепер, – сказав Фредді, притискаючись до Лори на софі, – подивімося, чи вино пожвавить наші дедуктивні здібності.

Лора пирснула:

– Це звучить достоту непристойно.

Фредді звів очі в удаваному подиві та зробив ковток зі своєї склянки.

– Правильно. Гляньмо на доказ – ручку в коробці з-під печива.

– Не просто ручку – найкращу, найулюбленішу авторучку Ентоні, зроблену з червоно-чорного мармуру, з пером із золота у 18 каратів, –

додала Лора.

– Дякую, міс Марпл, ^[65] але чи ця інформація допоможе нашому розслідуванню?

– Ще цією ручкою Ентоні писав оповідання.

Вони замислено посиділи мовчки, слухаючи шкварчання і потріскування вогню. Морква блаженно забурчав, підсунувши свої тонкі лапи до каміна. Фредді відтрусив його носком черевика.

– Обережніше, містере. Якщо ти підберешся ще трохи ближче, то спалиш собі лапи.

Морква знехтував його попередження і підібрався ще ближче.

– Ти перечитала всі оповідання Ентоні? Може, ключ до розгадки в одному з них?

Лора похитала головою:

– Я ж попередила її, що не вмію розгадувати підказки. Я спеціально попросила, щоб усе було просто та зрозуміло.

Фредді допив свою склянку і поставив її на підлогу:

– Можливо, це і є просто й зрозуміло... для неї.

Лора не втрималася від спокуси вказати на те, що, звичайно, так воно і є, адже Тереза знає відповідь.

– Звісно, я читала все, що він прохав мене надрукувати, і, звичайно, усі оповідання. Але то було давно. Я не можу все пам'ятати.

– А як щодо книжки, яку ти показувала мені? Та збірка оповідань?

– То була лише найперша з кількох збірок, яку він опублікував. Думаю, в нього мають десь бути примірники інших, але не пам'ятаю, щоб бачила її досі.

Фредді всміхнувся:

– Закладаюся, вони на горищі.

– Чому?

Фредді скривився так само, як завжди кривилася Саншайн, коли друзі здавалися їй особливо нетямущими.

– Тому що саме там зберігають речі, які не знають, куди подіти, – переможно виголосив він. – Проте якби я раптом видав книгу, то поставив би її на почесному місці на книжковій полиці.

Лора на мить задумалась і припустила:

– Але не всі оповідання, які Ентоні опублікував, подобалися йому самому. Пам'ятаєш, я тобі казала? Його видавець хотів пісних, простих

оповідок зі щасливим кінцем, і врешті-решт вони перестали співпрацювати.

Фредді кивнув:

– Я пам'ятаю. Брюс хотів лимонаду, а Ентоні пропонував йому абсент.

Лора усміхнулася.

– Звісно, ти пам'ятаєш усе, що пов'язано з алкоголем, – вона взяла його на кпини. – Та я гадаю, варто спробувати. Я ніколи добре не дивилася на горищі, і, навіть якщо книжки там немає, там може бути щось інше.

– Завтра, – прошепотів Фредді, встаючи і зводячи її на ноги, – ми подивимося завтра.

Він пристрасно поцілував її в губи.

– То що ти там казала про непристойність...?

Лора прокинулася від поштовху, який перервав її падіння. Так, їй примарилося падіння, чи то вона випала зі сну? Тепер вона не могла пригадати. Досі темно, тишу інколи порушує мирне посапування Фредді й Моркви. Тепла рука Фредді спочивала на її стегні. Коли її очі звикли до темряви, Лора змогла розгледіти, як здійснюються його груди. Вона гадала, *що* про все це подумав би Ентоні. Лора сподівалася, він схвалив би її вибір, був би задоволений нею. Зрештою, Ентоні заповідав їй бути щасливою, і вона щаслива. Здебільше. Вона досі турбується, як повернути загублені речі. Завдяки Фредді, справа з сайтом просувалася добре, і її глибоко прихований страх не справдити надії старого друга відступає, росте сміливість і упевненість у своїх силах. Так чи так, вона наважилася спробувати. Тереза і її витівки додавали ложку дьогтю в бочку меду, але загалом щоденне життя Лори в Падуні було безжурно-щасливим. Звісно, вона хвилювалася щодо Фредді. Нові стосунки в її віці – завжди ризик. Лора турбувалася, чи не помічає він її жахливих розтяжок, гусячих лапок біля очей на полудневому сонячному світлі, целюліту, що повзе до стегон. Шкода, що Фредді не бачив її сіднички в розквіті пружності. Замість Фредді на них милувався Вінс. Чому Фредді не зустрівся їй, коли вона була молода!? Чи хоч трохи молодша. Якби тільки вона вийшла заміж за Фредді! Лора всміхнулася тим дурницям, які лізли їй у голову, і припинила себе гризти. Згадавши про гусячі лапки навколо очей, вона

пообіцяла собі носити сонцезахисні окуляри і крилатий капелюх, якщо, звісно, їй колись ще спаде на думку потикатися під прямі сонячні промені. І вона навіть не згадуватиме про менопаузу. Підказка була в назві, чи не так? Лору не стільки непокоїло те, що закінчатися щомісячні криваві виділення, скільки те, що зів'яне її привабливість для чоловіків. Її обкидало холодним потом, навіть коли вона не думала про це. Вона перевернула подушку і зарилася обличчям у прохолодну, свіжу бавовну. «Опануй себе, Лоро!» – наказала вона собі. Жінка пошукала руку Фредді та взяла її в свою. Він інстинктивно пригорнув її, Лора лежала в темряві, кліпаючи повними сліз очима, доки зрештою не заснула.

Зранку все завжди здається кращим. Це не сонячне світло знущується з вад Лори, це нічна темрява посилює її сумніви, псує спочинок безглуздими страхами. Після сніданку вона вийшла в садок без капелюха і примружилася в променях ранкового сонця. Фредді поїхав у місто, а вона збиралася на горище. Лора принесла драбину з повітки і з деякими труднощами затигла її нагору. Морква допомагав, бігаючи туди-сюди сходами, захоплено гавкаючи і намагаючись захистити горище від цієї металевої штуковини, що була напевне диявольським знаряддям, яке страшенно грюкало й деренчало. Приперши до стіни повністю розкладену драбину, Лора подумки уявила, як Фредді лає її за те, що не дочекалася його.

– Ми зробимо це, коли я повернуся, – сказав він.

Та Лора палала з нетерплячки. Крім того, незабаром прийде Саншайн, а вона зможе викликати швидку чи рятувальників, раптом що. Коли Лора відсунула ляду на горище, на неї повіяло запахом прогрітого пилу. Вона клацнула вимикачем, і її руку обліпила павутина. Звідки почати? На горищі порохнявіли якісь старі меблі, великий згорнутий килим і різноманітні коробки. Лора попіднімала кришки тих, що найближче до неї. Вони в основному були заповнені побутовими дрібницями: невикористані набори до чаю, посріблене столове приладдя, непотрібна декоративна китайська порцеляна. Одну з коробок ущент заповнено книжками, але, наскільки жінка змогла роздивитися, жодна з них не написана Ентоні. Лора обережно просунулась углиб горища між сволоками, ухиляючись від крокв. Дитячий коник на колесах стояв сиротиною в кутку біля величезної коричневої валізи і коробки від лондонської кравчині. Лора струсила з

кінського носа пил і павутину, що нагадували хутро іграшкового ведмедика.

– Тобі тут не місце, друже, – повідомила вона конику.

Валіза була вкрита товстим шаром пилу, але не замкнена, і швидкий погляд усередину виправдав найкращі сподівання Лори. Вона заклацнула рудувато-веснянкуваті застібки і потягла свою знахідку до ляди. Яким чином, Боже милий, вона збирається спустити її додолу? Валіза була важка, мов брила, і Лора сумнівалася, що вона зможе втримати її на драбині. Відповідь була очевидна – дочекатися Фредді, але якби вона пристала на таке, то не варто було й братися за цю справу. Може, просто скинути валізу з горища на підлогу та й по всьому? Валіза виглядає досить надійною, і, наскільки Лора пригадує, там немає нічого такого, що могло б розбитися. Втім, насправді сталося трохи не так, як гадалося. Коли Лора відпустила валізу, та гепнулася на підлогу з оглушливим гуркотом, здійнявши хмару пилуки. Лора повернулася за коником, який виявився достатньо легким, тож вона культурно спустилася з ним по драбині. Потім вона ще раз залізла на горище і прихопила коробку від лондонської кравчині.

До того часу, коли Фредді приїхав з міста, драбина повернулася до повітки, Саншайн у саду витрушувала з коника пил, а Лора, відкривши валізу в кабінеті, досліджувала її вміст. Там було кілька старих альбомів з фотографіями – грубі сторінки кольору темного шоколаду чергувалися з хрусткими закладками з тисненої тканини, – кілька друкованих рукописів, якісь листи і різні папери. В альбомах Лора побачила світлини перших років життя Ентоні, задовго до його зустрічі з Терезою. Кучеряве немовля сидить, розчепірівши ноги, на картатій ковдрі в літньому саду. Міцний маленький хлопчик гасає на конику по охайно підстриженому газону. Довготелесий юнак з тонкими гомілками орудує ключкою для крикету. Там було все: відпустки біля моря, пікніки на природі, дні народження, хрестини, весілля і різдвяні свята. Спершу їх було троє. Високий, чорноволосий чоловік, що часто позував в уніформі, зник і з їхніх фотографій, і з їхнього життя. Лора обережно дістала одну світлину з брунатних кишеньок, що тримали її в альбомі. Чоловік стояв прямо і гордо, такий гарний у своєму військовому однострої. Його рука ніжно обіймала за

плече *soignee*^[66] у вечірній сукні Скіяпареллі. А між ними маленький хлопчик у піжамі. Фотографія ідеально щасливої родини.

«Лише від згадки про Вас...»

Музика зазвучала в Лориній голові чи, можливо, на веранді. Цими днями вона не завжди була певна різниці. Це світлина того вечора, про який розповідав Роберт Квінлан, коли приходив читати заповіт.

Останній раз, коли Ентоні бачив свого батька. Останній танець, останній поцілунок, остання фотографія. Вона повісить її у срібній рамці біля фото Терези на веранді.

– Знайшла щось цікаве?

Фредді приніс їй філіжанку кави і сандвіч.

Він порився у валізі між паперами і дістав звідти маленьку оксамитову коробку.

– Ох ти! А це ще що таке? Заховані скарби?

Він рвучко відкрив кришку – в коробочці виявилась обручка з білого золота з вишуканим сапфіром й блискучими діамантами. Фредді поставив коробку перед Лорою, яка взяла прикрасу в руки й піднесла до світла. На кабошоні^[67] було чітко видно зірку.

– Це Терези. Її обручка на заручини.

– Звідки ти знаєш? – Фредді взяв обручку, щоб роздивитися ближче. – Це може бути обручка матері Ентоні.

– Ні, це її. Я впевнена. Тереза не з тих жінок, що вдовольняться обручкою, «як у всіх», – промовила Лора, невесело усміхнувшись від згадки про власну золоту дев'ятикаратну обручку з конвейєра. – Тереза, очевидно, була екстраординарна жінка, як і ця обручка.

Фредді поклав прикрасу назад до оксамитової коробочки і передав Лорі.

– Ну, тепер вона твоя.

Лора похитала головою.

– Вона ніколи не буде моєю.

Фредді вийшов допомогти Саншайн. Він обіцяв пофарбувати копита коника свіжим шаром лаку. Лора й далі спорожняла вміст валізи. Вона знайшла рахунок за продаж п'ятдесяти кущів троянд: «Альбертіна» – 4, «Гран-прі» – 6, «Марша Стенгоуп», «Місіс Генрі

Морс», «Зірка Голландії», «Леді Гей» – список тривав – і довідник, як саджати й доглядати їх. Рукописи – це збірка оповідань Ентоні, що їх друкувала Лора. Коли вона проглянула сторінки, то згадала ці твори. До рукопису додано лист із жорсткою відмовою – від Брюса, видавця: «...зовсім не підходить для нашої аудиторії... непотрібна складність, потурання власним слабкостям... похмурі й депресивні теми».

Хтось подряпав образливі коментарі червоною ручкою і написав «Телепень!» на екстравагантному підписі Брюса. Почерк Ентоні. «Влучно сказано», – погодилася Лора. Вона перечитає рукописи, але чомусь не вірила, що там є відповіді на її питання.

Металеві коліщата заторохкотіли по підлозі передпокою, і Саншайн зайшла до кабінету, штовхаючи коника, у супроводі Фредді й зацікавленого Моркви.

– Його просто не впізнати! – виголосила Лора, і Саншайн гордо усміхнулася.

– Це Сью.

Лора подивилася на Фредді, чекаючи пояснень, але він просто стеновав плечима. Сью, та й по всьому.

Саншайн кинулася досліджувати вміст валізи і була заворожена обручкою. Поки вона натягувала її на середній палець, повертаючи і так, і сьак, щоб «спіймати блискітки», у Лори виникла ідея.

– Можливо, ця вся метушня через обручку, яку Тереза хоче, щоб ми знайшли.

Фредді не був у цьому певен:

– Гм, а який тоді зв'язок з ручкою?

Лора не звернула уваги на цю вагому ваду своєї гіпотези, замість того, щоб підкріплювати її аргументами, вона зауважила:

– Це ж її обручка на заручини. Хіба ви не розумієте? Зв'язок між ними. Заручини, іншими словами.

Фредді досі сумнівався:

– Але ж весілля теж зв'язок, ми його влаштували, і це не спрацювало.

Саншайн скривилася, чітко показуючи, що вона не лише не згодна з ними, а й вважає їх обох за справдешніх йолопів.

– Ручка – це підказка. Означає писати, – сказала вона.

Саншайн узяла фотографію Ентоні та його батьків.

– Тому вона грає музику, – додала дівчина, передаючи фотографію Фредді. Він своєю чергою подивився на Лору, чекаючи пояснень.

– Тут Ентоні разом з батьками. Роберт Квінлан розповідав нам про цей епізод. Того вечора його тато й мама вирішили влаштувати побачення, наступного дня батько вирушав на війну. Ентоні прийшов сказати їм «на добраніч» і побачив, як вони танцюють під пісню Ела Боуллі. Тоді він востаннє бачив батька перед тим, як той загинув.

– А потім, коли Святий Ентоні зустрів Королеву квітів, – Саншайн нетерпеливилось розповісти решту історії, – він розповів їй про це, і вона танцювала з ним у Ковент-Гарден під їхню пісню, щоб він більше не сумував.

Саншайн покрутила обручку, яка досі була на її пальці, й додала:

– А зараз ми маємо знайти спосіб зробити так, щоб вона більше не сумувала.

– Переконана, нам варто спробувати з обручкою, – виголосила Лора, простягаючи руку до Саншайн, яка слухняно зняла прикрасу й віддала їй. – Ми покладемо обручку на веранді коло фотографії. А де ж нам поставити цього чудового скакуна? – спитала вона, щоб відвернути увагу Саншайн.

Але дівчина побачила коробку від кравчині й обережно підняла кришку. У неї вирвався вигук захоплення, що змусив Лору і Фредді обернутися в її бік. Лора витягла з коробки приголомшливу шифонову сукню кольору волошок. Очевидно, цю сукню ніколи не вдягали. Саншайн із любов'ю погладила тонку тканину.

– Це її весільна сукня, – шепотіла вона. – Весільна сукня Королеви квітів.

Фредді досі розглядав світлину:

– Я не розумію одного, чому Ентоні запхав усі ці речі у валізу і заховав їх на горищі? Здається, деякі з них мали би бути для нього дуже дорогі: обручка, фотографія, сукня, історія трояндового саду. Навіть рукописи. Він боровся за них, відмовлявся щось там змінювати, тож напевно вважав їх достатньо вдалими.

Саншайн виводила кола в пилуці на кришці валізи.

– Йому було надто боляче на них дивитися, – просто сказала вона.

Морква просунув голову у двері кабінету і жалісно заскиглив. Уже час обідати.

– Ходімо, – поклікала всіх Лора, – покладемо обручку й сукню на веранді та знайдемо місце для коника.

– Сью, – уточнила Саншайн, ідучи слідом за ними. – Але Королева квітів мала на увазі не обручку, а лист.

Лора і Фредді не почули її, бо вже вийшли з кабінету.

Розділ 38

Юніс
1997

– Я певен, трясця його матері, що цей чоловік просто хоче довести мене до інфаркту! – Брюс підтюпцем пробіг через кабінет і впав у крісло, немов трагічна героїня чорно-білого кіно. Юніс очікувала, що зараз він ось-ось підійме долоню тильним боком до чола, щоб іще більше підкреслити драматизм свого розчарування. Брюс завітав до них без запрошення і почав свій показовий виступ іще на сходах.

– Скинь оберти, старий, – порадив йому Бомбардир, заледве стримуючись, щоб не висміяти цей фарс. – Не засмучуйся так.

Бейбі Джейн велично звелася на новій подушці зі штучного хутра, зміряла Брюса презирливим поглядом і зробила висновок, що його присутність не варта уваги.

– Може, чаю? – прошипіла Юніс крізь зуби.

– Тільки разом з віскі! – грубо відказав Брюс.

Юніс вирішила все-таки поставити чайник.

– А тепер розкажи, хто тебе так засмутив? – Бомбардир щиро цікавився, кому ж удалося довести Брюса до такого стану. Волосся їхнього гостя, укладене в стилі Барбари Картленд, ^[68] але кольором і консистенцією радше схоже на павутину, тремтіло від обурення.

– Чорти б побрали того Ентоні Пардью! Горіти цьому виродку в пеклі!

Бомбардир похитав головою:

– Я б сказав, це трохи занадто. Таке можна бажати людині в двох випадках – або вона зламала угоду щодо авторських прав, або згвалтувала твою єдину дочку.

Коли Юніс уперше зустрілася з цим манерним Брюсом, вона вирішила, що він гомосексуал. Утім, як виявилось, Брюс жонатий на

велетенській німкені, щасливій володарці розкішних грудей та ледь помітних вусів, вона мала незвичайне хобі розводити породистих мишей і брати участь у мишачих шоу. Важко в це повірити, але Брюс і Брунгільда спромоглися народити нащадків: двох хлопчиків і дівчинку. Це була одна з великих таємниць життя, але Юніс не дуже хотілося над цим розмірковувати.

– Він, очевидно, здурів, – і далі жалівся Брюс, – навмисно шкрябає всілякі нісенітниці, які, він же знає, я ніколи не опублікую. У цій його писанині повно дивних справ і ще дивніших закінчень, а часто закінчення зовсім відсутні. Напевно, Пардью гадає, що це дуже розумно чи модно, він переживає якийсь сраний катарсис у своєму особистому горі, створюючи цю макулатуру. Але мені воно не треба. Я знаю, що подобається нормальним порядним людям, хороші, прості історії зі щасливим кінцем, де негідники дістають по заслугам, герой знаходить собі дівчину, а секс не надто *outré*.^[69]

Юніс гахнула чашкою чаю перед немилим гостем, навмисно розбризкавши трохи рідини кольору помийв із чашки на блюдце.

– А тобі не спадало на думку, що твоїм читачам захочеться якогось різноманіття? Закортить, наприклад, висловлюючись образно, напружити свої інтелектуальні м'язи? Сформувати свою думку, самостійно закінчити оповідання?

Брюс підніс чашку до вуст, але роздивившись зблизька її вміст, роздратовано поставив назад.

– Дорогенький, читачі люблять те, що ми наказуємо їм любити. Усе дуже просто.

– Тож чому ти не накажеш їм любити нові оповідання Ентоні Пардью? – Бомбардир ледь утримався, щоб не вигукнути: «Туше!»^[70]
– Хіба Ентоні Пардью – це не той автор, чия збірка оповідань так добре пішла в тебе?

Брюс від роздратування підняв брови так високо, що вони зникли в його павутинячій зачісці.

– Заради Бога, Бомбардире! Спробуй, і побачимо. Ось що я тобі скажу. Перша збірка пішла дуже добре: щасливі історії, щасливі фінали, скрізь гармонія. Та вже не так. Іч, здумав мені еволюціонувати зі «Звуків музики»^[71] до «Мідвічських зозулень».^[72] Але я сказав своє слово: або він працює по-моєму, або геть!

Брюс колись мав офіс у тій самій будівлі, що й Бомбардир, і досі принагідно заходив випити на дурняк чаю та попліткувати. Однак помітивши, що Бомбардир не надто засуджує клятого Ентоні Пардью, а Юніс ставиться без співчуття, Брюс вирішив ушиватися.

– Мені шкода, що ми не змогли підписати контракт із сердешним Ентоні раніше від Брюса, – зітхнув Бомбардир. – Його перша збірка видалася мені дуже гарною, але й нові оповідання, судячи зі слів Брюса, нічим не гірші, а може, навіть кращі. Оце думаю, чи не спробувати мені вдатися до браконьєрства...

Юніс дістала зі свого письмового столу невеликий згорток, обернений у цупкий вугільно-сірий папір та перев'язаний яскравою рожевою стрічкою, і дала його Бомбардиру.

– Я знаю, що твій день народження лише на наступному тижні, – обличчя Бомбардира засяяло захопленням, яку маленького хлопчика; він так любив сюрпризи, – але я подумала, що після візиту Брюса Бугімена це могло б трохи поліпшити тобі настрої.

Вона подарувала йому DVD-диск із «Кліткою для пташок».^[73] Вони дивилися цей фільм торік, і Бомбардир так реготав, що ледь не вдавився попкорном.

– Шкода, що мама не побачить цей фільм, – зрештою сказав він. – Його дивитися набагато приємніше, ніж «Філадельфію».

Грейс уже не було з ними 18 місяців. Вона пережила свого чоловіка лише на рік і раптово померла уві сні у «Фоллі Енд». Її поховали поряд з Годфрі на кладовищі поруч із церквою, у якій вони понад півстоліття були парафіянами, затятими прихильниками команди флористів, організаторами й учасниками літнього свята врожаю тощо. Прощаючись із Грейс, Бомбардир і Юніс стояли на плямистому від сонця й тіні цвинтарі, думаючи про власні похорони.

– Я за кремацію, не хочу, щоб мене ховали, – виголосив Бомбардир і, помовчавши, додав: – Менше можливості для помилок. А потім я хочу, щоб ти змішала мій прах із прахом Дугласа і Бейбі Джейн, звісно, якщо я переживу її, і розвіяла нас десь у прекрасному місці.

Юніс спостерігала, як похоронна процесія повертається назад до машин.

– Чому ти так упевнений, що помреш раніше від мене?

Бомбардир узяв її за руку, коли вони теж почали виходити з цвинтаря.

– Тому що ти все-таки на кілька років молодша, ніж я, та й більше дбаєш про своє здоров'я.

Юніс пирхнула, але Бомбардир додав:

– А ще тому, що ти моя вірна підлегла і маєш робити те, що я тобі кажу.

Юніс розсміялася:

– «Десь у чудовому місці» не дуже точне розпорядження.

– Коли вигадую щось конкретніше, я дам тобі знати.

Перед тим як вони дійшли до воріт цвинтаря, Бомбардир зупинився і стис її руку.

– І ще одне, – він подивився на Юніс очима, у яких бриніли непрохані сльози, – пообіцяй мені, що, коли раптом я закінчу, як тато, таким самим божевільцем, і мене помістять у той будинок, ти знайдеш шлях... ти розумієш. Забрати мене. Геть.

Юніс вичавила з себе усмішку, почуваячись так, немов хтось пройшовся по її могилі.

– Присягаюся серцем матері, – вичавила вона з себе.

Тепер Бомбардир показав свій подарунок Бейбі Джейн, але щойно вона переконалася, що він неїстівний, не пищить і не підскакує, то втратила до нього всяку цікавість.

– Отже, що ти хочеш робити на свій день народження? – запитала Юніс, намотуючи рожеву стрічку навколо пальців.

– Як щодо того, щоб поєднати мій день народження з нашою традиційною поїздкою? – запитав Бомбардир.

Юніс усміхнулася:

– Брайтон – то й Брайтон!

Розділ 39

– Обручка тут ні до чого, а Тереза тепер іще й розсердилася.

Лора досадливо пожбурила один з м'ячів Моркви через газон. Фредді припинив копати і сперся на лопату, готовий поспівчувати, якщо знадобиться. Воліючи поділитися своїм розчаруванням, Лора вийшла в садок, де Фредді перекопував компост для трояндового саду. Фредді усміхнувся їй.

– Нічого страшного. Зрештою все буде добре.

Лора була не в гуморі для банальностей. Тереза і Саншайн на неї розсердилися з різних, але наразі незбагнених причин, у роботі з сайтом вона відстала від графіка, а Моркву так захопив візит поштаря, що він надзюрив на китайський килим у передпокої. Вона ще раз замахнулася на тенісний м'яч ногою, схибила і з розгону мало не гепнулася на траву. Фредді знов почав копати, щоб приховати усмішку. Лора так сподівалася, що обручка з сапфіром стане панацеєю від її проблем з Терезою. Вона замінила скло на фотографії Терези, повісила світлину малого Ентоні та його батьків поруч, а обручку в коробці поставила навпроти. Вона навіть спробувала увімкнути Ела Боуллі.

– Звідки ти знаєш, що Тереза ображається?

Фредді опанував себе достатньою мірою, щоб спробувати з'ясувати цю справу.

– Бо двері до спальні досі замкнені, а ще через цю чортову платівку!

Фредді насупився:

– Але вже кілька днів я не чув тієї пісні.

Лора роздратовано насурмила брови:

– Боже милий, а я про що? От піді-но спробуй зараз послухати. Я про це й кажу!

Фредді увігнав лопату в землю, підійшов до Лори та обійняв її:

– Щось я тебе не зрозумів. Боюсь, я не надто вправний у розгадуванні головоломок. Треба тобі висловитися «просто й

зрозуміло», – сказав він, повчально піднявши вгору палець.

– Твоя правда, – Лора усміхнулася сама з себе.

– Поясни мені, чому це раптом Тереза розсердилася й не грає старого доброго Ела?

– Тому що тепер, замість грати ту пісню вранці, вдень і ввечері, вона не дозволяє програвати її взагалі.

Фредді скептично глянув на Лору:

– Не певний, що все правильно зрозумів...

Лора зітхнула:

– Я багато разів намагалася поставити платівку, але вона не грає. По-перше, я зробила це, щоб стати в пригоді. Зібрала до купи фотографії, обручку, а потім на додачу вирішила поставити музику, їхню пісню. А вона не заграла. Тереза не дозволила.

Фредді вимовив наступну фразу, ретельно добираючи слова:

– Це дуже стара платівка, старий програвач. Можливо, треба поміняти голку або платівку хтось подряпав...

Йому вистачило одного погляду на обличчя Лори, щоб зрозуміти недоречність своїх припущень:

– Добре, добре, ти перевірила. Звісно, ти мала це зробити. З голкою і платівкою все гаразд.

Лора підбрала інший м'ячик і пожбурила ним у Фредді. Та цього разу зі сміхом.

– Господи, вибач, я така дратівлива корова, але я щосили стараюся їй допомогти, а вона не поспішає підказувати, як саме мені це вчинити. Ходімо, я зроблю тобі чашку чаю. Можливо, навіть шоколадне печиво залишилось, якщо Саншайн його не ум'яла.

Фредді взяв її за руку:

– Не смію сподіватися на таке щастя.

На кухні Саншайн щойно поставила чайник.

– Прекрасно, – усміхнувся Фредді, – а ми якраз прийшли на любеньку чашечку чаю.

У лиховісній тиші Саншайн виставила ще дві чашки і блюдця, поки Фредді мив руки в раковині.

– А шоколадне печиво залишилося? – спитав він, підморгнувши їй.

Саншайн без жодного слова сердито виставила коробку з печивом біля нього і відвернулася до чайника. Фредді й Лора обмінялися

здивованими поглядами та почали обговорювати роботу з сайтом. Щоб дужче зацікавити охочих повернути назад свої речі, вони вирішили на сайті публікувати історії знахідок Ентоні. Фредді збирався попрацювати з онлайнною формою, яку заповнюватимуть відвідувачі сайту, там треба буде вказати специфічні деталі – що, де й коли загубилося. На сайті висвічуватимуться лише фотографія речей, місяць, рік і загальні відомості про місце, де їх знайшли. Подробиці, вказані на табличках Ентоні, не розголошувалися для того, щоб перевірити, чи людина, котра подала заявку на якусь річ, є її справжнім власником. У Лори зберігалася ще сотні неопрацьованих речей, але набралася вже достатня база даних, і сайт уже можна запускати. Усе одно сайт доведеться постійно оновлювати, якщо вони й далі збиратимуть загублені речі. Цього тижня мала вийти замітка у місцевій газеті, а Лора вже дала інтерв'ю місцевій радіостанції. Залишилися лічені дні до запуску сайту.

– А якщо ніхто нічого не шукатиме? – турбувалася Лора, нервово кусаючи нігті.

Фредді жартівливо забрав її руку від рота.

– Звісно, шукатимуть, чи не так, Саншайн?

Саншайн демонстративно байдуже стелула плечима, її губи були надуті, як вітрила корабля. Дівчина розлила чай і з гуркотом виставила чашки та блюдця навпроти Фредді й Лори.

Фредді підняв руки догори.

– Добре, добре, я здаюся. Що таке, дитино?

Саншайн уперла руки в боки і суворо подивилася на своїх друзів.

– Ніхто ніколи мене не слухає, – несподівано тихо й сумно промовила вона.

Зараз вони слухали. Слова Саншайн повисли в повітрі, очікуючи на відповідь. Ні Фредді, ані Лора не знали, що сказати. Вони відчували себе винними, бо Саншайн могла мати рацію. Її маленька постать і дитяча простодушність сприяли тому, що вони ставилися до цієї дівчини, як до дитини, відповідно реагуючи на її думки та ідеї. Але Саншайн – молода жінка, хоч і з синдромом Дауна, – пора й сприймати її відповідно.

– Вибач, – нарешті сказала Лора.

Фредді кивнув без тіні усмішки на обличчі.

– Вибач, що ти говорила до нас, а ми не слухали.

– Так, – додав Фредді, – якщо ми вчинимо так іще раз, можеш нас ударити.

Саншайн якусь мить подумала над цією пропозицією і пошарпала Фредді за вухо, очевидно, для профілактики. Потім знову серйозно заговорила до них обох:

– Обручка тут ні до чого, Тереза мала на увазі лист.

– Який лист? – запитав Фредді.

– Лист, який Святий Ентоні написав перед смертю, – відповіла дівчина і додала: – Ходімо.

Фредді й Лора пішли за Саншайн на веранду, де вона взяла платівку Ела Боуллі та поклала її на програвач.

– Це лист, – промовила вона, звертаючись у простір, і поставила голку на платівку. Заграла музика.

Розділ 40

Юніс
2005

– Думаєш про те, що ти міг би опублікувати це, цю... – Юніс намагалася дібрати у своєму словниковому запасі непристойностей відповідне слово і, не знайшовши нічого достатньо принизливого, нарешті видала, немов кинула отруєний дротик: – річ!

Палітурка новенької книжки, паскудне червоне з золотом, вистромила з коричневого обгорткового паперу поряд із пляшкою шампанського, яку Брюс прислав, якщо вірити записці, «в утіху за те, що самі не допетрали опублікувати це золоте дно».

Бомбардир спантеличено похитав головою, не вірячи своїм очам:

– Я навіть не читав її. А ти?

Остання книга Порші очолювала список бестселерів останні три тижні, і позерство Брюса, її видавця, не знало меж.

Його зарозумілість підтверджував банківський рахунок. Йому, завдяки Порші, тепер гарантовано платинову картку і майже родинні стосунки з директором банківської філії.

– Звісно, я це читала! – проголосила Юніс. – Мій обов'язок усе читати, щоб бути в курсі справ. Я також читала рецензії. Можеш собі уявити, книга твоєї сестри була поцінована, як «нищівна сатира на сахаринові кліше сучасного комерційного письма»! Один критик назвав це «гострою, як лезо, деконструкцією сучасного уявлення про сексуальність, що розсуває межі популярної літератури до нечуваних крайнощів і посилає на хер тих корифеїв літературного істеблїшменту, які поклоняються умовностям Букерівської премії і такого іншого».

Попри свою лють, Юніс не змогла це читати з серйозним обличчям, а Бомбардир зареготав слідом за нею. Зрештою він цілком заспокоївся й запитав:

– І про що ж воно?

Юніс зітхнула.

– Ти справді хочеш знати? Воно найгірше з усього, що писала твоя сестричка.

– Сподіваюсь, я витримаю.

– Почнімо з заголовку цього нетлінного шедевру – «Гаррієт Готтер і карамельний телефон».

Юніс зробила паузу для більшого ефекту.

– Гаррієт рано осиротіла. Її виховала потворна тітка й дядько, який страждав від ожиріння і підвищеної пітливості. Дівчина мріяла втекти від них і самотужки пробивати собі дорогу в житті. Вона влаштовується на роботу в магазин, де продають піцу і кебаби, «Піцбаб», біля Кінгс-Кроссу,^[74] там з неї постійно кепкують через незвичайний голос і біфокальні окуляри. Одного дня до крамниці приходить чоловік з довгою бородою і чудернацьким капелюхом, він купує кебаб і чипси й говорить Гаррієт, що вона «дуже особлива». Чоловік вручає їй свою візитівку і просить йому потелефонувати. Минає півроку, і Гаррієт заробляє невеликий статок сексом по телефону. Клієнтам вона подобається, бо має незвичайний голос, «немов її щоки набиті карамельками» – цим і пояснюється геніальна назва. Нашу героїню не задовольняє скромна фінансова винагорода, вона прагне самореалізації й підкорення нових фахових висот. Разом із старим бороданем, він же Честер Фамблфор, вона організовує школу сексу по телефону для початківців, яку називають Сногвартс.^[75] Гаррієт учить своїх студентів розмовляти з кожним клієнтом, наче з прекрасним принцом, хоч більшість із них радше схожі на бородавчастих жаб. Серед її перших учнів – Персефона Денджер і Донна Слізі, які стають її найкращими подругами й асистентками. Утрюх вони створюють величезний кол-центр, де їхні учні мають нагоду заробляти на життя чесною працею, поки тренують свої навички. Щоб підвищити продуктивність і бойовий дух своїх працівників, Гаррієт винаходить гру під назвою «Жуємо жуйку». Переможець одержує бонус готівкою і місячний запас карамельок, якщо протягом години задовольнить якомога більше клієнтів, вводячи в кожен сеанс телефонного сексу слова «бордель», «член» і «золота печера».

Бомбардир голосно розреготався.

– Це не смішно, Бомбардире! – вибухнула Юніс. – Це ганьба. Як хтось може ставити такі нісенітниці на книжкову полицю? Мільйони людей платять тяжко зароблені гроші за це лайно! Це навіть не гарно написане лайно. Це бридотне лайно!

Мало того, що мармиза Порші тепер світиться в кожному дешевому ток-шоу, так іще ходять жахливі чутки, що цього року її запросили виступити на «Гай Фестівел».^[76]

Бомбардир радісно зааплодував:

– Я охоче заплачу гроші, щоб на це глянути.

Юніс кинула на нього застережливий погляд, але він лише знизав плечима у відповідь.

– Що я можу вдіяти? На щастя, мами й тата вже немає, і вони не бачать оцей цирк на дроті. Особливо мама, вона ж була головою місцевого Жіночого інституту.^[77]

Бомбардир усміхнувся сам до себе, згадавши про це, але потім прибрав більш серйозного виразу обличчя для свого наступного запитання.

– Тепер я боюся спитати, але, напевно, мені треба це знати. Воно жахливо... відверте?

Юніс не втрималася й хихикнула.

– Відверте?! Пам'ятаєш, того разу, коли Брюс приходив до нас скаржитися на бідолашного Пардью і читав нам лекцію, яким має бути бестселер?

Бомбардир кивнув.

– І ще він говорив, що в хорошій книжці секс має бути не дуже *outré*.^[78]

Бомбардир кивнув знову, цього разу не так упевнено.

– Ну, незважаючи на те, що Брюсове визначення «ексцентричності» змальовує його плотські взаємини з Брунгільдою яскравіше, ніж ми могли сподіватися, напевно, він змінив свою думку.

Бомбардир поклав руку на маленьку дерев'яну коробку, яка стояла на його столі поряд з урною Дугласа, і попередив: «Затули вуха і не слухай, Бейбі Джейн».

Юніс усміхнулася, щоправда, трохи сумно, і додала:

– Один із клієнтів Гарріет займається сексом з машиною для замішування тіста, інший шаленіє від жінок з бородами, волохатими спинами і врослими нігтями, а ще один обмиває свої яєчка у

хірургічному спирті, а потім лоскоче їх гривною «Мого маленького поні». І це тільки другий розділ.

Бомбардир вийняв книгу з обгортки і розкрив першу сторінку, на якій його вітала глянцева фотографія його сестри в шовковому пеньюарі. Порша самозакохано усміхалася. Він з гуркотом захряснув книжку.

– Ну, принаймні наразі Порша не просто поцупила чийсь сюжет без розбору. Вона щось і сама вигадала.

– Сподіваймося на це, – відповіла Юніс.

Наступного дня усі думки про Поршу змили блискучі бірюзові хвили, здув теплий солоний вітер набережної Брайтона. Їхній «щорічний пікнік», уперше без Дугласа та Бейбі Джейн. Вони з Бомбардиром приїжджали сюди щороку від двадцять першого дня народження Юніс, і цей день, ретельно розпланований, мав давати задоволення усім учасникам їхнього маленького свята. Найперше вони йшли на прогулянку. У минулому, коли Дуглас чи Бейбі Джейн супроводжували їх, собаки насолоджувалися компліментами перехожих, чию увагу вони неодмінно привертали. Потім відвідували пірс і годинку проводили серед миготіння та брязкоту ігрових автоматів. Обідали рибою й смаженою картоплею з пляшкою рожевої шипучки і зрештою прямували до Королівського павільйону.^[79] Але цього разу, коли вони прогулювалися пірсом, безжурне щастя Юніс затьмарила тривога. Двічі за десять хвилин Бомбардир перепитав її, чи вони вже бували тут раніше. Коли він запитав уперше, Юніс сподівалася, що він жартує, але другого разу вона глянула на нього, і земля захиталася в неї під ногами, коли вона побачила його щирий і розгублений погляд. Жахливо, болісно знайомий вираз обличчя. Годфрі. Бомбардир піде шляхом свого батька, навіть від думки про це Юніс похолота. Досі такі провали були заледве помітними, тріщинка з волосину в надійному і міцному інтелекті. Та Юніс знала, що час робитиме з пам'яттю Бомбардира те, що роблять хвили морського прибою з ім'ям, написаним на піску. Досі Бомбардир, здавалося, не усвідомлював небезпеки. Як людина в абсансі,^[80] він безтурботно не звертав на це уваги. А Юніс переживала усі його прогалини, секунду за секундою, і її серце обливалось кров'ю.

Кольорові вогні, дзвоники і гудіння ігрової зали на пірсі запрошували витратити гроші. Юніс залишила Бомбардира стояти біля ігрового автомата і спостерігати, як рухаються туди-сюди ряди щільно спакованих монет, а сама пішла розмінати гроші. Повернувшись, вона застала свого друга, немов загублену дитину: він стискав монету і дивився на отвір для опускання монет, але був абсолютно не здатний пов'язати ці два предмети в логічний ланцюжок. Обережно Юніс прийняла в нього монету та опустила її в отвір, його обличчя засвітилося від радості, коли він побачив, як купа монет здригнулась і випала, задеренчавши об металевий піддон.

Решта дня минула безжурно, як завжди. Уперше в Брайтоні без своєї псячої компанії, Бомбардир і Юніс мали змогу разом як слід роздивитись екзотичні принади в інтер'єрі Павільйону. Вони захоплено охали й ахали, розглядаючи люстри, висловлювали свою огиду щодо жаровень з рожнами на кухні, на яких спершу для проби підсмажували якогось нещасливого пса. Коли вони сиділи на лавці в садку, гріючись у коралових променях надвечірнього сонця, Бомбардир узяв Юніс за руку і щасливо зітхнув. Цю мить Юніс збереже в пам'яті як найбільший скарб: – Оце і є чудове місце!

Розділ 41

Темно-синя шкіряна рукавичка належала мертвій жінці. Не надто обнадійливий початок для «Хранителя забутих речей». Наступного дня після запуску сайту їм написала колишня репортерка на пенсії. Вона багато років працювала в газеті й добре пам'ятала той випадок. Її перше справжнє завдання.

Це помістили на першу сторінку. Бідолашній жінці було трішки більше, ніж тридцять. Вона кинулася під потяг. Машиніст був у жахливому стані, сердешний хлопець. Він щойно почав працювати. Їздив сам кілька тижнів. Її звали Роуз. Вона на щось хворіла, казали, «проблеми з нервами». Я пам'ятаю, у неї була маленька донечка, така гарнюща. Роуз носила її фотографію в кишені пальта. Вони надрукували фото в газеті поруч із заміткою. Мені це не дуже подобалося, але мусила слухатися редактора. Я ходила на похорон. І це було огидно, адже від тіла майже нічого не залишилося. Але світлина досі лежала в кишені, а на руці одна рукавичка. Така дрібна деталь, але вона здавалася такою болючою. Того вечора було холодно. Мабуть, тому я пам'ятаю це вже стільки років.

Ішлося про ту рукавичку, яку Саншайн із жахом відкинула, коли та випала з шухляди. Тоді вона ще сказала: «леді мертва» і «вона любила маленьку дівчинку». Лору це приголомшило. Здається, Саншайн була права, вони знову недооцінили її. У неї є особливий дар, і їм варто уважніше до неї дослухатися. Саншайн незворушно прочитала повідомлення. А потім зронила:

— Можливо, її маленька дівчинка хоче забрати рукавичку.

Саншайн вийшла на прогулянку з Морквою. Зараз вона часто виходила, щоб збирати загублені речі для сайту. Тепер вона мала олівець і маленький записник, де могла записувати деталі для таблички, щоб не забути їх. Фредді пішов класти газон одному зі своїх клієнтів, тож Лора залилася вдома сама. Чи, радше, з Терезою.

– Я знаю, знаю, – промовила вона голосно. – Сьогодні пошукаю, я обіцяю.

Після того як Саншайн повідомила їм, що лист Ентоні містить підказку, котрої вони потребують, Лора намагалася згадати, куди вона його поділа. Спершу вона думала, що залишила його на туалетному столику в кімнаті Терези, але двері залишалися замкненими, тож вона ніяк не могла це перевірити. У будь-якому разі навряд чи Тереза приховувала б від неї річ, котру сама ж так бажала, щоб вони знайшли. Навіть Тереза не могла бути аж такою непослідовною. Лора зайшла в кабінет. Спершу вона перевірить пошту. Сайт набував популярності, його переглянули вже сотні людей. Були і два повідомлення. Одне від літньої пані, яка писала, що їй вісімдесят дев'ять років і її вже два роки вважають ледь не хакером у місцевому пенсійному центрі. Вона почула про сайт по радіо і вирішила глянути туди. Вона думає, що елемент пазла, знайдений багато років тому на Коппер-стрит, належить їй. Чи, точніше, належав її сестрі. Вони не дуже ладнали, й одного дня, коли сестра особливо їй допекла, вона поцупила частинку пазла, який сестра якраз складала. А потім вийшла на прогулянку й викинула пазл у стічну канаву. «Звісно, це по-дитячому, – писала жінка, – але мені вдалося їй допекти. Сестра буквально побуряковіла, коли виявила, що бракує одного елемента». Літня леді не бажала забирати цю річ. Її сестра вже давно померла. Але дуже добре, писала вона, що є привід попрактикуватися в написанні імейлів.

Друге повідомлення – від молоді жінки, яка цікавилася резинкою для волосся лаймового кольору. Мати купила їй цю річ, щоб потішити і трохи відволікти перед першим днем у новій школі, бо вона тоді дуже нервувалася. Дівчина загубила резинку по дорозі додому з парку, де вони відпочивали з мамою напередодні, й хотіла б її повернути на пам'ять.

Лора відповіла на обидва повідомлення і заходилася шукати лист Ентоні. До того часу, як Саншайн повернулася з Морквою, Лора за кухонним столом учитувалася в знайомі рядки. Вона знайшла лист у

письмовому столі на веранді, згадавши, що поклала його туди, щоб не загубити. Саншайн зробила для них по любенькій чашечці чаю і сіла біля Лори.

– Що там написано? – запитала вона.

– Що там написано? – поцікавився Фредді, ввалюючись крізь задні двері в обліплених брудом черевиках. Лора і Саншайн обидві поглянули на його ноги і дуєтом скомандували:

– Геть!

Фредді засміявся, поки стягував свої черевики і виставляв їх за двері.

– Стаю підкаблучником! – проголосив він. – А це що?

– Це лист покійного Святого Ентоні, й зараз ми знайдемо підказку, – пояснила Саншайн набагато впевненіше, ніж почувалася Лора.

Лора почала читати вголос, але прояви його щедрості відродили біль утрати, і слова завмерли в її горлі ще до того, як вона змогла дочитати перший рядок. Саншайн обережно взяла лист із її рук і почала спочатку, читаючи повільно та вдумливо, а Фредді допомагав їй з деякими складними словами. Коли вони дійшли до абзацу, де Ентоні просив Лору стати другом Саншайн, обличчя дівчини засяяло усмішкою.

– Але я перша запропонувала тобі дружити, – сказала вона.

Лора потисла їй руку.

– Я дуже рада, що ти це зробила, – відповіла вона.

Фредді ляснув долонями по столу.

– Досить розпускати нюні, дівчата, – сказав він, гойдаючись на стільці. – Яка підказка?

Саншайн лукаво глипнула на нього, але в її погляді відбилася відверта зневага, коли вона зрозуміла, що він не жартує.

– Ти ж несерйозно, – мовила вона, очима шукаючи підтримки в Лори.

– Та це ж може бути будь-що... – несміливо промимрила жінка.

Фредді знову перечитав листа.

– Ну, давай, Джоне Мак-Енрой, ^[81] – звернувся він до Саншайн. – Просвіти нас.

Саншайн зітхнула, як шкільний учитель, розчарований своїми учнями. Вона похитала головою і виголосила:

– Це ж так очевидно!

І коли вона пояснила, вони зрозуміли, що це справді було очевидно.

Розділ 42

Юніс
2011

Сьогодні гарний день. Можна так сказати. Зараз не буває дійсно гарних днів. Найкраще, на що Юніс може сподіватися, це кілька збентежених усмішок, інколи спогад про те, хто вона така, але найбільший подарунок – день без сліз чоловіка, котрого вона кохала майже все своє свідоме життя. Вона прогулювалася з Бомбардиром під руку по клаптику голої землі в оточенні бетонних плит, який керівництво будинку для людей похилого віку «Щасливий притулок» помпезно називало трояндовим садом. Єдине, що тут нагадувало про троянди, це кілька зігнутих, коричневих, немов обпалених вогнем, кущів. Юніс заледве стримувала сльози. І це називалося «гарний день».

Бомбардир хотів доживати свої літа у «Фоллі Енд». Перед тим як він став надто часто провалюватися в забуття, але знав, що це його неминуча доля, він чітко повідомив про це. Коли настане слухна мить, Бомбардир хотів передати Юніс право вирішувати його справи, врятувавши таким чином хоч залишки гідності і власної безпеки від того похмурого майбутнього, з яким він зіткнувся. Він міг довірити цій жінці своє життя, хоч яким нікчемним воно тепер здавалося. Вона завжди чинила правильно. Але Порша втрутилася першою. Озброєна безглуздом, але всемогутнім багатством і почуттям власності, якщо не любов'ю, вона потягла Бомбардира до «спеціалістів», які, без сумніву, з допомогою її грошового заохочення офіційно проголосили його «не здатним ухвалювати раціональні рішення» і цілком узалежнили його від сестри.

Наступного тижня Бомбардира запроторили до «Щасливого притулку».

Юніс боролася до останнього, вона відчайдушно стояла за «Фоллі Енд», але Порша була незворушною. «Фоллі Енд» був «надто далеко» для постійних відвідин, і, так чи так, виголосила вона з дивовижною черствістю, це лише питання часу, рано чи пізно Бомбардир узагалі не розумітиме, де він і що з ним. Проте зараз він іще розумів. І «Щасливий притулок» убивав його.

На диво, Порша навідувала брата. Але це були напружені зустрічі. Тепер вона відчувала до нього лише жалість і страх. Реакція Бомбардира на вияви цих почуттів була однакою: його це пригнічувало. Відмовивши в єдиному проханні, яке справді для нього важило, Порша завалювала брата дорогими, часто безглуздими подарунками.

Бомбардир не мав уявлення, що таке кавоварка, а про те, як нею користуватися, і поготів. Він вилив ексклюзивний крем після гоління в унітаз, а цифрову камеру підставляв під двері, щоб вони не повністю зачинялися. Зрештою більшість часу своїх візитів Порша почала проводити за чаюванням із Сильвією, улесливою доглядальницею, страшенною фанаткою книжок про Гаррієт Готтер, яких на ту мить, на нещастя, набралось аж на трилогію.

Юніс якомога старалася зробити кімнату Бомбардира хоч трохи схожою на дім. Вона принесла речі з його квартири, поставила фотографії Дугласа і Бейбі Джейн на кожну полицю та стіл. Однак цього було недостатньо. Він покидав її. Відходив у свої світи.

Юніс і Бомбардир були в саду не самі. Евлалія годувала сороку залишками тоста від свого сніданку. Евлалія – стара, як світ, жінка, висохла до кісток, із шкірою кольору тушкованого чорносливу, дикими очима і тривожним сміхом. Її покручені руки схопилися за шишки пальців, які вона використовувала, щоб повільно пересуватися, човгаючи ногами. Більшість тутешніх мешканців уникали її, але Бомбардир завжди дружньо вітався зі старою.

Вони безцільно кружляли подвір'ям, як в'язні на майданчику для прогулянок. Юніс не могла витримувати своїх думок, а Бомбардир не міг думати. Евлалія віддала останній шматок тоста чорно-білому птаху, він склював його з землі, глянувши на Евлалію своїм яскравим, немов ягода бузини, оком. Вона замахнулася на нього ціпком і пронизливо заверещала:

– Геть звідси! Геть, а то ще в юшку засунуть! Вони можуть, ти ж знаєш. – Жінка обернулася до Юніс і скосила око, підморгуючи їй. – Нас тут годують усіляким лайном.

Судячи з запаху, який линув з вікна кухні в садок, Юніс зробила висновок, що стара, певно, має рацію.

– Йому капець, оцьому небораці, – раптом промовила Евлалія, виставивши гачкуватий ніготь на Бомбардира і якимось чином при цьому утримавшись на своїх палицях, – геть зовсім здурів.

Потім стара виставила палиці на бетон і розпочала своє болісне й незграбне пересування назад до будинку.

– Але душа в нього гарна, – сповістила вона Юніс, проходячи повз них. – Гарна то гарна, але душа його помирає.

Повернувшись у кімнату Бомбардира, Юніс відсунула штори, щоб впустити трохи світла блілого зимового сонця. Бомбардир мав затишну кімнату на третьому поверсі, чисту й простору, з великими французькими вікнами і гарним балконом. Але на балкон Бомбардиру не дозволяли виходити.

Юніс відчинила вікна вперше, коли відвідувала свого друга. Тоді, спекотного літнього дня, у кімнаті було жарко і душно. Ключ залишили в замку, але доглядальниця, яка прийшла перевірити, як тут Бомбардир, зачинила вікно, а ключ заховала в шафу на стіні. «Здоров'я і безпека», – прогарчала вона до Юніс. Після того Юніс ключа більше не бачила.

– Подивимося фільм?

Бомбардир усміхнувся. Для нього власне життя тепер стало чимось схоже на кепсько виданий несшитий рукопис. Деякі сторінки переплуталися, інші надірвалися, котрісь загубилися навіки. Первісну версію Бомбардиrowі вже не відтворити. Проте він і досі знаходив задоволення у знайомих історіях, переказаних у старих фільмах, які вони стільки разів дивилися разом. Більшість часу тепер він не пам'ятав власного імені, не знав, що він щойно їв на сніданок. Але досі міг вільно цитувати «Велику втечу», «Коротку зустріч», «Найкращого стрільця» та десятки інших своїх улюблених фільмів.

– Як щодо цього? – запитала Юніс, тримаючи диск «Клітки для пташок».

Бомбардир подивився на неї та всміхнувся, на коротку дорогоцінну мить туман розсіявся.

– Мій подарунок на день народження, – і Юніс знала, що її Бомбардир усе ще тут.

Розділ 43

– Він досі тут, – стурбовано мовила Саншайн. Морква зайняв сторожовий пост у повітці, принюхуючись до запаху інших мешканців цього обійстя, і в Саншайн зростала підозра, що серед обідніх страв Моркви могла бути миша. Лора в кабінеті готувалася до зустрічі з людиною, що зв'язалася з сайтом і бажала сьогодні забрати своє загублене майно.

– Не переймайся, Саншайн. Я впевнена, що миші вистачить здорового глузду не показувати свій писок з нори, доки Морква тут.

Саншайн це не переконало.

– Але раптом. Морква загризе мишу і стане убивцею.

Лора усміхнулася. Вона добре знала Саншайн і була певна, що та не відчепиться, доки щось не зробити. Через дві хвилини Лора повернулася, причепила Моркві повідець і відтягнула його з повітки. На кухні вона пригостила пса сосискою й розстебнула його нашийник. До того як Саншайн устигла сказати хоч слово, Лора її заспокоїла:

– Міккі чи Мінні тепер у безпеці. Я зачинила двері повітки і нагодувала Моркву сосискою, він не голодний.

– Він завжди голодний, – пробурчала Саншайн собі під ніс, спостерігаючи, як Морква вилетів з кімнати, очевидно, досі маючи шкоду на гадці.

– Коли до нас завітає та леді? – запитала вона.

Лора подивилася на годинник.

– Вона може з'явитися будь-якої миті. Її звати Аліса, і, я гадаю, коли вона прийде, ти можеш зробити для неї любеньку чашечку чаю.

Немов у відповідь на ці слова, у двері подзвонили, і Саншайн кинулася до парадного входу перше, ніж Лора встигла бодай поворохнутися.

– Добридень, леді Алісо, – урочисто привіталася Саншайн з розгубленим підлітком на порозі. – Я Саншайн. Прошу.

– Яке гарне ім'я.

Дівчина, котру Саншайн провела у передпокій, була високою та стрункою, з довгим білявим волоссям і веснянкуватим обличчям.

Лора простягла їй руку.

– Привіт, я Лора. Рада зустрічі.

Саншайн спритно схопила Алісу за руку й потягла її в садок, поки Лора на кухні заварювала чай. Коли вона вийшла з тацею і наборами для чаювання, то застала Алісу і Саншайн за обговоренням музичних кумирів.

– Нам обом подобається Девід Бові, – гордо проголосила Саншайн, щойно Лора почала розливати чай.

– Упевнена, він би цим утішився, – усміхнулась Лора. – Який тобі чай? – спитала вона Алісу.

– Будівельницький. ^[82]

Саншайн стурбовано кркнула:

– Не певна, що ми знаємо такий, – звернулася вона до Лори.

– Не хвилюйся, Саншайн, – заспокоїла її Аліса, – це я просто неправильно висловилася. Я мала на увазі: достатньо міцний, з молоком і двома ложечками цукру.

Аліса прийшла забрати дитячу парасольку, білу з червоними сердечками.

– Насправді я її не губила, – пояснила вона, – й я не можу бути абсолютно певна, що її призначено саме для мене...

Саншайн схопила парасольку, яка вже лежала на столі, і передала її Алісі.

– Так і є, – просто підтвердила вона.

Утім, Лора зауважила, судячи з виразу неприхованого обожнювання, з яким її подруга дивилася на Алісу, Саншайн, не замислюючись, віддала б своїй новій знайомій усе родинне срібло і Падую на додачу.

Аліса взяла парасольку і ніжно погладила її складки.

– Це сталося під час моєї першої подорожі до Америки, – розповіла дівчинка. – Мама взяла мене до Нью-Йорка. Для неї це був іще один робочий вихідний. Мама працювала редактором журналу мод, і їй призначили інтерв'ю з перспективним дизайнером, який мав

шанси стати зіркою на нью-йоркському модному небосхилі. Як виявилося, він таки став. Але все, що про нього пам'ятаю я, це те, з якою огидою він глянув на мене, мов я щойно втекла з лепрозорію. Очевидно, той чоловік терпіти не міг дітей.

– Які ще леп-зорі? – запитала Саншайн.

Аліса глянула на Лору, але потім вирішила усе пояснити сама.

– Це таке місце, куди в давні часи запроторювали людей, що страждали від тяжкої недуги, у них навіть пальці на руках і ногах відпадали.

Лора готова була закластися на кругленьку суму, що наступні п'ять хвилин Саншайн перераховуватиме пальці Аліси. Слава Богу, та була у сандалях.

– На прогулянки містом часу майже не залишилося, – вела далі Аліса, – але мати пообіцяла зводити мене до скульптури Аліси в Дивосвіті, що в Центральному парку. Пам'ятаю, я була в захваті. Думала, що скульптуру так назвали на мою честь.

Скинувши сандалі, вона занурила ноги в холодну траву. Саншайн старанно копіювала її рухи.

– Того дня дощило, мама вже запізнювалася на наступну зустріч, отож була не в найкращому гуморі, але я почувалася дуже щасливою, весело бігла попереду... А коли ми дійшли до скульптури, там стояв дещо дивний чорношкірий здоровань, із дредами й у величезних черевиках, він там роздавав парасольки. Здоровань присів біля мене, потис мені руку. Я досі пам'ятаю його обличчя. Така суміш доброти і печалі, а звали його Марвін.

Аліса допила чай і з підлітковою безпосередністю налила собі з чайника ще.

– Тоді моєю улюбленою казкою був «Велетень-себелюб» Оскара Вайлда. Марвін скидався на велетня, але він не був себелюбом. Він роздавав речі. Безплатні парасольки. Так чи так, коли мама застала мене з ним, вона відтягла мене геть. Якби ж лише це. Вона ображала його. Марвін намагався дати їй парасольку, а вона поводитись, як справжня сучка.

Саншайн здивовано підвела брови, коли почула це випадково зронене лайливе слово, та з вуст Аліси їй подобалася навіть лайка.

– Він промайнув у моєму житті лише на мить, але я ніколи не забуду його обличчя, коли мене відтягнули геть.

Вона важко зітхнула, а потім усміхнулася, бо їй спав на думку інший спогад:

– Я послала йому рукою поцілунок, і він спіймав його.

Дата на табличці парасольки збігалася з датою відвідин Алісою Центрального парку, крім того, парасольку знайшли на скульптурі. Ці деталі цілком вдовольнили Лору.

– Гадаю, вона справді призначалася для тебе.

– Я на це сподіваюся, – відповіла Аліса.

Решту дня Морква гарчав на повітку, а Саншайн торохтіла про свою нову подругу Алісу. Аліса вивчає в університеті англійську літературу та драму. Аліса захоплюється Девідом Бові, Марком Воланом і Бон Джові. А вже традиційну «любеньку чашечку чаю» витіснив варіант «будівельницький».

Того дня за пізньою вечерею Лора розповіла Фредді про їхню відвідувачку.

– Значить, працює, – сказав Фредді. – Я маю на увазі сайт. Це саме те, чого хотів Ентоні.

Лора похитала головою:

– Ні, не зовсім. Пам'ятаєш, що написано в листі? *«Якщо вдасться зробити щасливою хоч одну людину, зцілити бодай одне розбите серце, це зробить усі мої речі безцінними»*. А цього я ще не зробила. Звісно, Аліса була рада знайти парасольку, але ми не можемо бути впевненими, що ця річ чимало для неї важить. А та дівчина, яка забрала резинку для волосся, взагалі за нею не тужила.

– Це лише початок, – зауважив Фредді, підводячись, щоб прогулятися перед сном з Морквою навколо повітки, – врешті-решт ми досягнемо мети.

Та якби ж то йшлося тільки про загублені речі! Після того як Саншайн розшифрувала її, підказка здавалася такою простою. Річ, із якої все почалося. Ентоні називав її «останньою ниткою, що зв'язувала його з Терезою», і коли він загубив ту річ у день смерті Терези, цю останню нитку було розірвано. Якщо медальйон з її першого причастя дійсно міг поєднати Терезу з Ентоні, де, милостивий Боже, їм його шукати? Фредді пропонував розмістити на сайті оголошення про загублену річ, яку розшукують, але вони навіть не знали, як цей медальйон виглядає чи де Ентоні його загубив, отож у них практично не було інформації, щоб сподіватися його знайти.

Лора прибрала зі столу тарілки. Минув довгий день, і вона втомилася. Те вдоволення, яке вона відчула після відвідин Аліси поступово розвіялось і змінилося на вже знайоме почуття безсилля.

А на веранді знову заграла музика.

Розділ 44

Юніс
2013

У вітальні «Щасливого притулку» знову заграла музика. «Charmaine» Мантовані. Спершу тихенько, а потім чимраз голосніше. Надто голосно. Еді накрутила звук на повну. Скоро сама вона кружляла бальною залю в ритмі глісандо^[83] в піні мережив і блискіток. Ногам так зручно ступати в її найкращих золотавих танцювальних черевичках, а пустотливі вогники крутяться навколо різнобарв'ям веселки.

Коли Юніс і Бомбардир проходили через вітальню, прямуючи до кімнати Бомбардира, вони побачили пошарпану нічну сорочку, у якій заледве вгадувалася худа старезна жінка у картатих капцях, із залишками сивого волосся на голові. Вона заледве човгала по кімнаті із заплющеними очима, ніжно обіймаючи когось невидимого. Раптом з іншого крісла хтось почав стукотіти ціпком і сипати прокльонами.

– Тільки не знову! Господи Ісусе! Тільки не знову! Тільки не знову! Тільки не знову!

Це зі свого крісла підводилась Евлалія.

– Тільки не колонки, зовсім здуріла ця смердюча сучка! Дай же нам спокій! – заревіла вона, пожбуривши одну зі своїх палиць в Еді. Палиця і на мільйон не підлетіла до старої танцюристки, але та застогнала, сльози покотилися з її очей, а сеча полилася між ніг на капці.

Евлалія звелася на ноги, опираючись на ту палицю, яка в неї ще залишилася.

– А тепер ця стара шкапа ще й обісцялася! – люто прошипіла Евлалія, розбризкуючи слину.

Юніс спробувала відтягти Бомбардира, але він немов приріс до підлоги. Деякі мешканці почали плакати та кричати, а декотрі спокійно спостерігали на віддалі. Чи принаймні вдавали спокій. Двоє з персоналу заспокоїли Евлалію, а Сильвія забрала бідолашну Еді. Стара тремтіла і скиміла, сеча капала з пелени її нічної сорочки, поки вона човгала, хапаючись за руку Сильвії і гадаючи, де ж поділася бальна зала.

Повернувшись у прихисток кімнати Бомбардира, Юніс зробила йому чашку чаю. П'ючи чай, Юніс розглядала поповнення Бомбардирової колекції крадених речей. Він почав красти предмети, які йому були геть зовсім не потрібні. Ваза, чайна чашка, столові прилади, рулони пластикових пакетів для сміття, парасольки. Він ніколи не крав з кімнат інших мешканців, тільки із загальних місць. Симптом його хвороби, мабуть. Дрібні крадіжки. Але він і губив речі також. Наприклад, слова, він губив слова, як дерево восени втрачає листя. Ліжко міг назвати «м'який прямокутник для сну», олівець – «паличка з сірою серединою, щоб нею писати». Замість слів він говорив підказками чи, усе частіше, не говорив узагалі. Юніс запропонувала подивитися фільм. Юніс і Бомбардир так довго були колегами і найкращими друзями. Випадкові коханці Бомбардира з'являлись і зникали, але Юніс залишалася. Вони стали, як чоловік і дружина, тільки без сексу й без свідоцтва про шлюб, і від їхніх колись таких насичених стосунків zostалися лише нікчемні уламки – прогулянки і перегляд фільмів.

Бомбардир обрав фільм «Пролітаючи над гніздом зозулі».

– Ти впевнений? – запитала Юніс.

Вона сподівалася, що він вибере щось веселіше після тієї сцени, свідками якої вони щойно стали. Але Бомбардир був непохитний. Коли вони дивилися на пацієнтів психіатричної лікарні, які вервечкою тинялися на дворі для прогулянок, Бомбардир указав на екран і підморгнув їй.

– Прямо, як ми, – сказав він.

Юніс подивилася йому в очі й була шокована ясністю погляду. Це був справжній Бомбардир – дотепний і веселий. Він так рідко повертався. І чи надовго? Навіть найкоротші візити були безцінними, але вони переповнювали її тугою. Він скоро піде від неї. Але куди?

Цей фільм вони дивилися багато разів, проте цього разу все було інакше.

Коли Вождь поклав подушку на жахливо безтямне обличчя Мака і задушив його, Бомбардир узяв Юніс за руку й вимовив свої три останні слова:

– Забери. Мене. Звідси.

Він нагадував їй про обіцянку. Юніс дивилася на екран і все міцніше стискала руку Бомбардира, а велетень Вождь вирвав мармуровий кулер для води з ванної, пожбурих його в масивне загразоване вікно і вирвався на свободу. Коли почалися титри, Юніс не могла поворухнутися. Бомбардир узяв її за другу руку. В його очах бриніли сльози, але він усміхався, коли прошепотів самими губами: «Будь ласка».

Перш аніж Юніс устигла відповісти, без стуку увійшла медсестра.

– Час приймати ліки, – метушилася вона, брязкаючи ключами від настінної шафи. Вона відчинила шафку і щойно почала шукати таблетки, коридором розлігся жахливий крик, за яким одразу ж почувся неприємний сміх Евлалії.

– Знову ця чортова жінка! – вилаялася медсестра і кинулася в коридор, залишивши шафку для ліків відчиненою.

Юніс уже час іти. Пора, але поки вона тут, у неї ще є Бомбардир, отож вона не може змусити себе підвестися. Проте кожна хвилина – це лише межа між зараз і потім, хвилини нічого не змінять. Бо рішення ухвалено. Юніс знала, що це єдина можливість, єдина мить, коли її кохання до цього чоловіка дасть немислиму силу, якої вона потребує. Пора. Відбиток ключа залишився в неї на долоні, так сильно вона його стисла. Юніс відімкнула вікна, розчинила їх. Їй так хотілося востаннє обійняти Бомбардира, відчувати його тепло і дихання біля себе. Але Юніс знала, якщо зробить це, то похитнеться, тож замість цього вона передала йому ключ і поцілувала в щок.

– Я не піду без тебе, Бомбардире, – прошепотіла вона. – Я тебе так не залишу. Ти підеш зі мною. Ходімо.

Вона вийшла з кімнати.

Розділ 45

У БУДИНКУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

ЗАГИНУВ ЧОЛОВІК

Поліція розслідує смерть мешканця будинку для людей похилого віку «Щасливий притулок» у Блекгіті. Чоловік випав з балкона третього поверху в суботу ввечері. Покійний, ім'я якого не розголошується, був видавцем на пенсії, страждав на хворобу Альцгеймера. Розтин тіла відбудеться наприкінці цього тижня, а поліція й далі розслідує випадок, що кваліфікується як «смерть за нез'ясованих обставин».

Газета «London Evening Standard»

Розділ 46

– У кабінеті небіжчик, – буденним тоном оголосила Саншайн.

Вона прийшла шукати Лору, яка в саду зрізала троянди, щоб поставити в будинку, повідомила свою новину і потягла її готувати обід. Морква ліниво розвалився на осонні, задерши ноги догори, але коли з'явилася Саншайн, пес скочив на лапи, вітаючи її.

Минув рік з того часу, як сайт запрацював, тепер Лора й Саншайн були дуже зайняті. Саншайн навчилася виставляти фотографії і описи знахідок на сайті, а Фредді навіть показав їй, як завести сторінку «Хранителя забутих речей» на Інстаграмі. Лора відповідала на повідомлення. Вони досі працювали з речами, які зібрав Ентоні, а також додавали нові, що їх Саншайн приносила зі своїх прогулянок з Морквою. Лора і Фредді при нагоді теж підбирали загублені речі, якщо такі траплялися на їхньому шляху, а ще їм почали поштою надсилати знахідки люди з інших куточків країни. Через це речей у кабінеті не меншало.

– Небіжчик? Ти впевнена?

Саншайн зневажливо глянула на неї. Лора попрямувала до кабінету, щоб пересвідчитися в цьому самій. Там Саншайн указала їй на небесно-блакитну коробку з-під печива «Huntley & Palmers». На табличці був напис:

Коробка з-під печива «Huntley & Palmers»,

імовірно, з людськими останками.

Знайдено в шостому вагоні від голови поїзда

з Лондон-Бридж до Брайтона о 14:42.

Особа покійного невідома.

Благослови Господь його душу, хай спочиває з миром.

Похоронна контора «Льюпін і Бутл» (з 1927 року) розташовувалася в кутку залюдненої вулиці навпроти кондитерської. Зупинившись біля будівлі, Юніс усміхнулася сама до себе, вона згадала про місіс Дойл і подумала, що кращого місця для останньої подорожі Бомбардира годі вигадати. Від дня його смерті минуло вже шість тижнів, а їй досі нічого не сповістили про похорон. Коронер^[84] зрештою постановив «смерть унаслідок нещасного випадку», але персонал «Щасливого притулку» гостро критикували за недбале ставлення до здоров'я і безпеки їхніх мешканців, адміністрація притулку заледве змогла уникнути судового процесу. Порша вимагала голову Сильвії в підкладному судні. Вона екстравагантно тужила за братом перед пресою, але Юніс гадала, її горе було справді викликане втратою чи додатковою можливістю вийти на публіку перед наступним турне презентацій своєї книжки. Порша тепер була надто знаменита, щоб безпосередньо спілкуватися з Юніс. Для таких справ вона найняла асистентів. Саме з цієї причини Юніс наразі стояла перед ідеально чистою вітриною і роздивлялася модель катафалка, запряженого кіньми і зі смаком прикрашеного букетами лілей. Єдина інформація, якої вона змогла домогтися від найнижчого за рангом асистента Порші, це назва похоронної агенції, яка організовувала похорони. Вона могла і просто зателефонувати сюди, але спокуса навідатися до будівлі, де лежало тіло Бомбардира, була занадто сильною. Коли теленькнув дзвіночок при вході, жінка на ресепшені підвела голову і щиро всміхнулася відвідувачці. Поліна – огрядна жінка, вдягнена в найкращий одяг «Marks & Spencer», –

поширювала навколо себе ауру доброти і співчуття. Вона чимось нагадувала коричневу сову. На жаль, саме цій приємній леді довелося повідомити Юніс найжорстокішу новину з тих, які жінка чула у своєму житті:

– Церемонія була дуже скромна. У крематорій допустили лише членів родини. Усе організувала його сестра, та сама, що пише жахливі книжки.

Поліна вимовила слово «сестра» з такою антипатією, що стало зрозуміло: на її погляд, Порша навряд чи заслужила на це звання. Юніс відчула, як світ закрутився довкола, вона поповзла на підлогу. Невдовзі після цього Юніс на дивані пила гарячий солодкий чай з ложкою бренді, а Поліна поплескувала її по руці.

– Це просто шок, моя люба, – втішала вона відвідувачку. – Ваше обличчя зблідло, як у привида.

Підбадьорена чаєм, бренді й печивом, Юніс змогла вислухати всю жахливу історію, яку розповіла Поліна. Порша хотіла, щоб кремація відбулась якомога швидко і тихо.

– Вона, бач, відбувала у своє книжкове турне і не хотіла порушувати графік, – Поліна сьорбнула чаю і похитала головою, висловлюючи таким чином своє засудження Порші. – А коли повернеться, то хоче влаштувати тут виставу – панахиду й поховання попелу. Запросила «усіх, кого лише можна», і музику виконуватиме хор янголів, яким диригуватиме Його Святість Папа, судячи з того, що вона промовляла. Мабуть, затьмарить церемонію Принцеси Діани.

Юніс слухала з жахом.

– Але він хотів зовсім не цього, – прошепотіла вона. – Він сказав мені, чого хоче. Він був коханням мого життя.

А тепер насамкінець вона його підведе.

Поліна уміла добре слухати й витирати сльози. Така в неї робота. Проте глибоко всередині за респектабельним костюмом й ідеально напрасованою блузкою билось хоробре серце неформалки. Колись давно її волосся, зараз укладене в білявий боб, було рожевим, а на носі досі залишався шрамик від пірсінгу. Вона передала Юніс іще одну серветку.

– Сьогодні хлопці на великому похороні. Я зазвичай цього не роблю, але... Ходіть за мною!

Вона провела Юніс через ресепшн униз по коридору, повз кухню для персоналу, каплицю та інші різноманітні кімнати до місця, де зберігались останки померлих, чекаючи, поки їх заберуть. З котроїсь полиці вона зняла велику дерев'яну урну, перевірила її табличку.

– Оце він, – промовила вона. Потім глянула на годинник. – Я залишу вас із ним, щоб ви могли попрощатися. Хлопці повернуться лише через годину, тож вас не потурбують.

Менше ніж за годину після цього Юніс сиділа в потязі, а останки Бомбардира в коробці з-під печива «Huntley & Palmers» лежали поруч на сидінні. Тільки-но Поліна пішла, треба було думати й діяти дуже швидко. На маленькій кухні, де Поліна заварювала чай, Юніс знайшла пластиковий пакет і коробку з-під печива. Вона пересипала печиво в пакет, а потім поклала рештки Бомбардира в коробку з-під печива. Наповнила урну печивом, але печиво виявилось залегке. Панічно шукаючи, що б іще туди покласти для ваги, в одній з кімнат Юніс натрапила на коробку зі зразками декоративного гравію. Вона жбурнула в урну кілька жмень камінців, закрила кришку так щільно, як тільки змогла, і повернула її на полицю. Коли Юніс проходила через ресепшн, стискаючи коробку в руці, Поліна з-за свого столу навіть не глянула на неї, тільки помахала, щоб побажати удачі. Вона не помітила коробку.

Провідник свиснув у свій свисток, а Юніс рефлекторно стисла коробку й усміхнулася.

– До Брайтона!

Лора була шокована. Вона взяла коробку та обережно потрусила її. Коробка, напевно, повна-повнісінька.

– Не труси! – застерегла її Саншайн. – Ти його розбудиш. – Вона захихотіла з власного жарту.

Лора подумала, які ще таємниці приховують стіни цього кабінету?

– Не дивно, що тут оселилися привиди, – сказала вона до Саншайн.

Після ланчу Лора допомогла Саншайн вивісити оголошення про коробку з-під печива на сайті, але, напевно, це така річ, яку ніхто не шукатиме.

Того вечора Фредді, Лора, Саншайн, Морква, Стелла і Стен обідали в саду «Зниклого Місяця», святкуючи день народження сайту Хранителя забутих речей. Саншайн пригадувала цікаві історії про речі, які там розміщувалися, але особливо багато вона говорила про коробку з-під печива.

– Оце найбезглуздіша загублена річ, – сказала Стелла, порпаючись у «ракових шийках, обсмажених у картоплі, нарізаній вручну». – І хто, Боже милий, кладе прах людини, яку любив, до коробки з-під печива?

– Може, саме для того, кохана, – висловив припущення Стен. – Може, навпаки, цього бідолаху в коробці не любили і хотіли його позбутися.

– А може, то навіть не людські останки. Можливо, просто попіл від чийогось вогнища. Саме на те воно і схоже, – зауважив Фредді, зробивши довгий ковток холодного пива.

Саншайн уже хотіла йому заперечити, але Фредді підморгнув їй, і вона зрозуміла, що він просто жартує.

– Це мертвий чоловік, і вона кохала його все життя. Та жінка прийде й забере його, – впевнено проголосила Саншайн.

– Добре, – відповів Фредді. – Закладімося. Що ти поставиш на те, що хтось прийде й забере коробку?

Саншайн насупилася від зосередження і згодувала Моркві кілька чипсів, поки думала над цим серйозним питанням. Раптом усмішка осяяла її обличчя, вона відкинулася назад на стільці, схрестила руки на грудях з переможним виглядом.

– Якщо я права, ти одружишся з Лорою.

Лора від несподіванки пролила вино.

– Гей, гей, притримай коней, дівчино! – гукнув Стен. – Оце так! Саншайн, ти знаєш, що і де сказати.

Лора відчула, як її обличчя залилося багрянцем. Стелла і Стен весело засміялися, а Саншайн усміхалася від вуха до вуха. Лора була готова провалитися крізь землю, вона швидко перехилила свій келих вина й замовила собі ще. Фредді сидів мовчки. Він виглядав

знудженим і розчарованим, але, зиркнувши на присоромлене обличчя Лори, Фредді підвівся та простягнув Саншайн руку.

– Закладаюся!

Спекотного вечора, напоєного теплим оксамитовим ароматом троянд, Фредді й Лора прогулювалися в саду. Морква шукав когось у чагарниках. Лора досі дратувалася через заклад Фредді з Саншайн. А сам Фредді усю дорогу додому мовчав. Хоч вони були разом уже рік і Фредді тепер фактично жив у Падуї, вони ніколи нічого не планували на майбутнє. Лора вважала, що їй пощастило знайти своє кохання, але боялася прогнати щирі почуття, спробувавши узаконити їхні взаємини. А вона кохала його. Це було зовсім не те підліткове божевілля, що накрило її з Вінсом. Почуття до Фредді переросло в незламну любов, що почалася з іскри пристрасі та ствердилася в дружбі й довірі. Але разом з її коханням до цього чоловіка зростав і її страх утратити його; кохання й страх тісно переплелися в її душі, плекаючи одне одного. Лора відчувала потребу щось сказати:

– Оцей заклад із Саншайн ні до чого тебе не зобов'язує. Я не очікую, що ти...

Їй стало так незручно, що вона навіть не знала, як закінчити. Раптом Лора зрозуміла, що вона хоче вийти заміж за Фредді й саме тому слова Саншайн так її засмутили. Дівочі мрії й сподівання щодо «вони жили довго і щасливо» перетворили на жарт, і Лора почувалася так, немов з неї посміялися.

Фредді взяв її за руку й розвернув обличчям до себе:

– Заклад закладом, але я людина слова!

Лора вихопила руку. Тієї миті всі сумніви щодо їхніх стосунків, увесь страх невдачі й розчарування, усі думки про власну недосконалість виринули на поверхню, щоб улаштувати справжню бурю.

– Не хвилюйся, – вибухнула вона, – тобі не знадобиться план втечі! Я цілком свідомо того, що в цих стосунках намагаюся стрибнути вище від голови!

– Ух, як закрутила, – тихо відповів Фредді. – Значить, ми «стрибаємо вище від голови».

Він намагався якось угамувати вихор почуттів, який охопив Лору, але вона його не слухала.

– Не треба мені добродійності! Бідолашна Лора! Та вона вже й немолода! Не змогла вберегти чоловіка від коханки, і її єдине побачення за роки завершилося катастрофою, так ти думав, Фредді? Візьму її, хай відчує, що хоч чогось варта, а потім, коли трапиться хтось кращий, тихо розійдемося!

Немов та пташка, що заплуталася в тенетах звіролова, чим більше Лора боролася зі своїми емоціями, тим більше заплутувалася. Вона знала, що несправедливо звинувачує Фредді, але просто нічого не могла з собою вдіяти.

Полетіли образи і дорікання, а Фредді мовчки чекав, коли вона опанує себе. Нарешті Лора обернулася, щоб іти в дім, а він озвався до неї:

– Лоро! Заради Бога! Чи ти не бачиш, як я кохаю тебе? І я збирався освідчитися тобі, – він сумно похитав головою. – Треба було все спланувати. Але Саншайн випредила мене.

Лора зупинилася на порозі, та не змогла змусити себе обернутися до нього, нарешті, краючи собі серце, вона вимовила відчайдушну подяку за ці його слова:

– Я б відповіла «ні».

Коли Лора зайшла до будинку, мовчазні сльози котилися її обличчям, а десь у темряві трояндового саду було чути чийсь ридання.

Розділ 47

Юніс
2013

Порша влаштувала печиву пишний похорон. Вона бажала для цього дійства Собор Святого Павла чи Вестмінстерське абатство, але виявилося, що навіть її непристойного багатства не досить, щоб купити таку честь, отож вона зупинилася на бальній кімнаті розкішного готелю в Мейфері.^[85] Юніс сиділа ззаду на призначеному для неї кріслі, що, як і всі інші крісла в цій кімнаті, було декороване вишуканим бантом із чорного шифону, і роздивлялася шикарну обстановку. Ця зала й справді приголомшувала – вигнута дерев'яна підлога, старовинні дзеркала від підлоги до стелі, відголоски «Лакримози»^[86] Моцарта в прохолодному повітрі, досконала акустика. Або, може, Порша запросила Лондонський філармонічний оркестр і Лондонський симфонічний хор, які підспівували десь за лаштунками. Люстри відображали гігантські букети екзотичних лілій і орхідей, які купчилися на полицях і п'єдесталах, схожих на трифідів-альбіносів.^[87]

Юніс прийшла з Гевіном, шкільним товаришем Бомбардира, який заробляв собі на життя, стрижуци, фарбуючи і завиваючи волосся як справжніх, так і фальшивих знаменитостей. Його список клієнтів став основною причиною, чому Порша зволила його запросити.

– Чорт забирай! – прошепотів Гевін собі під ніс. Ну, майже під ніс. – Що за збіговисько?! Більшість цих людей не знали Бомбардира з Бардота.

Він презирливо усміхнувся фотографу, який тинявся туди-сюди проходом між рядами сидінь, клацаючи час від часу «скорботних», яких могла упізнати публіка. Порша продала права на висвітлення події глянцевою журналу, який інтелігентна жінка могла читати хіба

що в перукаря. Місця посіли здебільшого друзі, соратники і підлизи самої Порші, випадкові знаменитості розріджували юрму, неначе рідкісні блискітки, що сяяли то там, то тут на темній нецікавій сукні. Друзів самого Бомбардира посадили позаду біля Юніс і Гевіна, мов театралів на гальорці.

Посеред кімнати на столі, оздобленому квітами, стояла урна. Обабіч урни розташовувалися гігантських розмірів фотографії Бомбардира в рамці («Він би ніколи не обрав цю, – прошепотів Гевін. – Тут зачіска просто жахлива») і дитяча світлина Бомбардира й Порші, Порша сидить на рамі його велосипеда.

– Їй неодмінно треба впхати і свою пику в рамку, чи не так! – пхикнув Гевін. – Не змогла дозволити брату побути зіркою хоч би на власному похороні. Але я принаймні змусив її запросити справжніх друзів Бомбардира і внести в програму цього лайна дещо особливе, що Бомбардирові сподобалося б.

Юніс вражено запитала:

– Як це тобі вдалося?

Гевін усміхнувся:

– Шантаж. Я пригрозив, що піду в газети, якщо вона цього не зробить. «Егоїстична сестра зневажила передсмертну волю брата» – такий заголовок не припав би до серця її видавцю, і вона про це знає. До речі, а де це Пишноголовий Брюс? – він обвів поглядом ряди голів попереду, шукаючи порушника гарного смаку.

– О, я думаю, він з'явиться з Поршею, – відповіла Юніс. – Що ти робиш?

Гевін виглядав неабияк задоволеним.

– Це сюрприз, але я дам тобі підказку. Пам'ятаєш весілля на початку «Реальної любові»,^[88] де оркестранти ховаються серед присутніх гостей?

Перед тим як він устиг пояснити, музика змінилася, і Порша з її почтом вже мчала проходом під «O Fortuna» з «Карміни Бурані». Вона надягла білий брючний костюм від Армані і крилатий капелюшок розміром з тракторне колесо, замотаний чорним плямистим мереживом.

– Святий Ісусе! – пхикнув Гевін. – Можна подумати, що вона збирається заміж за Міка Джаггера.

Він схопив Юніс за руку, заледве стримуючись від реготу. Очі Юніс наповнилися сльозами. Сльозами сміху. Вона жалкувала, що тут немає Бомбардира і ні з ким розділити такі приємні хвилини. Юніс шкодувала, що взагалі не знає, де Бомбардир зараз. Вона ще не сказала Гевіну. Чекала на слухну мить. Програма виявилася несподівано розважальною. Дитячий хор місцевої школи – приватної і дуже ексклюзивної – проспівав «Over the Rainbow»,^[89] Брюс від імені Порші виголосив прощальну промову, а актриса з дешевої мильної опери прочитала вірш Вінсента Г'ю Одена.^[90]

Молитви проказав відставний єпископ, батько давньої подруги Порші. Вони були короткі й нерозбірливі, мабуть, через віскі, яке він випив за сніданком. Чи, може, замість сніданку.

І нарешті настала черга Гевіна.

Він підвівся зі свого крісла і став у проході. Використовуючи мікрофон, який він ховав під своїм кріслом, Гевін звернувся до присутніх з театральним пафосом.

– Леді та джентльмени, присвячується Бомбардиру!

Він сів на своє місце, а зала заворушилася в передчутті. Гевін лукаво підморгнув Юніс.

– Шоу починається, – прошепотів він.

Прозвучав пронизливий акорд, і десь у глибині кімнати заспівав ніжний чоловічий голос у супроводі фортепіано. Голос належав приголомшливо вродливому чоловікові з елегантним макіяжем очей, одягненому в бездоганний вечірній костюм. Перші ноти «I Am What I Am» із «Клітки для диваків»^[91] заповнили притихлу залу, а Гевін задоволено потер руки. Співак дійшов до середини зали – і мелодію пісні підхопили шестеро дівчат, які завбачливо сиділи коло проходу. Вони вставали по черзі, скидаючи плащі, що личили до похорону, демонструючи відверті сукні, коштовності й пір'я. Юніс дивувалась, як їм удавалося досі сидіти в такому одязі. До тієї миті, коли прекрасне створіння і його екстравагантне оточення дійшли до місця виступу, пісня досягла кульмінації. Перед урною співак обернувся до аудиторії, щоб проспівати останні рядки, а хор за його спиною вибивав ритм ногами. Тільки-но прозвучала фінальна нота, уся зала зірвалася в стихійних оваціях. Порша мовчки покинула приміщення.

Гевін безсоромно тішився своїм тріумфом усю дорогу до сільського кладовища в Кенті, де печиво мали поховати біля Грейс і

Годфрі. Порша забезпечила всіх жалібників транспортом – чорними строгими «лімузинами», але Юніс і Гевін вирішили подорожувати своїм ходом на «ауді» Гевіна, слухаючи популярні мелодії і насолоджуючись солоними чипсами. Юніс почувалася трохи винною за те, що Годфрі й Грейс муситимуть розділити могилу з печивом-самозванцем, але вона сподівалася, що, зважаючи на обставини, вони б зрозуміли й схвалили її дії, адже в неї не було іншого виходу. Коли вони ступили на цвинтар, де Юніс пообіцяла виконати останню волю Бомбардира, вона зізналася Гевіну в усьому.

– Матір Божа і Денні ла Рю!^[92] – вигукнув він. – Моя дівчинко! І що ти збираєшся тепер робити?

Юніс поправила свій капелюшок, дивлячись у водійське дзеркало, і потяглася до ручки:

– Не маю жодного уявлення!

Розділ 48

Ширлі увімкнула комп'ютер і перевірила голосову пошту. Ранок понеділка завжди насичений через безпритульних тварин, яких привозили за вихідні. Вона працювала в притулку для собак і котів у Баттерсі вже 15 років і бачила багато змін. Але дещо не змінювалося ніколи: бездомні тварини досі потребували притулку. Прибула пошта, і Ширлі почала сортувати купу конвертів. Один з них був підписаний авторучкою. Адресу написано крупним оригінальним почерком. Цей конверт зацікавив Ширлі. Усередині вона знайшла написаний від руки лист.

Усім причетним!

Прийміть, будь ласка, пожертву в пам'ять про мого любого брата, який нещодавно помер. Він дуже любив собак і колись узяв собі двох з Вашого притулку. Єдина умова цієї пожертви: ви маєте помістити на території притулку в людному місці пам'ятну табличку «У пам'ять про Бомбардира – дбайливого сина й брата, вірного друга та відданого любителя собак. Спочивай з миром разом із Дугласом та Бейбі Джейн».

Я пришлю свого повіреного, щоб перевірити, чи ці умови виконано як слід.

З найкращими побажаннями,

Порша Броклі

Ширлі похитала головою, не ймучи віри своїм очам. Чорт забирай! Справді, пожертви приймалися зі вдячністю, але така табличка теж улетить у копійчку. Вона звернула увагу на чек, пришпилений скріпкою до листа, і мало не знепритомніла. Нулі

юрмилися біля двійки, як мильні бульбашки, що вилетіли від дмухання в кільце.

Розділ 49

Лора відчувала, що балансує на краю прірви, і невідомо, що її очікує за мить – політ чи падіння. Вона знала, що цей день проведе на самоті. Саншайн випала рідкісна нагода вийти кудись із мамою, а Фредді вона не бачила від часу тієї жахливої розмови в трояндовому саду. Лора телефонувала йому, але лише прослуховувала автовідповідач, а потім залишала щирі й запобігливі вибачення, проте, здається, було вже надто пізно. Ніхто не відповідав, і Фредді не повертався в Падую з того вечора. Вона не знала, що ще зробити. Саншайн запевняла її, що Фредді повернеться, але Лора тепер упевнилась, що втратила його назавжди. Вона спала уривками і прокидалася, усвідомлюючи свій новий статус «без чоловіка», у стані, що можна охарактеризувати, як щось середнє між відчаєм і депресією. Будинок теж гнітив її. Навіть Морква не міг заспокоїтись і швендяв туди-сюди, клацаючи кігтями по плитці. Доки Лора чекала на свою відвідувачку, її здавалося, що ось-ось почнеться буря. Останніми днями Падую принишкла. Двері до спальні Терези залишалися зачиненими зсередини, музика більше не грала. Але це була не та тиша, яка приходить із спокоєм і вдовolenням. Це – гірка тиша, що її принесли спустошення й поразка.

Лора підвела Терезу та Ентоні. Його остання воля залишилася невиконаною.

Хтось прийде забрати прах у коробці з-під печива. Вони домовилися про зустріч. Лора не сказала про це Саншайн і не лише через заклад. Вона хотіла повернути прах сама. Лора не могла навіть собі пояснити причини, але їй здавалося це дуже важливим. Рівно о другій, як і було домовлено, у двері подзвонили, і Лора відчинила

маленькій стрункій шістдесятилітній жінці, стильно одягненій та у крислатому капелюшку темно-синього кольору.

– Я Юніс, – відрекомендувалася пані.

Лора потисла запропоновану руку і відчула, як починає танути та тривога, що досі її охоплювала.

– Чаю чи, можливо, чогось міцнішого? – запитала Лора. Невідомо чому, їй здавалося, що в них є причини святкувати.

– Знаєте, я б не відмовилася випити. Я вже втратила надію колись його знайти. І зараз, коли це майже справдилося, трохи хвилююся.

На честь Ентоні Лора налила їм джин з лаймом, і вони вийшли зі своїми напоями у садок, по дорозі прихопивши коробку з-під печива з кабінету. Коли Юніс сіла, тримаючи склянку однією рукою, а другою притискаючи до себе коробку з-під печива, її очі наповнилися сльозами.

– О Господи! Я перепрошую. Яка я дурна! Але ви навіть не уявляєте, що це для мене означає. Ви щойно зцілили розбите серце старої жінки.

Вона трохи відпила джину і глибоко зітхнула.

– А тепер, напевно, ви хочете почути цю історію?

Юніс і Лора обмінялися кількома повідомленнями через сайт, але вони лиш уточнили деталі, які мали підтверджувати, що саме Юніс загубила цей прах.

– Вам зручно? – запитала вона Лору. – Тому що, боюся, моя історія буде довгою.

Юніс почала з початку і розповіла Лорі все. Вона була прекрасним оповідачем, і Лора навіть здивувалася, що Юніс не пробувала писати.

Лора щиро сміялася до сліз над викраденням праху Бомбардира з похоронного бюро, Юніс нарешті могла сміятися разом з нею, бо наразі вона вже знайшла Бомбардира.

– Усе складалося чудово, поки я не сіла в потяг, – пояснила вона. – У моєму вагоні їхала жінка з двома маленькими дітьми, які, судячи із плям навколо ротиків і неконтрольованого поводження, очевидно, переїли солодоців і перепили газованих напоїв. Їхня сердешна мати заледве могла втримати їх на сидіннях, а коли маленька дівчинка оголосила, що вона «хоче пісяти просто зараз», мати попрохала мене приглядіти за її хлопчиком, поки вона зводить малу до туалету. Я не змогла відмовити.

Юніс ковтнула ще напою та обійняла коробку з-під печива, наче могла втратити її знову.

– Малий сидів на своєму місці, показуючи мені язика. А коли мати відійшла досить далеко, він зірвався на ноги й ударився навітікача. На моє нещастя, це сталося якраз тоді, коли потяг зупинився на станції. Я не встигла зупинити його, і хлопчик вискочив крізь відчинені двері, тож мені довелося вистрибнути з потяга слідом за ним. Сумка висіла в мене через плече, але коли я зрозуміла, що залишила Бомбардира на сидінні, було вже запізно – поїзд рушив.

Від цих спогадів Юніс здригнулася.

– Можете уявити, який галас здійснювався опісля цього. Мати в нестямі звинувачувала мене у викраденні дитини. Якщо відверто, то я не могла дочекатися, поки поверну цього шибеника матусі. Я була у відчаї від того, що залишила Бомбардира в потязі, й відразу повідомила про це, але коли потяг прибув до Брайтона, коробка вже десь зникла.

Лора підлила їм у склянки:

– Дуже незвичне ім'я – Бомбардир.

– О, це не справжнє його ім'я, це прізвище. Насправді його звали Чарлз Брамвелл Броклі. Але я ніколи не чула, щоб до нього так зверталися. Він завжди був просто Бомбардиром. І ти б йому сподобався, – звернулася вона до Моркви, який видерся їй на коліна. – Бомбардир обожнював собак.

– Кажете, він працював видавцем? Я оце думаю, чи не перетиналися його стежки з Ентоні Пардью. Ентоні писав невеликі новели. Не пригадуєте, Ентоні Пардью?

– О, так, – відповіла Юніс. – Це ім'я мені добре відоме. У нього така цікава історія. Знаєте, Ентоні й Тереза, його колекція в кабінеті, сайт... Треба про це написати книгу.

Лора згадала про свою дитячу мрію стати письменницею і задумливо всміхнулася. Надто пізно.

Юніс досі притискала до себе коробку з-під печива, наче побоювалася, що вона втече від неї.

– Ви досі працюєте у видавництві? – запитала Лора.

Юніс похитала головою.

– Ні, після Бомбардира вже не можу... – її голос зірвався. – Та якщо ви бажаєте опублікувати книжку, я радо допоможу. У мене досі

збереглися контакти, і до того ж я можу порекомендувати вас кільком агентам.

Дві жінки трохи посиділи мовчки, насолоджуючись своїми напоями, ароматом троянд, умиротворенням і тишею сонячного дня.

— А ви, Лоро? — нарешті заговорила Юніс. — Чи є у вашому житті хтось, кого ви любите так само сильно, як я любила Бомбардира?

Лора похитала головою:

— Я мала такого чоловіка, але кілька днів тому ми посварилися. — Вона замовкла, обмірковуючи, що ж, власне, сталося.

— Добре. Це я розпочала суперечку — пафосну, дурну, дитячу суперечку. Навіть не зовсім суперечку, бо він не відповідав. Він просто стояв і слухав мою істерику, доки я не втекла від нього в будинок. Відтоді я його не бачила.

Лору здивувало, як їй полегшало, щойно вона мовила вголос:

— Я Лора і я повна ідіотка.

— Ви надто суворі до себе, — Юніс стисла її руку й усміхнулася. — Але ви кохаєте його?

Лора знічено кивнула.

— То скажіть йому про це.

— Я намагалася. Однак він не відповідає на мої дзвінки, і я не звинувачую його. Я поводитися дуже погано. Я залишила повідомлення з вибаченнями, але зрозуміло, що я його більше не цікавлю.

Юніс похитала головою:

— Ні, я не це маю на увазі. Поговоріть з ним, а не з його телефоном. Знайдіть його і скажіть усе йому прямо в очі.

Раптом Юніс почала порпатись у своїй сумочці й витягнула звідти маленьку коробочку.

— Майже забула, — промовила вона. — Я тут принесла дещо для сайту. Я знайшла це багато років тому, ідучи на співбесіду з Бомбардиром. Я завжди зберігала цю річ як свій талісман. Я ніколи не думала про того, хто загубив її. А зараз, здається, буде чесно віддати її вам. Знаю, це все сталося дуже давно, але, можливо, вам вдасться знайти справжнього власника.

Лора усміхнулася:

— Звісно, я спробую. Але треба записати деталі, які ви зможете згадати.

Юніс не мала навіть думати про це. Вона відразу ж видала день, дату, місце без жодного сумніву.

– Бачите, – сказала вона, – то ж був один з найкращих днів мого життя.

Лора взяла в Юніс коробку.

– Можна? – запитала вона.

– Звісно.

Коли Лора відкрила коробку й вийняла медальйон, вона на мить зрозуміла, що таке бути Саншайн. Предмет у її руці промовляв до неї, ніби мав власний голос.

– Із вами усе гаразд? – голос Юніс звучав десь іздалеку.

Лора нетвердо звелася на ноги.

– Ходіть зі мною, – сказала вона Юніс.

Двері до кімнати Терези легко відчинилися, і Лора поклала заповітний медальйон з маленьким зображенням Святої Терези з Трояндами, оправлений у золото, біля фотографії Ентоні й Терези. Невеличкий блакитний годинник, що зупинився, як і звичайно, раптом почав цокати. Лора перевела дух, і якусь мить дві жінки стояли мовчки. А потім вниз, на веранді, почала грати музика, спершу неголосно, а потім усе гучніше: *«Лише від згадки про Вас...»*

Юніс захоплено спостерігала, як Лора радісно стисла руки, коли у відчинене вікно ввірвалася злива трояндових пелюсток.

Коли Лора проводила Юніс до воріт саду, Фредді під'їхав на своєму пошарпаному «ленд-ровері» й вистрибнув з машини. Він ввічливо привітався з Юніс і глянув на Лору.

– Нам треба поговорити.

Юніс поцілувала Лору в щоку й підморгнула Фредді:

– Саме про це я й казала.

Вона причинила за собою хвіртку й, усміхаючись, пішла собі.

Розділ 50

Вони вийшли на прогулянку вп'ятьох: Юніс і Гевін крокували, взявшись за руки, а у смугастій господарській сумці несли Бомбардира, Дугласа й Бейбі Джейн. Юніс хотіла зробити все сама, але Гевін і чути про це не бажав. Коли Бомбардира примусово запроторили до «Щасливого притулку», він попрохав Гевіна дружньо дбати про Юніс, не обмежуючи при цьому її свободи. Так чи так, на тих поминках, коли Юніс чесно зізналася йому в усьому, Гевін відчув слабину в її броні й використовував це, щоб дотримати дане Бомбардирові слово. Чудовий день на морському узбережжі: сонячний, з легким бризом, а небо кольору блакитного Кюрасао. Щоб пом'янути друзів без перешкод, Гевін залишив свою «ауді» вдома, вони приїхали сюди потягом.

Юніс хотіла, щоб цей день став справжніми поминками Бомбардира, тож вони гуляли по освяченому часом маршрутові. Перетинаючи пірс, Юніс і Гевін зустріли молоду пару, яка вигулювала мініатюрних мопсів, хлопчика й дівчинку, одягнених у блискучі нашийники. Юніс не змогла стриматися, вона зупинилась і висловила свій захват цими милими істотами, після чого собаки, щасливі, відійшли. Гевін подивився на сумовите обличчя Юніс і стиснув її руку.

– Вище носа, старенька. Скоро Білл Бейлі буде вдома.

Юніс нарешті дозволила собі завести собаку. Вона все збиралася зробити це після смерті Бомбардира, але потім, загубивши його прах, відчувала, що не заслужила такої радості. Юніс знала, що має виконати свій обов'язок перед старими друзями, перш ніж заводити нових. Білий колі з чорними плямами провів більшу частину свого короткого життя на ланцюгу біля хліва, і персонал у Баттерсі не мав особливо оптимістичних прогнозів щодо його реабілітації. Проте малий пес мав велике хоробре серце, що бажало дати світу ще один

шанс. Персонал назвав його Біллом Бейлі, як героя пісні, на щастя, сподіваючись, що йому вдасться знайти собі гарного друга, який забере його додому. І він знайшов. Юніс. Щойно побачивши його, вона закохалася в ці загострені вуха і великі темні очі. Спершу Білл Бейлі поставився до неї з підозрою, але після кількох відвідин вирішив, що Юніс його цілком улаштовує, і навіть лизнув їй руку. Наступного тижня він переїде до неї назавжди.

Юніс і Гевін несли господарську сумку по черзі. Юніс спершу неохоче на це погодилася, але разом три її друга виявилися несподівано тяжкими, і тепер вона раділа, що Гевін зголосився їй допомогти.

– Хай йому грець! – вигукнув Гевін. – Та краще б ми поклали їх на візок, які зазвичай котять за собою літні пані, щоб не носитися з цією торбою.

Юніс рішуче похитала головою.

– Ти що, жартуєш! Хочеш, щоб я виглядала, як літня пані? – відповіла вона.

Гевін підморгнув їй:

– Не хвилюйся. Ти виглядаєш, мов тобі не більше ніж сорок, моя люба.

Усередині павільйону для ігрових автоматів було спекотно і гамірно, пахло хот-догами, пончиками і попкорном. З виразу Гевінового обличчя можна було зробити висновок, що він невисокої думки про цей Вавилон. Кольорові вогні оберталися та зблискували синхронно із звуками дзвіночків і зумерів. Гроші зникали в гральних автоматах, виграші з грюкотом викочувалися назовні; перше, щоправда, відбувалося набагато частіше, ніж друге. Коли Гевін у своїх найкращих черевиках наступив на розчавлений чипс, він уже зібрався тікати з цієї божевільні, але Юніс запхала йому в долоню дріб'язок і підвела до улюбленого грального автомата Бомбардира.

– Давай-но, спробуй! Бомбардир обожнював цей автомат.

Засунувши монету в отвір, Юніс згадала, з яким розгубленим обличчям Бомбардир стояв тут, коли вони востаннє приїжджали в Брайтон, але потім як швидко його збентеження змінилося на щиру усмішку, коли вона допомогла йому. Сьогодні день радісних спогадів, а не сумних. Юніс тягала Гевіна по залі для ігрових автоматів з півгодини, і врешті-решт він навіть почав мати від цього задоволення.

Після низки (очевидно, запрограмованих) програшів Гевін таки виграв маленького потворного іграшкового ведмедика, якого він вручив Юніс, очевидно, пишаючись своїм досягненням. Поки Юніс вдивлялася в кумедну перекошену мордочку ведмедика, їй дещо спало на думку.

– Треба купити кожному з них сувеніри, – сказала вона, підіймаючи смугасту сумку.

В одному з кіосків на пірсі вони побачили брелок для ключів у вигляді пончика. Це для Дугласа. У крамниці на Лейнс^[93] Гевін знайшов стаффордширського порцелянового мопса.

– Він виглядає, як кобель, – зауважив Гевін, – але, можливо, Бейбі Джейн це навіть сподобалося б.

Вони обідали рибою зі смаженою картоплею, і Гевін відкоркував пляшку шампанського, щоб пом'янути вміст смугастої сумки, яка лежала біля них на стільці. Юніс вирішила не випускати її з поля зору ні на секунду. Шампанське дало Юніс сміливість усвідомити те, що тепер вона має зробити. Вона мусить відпустити їх. Павільйон виблискував на сонці, його маківки й шпилі, здається, проколювали небо.

В оазі Касанду зеленій Палац поставив Кубла-хан...

Павільйон завжди чимось нагадував Юніс про вірші Кольріджа, навіяні опіумом.^[94] Вони зайдуть усередину.

Остання подорож Бомбардира і перша Дугласа й Бейбі Джейн. Юніс оминула кухню, де був виставлений рожен для смаження собак. У сувенірній крамниці вона придбала сніжну кулю з моделлю павільйону всередині. Подарунок для Бомбардира. Коли Юніс уже збиралася заплатити, дещо привернуло її увагу.

– Я ще візьму оту коробку печива, – сказала вона жінці на касі.

– Уже зголодніла? – запитав Гевін, пропонуючи їй свою допомогу з покупками.

Юніс усміхнулася:

– Мені треба повернути одній леді, її звати Поліна, коробку печива.

Надворі, коло ставка, вони знайшли лаву й присіли. Дах Павільйону віддзеркалювався на гладкій поверхні води, немов кулька різдвяної ялинки. Юніс дістала з кишені ножиці й вирізала в смугастій сумці дірку. Вона довго думала про те, як виконати останню волю Бомбардира. Звісно, «де?» це зробити, вона знала, тож довелося

зосередитися на питанні «як?». Юніс навіть уявлення не мала, чи це взагалі дозволено, але не питала – раптом відмовлять. Отож треба все зробити, не привертаючи уваги. Зрештою рішення, як завжди, підказав один з їхніх улюблених фільмів – «Велика втеча». Якщо дюжина чоловіків могли розсіяти землю з трьох тунелів, витрушуючи порох із штанів на очах в озброєної охорони, то Юніс, напевно, вдасться розвіяти прах трьох любих її серцю друзів через дірку в господарській сумці. От зараз вона це й з'ясує.

– Хочеш, я піду з тобою й постою на сторожі? Можу насвистувати якусь мелодію, якщо це допоможе.

Юніс усміхнулася. Останній крок вона має зробити сама. Гевін дивився, як її маленька постать, урочисто розпрямивши спину й високо тримаючи голову, рішуче прямує через моріг. Коли вона приєдналася до нього на лаві, господарська сумка спорожніла.

– Бомбардир не помилився щодо цієї місцини, – зазначив Гевін, удивляючись у відображення на ставку. – Тут справді казково. До речі, – додав він, – що ти написала про Бомбардира?

– Геть перешкоди! – відповіла Юніс.

Курсор на екрані підбадьорливо підморгував. Почавши друкувати, Лора знову відчула обручку з сапфіром на підмізинному пальці, вона до неї ще не звикла. Фредді, її наречений усього три дні, готував на кухні любеньку чашечку чаю з Саншайн, а Морква спав біля її ніг. Нарешті Лора готова справдити свою мрію. У неї є історія, про яку ніхто не скаже, що вона занадто «нудна». Це історія про любов і втрату, про життя і смерть, і насамперед про повернення. Історія великої пристрасті, що спопеляла сорок років і нарешті здобула своє щасливе завершення. Усміхаючись, Лора почала друкувати. Вона приготувала прекрасну першу фразу:

Хранитель забытых вещей

розділ 1

Чарлз Брамвелл Броклі вирушив до Брайтона о 14:42 зі станції Лондон-Бридж. Він подорожував сам і квитка не

потребував...

Подяки

Те, що я пишу, означає, що нарешті здійснилася моя мрія і я стала справжньою авторкою. До цього мені судилося пройти довгий шлях, на якому траплялися дивні збіги обставин, тривалі затори і численні баюри. Але ось вона я.

Так багато людей допомагали мені досягти своєї мети, що якби я згадала тут усіх, то вийшов би ще один роман, але ви знаєте, кого я маю на увазі, і дякую вам усім.

По-перше, звісно, дякую моїм батькам. Вони навчили мене читати ще до того, як я пішла до школи, записали до дитячої бібліотеки і наповнили моє дитинство книжками, за що я їм дуже вдячна.

Дякую Лорі Макдугалл, моєму неперевершеному агенту в «Тібор Джонс», за її непохитну віру в мене і «Хранителя...» від самого початку. Уперше ми зустрілися під пам'ятником Джонові Бетчеману^[95] на вокзалі Сант-Панкрас (це, очевидно, був знак), а вже через хвилину я знала, що хочу з тобою працювати. Я дякую тобі за безмежну підтримку й ентузіазм, незмінний професіоналізм і цілеспрямованість, поради щодо моїх перших вилазок у «Твіттер» та «Інстаграм» і твій лимонний сирник.

Дякую Шарлотті Маддокс із «Тібор Джонс» за роботу з моїми закордонними угодами і за те, що ти так щиро уболіваєш за «Хранителя...». Дякую всій команді «Тібор Джонс» – без сумніву, найкращому агентству на планеті – за те, що я почувалася з вами, як удома. Ви круті!

Дякую Феде Андорніно, моєму редактору в «Двох Дорогах» і засновнику Команди Сонячного Світла, за те, що він наважився ризикнути з «Хранителем...». Твоє почуття гумору й невичерпний ентузіазм перетворили працю з тобою на суцільне задоволення. Дякую також усій команді «Двох доріг», особливо Лізі Гайтон, Розі Гейлер і

Россу Фрейзеру за те, що так тепло мене прийняли, завдяки вашій самовідданій праці «Хранитель...» перетворився на справжню книгу.

Дякую тобі, Рейчел Каган з «Уільям Морроу», іншій членкині Команди Сонячного Світла, за твій безцінний редакційний внесок і те почуття гумору, з яким усе це робилося. Дякую також моїм закордонним видавцям за те, що вони поширюють «Хранителя...» світом!

Величезне спасибі Айді Вучічевич. Ти зі мною від початку, і твоя віра в мене була весь час непохитною.

Петер Будек із книгарні «Ігл» у Бедфорді був моїм другом, наставником і тією жилеткою, куди можна поплакаться і в гарні часи, і в погані. Він забезпечував мене нескінченними чашками чаю, безцінними порадами і купою прекрасних матеріалів. Піте, ти — легенда. Закінчуй швидше одну зі своїх книжок!

Трейсі, моя божевільна подруго, ти померла, поки я писала «Хранителя...», і я так сумую, що тебе немає поруч, щоб поділити зі мною мою радість, але ти надихала мене не опускати руки, коли я вже майже здавалася.

Дякую персоналу Бедфордських і Адденбрукських лікарень за вашу турботу й доброту, ви так добре дбали про мене, що я й досі живу на цьому світі та змогла завершити свою книгу. Окрема подяка персоналу онкологічного відділення «Прімоуз Юніт» за вашу підтримку і зацікавленість у моїй творчості.

Я маю подякувати Полу за те, що терпів мене увесь цей час. Пишучи «Хранителя...», я тягла додому всі загублені речі, які тільки знаходила, залишала клапті паперу скрізь і врешті завалила своїм «майном» усі кімнати нашого будинку. На довгі години я зачинялася в кімнаті, потім з'являлась у жахливому настрої, вимагаючи вечерю. Але ти й досі зі мною!

Зрештою, я хочу подякувати своїм чудовим собакам. Багато разів їм доводилося миритися з моїми обіцянками піти на прогулянку, «щойно я завершу розділ». Біллі й Тіллі обоє померли, поки я працювала над «Хранителем...», і я щодня за ними сумую, але Тімоті Беар і Дюк сплять на дивані, поки я пишу ці рядки. Та ще й хрюпуть.

Про Рут Хоган

У будинку в Бедфорді, де я народилася, досі живуть мої батьки. Моя сестра була така рада появі малюка, що кинула на мене трипенсову монету.

Бувши дитиною, я любила будинки, але ненавиділа путівники, захоплювалася поні й читала все, що траплялося під руку. На щастя, моя мама працювала в книгарні. Моє улюблене читиво тих часів – «Мумітролі», «Сто мільйонів франків», «Лев, чаклунка і платтяна шафа», обгортки від пластівців і надгробки.

Я склала достатньо предметів на О та А, щоб вивчати англійську мову й драму в коледжі Голдсмітс, що при Лондонському університеті. Це були чудові роки, навчання мені дуже подобалося.

А потім я влаштувалася на правильну роботу.

Десять років я працювала на посаді голови місцевого самоврядування (Людські ресурси – набір персоналу, вивчення особливостей, навчання). Ця робота зовсім мені не подобалась, але я оплачувала рахунки й іпотеку.

У тридцять років я потрапила в автомобільну аварію і більше не могла працювати повний робочий день. Це спонукало мене серйозно взятися до письменництва. Я отримала роботу у приймальні остеопата і витратила весь свій вільний час на творчість. Усе йшло добре, аж поки 2012 року в мене знайшли рак. Ця хвороба до біса незручна, але принаймні в моєму випадку вона передбачала захоптиву подорож від лисої голови до пероксидного засіву волоссячка під Енні Леннокс.^[96] Часто вночі я не могла заснути через хіміотерапію, тож галяла час, записуючи історії. Зрештою, так з'явився «Хранитель забутих речей».

Зараз я живу в хаотичному вікторіанському будинку зі зграєю врятованих собак і моїм стражденним партнером. Увесь свій вільний

час я пишу або думаю про те, що б іще написати. Маю записники в кожній кімнаті, я туди занотовую ідеї, які зненацька спадають на думку, щоб раптом їх не забути. А ще я – сорока; завжди колекціонувала скарби (чи «сміття», залежно від вашого погляду) і велика фанатка Джона Бетчемана. Моє улюблене слово «серветочки», і я досі читаю надгробки.

notes

Примітки

Британський співак, якого вважають найпопулярнішим артистом 1930-х років. (Тут і далі примітки перекладача, якщо не зазначено інше.)

2

Антидепресант.

3

Біле сухе вино.

Один з перших жіночих журналів у Великій Британії.

Відомий у 1940-х англійський актор, сценарист і продюсер, запам'ятався публіці серед іншого завдяки своєму мелодійному голосу.

Англійська патріотична пісня, що претендувала на звання гімну Великої Британії.

7

Блакитно-сірий, металічний.

Бомбардир назвав свого пса на честь сера Дугласа Роберта Стюарта Бадера – пілота Королівських повітряних сил Великої Британії, який воював у Другій світовій війні й утратив обидві ноги. 1956 року вийшов фільм «Сягнути до небес» за мотивами його біографії.

9

Коштовний камінь яскраво-зеленого кольору.

Від *англ.* glad – радісний.

Маленьке містечко в Англії на березі моря.

«Макбет зарівав сон!» – ці слова чує Макбет після вбивства короля Дункана в однойменній п'єсі Шекспіра.

Джон Констебл – англійський живописець, пейзажист.

Йдеться про скандальну на той час еротичну сцену в цьому фільмі.

Англійська фірма – виробник взуття, що працює з 1880 року.

Мається на увазі аневризма.

Тут обігрується цитата з фільму «Психо». Головний герой страждає на роздвоєння особистості, у ньому живе дух його покійної матері.

Один з найдорожчих і найпрестижніших готелів Лондона.

Ельза Скїяпареллі – паризька модельєрка, популярна в 1930–1940 роки, сукні від Скїяпареллі вирізнялися вишуканістю і жіночністю.

Відома кулінарна школа, має 40 філій у 20 країнах світу.
Центральне відділення в Парижі.

Герой фільму жахів «Техаська різанина бензопилою».

Кумир підлітків 1970-х років.

Мережа супермаркетів.

Католицька свята, монахиня-кармелітка, одна з трьох жінок, що були удостоєні титулу Учитель Церкви.

Від *англ.* daisy – стокротка, маруна, маргаритка. (*Прим. ред.*)

Марка зручного і порівняно недорогого одягу у Великій Британії.

Сорт червоного винограду.

Обличчя широке з боків, характерне для людей із синдромом Дауна.

Рослина.

Німецький табір для військовополонених солдатів Великої Британії, США і Канади в часи Другої світової війни.

Молодіжні кумири 1970-х рр.

«*Do they know it's Christmas?*» – пісня, записана групою популярних у 1980-ті роки співаків за ініціативи Боба Гелдофа. Увесь виторг від продажу синглу було призначено на доброчинну мету – порятунок голодних в Ефіопії.

Бой Джордж – британський поп-співак, популярний у 1980-ті, який не приховував своєї гомосексуальної орієнтації й схильності до трансвестизму. Джеймс «Мідж» Юр – шотландський співак, гітарист, автор пісень і продюсер. *(Прим. ред.)*

Американська панкова група.

Мається на увазі терористичний акт у жовтні 1984 року в Брайтоні, вчинений ірландськими екстремістами.

Страшна книга (*фр.*).

Бідний район Лондона.

Американська блюзова та R&B-співачка (1938–2012). *(Прим. ред.)*

Американський художник-експресіоніст.

Слова з пісні Девіда Бові «Ashes to Ashes».

Вірш із фільму «Чотири весілля і похорон».

Колоритна героїня трилеру «Що сталося з Бейбі Джейн».

Укр. переклад «Найкращого стрільця».

Цитата з фільму «Брудні танці».

Лібераче Владзю (Вольтер) Валентино (1919–1987) – знаний американський піаніст і шоумен італійсько-польського походження. Virізнявся екстравагантним вбранням і зачісками. *(Прим. ред.)*

Догляд за волоссям.

Італійське сухе вино.

Наспіви альпійських горців.

Буквально: божевільні мелодії, назва мультиплікації.

Організація, що допомагає знаходити речі, забуті чи загублені в транспорті.

Штучний ставок у Центральному парку в Нью-Йорку.

Різдвяну зірку.

Низка пов'язаних ігор, у яких гравці кидають короткі дротики у круглу мішень, повішену на стіну.

Комп'ютерна гра-квест «Утеча з міні-маркету», мета якої відшукати вихід із замкненого простору – магазину. *(Прим. ред.)*

Славетна джазова виконавиця, володарка тринадцяти Греммі та надзвичайного голосу, яким охоплювала три октави (1917–1996).
(Прим. ред.)

Видатна британська співачка, актриса й музикант (народ. 1946 р.).
(Прим. ред.)

Сер Майкл Філіпп Джаггер (народ. 1943 р.) – британський рок-музикант, вокаліст гурту «Rolling Stones», актор, продюсер. Сер Пітер Александер Устінов (1921–2004) – британський актор театру й кіно, сценарист, кінорежисер, письменник. Джеймс Гарольд Уїлсон (1916–1995) – один з найвидатніших діячів Великої Британії ХХ ст., політик-лейборист. Анжела Ріппон (народ. 1944 р.) – відома британська журналістка й письменниця. Елвіс Преслі (1935–1977) – король рок-н-ролу, американський співак та актор. Гугі Уїзерс (1915–2011) – британська акторка театру й телебачення. (*Прим. ред.*)

Місто на південному сході Англії.

Американська актриса, відома за головною роллю в трилері «Мізері».

Прийом, який використовують, щоб виштовхнути сторонній предмет із горла.

Луїшем – квартал на південному сході Лондона.

Дошка Уїджа – дошка для спиритичних сеансів з усіма літерами латинської абетки, а також десятьма цифрами й відповідями «так» і «ні». Назва дошки походить від англізованої вимови французького слова oui та німецького ja, обидва означають «так» (*Прим. ред.*).

У ток-шоу Джеррі Спрінгера, що орієнтувалося на підвищення рейтингу, зазвичай обговорювалися такі теми, як подружня зрада, сексуальні збочення, привиди та ін.

Детективна гра, популярна в Північній Америці.

Міс Марпл – персонаж романів Агати Крісті, стара діва і детектив-аматор, що веде власні розслідування. *(Прим. ред.)*

Пещена пані (*φρ.*).

Основний різновид гладкого огранювання, верхній частині каменя надають округлу форму, нижній – пласку або випуклу.

Англійська письменниця, громадська діячка, відома своєю екстравагантною зовнішністю.

Екстравагантний (*фр.*).

Вигук у фехтуванні під час доторку рапірою до супротивника.

Популярний американський мюзикл, в основу якого лягла книга Марії фон Трапп «Сім'я співаків фон Трапп».

Апокаліптичний роман фантаста Джона Уїндема.

Комедія про пару геїв, що мають познайомитися з ультраконсервативними батьками нареченої свого сина.

Залізничний вокзал у північно-східній частині Лондона.

Тут обігрується назва Гогвартс – школа, де навчався Гаррі Поттер.

Hay Festival of Literature & Arts, літературний фестиваль у Великій Британії.

Жіноча організація у Великій Британії.

Ексцентричний ($\phi p.$).

Колишня приморська резиденція британських королів.

Короткочасна втрата притомності, про яку хворі не пам'ятають.

«Ви ж несерйозно?» – фраза відомого тенісиста Джона Мак-Енроя.

Чай з такою назвою робили міцним і здебільшого пили робітники під час перерви, зокрема будівельники.

Перехід від одного звуку до іншого по черзі через усі можливі для відтворення на даному інструменті звуки, що лежать між ними.

Посада людини, що розслідує смерті за незвичайних обставин.

Район Лондона, де розташовуються торговельні центри, посольства, офіси великих корпорацій.

Частина секвенції в реквіємі.

Вигадані хижі рослини з роману Джона Уїндема «День трифідів», ці рослини в романі можуть пересуватися на корінні – «трьох ногах».

Англійська мелодрама.

Пісня до фільму «Чарівник із країни Оз».

Англо-американський поет, що писав у жанрі інтелектуальної й релігійно-філософської лірики.

Фільм про гомосексуальну пару, що виростила хлопця гетеросексуала.

Британський шоумен, відомий співак та виконавець у виставах трансвеститів (1927–2009). *(Прим. ред.)*

Вуличка в Брайтоні, де розташовано магазини сувенірів та антикваріату.

Семюель Тейлор Кольрідж, англійський поет-романтик. Незавершена поема «Кубла-хан, або марево уві сні», за свідченнями самого поета, спала йому на гадку під опіумом.

Англійський письменник і прихильник вікторіанської архітектури.

Шотландська співачка.